

พระวจนะ

The Word

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 45 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2021/2564

เจ้าของ วิทยาลัยแสงธรรม

คณะที่ปรึกษา อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
 คณบดีคณะศาสนศาสตร์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ
 และ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการในด้านเทววิทยา ปรัชญา และการศึกษาคาทอลิก
 2. เพื่อเป็นสื่อกลางความรู้ และความสัมพันธ์อันดีทางด้านศาสนา

คณะผู้ทรงคุณวุฒิ

หมวดกระแสเรียก บาทหลวง เจริญ ว่องประชาบุญกุล

หมวดการศึกษาคาทอลิก บาทหลวง เดชา อาภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.อภิสิทธิ์ ฤทธิเจริญ
 บาทหลวง ดร.เอกรัตน์ หอมประทุม บาทหลวง ดร.นันทพล สุขสำราญ
 ภคินี ดร.ชวลา เวชยันต์ ภคินี ดร.น้ำทิพย์ งามสุทธา
 ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์
 อาจารย์ ศรัญญู พงศ์ประเสริฐสิน

หมวดกฎหมายคริสต์ศาสนา บาทหลวง ดร.ประจักษ์ บุญเฝ้า บาทหลวง สักกรินทร์ ศิริบรรเทิง
 บาทหลวง ชิตพล แซ่โล้ว

หมวดคำสอนคริสต์ศาสนา มุขนายก วีระ อาภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.วัชศิลป์ ฤทธิเจริญ
 บาทหลวง ทศมะ กิจประยูร บาทหลวง นุพันธ์ ทศมาลี
 อาจารย์ สุธหทัย นิยมธรรม

หมวดจริยศาสตร์ บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน
 บาทหลวง นัฏฐวี กังกั

หมวดชีวิตด้านจิตใจ บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

หมวดปรัชญา บาทหลวง ดร.ออกัสติน สุทธิโย ปีโตโย

บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุขวิช

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ บาทหลวง ผศ.ดร.วุฒิชัย อ่องนาวา

บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปณิธาน

หมวดประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนา บาทหลวง ดร.สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์ บาทหลวง อธิพล กอบวิทยากุล

หมวดพระคัมภีร์ มุขนายก ดร.ลือชัย ธาตุวิสัย บาทหลวง ผศ.ทักษ์ไฉย คมกฤส

บาทหลวง สมเกียรติ ตรีนิกร บาทหลวง ธรรมรัตน์ เรือนงาม

บาทหลวง ดร.ทัศนุ หัตถการกุล บาทหลวง สมชาย เกษี

หมวดพระสังฆธรรม	บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไร้สบาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์ บาทหลวง สหพล ตั้งถาวร บาทหลวง เกรียงชัย ตรีมรรคา บาทหลวง สุพัฒน์ หลิวสิริ บาทหลวง วิทยา เลิศทงศ์ศักดิ์
หมวดพิธีกรรม	บาทหลวง เคลาดิโอ เบร์ตซอร์ บาทหลวง เชษฐา ไชยเดช บาทหลวง อนุสรณ์ แก้วขจร บาทหลวง ไตรรงค์ มุลตรี
หมวดศาสนสัมพันธ์และคริสต์สัมพันธ์	มุขนายก ชูศักดิ์ สิริสุทธิ บาทหลวง เสนอ ดำเนินสววก บาทหลวง วุฒิไกร ชินทรนลัย บาทหลวง ดร.แอนโทนี ลี ดัก
บรรณาธิการบริหาร	บาทหลวง อีรพล กอบวิทยากุล
บรรณาธิการสร้างสรรค์	อาจารย์ ไพรัตน์ ธิวิรัตน์
กองบรรณาธิการ	อาจารย์ สุจิตตรา จันทร์ลอย นางสาว สุกานดา วงศ์เพ็ญ และ นางสาว พิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ
จัดพิมพ์โดย	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม
กำหนดออก	ปีละ 3 ฉบับ ดังนี้ ประจำเดือนมกราคม - เมษายน ประจำเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม
ค่าบำรุงสมาชิก	สมาชิกรายปี ปีละ 300 บาท (จำนวน 3 ฉบับ/ปี) จำหน่ายปลีก ราคาฉบับละ 120 บาท สำหรับสมาชิกรายปี สามารถส่งเงินค่าบำรุงสมาชิกเป็นเงินสดหรือ โอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทศบาล ไล่ตัส สามพราน นครปฐม ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4 โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุล และหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี) มาทางโทรสาร หรือโทร.แจ้งการนำเงิน เข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์ โทร. 0-2429-0100 ต่อ 624 โทรสาร 0-2429-0819

*** บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ขอสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย ***
ในกรณีที่ต้องการบทความไปเผยแพร่ กรุณาแจ้งขออนุญาตอย่างเป็นทางการ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 45 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2021/2564

บทบรรณาธิการ

หลายคนอาจมีความสุขในช่วงคริสตมาสและปีใหม่นี้ แต่หลายคนอาจกำลังกังวลใจกับสถานการณ์โรคระบาดที่ยังไม่จบสิ้น และทำให้ทุกคนตกอยู่ในความเสี่ยง ที่จะติดโรคระบาดโควิด 19 ได้ตลอดเวลา ถึงกระนั้น ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก แม้จะหนักหนาสาหัสเพียงใด หากเรายังมีความหวัง ความมานะพยายาม เราย่อมฝ่าฟันผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตของเราไปได้

เทศกาลคริสตมาสเป็นเทศกาลหนึ่งที่เป็นแรงกระตุ้นและกำลังใจ ให้กับมวลมนุษยมานานหลายศตวรรษ เมื่อนึกถึงคริสตมาส หลายคนอาจนึกถึงต้นคริสตมาส ดาว ของขวัญ การประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน ฯลฯ แต่สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับคริสตชน คือ การระลึกถึงการบังเกิดของพระกุมารเยซู พระเจ้าหรือพระวชนะผู้ทรงยอมถ่อมองค์ลงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ เพราะความรักที่ทรงมีต่อเรามนุษย์ เทศกาลคริสตมาสจึงเป็นเทศกาลที่มีความหมายสำหรับคริสตชน และผู้คนจำนวนมาก เป็นเทศกาลที่นำความรัก ความหวัง ความอบอุ่นใจ ความเอื้อเฟื้อแบ่งปันให้ดำรงอยู่ในใจของพวกเราตลอดไป

ขอพระเจ้าอำนวยการพรให้ทุกท่านมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และขอให้ความรักและสันติสุขของพระกุมาร พระวชนาถ์ เติมเต็มจิตใจของทุกท่านในโอกาสคริสตมาสและปีใหม่นี้ครับ

บรรณาธิการสร้างสรรค์

ข่าวประชาสัมพันธ์... ขอเชิญชวนส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารแสงธรรมปริทัศน์

ฉบับต่อไปเดือนมกราคม - เมษายน 2565 ในหัวข้อ “กระแสเรียก”

ส่งต้นฉบับได้ที่ E-mail: pi_santo@yahoo.com หรือ E-mail: sukanda.1984@gmail.com

ภายในวันที่ 10 มีนาคม 2565 และขอขอบคุณล่วงหน้าสำหรับบทความที่ส่งมาร่วมแบ่งปัน

สารบัญ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 45 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2021/2564

7

คำสอนคาทอลิกเรื่อง “พระวจนารถทรงรับธรรมชาตินุษย์”
- บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, CSS.

21

LOGOS CHAOS PLURALISM
- ศ.กীরติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต

40

พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา
- บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

51

วันสมโภชการแจ้งสารเรื่องพระวจนารถทรงรับสภาพมนุษย์
- บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช

55

เปิดทางให้พระวาจาตรัสในตัวเรา
- ถอดความโดย: บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

65

พระวจนารถ: องค์ความสว่าง
- ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

72

ความสัมพันธ์ระหว่าง “พระวจนารถ” และ “หะดีษกุดซีย์”
กับชีวประวัติของพระศาสดามูฮัมหมัดแห่งศาสนาอิสลาม
- อาจารย์ เมธีส วันแอะเลาะ

สารบัญ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 45 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2021/2564

87

พระศาสนจักรได้มอบหมายภารกิจอันโดดเด่นแก่สตรี
- ถอดความโดย: บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

99

เราสามารถต้อนรับและสนับสนุนคริสตชน LGBTQ+ ได้อย่างไร ?
กับคุณพ่อเจมส์ มาร์ติน, เอส.เจ.
- คุณธัญภรณ์ สีกำเนิดไทย

103

คู่มือแนะแนวการสอนคำสอน (ฉบับใหม่)
(DIRECTORY FOR CATECHESIS)
- อาจารย์ สุตหทัย นิยมมธรรม

107

แนะนำหนังสือ
“การก้าวเดินไปด้วยกันในชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักร”
(Synodality in the Life and Mission of the Church)
- บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

[หมวดพระสัจธรรม]

คำสอนคาทอลิกเรื่อง “พระวจนาตถ์ทรงรับธรรมชาตินุษย์”

บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, CSS.

ในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา มีนักคิดบางคนและบางกลุ่มปฏิเสธไม่ยอมรับว่าพระคริสตเจ้ามารับสภาพเป็นมนุษย์จริง บางคนอ้างว่าพระคริสตเจ้าเสด็จมาประทับอยู่ในร่างของมนุษย์ที่ชื่อเยซูชานาซาเร็ธเป็นการชั่วคราว แต่ก็นานจนสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องต่างๆ ให้แก่มนุษยชาติได้ จากนั้นพระองค์ก็ทรงออกจากร่างของเยซูคนนั้นก่อนที่จะถูกนำไปตรึงบนไม้กางเขน ดังนั้นผู้ตายบนไม้กางเขนจึงไม่ใช่พระคริสตเจ้า แต่เป็นมนุษย์ที่ชื่อเยซู ยังมีบางคนที่ยังอ้างว่าพระคริสตเจ้าทรงปรากฏพระองค์หรือสำแดงพระองค์ในร่างมนุษย์เพื่อให้มองเห็นได้ แต่

ไม่ใช่ร่างกายมนุษย์จริง เป็นแค่ภาพลวงตามุมมองของทั้งสองกลุ่มนี้ แม้จะไม่ถูกต้อง แต่ก็เหมือนกันตรงที่ต่างปฏิเสธว่าพระคริสตเจ้า “ไม่ได้มีร่างกายมนุษย์จริง” และ “ไม่มีธรรมชาติมนุษย์จริง”

พระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ ได้ให้ข้อมูลที่ดูจะตรงข้ามกับความคิดของนักคิดในอดีตที่ผ่านมา และรวมถึงนักคิดจำนวนมากน้อยในยุคสมัยใหม่และปัจจุบันด้วย พันธสัญญาใหม่บันทึกไว้อย่างชัดเจนว่า พระคริสตเจ้าทรงดำรงอยู่ก่อนที่สรรพสิ่งต่างๆ จะถูกสร้าง พระองค์ทรงเป็นนิรันดร์ ทรงเป็นพระวจนาตถ์ของพระเจ้า ทรงเป็น

พระบุตรของพระเจ้า และทรงเป็นพระเจ้า พระองค์ได้เสด็จมารับสภาพมนุษย์อย่างแท้จริงในช่วงเวลาหนึ่งของประวัติศาสตร์แห่งความรอดของมนุษยชาติ ผลตามมาของการเสด็จมารับสภาพมนุษย์ของพระองค์นี้คือ พระองค์ “ทรงมีร่างกายมนุษย์” และ “มีธรรมชาติมนุษย์” จริงๆ

คำว่า “ทรงรับธรรมชาติ” นี้สื่อความหมายว่าทรงเข้ามารับเงื่อนไขใหม่หรือกลายมาเป็นอะไรบางอย่างที่ก่อนหน้านี้ไม่เคยเป็นส่วนคำว่า “มนุษย์” หมายถึงผู้ที่อยู่ตรงข้ามกับพระเจ้าและสิ่งอื่นๆ ที่อยู่เหนือธรรมชาติ ดังนั้น โดยทางคำประกาศนี้เท่าที่บอกเห็นต้องการจะบอกเราว่า ผ่านทางการ

พระคริสตเจ้านิรันดร์ได้กลายมาเป็นอะไรบางอย่าง ที่ก่อนหน้านี้พระองค์ไม่ได้เป็น นั่นคือ “เป็นมนุษย์”

1. พระวจนาตถ์ทรงรับธรรมชาติมนุษย์

1.1 พระวรสารของนักบุญยอห์น

ประจักษ์พยานจากพระคัมภีร์ที่ชัดเจนที่สุดของเรื่องนี้ พบในพระวรสารของนักบุญยอห์น โดยตั้งแต่ตอนเริ่มต้นของพระวรสาร (ยอห์น 1:1) ยอห์นได้นำเสนอองค์พระคริสตเจ้าอย่างชัดเจนว่าทรงเป็นพระวจนาตถ์นิรันดร์ “เมื่อแรกเริ่มนั้น พระวจนาตถ์ทรงดำรงอยู่แล้ว พระวจนาตถ์ประทับอยู่กับพระเจ้าและพระวจนาตถ์เป็นพระเจ้า” และหลังจากการนำเสนอแล้ว ยอห์นก็ประกาศต่อมาทันทีว่า “พระวจนาตถ์ทรงรับธรรมชาติมนุษย์และเสด็จมาประทับอยู่ในหมู่เรา” (ยอห์น 1:14)

รับธรรมชาติมนุษย์หรือบังเกิดเป็นมนุษย์ พระคริสตเจ้านิรันดร์ได้กลายมาเป็นอะไรบางอย่างที่ก่อนหน้านี้พระองค์ไม่ได้เป็น นั่นคือ “เป็นมนุษย์” นั่นเอง ส่วนคำกริยา “ประทับอยู่” ในที่นี้ หมายถึงการประทับอยู่ในสถานที่ประทับเหมือนกับที่พระเจ้าทรงประทับอยู่ในกระโจมท่ามกลางชาวอิสราเอลในขณะที่กำลังเดินทางในถิ่นทุรกันดารในพันธสัญญาเดิม และในเวลา นี้ โดยการบังเกิดหรือการรับธรรมชาติมนุษย์ พระวจนาตถ์ของพระเจ้าคือพระคริสตเจ้า พระเจ้านิรันดร์ ได้มาประทับอยู่ในมนุษย์ที่มีเนื้อหนังที่อยู่ท่ามกลางมนุษย์ทั้งหลายเป็นระยะเวลานานกว่า 30 ปี

ในการเล่าถึงเหตุการณ์สุดท้ายของชีวิตบนโลกนี้ของพระเยซูคริสตเจ้า คือ ในการถูกตรึงกางเขนของพระองค์ ยอห์น ก็เล่าความจริงเกี่ยวกับพระเยซูคริสตเจ้านี้ว่า พระองค์ทรงมีร่างกายมนุษย์ มีกระดูก มีแขนขา และมีเลือด พระองค์ทรงถูกตรึงบนไม้กางเขน ทรงรู้สึกกระหายน้ำ ทรงถูกแทงด้วยหอกและทรงถูกฝังไว้ในพระคูหาเหมือนมนุษย์ที่ตายทั่วไป เช่น “เขาตรึงพระองค์บนไม้กางเขนที่นั่นพร้อมกับนักโทษอีกสองคน อยู่คนละข้าง พระเยซูเจ้าทรงอยู่ตรงกลาง” (ยน. 19:18); “หลังจากนั้น พระเยซูเจ้าทรงทราบว่าทุกสิ่งสำเร็จแล้ว จึงตรัสว่า “เรากระหาย” พระคัมภีร์ตอนนี้จึงเป็นจริงด้วย” (ยน. 19:28); “เมื่อทหารมาถึงพระเยซูเจ้าก็เห็นว่าพระองค์สิ้นพระชนม์แล้ว จึงมิได้ทูลถามของพระองค์ แต่ทหารคนหนึ่งใช้หอกแทงด้านข้างพระวรกายของพระองค์ โลหิตและน้ำก็ไหลออกมาทันที” (ยน. 19:33-34) “เหตุการณ์ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นเพื่อข้อความในพระคัมภีร์เป็นจริงว่า กระดูกของเขาจะไม่หักแม้เพียงชิ้นเดียว” (ยน. 19:36) “ทั้งสองคนอัญเชิญพระศพของพระเยซูเจ้า ใช้ผ้าพันพระศพพร้อมกับใส่เครื่องหอมตามประเพณีฝังศพของชาวยิว” (ยน. 19:40) ทั้งหมดที่ยอห์นพูดถึงนี้คือพระเยซูคริสตเจ้าที่มีร่างกายมนุษย์จริงๆ

1.2 จดหมายของนักบุญยอห์น

นอกจากพระวรสารแล้ว เรายังพบอีกว่า ในจดหมายของนักบุญยอห์นฉบับที่หนึ่งนั้น ยอห์นยังได้ประกาศซ้ำและเป็นพยานยืนยันถึงความจริงนี้ด้วยตัวของท่านเอง เมื่อกล่าวว่า “เราประกาศเรื่องราวเกี่ยวกับพระวจนาตถ์แห่งชีวิตซึ่งเป็นอยู่แล้วตั้งแต่แรกเริ่ม เราได้ฟัง เราได้เห็นด้วยตาของเรา เราได้เฝ้ามอง และเราได้สัมผัสด้วยมือของเรา” (1 ยน 1:1)

ในคำยืนยันของยอห์นนี้ ยอห์นใช้คำกริยา 4 คำในการประกาศว่าตัวท่านเองและคนอื่นๆ ได้มีประสบการณ์จริงกับพระเยซูคริสตเจ้าขณะที่พระองค์ทรงมีชีวิตอยู่บนโลก คำกริยา 2 คำแรกแสดงให้เห็นความจริงที่ว่าพวกท่านได้ “ฟัง” และ “เห็น” พระบุคคลมนุษย์ของพระคริสตเจ้าจริงๆ การได้ยินและได้เห็นนี้เป็นประสบการณ์ภายนอกสองอย่าง que เมื่อใดที่ทำงานร่วมกันก็สามารถช่วยให้เราเข้าใจและมีความมั่นใจมากขึ้น เพราะประสบการณ์นี้เกิดจากการได้ยินกับหูและได้เห็นด้วยตาของตนเองได้พบด้วยตัวเอง และมีประสบการณ์ด้วยตัวเอง

ยอห์นยังใช้คำกริยาอีก 2 คำคือ “เฝ้ามอง” และ “สัมผัสด้วยมือ” เพื่อเน้นว่าสิ่งที่ตัวท่านและคนอื่นๆ ประกาศเกี่ยวกับ

การบังเกิดของพระคริสตเจ้านั้น ท่านมีหลักฐานมากกว่าการเห็นด้วยตาและการได้ยินกับหูเสียอีก ซึ่งตามความเห็นของเวสต์คอตต์ คำกริยา “เฝ้ามอง” หมายถึงการไตร่ตรองด้วยใจสงบ ตั้งใจและต่อเนื่องในสิ่งที่มีอยู่ก่อนที่จะมีผู้เฝ้ามอง ส่วนคำกริยาสุดท้ายคือ “สัมผัสด้วยมือ” ยอห์นต้องการจะบอกว่าตัวท่านและคนอื่นๆ ได้สัมผัสกับ

เรายังพบข้อความในจดหมายของนักบุญยอห์น (1 ยน. 4:2-3) อีกว่า “ท่านทั้งหลายรู้จักการคลใจของพระเจ้าโดยวิธีนี้ คือการคลใจใดที่ยอมรับว่าพระเยซูคริสตเจ้าเสด็จมารับธรรมชาติมนุษย์ ก็เป็นการคลใจที่มาจากพระเจ้า และการคลใจใดที่ไม่ยอมรับพระเยซูเจ้า ก็ไม่ได้มาจากพระเจ้าแต่เป็นการคลใจของผู้เป็นปฏิปักษ์ต่อพระ

“

**ดูเหมือนลูกาต้องการเล่าการสืบเชื้อสายนี้ว่า
ผ่านทางพระมารดามารีย์พรหมจารีว่า
พระเยซูเจ้าทรงสืบเชื้อสายมาจาก
“บรรพบุรุษมนุษย์” จริง**

”

ร่างกายมนุษย์ของพระเยซูคริสตเจ้าเองจริงๆ (เทียบ ลก. 24:39) ดังนั้น หากนำคำกริยา “เฝ้ามอง” และ “สัมผัสด้วยมือ” มารวมกันก็จะได้ความหมายว่า สิ่งที่เราเห็นนั้นได้ผ่านการสืบสวนและพิสูจน์อย่างแน่ชัดแล้ว โดยผู้ที่เฝ้ามองอยู่

จึงสรุปได้ว่า ผ่านทางคำกริยา 4 คำ ยอห์นได้ยืนยันด้วยตัวของท่านเองและคนอื่นๆ ถึงสิ่งที่ท่านเห็นว่าเชื่อถือได้ และสิ่งที่ท่านกำลังยืนยันถึงนี้ก็คือ พระเยซูคริสตเจ้าทรงมีร่างกายมนุษย์จริงในขณะที่ทรงดำรงชีพอยู่บนโลกนี้

คริสตเจ้า ซึ่งท่านได้ฟังว่ากำลังมา และบัดนี้อยู่ในโลกแล้ว” ข้อความตอนนี้ ยอห์นกล่าวเพื่อต่อต้านประกาศเท็จเทียม เหตุเพราะภายใต้การชักนำของจิตชั่ว ประกาศเท็จเทียม “ปฏิเสธ” ไม่ยอมรับว่าพระเยซูคริสตเจ้าเสด็จมารับธรรมชาติมนุษย์จริง ยอห์นจึงเขียนคัดค้านด้วยข้อความดังกล่าว ซึ่งเท่ากับ ยอห์นต้องการแสดงให้เห็นว่า ใครที่ปฏิเสธการบังเกิดเป็นมนุษย์ของพระคริสตเจ้า ก็เป็นผู้ที่อยู่ภายใต้การครอบงำของจิตชั่ว และจิตชั่วนี้ก็จะนำผู้นั้นไปสู่การเป็นปฏิปักษ์กับพระคริสตเจ้าในอนาคต

2. พระคริสตเจ้าทรงเป็นมนุษย์แท้จริง

2.1 พระวรสารของนักบุญมัทธิวและลูกา

มัทธิว 1:1-17 และ ลูกา 3:23-38 เป็นข้อมูลสองแหล่งที่แตกต่างกันในการเล่าถึงเชื้อสายของพระเยซูเจ้า มัทธิวให้ข้อมูลค่อนข้างจะถูกต้องตามกฎหมายมากกว่าเมื่อเล่าเรื่องการสืบเชื้อสายของพระเยซูเจ้าว่าผ่านมาทางบิดาเลี้ยงคือนักบุญโยเซฟ และด้วยเหตุนี้เอง มัทธิวจึงพูดถึงพระเยซูเจ้าว่ามีสิทธิอันชอบธรรมตามกฎหมายในการสืบเชื้อสายมาจากกษัตริย์ดาวิด ส่วนการเล่าของลูกานั้นต่างออกไป ดูเหมือนลูกาต้องการเล่าการสืบเชื้อสายนี้ว่าผ่านทางพระมารดา มารีย์พรหมจารี แต่ก็ถือว่าพระเยซูเจ้าสืบเชื้อสายมาจากกษัตริย์ดาวิดเหมือนกัน การเล่าเช่นนี้ของลูกาก็เพื่อต้องการจะเน้นถึงสถานะของพระเยซูเจ้าว่าทรงสืบเชื้อสายมาจาก “บรรพบุรุษมนุษย์” จริง

2.2 จดหมายของนักบุญเปาโล

ในจดหมายถึงชาวโครินธ์ เปาโลกล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “ข้าพเจ้ามอบธรรมประเพณีที่สำคัญที่สุดให้กับท่าน เป็นธรรมประเพณีที่ข้าพเจ้าได้รับมาอีกทอดหนึ่ง คือพระคริสตเจ้าได้สิ้นพระชนม์เพราะบาปของเราตามที่มีเขียนไว้ในพระคัมภีร์ และทรงถูกฝังไว้ พระองค์ทรงกลับคืนพระชนมชีพในวันที่สามตามความในพระคัมภีร์” (1 คร. 15:3-4)

ข้อความนี้เปาโลพูดถึงธรรมประเพณีที่ท่านรับสืบทอดต่อๆ มาว่าคือธรรมประเพณีความเชื่อเรื่องการสิ้นพระชนม์ การถูกฝังไว้ และการกลับคืนพระชนมชีพของพระคริสตเจ้า ดังนั้น ความจริงที่ว่าพระเยซูคริสตเจ้าได้ทรงสิ้นพระชนม์ ทรงถูกนำไปฝังไว้ในพระคูหาและทรงกลับคืนพระชนมชีพจากความตายนั้น จึงเป็นข้อพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่าพระคริสตเจ้าทรงมี “ร่างกายมนุษย์” จริง

ในจดหมายถึงฟิลิปเปียยังมีอีกตอนหนึ่งที่เปาโลกล่าวว่า “แต่ทรงสละพระองค์จนหมดสิ้น ทรงรับสภาพดุจทาส เป็นมนุษย์ดุจเรา ทรงแสดงพระองค์ในธรรมชาติมนุษย์ ทรงถ่อมพระองค์จนถึงกับทรงยอมรับแม้ความตาย เป็นความตายบนไม้กางเขน” (ฟป. 2:7-8) ตอนนีเปาโลพูดถึงผลที่เกิดขึ้นตามมา 3 ประการจากการที่พระคริสตเจ้าเสด็จมาบังเกิดเป็นมนุษย์ ประการแรกคือพระองค์ได้กลายเป็นมนุษย์เหมือนกับเรา มนุษย์ในที่นี้หมายถึงผู้ที่มีความเป็นอยู่แบบมนุษย์ซึ่งแตกต่างจากสัตว์ พืช หุ่นสวรรค์ และพระเจ้า

คำว่า “ดุจเรา” ในที่นี้ แสดงให้เห็นความคิดของเปาโลที่มีต่อพระคริสตเจ้า คือพระองค์ทรงเป็นมนุษย์ที่เดินอยู่บนโลกเหมือนกับเราและมนุษย์คนอื่นๆ ทั่วไป พระองค์ไม่ใช่เป็นภาพลวงตาที่ไม่มีตัวตนอยู่จริง พระองค์ไม่ใช่มนุษย์ปลอมที่ไม่สมบูรณ์

อย่างมนุษย์โคลนนิ่ง แต่กระนั้นก็ดี เปาโลก็ยังรู้สึกว้าวุ่นต่างๆ ที่ท่านใช้ยังไม่สามารถอธิบายความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์ของพระคริสต์เจ้าได้ทั้งหมด ดังนั้น แม้พระคริสต์เจ้าจะมารับสภาพเป็นมนุษย์จริงๆ แต่พระองค์ก็ยังทรงเป็นพระเจ้าอย่างครบถ้วนด้วย โยฮันน์ สไนเดอร์ พูดถึงเรื่องนี้ว่า ภาพลักษณ์ของพระเจ้าได้เข้ามาในประวัติศาสตร์มนุษย์ นี่เป็นเพียงอีกวิธีหนึ่งเท่านั้นที่จะพูดถึงสิ่งที่ยอห์นพูดถึงใน 1:14 ว่า “พระวจนาตถ์ทรงรับธรรมชาติมนุษย์ (หรือพระวจนาตถ์ถูกทำให้มีเนื้อหนัง)”

ประการที่สอง เปาโลกล่าวว่า พระคริสต์เจ้า “ทรงรับสภาพเป็นมนุษย์ดุจเรา” โยฮันน์ สไนเดอร์ ได้เขียนถึงเรื่องนี้ว่า “คำพูดนี้ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่ความจริงของการเป็นมนุษย์แท้ของพระคริสต์เจ้าเท่านั้น แต่ยังเป็นการเน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับความจริงที่ว่า ตลอดชีวิตของพระเยซูคริสต์เจ้า แม้กระทั่งความตายบนไม้กางเขน พระเยซูคริสต์เจ้าก็ทรงแสดงตนในฐานะเป็นมนุษย์จริงและเหมือนกับมนุษย์คนอื่นๆ และที่ว่าเป็นมนุษย์นั้นหมายถึงเป็นมนุษย์ทั้งในธรรมชาติและในรูปแบบของการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วย ดังนั้น พระเยซูคริสต์เจ้าจึงทรงเป็นมนุษย์แท้จริง ทั้งในธรรมชาติและในการปฏิบัติ

ประการที่สาม เปาโลต้องการจะบอกว่า พระคริสต์เจ้าทรงสิ้นพระชนม์โดยถูกตรึงบนไม้กางเขน แต่จิตของพระองค์ไม่ได้ตายไปด้วย ดังนั้น ความหมายของข้อความทั้งหมดคือเปาโลต้องการจะยืนยันว่า พระคริสต์เจ้าทรงมีร่างกายมนุษย์จริง

ในจดหมายถึงชาวโคโลสี (1:21-22) เปาโลประกาศว่า พระคริสต์เจ้าทรงทำให้มนุษย์คนบาปได้กลับคืนดีกับพระเจ้าผ่านทาง “การสิ้นพระชนม์ในร่างกายที่ตายได้ของพระคริสต์เจ้า” คำว่า “ร่างกายที่ตายได้” เป็นสำนวนของภาษาฮีบรูเพื่อหมายถึงร่างกายที่มองเห็นได้ และเปาโลใช้สำนวนฮีบรูนี้เพื่อต้องการเน้นว่าพระคริสต์เจ้ามีร่างกายที่ตายได้ เป็นร่างกายของพระองค์เอง และเป็นร่างกายนี้ที่ในที่สุดแล้วก็ได้ตายจริงๆ

สุดท้าย ในจดหมายถึงทิโมธี เปาโลกล่าวว่า “เรายืนยันได้ว่าธรรมล้ำลึกเรื่องความเคารพภักดีพระเจ้าของเรานั้นยิ่งใหญ่ นักพระองค์ทรงปรากฏให้แลเห็นได้ในธรรมชาติมนุษย์ ทรงได้รับการประกาศว่าเที่ยงธรรมในพระจิตเจ้า บรรดาทูตสวรรค์ได้เห็นพระองค์ทรงได้รับการประกาศให้คนต่างศาสนารู้จัก มนุษย์มีความเชื่อในพระองค์ พระองค์ทรงได้รับพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า” (1 ทธ. 3:16) คำกริยา “ปรากฏให้แลเห็น” นี้หมายถึง “มองเห็นได้”

หรือ “ถูกเปิดเผย” หรือ “ถูกทำให้เห็น” ด้วยเหตุนี้ ถ้อยคำที่นักบุญเปาโลใช้เกี่ยวกับพระคริสตเจ้าจึงเป็นการประกาศถึงการรับธรรมชาติเป็นมนุษย์ และยังเป็นการเปิดเผยให้เห็นถึงสิ่งที่ดำรงอยู่ก่อนหน้านี้ด้วย ซึ่งสำหรับเปาโล พระคริสตเจ้าผู้ทรงดำรงอยู่แต่เนิ่นนานแล้วในฐานะจิตสววรรค์ แต่บัดนี้ได้เสด็จมารับธรรมชาติมนุษย์ที่แลเห็นได้และตายได้ ทรงกลายมาเป็นมนุษย์ผ่านทาง การบังเกิดของพระองค์ในโลกมนุษย์

2.3 จดหมายถึงชาวฮีบรู

ใน ฮีบรู 2:14-17 เราพบข้อความว่า “บุตรทุกคนมีเลือดเนื้อร่วมกันฉันใด พระองค์ก็ทรงมีเลือดเนื้อร่วมกับมนุษย์ทุกคนด้วยฉันนั้น เพื่อว่าโดยการสิ้นพระชนม์ พระองค์จะทรงทำลายมารผู้มิอำนาจเหนือความตายลงได้ เพื่อทรงปลดปล่อยผู้ตกเป็นทาสอยู่ตลอดชีวิตเพราะความกลัวตายให้เป็นอิสระได้ โดยแท้จริงแล้ว พระองค์มิได้เอาพระทัยใส่ต่อบรรดาทูตสวรรค์ แต่เอาพระทัยใส่ต่อเชื้อสายของอับราฮัม จึงจำเป็นที่พระองค์จะต้องทรงเป็นเหมือนกับบรรดาพี่น้องทุกประการ เพื่อพระองค์จะทรงเป็นมหาสมณะที่เพียบพร้อมด้วยพระกรุณาและทรงซื้อสัตย์ในการติดต่อกับพระเจ้า ไก่โทษชดเชยบาปของประชากรได้”

ข้อความตอนนี้ ผู้เขียนใช้คำพูด 3 คำเพื่อเป็นการเน้นเรื่องการบังเกิดเป็นมนุษย์ของพระคริสตเจ้า คำแรกคือ “บุตรทุกคนมี

เลือดเนื้อร่วมกันฉันใด พระองค์ก็ทรงมีเลือดเนื้อร่วมกับมนุษย์ทุกคนด้วยฉันนั้น” (ข้อ 14) ความหมายของคำ “ร่วมกับ” ในที่นี้หมายถึงการมีส่วนร่วมในร่างกายและในเลือดของมนุษย์ทุกคนในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ ดังนี้ ก่อนที่พระคริสตเจ้าจะทรงเสด็จมารับธรรมชาติมนุษย์ เลือดและเนื้อเป็นสิ่งที่ร่วมกันของมนุษย์โลก และไม่ได้มีส่วนร่วมใดๆ กับความเป็นอยู่อย่างนิรันดร์ของพระคริสตเจ้า แต่เมื่อเวลาที่กำหนดไว้มาถึง และโดยการเลือกอย่างอิสระของพระองค์ พระองค์ก็เข้ามามีส่วนร่วมและเริ่มแบ่งปันธรรมชาติของผู้ที่พระองค์จะทรงไถ่กู้ให้รอด

คำที่สองคือ “พระองค์มิได้เอาพระทัยใส่ต่อบรรดาทูตสวรรค์ แต่เอาพระทัยใส่ต่อเชื้อสายของอับราฮัม” (ข้อ 16) คำว่า “เอาพระทัยใส่” ในที่นี้หมายถึงการรับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตน ดังนี้ ความหมายของประโยคนี้คือ พระคริสตเจ้าไม่ได้รับเอาธรรมชาติของทูตสวรรค์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพระองค์ แต่หลังจากที่พระเป็นเจ้าได้ทรงสัญญาว่าจะประทานพระพรแก่มนุษย์ทุกคนผ่านทางเชื้อสายของอับราฮัม (ปฐมก. 22:18) พระคริสตเจ้าจึงทรงรับเอาธรรมชาติมนุษย์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพระองค์ โดยทรงเกิดเป็นมนุษย์ที่สืบเชื้อสายมาจากอับราฮัม เพื่อพระองค์จะสามารถช่วยมนุษย์ทุกคนให้รอดพ้นได้ (กจ. 3:25-26; กท. 3:16)

คำที่สามคือ “จึงจำเป็นที่พระองค์จะต้องทรงเป็นเหมือนกับบรรดาพี่น้องทุกประการ เพื่อพระองค์จะทรงเป็นมหาสมณะที่เพียบพร้อมด้วยพระกรุณาและทรงซื่อสัตย์ในการติดต่อกับพระเจ้า ไกโทะซดเซยบาปของประชากรได้” (ข้อ 17) คำว่า “จำเป็น” หมายถึง ข้อผูกมัดภายในและความจำเป็นของพระคริสตเจ้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมณะ ดังนั้น ผู้เขียนข้อความประโยคนี้จึงต้องการจะแสดงให้เห็นว่า “ธรรมชาติของพระเยซูเจ้าถูกทำให้สำเร็จสมบูรณ์อย่างที่ต้องการผ่านทาง การรับสภาพเป็นมนุษย์ของพระองค์” นั่นเอง

2.4 หนังสือกิจการอัครสาวก

ในหนังสือกิจการอัครสาวก เปโตรกล่าวปราศรัยว่า “ชาวอิสราเอลทั้งหลาย จงฟังวาจาเหล่านี้เถิด พระเยซูชาวนาซาเร็ธ เป็นบุตรที่พระเจ้าทรงส่งมาหาท่าน พระเจ้าทรงรับรองพระองค์โดยประทานอำนาจทำ อัครรรย์ ปาฏิหาริย์และเครื่องหมายต่างๆ เดชะพระเยซูเจ้า พระเจ้าทรงกระทำ การเหล่านี้ในหมู่ท่านทั้งหลาย ดังที่ท่านรู้อยู่แล้ว พระเยซูเจ้าทรงถูกมอบในเงื้อมมือของท่าน ตามที่พระเจ้ามีพระประสงค์และทรงทราบล่วงหน้าแล้ว ท่านใช้มือของบรรดาคน อธรรมประหารพระองค์โดยตรึงบนไม้กางเขน แต่พระเจ้าทรงบันดาลให้พระองค์ กลับคืนพระชนมชีพ พ้นจากอำนาจแห่ง

ความตาย เพราะความตายยึดพระองค์ไว้ ได้อำนาจอีกต่อไปไม่ได้” (กจ. 2:22-24)

เปโตรเรียกพระเยซูเจ้าด้วยคำว่า “บุตร” คนหนึ่ง (ข้อ 22) ซึ่งคำที่เปโตรใช้นี้หมายถึงมนุษย์ เพศชาย เป็นผู้ใหญ่ และแน่นอนว่าตรงข้ามกับสตรีและเด็ก (มธ. 14:21) และเป็นมนุษย์ธรรมดาที่ไม่เป็นอมตะ (กจ. 14:15; รม. 1:23) เปโตรยังประกาศด้วยว่าพระเยซูเจ้า “ถูกประหาร... โดยตรึงบนไม้กางเขน” (ข้อ 23) คำว่า “ถูกตรึงกางเขน” หมายถึง ทำให้ติด ทำให้แน่น หรือ ตอกตะปู เปโตรใช้คำนี้เพื่อต้องการหมายถึงพระเยซูเจ้าทรงถูกตอกตะปูไว้บนไม้กางเขน ส่วนคำว่า “ถูกประหาร” หมายถึง ถูกฆ่าอย่างทารุณและโหดร้าย ไม่ว่าในระหว่างสงคราม ในการสู้รบ ในการเบียดเบียน หรือในการฆาตกรรม เป็นต้น เปโตรยังยืนยันด้วยว่าพระเยซูเจ้าทรงกลับคืนพระชนมชีพจากความตาย (ข้อ 24) และในการยืนยันเช่นนี้ เปโตรก็ได้พูดไว้อย่างชัดเจนว่า พระเยซูผู้ถูกตรึงตายบนไม้กางเขนและกลับคืนพระชนมชีพนี้คือพระคริสตเจ้านั่นเอง (กจ. 2:30-32, 36)

ผ่านทางข้อความต่างๆ ที่กล่าวมานี้ เราคงพอมองเห็นภาพว่านักบุญเปโตรได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ขณะที่พระคริสตเจ้ามีชีวิตอยู่บนโลกนี้ พระองค์ไม่ได้ดำรงอยู่เพียงแค่จิตวิญญาณ แต่พระองค์

ทรงเป็นมนุษย์ที่มีร่างกายเหมือนมนุษย์คนอื่น ๆ ทั่วไป และดังนี้ พระองค์จึงทรงถูกตรึงด้วยตะปูบนไม้กางเขน ได้สิ้นพระชนม์และกลับคืนพระชนม์ชีพจากบรรดาผู้ตาย

ใน 1 ปต. 1:18-19, 21 “เพราะท่านรู้ว่าท่านได้รับการไถ่กู้หลุดพ้นจากวิถีชีวิตไร้ค่าที่สืบมาจากบรรพบุรุษ มิใช่ด้วยสิ่งที่เสื่อมสลายได้เช่นเงินหรือทอง แต่ด้วยพระโลหิตประเสริฐของพระคริสตเจ้า ดังเลือดของลูกแกะไร้มลทินหรือจุดด่างพร้อย เดชะพระคริสตเจ้านี้ ท่านมีความเชื่อในพระเจ้าผู้ทรงบันดาลให้พระองค์กลับคืนพระชนม์ชีพจากบรรดาผู้ตาย และประทานพระสิริรุ่งโรจน์เพื่อให้ความเชื่อและความหวังของท่านดำรงอยู่ในพระเจ้า” เปโตรเขียนว่ามนุษย์คนบาป “ได้รับการไถ่กู้...ด้วยพระโลหิตประเสริฐของพระคริสตเจ้า” (ข้อ 18-19) และ “พระเจ้าทรงบันดาลให้พระองค์กลับคืนพระชนม์ชีพจากบรรดาผู้ตาย” (ข้อ 21) ข้อความทั้งหมดนี้มีความหมายว่า พระคริสตเจ้าทรงมีร่างกายมนุษย์จริง เป็นร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยเลือดและเนื้อ ได้สิ้นพระชนม์และที่สุดได้ทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ

ใน 1 ปต. 2:24 “พระองค์ทรงแบกบาปของเราไว้ในพระวรกายบนไม้กางเขน เพื่อเราจะได้ตายจากบาปและมีชีวิตอยู่เพื่อความชอบธรรม รอยแผลของพระองค์รักษาท่านให้หาย” นี่เป็นอีกตอนหนึ่งที่เปโตร

ยืนยันผ่านทางคำพูดของท่านว่า พระเยซูเจ้าทรงมีร่างกายมนุษย์เป็นของพระองค์เองจริง ไม่ใช่ร่างกายของมนุษย์คนอื่นที่พระองค์เข้าไปประทับอยู่และถูกนำไปตรึงกางเขน คำว่า “รอยแผล” ในที่นี้ เปโตรยังหมายถึง ริ้วรอยหรือแผลฟกช้ำที่เกิดขึ้นบนร่างกาย อันเกิดจากการ شکنตี ผ่านทางคำพูดนี้ เปโตรจึงต้องการจะบอกว่าพระคริสตเจ้าทรงมีร่างกายอย่างที่พูดจริงๆ เป็นร่างกายที่เจ็บปวดทรมานจากรอยบาดแผลที่เกิดจากการ شکنตี พระองค์ไม่ได้เป็นจิตที่มีร่างกายแบบภาพลวงตา คือ ร่างกายที่ไม่มีอยู่จริงสัมผัสและแตะต้องไม่ได้

จากหลักฐานของพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้น เราคงเห็นได้อย่างชัดเจนว่า โดยการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระคริสตเจ้า องค์พระวจนาตถ์นิรันดร์พระบุตรของพระเจ้า ได้บังเกิดเป็นมนุษย์จริง มีร่างกายมนุษย์จริง และมีธรรมชาติแบบมนุษย์จริงๆ

3. คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก

เมื่อเราประกาศความเชื่อด้วยบทยืนยันความเชื่อของพระสังคายนาแห่งนีเซีย เราประกาศว่าพระเยซูเจ้า “ไม่ได้ถูกสร้าง” แต่ทรงมีพระธรรมชาติเดียวกับพระเจ้าพระบิดา ทรงเป็นนิรันดร์ ทรงเป็นพระเจ้าแท้ และทรงรับสภาพมนุษย์ พระศาสนจักรก็ยัง

คงสั่งสอนเรื่อยมาในการสอนคำสอนว่า “พระเยซูคริสต์เจ้าเป็นพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้” ซึ่งหลังจากเราสวดบทยืนยันความเชื่อจบแล้ว เราก็ตอบรับว่า “อาเมน” แต่คำถามคือ แล้วเรารู้หรือไม่ว่าสาระสำคัญของบทยืนยันความเชื่อที่เราสวดนี้มีความหมายอย่างไร?

ในประสบการณ์ชีวิตการเป็นคริสตชนคาทอลิกของเรา เราคงเคยมีความรู้สึกและปรารถนาที่จะรู้จักพระเยซูคริสต์เจ้าให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น แต่เราก็พบด้วยว่าในประสบการณ์ชีวิตแห่งความเชื่อของเรานั้น มีหลายเรื่องเหมือนกันที่เราเข้าใจผิดไป ตัวอย่างเช่น คริสตชนบางคนอาจจะรู้สึกตกใจเมื่อรู้ว่าพระเยซูคริสต์เจ้าไม่ได้เป็น “บุคคลมนุษย์” บางคนอาจรู้สึกตกใจเมื่อได้รู้ว่าพระเยซูเจ้ามี “วิญญาณมนุษย์” ด้วย และบางคนอาจจะตกใจมากขึ้นไปอีกเมื่อรู้ว่าพระเยซูเจ้า “ทรงมีสองสติปัญญาและสองเจตจำนง” ทั้งหมดนี้เป็นผลเกิดจากการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระคริสต์เจ้า พระวจนาตถ์นิรันดร์ของพระเจ้า นี่หมายความว่า การรับธรรมชาติมนุษย์ของพระคริสต์เจ้าเป็นความจริงที่ “เร้นลับ” แต่แม้ว่าเราจะไม่สามารถเข้าใจได้ทั้งหมด ก็ไม่น่าเป็นเหตุผลที่ทำให้เราหยุดศึกษาหาความรู้และความเข้าใจในพระเยซูคริสต์เจ้า เพราะเรื่องการรับธรรมชาติมนุษย์หรือการบังเกิดเป็นมนุษย์

ของพระคริสต์เจ้านี้เป็น “ธรรมล้ำลึกแห่งความเชื่อ” ดังนั้น แม้จะเป็นธรรมล้ำลึก แต่ยิ่งเรารู้จักพระคริสต์เจ้าได้มากเท่าไร เราก็ยิ่งเติบโตในความสัมพันธ์กับพระองค์มากเท่านั้น

3.1 การรับธรรมชาติมนุษย์

พระเจ้าได้ทรงเปิดเผยว่า ในการปฏิสนธิพระเยซูเจ้าในครรภ์ของพระนางมารีย์เมื่อสองพันกว่าปีมานั้น พระบุคคลที่สองของพระตรีเอกภาพได้ทรงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ โดยพระเจ้าพระบุตรเยซูได้ทรงรับธรรมชาติมนุษย์เข้ามารวมกับธรรมชาติพระเจ้าของพระองค์ และทรงบังเกิดเป็นมนุษย์คนหนึ่งเหมือนมนุษย์ทั่วไป ในการกระทำเช่นนี้ พระเทวภาพหรือความเป็นพระเจ้าของพระองค์ไม่ได้ถูกทำให้ลดน้อยลง ไม่ได้ถูกทำให้เสียหาย และไม่ได้ถูกทำให้เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด เมื่อพระเยซูเจ้าทรงเสด็จดำเนินไปตามถนนในกรุงเยรูซาเล็ม พระองค์ก็ไม่ได้เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาระหว่างการเป็นพระเจ้ากับการเป็นมนุษย์ หรือมีการผสมกันระหว่างความเป็นมนุษย์กับความเป็นพระเจ้า แต่ในพระองค์ทรงเป็น “พระบุคคลเดียวคือพระบุคคลพระเจ้า” และพระบุคคลพระเจ้าของพระเยซูนี้ก็ไม่สามารถเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาระหว่างความเป็นพระเจ้ากับความเป็นมนุษย์ หรือผสมไปผสมมาได้ พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นพระบุคคลพระเจ้า

และในพระบุคคลนี้ทรงมีทั้งพระธรรมชาติ พระเจ้าและธรรมชาติมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ พระเยซูเจ้าจึงเป็นทั้งพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้

3.2 พระบุคคลที่สองของพระตรีเอกภาพ

หลักคำสอนเรื่องพระตรีเอกภาพสอนว่า พระเจ้าทรงเป็นพระผู้สูงสุดที่มีธรรมชาติเดียวคือธรรมชาติพระเจ้าและทรงประกอบด้วยสามพระบุคคล คือ พระเจ้าพระบิดา พระเจ้าพระบุตร และพระเจ้าพระจิต พระเจ้าแต่ละบุคคลแตกต่างกันและกัน แต่ไม่ได้แตกแยกออกจากกัน พระเจ้าแต่ละบุคคลทรงมีธรรมชาติพระเจ้าอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ดังนั้น พระเจ้าแต่ละบุคคลจึงมีความเป็นพระเจ้าอย่างครบถ้วน แต่สิ่งที่จำแนกแต่ละบุคคลออกจากกันคือความสัมพันธ์ที่แต่ละบุคคลทั้งสามพระบุคคลทรงมีต่อกัน

แต่เราก็ต้องระมัดระวังในความเข้าใจ คำว่า “ธรรมชาติ” และคำว่า “บุคคล” ของพระตรีเอกภาพ เพราะคำว่า “ธรรมชาติ” นั้นหมายถึงคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งที่เราหมายถึง (เช่น ธรรมชาติของแมว ธรรมชาติของมนุษย์ และธรรมชาติของพระเจ้า เป็นต้น) ส่วนคำว่า “บุคคล” หมายถึงสิ่งที่มีความเป็นอยู่และมีเหตุผล กล่าวคือสามารถที่จะคิดและเลือกได้อย่างเสรี (เช่น ในพระเจ้ามีสามพระบุคคล ในมนุษย์มี

บุคคลเป็นจำนวนมาก และทูตสวรรค์ก็เป็นบุคคลและมีจำนวนมากด้วย) เราสามารถคิดถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและธรรมชาติได้ในลักษณะของการเปรียบเทียบ กล่าวคือ เรามีผู้ควบคุม (คือบุคคล) เพื่อให้เรื่องราวบางอย่างดำเนินไปได้ (ธรรมชาติ)

ในการคิดเปรียบเทียบแบบนี้ พระบุตรเยซูคริสตเจ้า พระบุคคลที่สองของพระตรีเอกภาพ (คือผู้ควบคุมหรือผู้ดำเนินกิจการ) ทรงมีธรรมชาติพระเจ้าอย่างครบถ้วน (การทำให้เรื่องราวบางอย่างดำเนินไปได้) ในฐานะที่มีธรรมชาติพระเจ้า พระเจ้าพระบุตรจึงมีคุณลักษณะเฉพาะของความ เป็นพระเจ้าในพระองค์อย่างครบบริบูรณ์ ซึ่งรวมถึงมีสติปัญญาและอำนาจอธิปไตย พระเจ้า ทรงอำนาจ ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง และนิรันดร์ ดังนั้น ก่อนที่จะเสด็จมารับสภาพมนุษย์ พระเจ้าพระบุตรทรงเป็นจิตบริสุทธิ์ที่ไม่มีสิ่งวัตถุใดๆ เจือปนอยู่ในพระองค์เลย พระองค์อยู่เหนือกาลเวลา ไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดสุดท้าย แต่ในฐานะเป็นบุคคลหนึ่งที่แตกต่างจากบุคคลอื่นในพระเจ้า พระเจ้าพระบุตรจึงมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับอีกสองพระบุคคลอยู่เสมอและตลอดเวลา เพราะทั้งสามพระบุคคลดำรงอยู่ร่วมกันอย่างไม่อาจแยกจากกันได้

3.3 เมื่อพระเจ้ามารับธรรมชาติเป็นมนุษย์

โดยการบังเกิดเป็นมนุษย์ พระเจ้าพระบุตรทรงรับธรรมชาติมนุษย์เข้ามาเป็นของพระองค์เอง โดยที่พระเทวภาพของพระองค์ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด ความเป็นพระบุคคลของพระองค์ก็ยังคงเป็นพระบุคคลเดียวคือพระบุคคลพระเจ้า ซึ่งบัดนี้ประกอบด้วยสองธรรมชาติ คือธรรมชาติพระเจ้าและธรรมชาติมนุษย์ รวมเป็นพระบุคคลเดียว คือ พระบุคคลพระเจ้า

แต่เราต้องจำไว้เสมอว่า เป็นพระบุคคลพระเจ้านี้ที่ เป็นผู้ดำเนินกิจการต่างๆ และเป็นธรรมชาติที่ทำให้กิจการต่างๆ เหล่านั้นเกิดขึ้นหรือสำเร็จลงได้ ดังนั้น หลังการบังเกิดเป็นมนุษย์แล้ว พระบุคคลพระเจ้าของพระเยซูเจ้าก็สามารถกระทำกิจการต่างๆ ได้ทั้งในฐานะเป็นพระเจ้าและในฐานะเป็นมนุษย์ด้วย กล่าวคือ ด้วยเพราะพระองค์ทรงมีธรรมชาติพระเจ้า พระเยซูเจ้าจึงทรงสามารถรักษาคนป่วยให้หายได้ ทำให้คนหูหนวกกลับได้ยิน ทำให้คนใบ้พูดได้ ทรงห้ามพายุในทะเล ทรงดำเนินบนน้ำ ทรงทำให้คนตายแล้วกลับมีชีวิตใหม่ได้ และแม้แต่ถ้อยคำด้วย พระเยซูเจ้ายังทรงมีสติปัญญาแบบพระเจ้าพร้อมกับมีความรู้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และมีเจตจำนงแบบพระเจ้าซึ่งก็มีความรักบริสุทธิ์นั่นเอง

ในฐานะเป็นพระเจ้าพระบุตร พระเยซูเจ้าจึงทรงมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าพระบิดาและพระเจ้าพระจิตตลอดเวลา แม้ว่าบ่อยครั้งที่พระเยซูเจ้าจะทรงเลือกที่จะไม่ใช้อำนาจแบบพระเจ้าของพระองค์ก็ตาม แต่อำนาจแบบพระเจ้าของพระองค์ก็ไม่เคยหมดหรือลดน้อยลงเพราะการบังเกิดเป็นมนุษย์ของพระองค์เลย

และเพราะพระเยซูเจ้าทรงมีธรรมชาติเป็นมนุษย์อย่างครบถ้วน พระองค์จึงทรงทำงานด้วยมือมนุษย์ ทรงคิดด้วยใจมนุษย์ ทรงกระทำด้วยเจตนามนุษย์ และทรงรักด้วยหัวใจมนุษย์ พระองค์สามารถเดิน พุด หัวเราะ ร้องไห้ รู้สึกเจ็บปวด เศร้าใจ ทุกข์ทรมานและแม้แต่ตายได้ พระเยซูเจ้าในฐานะมนุษย์นี้ยังมีความจำกัดในความรู้ด้วย มีความจำกัดในเจตจำนง มีร่างกายแบบมนุษย์ และมีวิญญาณแบบมนุษย์ ในการรับธรรมชาติมนุษย์เข้ามาเป็นหนึ่งเดียวในพระบุคคลของพระองค์นั้น พระเจ้าพระบุตรจึงทรงเป็นทั้งพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้ในเวลาเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม พระองค์ก็ไม่ได้เป็นเหมือนกับที่เราเป็น

3.4 พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นเหมือนเราทุกอย่างเว้นแต่บาป

ในการรับธรรมชาติมนุษย์เข้ามาในพระองค์นั้น พระเจ้าพระบุตรทรงรับเอาคุณลักษณะต่างๆ ของมนุษย์เข้ามาใน

พระองค์ แต่พระองค์ก็ยังทรงเป็นพระเจ้า ดังเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้ พระเยซูเจ้า จึงไม่เคยทำบาปเลย (ฮบ. 4:15) บาปเป็นการต่อต้านและขัดขวางพระเจ้า บาปยังเป็นเหตุทำให้มนุษย์หันหนีไปจากพระเจ้าด้วย ในฐานะเป็นพระบุคคลพระเจ้า จึงเป็นไปไม่ได้ที่พระเยซูเจ้าจะหันหนีไปจากพระองค์เอง หรือเลิกติดต่อสัมพันธ์กับพระบุคคลอื่นใน พระตรีเอกภาพ

แต่พระเยซูเจ้าไม่ทรงมีฤทธิ์กุศลแห่งความเชื่อหรือความหวังอย่างที่เราเชื่อเป็นฤทธิ์กุศลของการเชื่อ แม้แต่เราไม่ได้เห็นพระเจ้า (2 คร. 5:7; ฮบ. 11:1) ความหวังเป็นฤทธิ์กุศลของการรอคอยอย่างร้อนรนในสิ่งที่เรายังไม่ได้มาครอบครอง แต่ในการบังเกิดเป็นมนุษย์ พระคริสตเจ้า ไม่ได้หยุดความเป็นพระเจ้าของพระองค์เลย แม้แต่เสี้ยววินาทีเดียว พระองค์จึงไม่จำเป็นต้องมีฤทธิ์กุศลทางเทววิทยาของความเชื่อหรือความหวัง พระองค์ทรงมีนิมิตในพระองค์เอง และในพระบุคคลอื่นในพระตรีเอกภาพด้วย

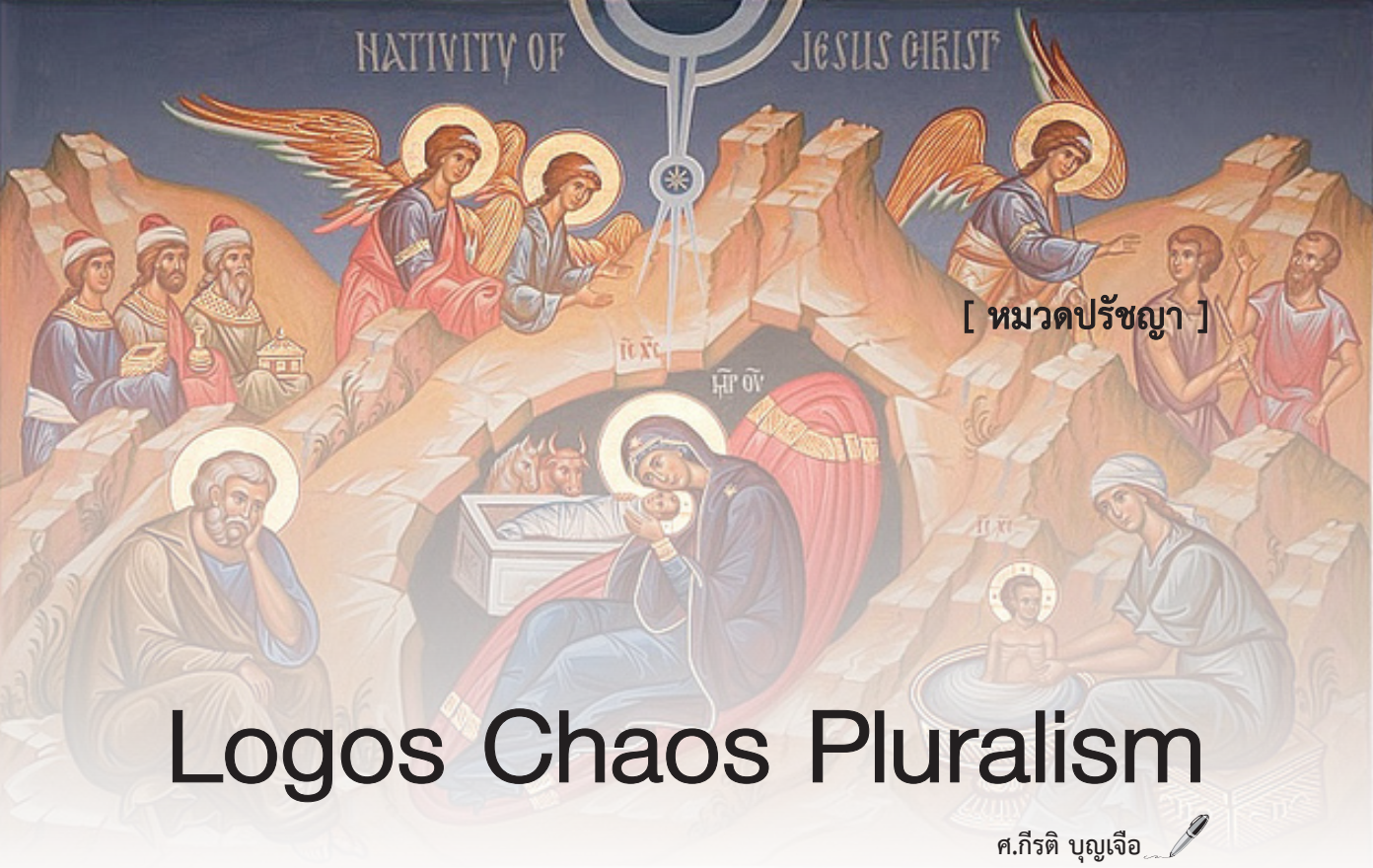
3.5 สรุป: พระวจนารถทรงรับธรรมชาตินุษย์อย่างแท้จริง

เป็นเวลานานหลายศตวรรษมาแล้วที่พระศาสนจักรได้ตอบโต้คำสอนผิดๆ เกี่ยวกับพระเยซูคริสตเจ้า และพระศาสนจักรก็สอนเสมอมาว่าพระคริสตเจ้าคือองค์พระวจนารถ พระองค์ทรงเป็นพระเจ้า ทรงร่วมพระธรรมชาติเดียวกับพระเจ้าพระบิดา และพระองค์ก็ไม่ได้ทรงถูกสร้าง และเป็นองค์พระวจนารถหรือพระเจ้าพระบุตรนี้ที่ได้มารับธรรมชาตินุษย์ พระองค์ทรงรับธรรมชาตินุษย์เข้าในพระองค์และบังเกิดเป็นมนุษย์ที่มีร่างกายเหมือนมนุษย์ทั่วไป แต่พระองค์ยังทรงมีพระบุคคลเดียวคือพระบุคคลพระเจ้า เพียงแต่มีสองธรรมชาติคือธรรมชาติพระเจ้าและธรรมชาตินุษย์ ในฐานะที่มีธรรมชาติพระเจ้า พระเยซูเจ้าจึงมีสติปัญญาแบบพระเจ้า มีเจตจำนงแบบพระเจ้า และสามารถกระทำสิ่งต่างๆ ที่พระเจ้าทรงกระทำได้ และในฐานะมีธรรมชาตินุษย์ พระบุคคลพระเจ้านี้จึงมีสติปัญญาที่จำกัดแบบมนุษย์ มีเจตจำนงแบบมนุษย์และมีวิญญาณแบบมนุษย์ พระเยซูเจ้าสามารถเดินริมฝั่งทะเลสาบกาลิลีได้เหมือนมนุษย์ทั่วไป สามารถหัวเราะ ร้องไห้ และที่สำคัญที่สุดคือ ทรงรับทุกข์ทรมานและสิ้นพระชนม์เพื่อความรอดของเราได้

บรรณานุกรม

- Clark, John C.; Johnson, Marcus Peter. (2015). **The Incarnation of God: The Mystery of the Gospel as the Foundation of Evangelical Theology.** Crossway.
- Cole, Graham A. (2013). **The God Who Became Human: A Biblical Theology of Incarnation.** (New Studies in Biblical Theology Vol.30). IVP Academic.
- Galot, Jean. (1980). **Who is Christ?: A Theology of the Incarnation.** Gregorian University Press.
- Johnson, Elizabeth A. (1993). **Consider Jesus: Waves of Renewal in Christology.** Crossroad.
- Rahner, Karl. (1978). **Foundations of Christian Faith.** Seabury.
- Schoonenberg, Piet. (1971). **The Christ: A Study of the God-Man Relationship in the Whole of Creation and in Jesus Christ.** Herder & Herder.
- Ware, Bruce A. (2013). **The Man Christ Jesus: Theological Reflections on the Humanity of Christ.** Wheaton, Crossway.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมแผนกคริสตศาสนธรรม. (2019). **คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก.** โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

ความนำ

แสงธรรมปริทัศน์ฉบับหนึ่งของปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดหัวข้อวิจัยคำ “พระวาจา” และผู้วิจัยได้วิจัยเรื่อง “พระวาจาสำคัญที่พระวจนาตถ์” โดยศึกษาความหมายของคำ Logos ที่เป็นความเป็นจริงในปรัชญากรีก ท่านผู้อ่านที่ยังสนใจก็หวนกลับไปหาอ่านได้ ครั้งนี้กำหนดให้วิจัยคำ “พระวจนาตถ์” ผู้วิจัยจึงคิดว่าน่าจะศึกษาความหมายของ คำ Logos ที่เป็นคำสอนที่มีความหมายจาก ป่อเกิดพระวจนาตถ์

ความหมายของคำ Logos

เดวิด แกรห์ม (David W. Graham) ใน Borchert, Macmillan Encyclopedia of Philosophy, 2005, vol.5, p.567. กล่าวไว้ว่า คำนี้ในภาษากรีกมีความหมายมากมาย The Unabridged Greek Dictionary ให้นิยามไว้ราว 3 หน้าใหญ่ๆ เอาเฉพาะความหมายสำคัญทางปรัชญา ก็กำหนดได้ 6 ความหมาย คือ

ศาสตราจารย์และราชบัณฑิต อติต สนข. อดีตหัวหน้าภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตคณบดีคณะปรัชญา และศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ประธานโครงการปรัชญาเอกปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมปรัชญาของราชบัณฑิตยสภา บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมวิสาขามานามศาสนาสาขาสากลของราชบัณฑิตยสภา คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของวิทยาลัยแสงธรรม, มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก ประธานกิตติมศักดิ์องค์การศาสนาเพื่อสันติภาพแห่งเอเชีย สอบถามเรื่องปรัชญา โทร.086-0455299.

1. หมายถึงคำของภาษา
2. หมายถึงคำสอนที่ต้องใช้ภาษาสอนและเข้าใจได้ด้วยภาษา
3. หมายถึงระบบของคำสอนที่อยู่ในกรอบเรียกได้ว่าเหตุผล (Logic) ของคำสอน
4. หมายถึงเนื้อหาความรู้ทั้งหมดที่เป็นระบบเดียว
5. หมายถึงบ่อเกิดของความรู้ทั้งหมดยังเรียกได้ว่าพระปรีชาญาณ (Wisdom)
6. หมายถึงพลังที่แฝงอยู่เบื้องหลังความหมายต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลหรือไม่ก็ได้

ความหมายทั้ง 6 นี้ล้วนแต่ปรากฏในภาษาต่างๆ ที่ใช้แสดงความคิดปรัชญาและศาสนา โดยไม่จำเป็นต้องใช้คำเดียวให้มีความหมายได้ทั้งหมดอย่างภาษากรีก แต่ถ้าต้องการก็อาจจะนิยามขึ้นมาเพื่อเทียบความหมายกับภาษากรีกซึ่งเป็นเจ้าตำหรับได้ อย่างเช่นภาษาไทย “วาจา” มีความหมายตรงๆ ว่าคำพูด และ “วจนาตถ์” วิเคราะห์รากศัพท์ วจนะ=คำพูด + อตถ=ความหมาย แต่ก็นิยามรู้กันว่าหมายถึงพระเยซูเจ้าตามบทแรกแห่งพระวรสารโดยนักบุญยอห์น และถ้ายินยอมกันก็อาจจะนิยามต่อไปได้อีกว่า “วจนะ” ให้มีความหมายทั้งหมดของคำ Logos ของภาษากรีก ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการศึกษาคำนี้ของภาษากรีก

ความหมายของคำ Chaos

เป็นคำภาษากรีก มีความหมายที่สำคัญคือ

1. มีความหมายตามรากศัพท์ว่าอ้าปากกว้าง ที่เวิ้งว้าง
2. ความสับสน วุ่นวาย ไร้ระเบียบ ตรงข้ามกับ Logos ในความหมายที่เป็นระบบระเบียบ
3. สารไร้รูป (Formless material) เนื้อสารที่ยังเป็นสสารบริสุทธิ์ ยังไม่มีรูปแบบซึ่งบ่งว่าเป็นอะไร
4. สารรวมรูป (All-forms-material)
5. ความคิดที่ไร้ระบบระเบียบ (Confusion)
6. พลังทำลายบริสุทธิ์แต่ไม่ทำลายตัวเอง (Destructive power)

ความหมายของคำ Pluralism

มาจากภาษาอังกฤษว่า plural มาจากคำภาษาละตินว่า pluralis แปลว่าพหูพจน์ นักปรัชญาศาสนาสร้างคำนี้ขึ้นมาในบรรยากาศหลังนวยุคสายกลาง ที่ต้องการหาคำเรียกกระแสความคิดปรัชญาศาสนา ระหว่างลัทธิ Exclusivism (อิทธิพลปัจเจกนิยม ความคิดนี้ของฉันทันนั้นถูกต้อง อย่างอื่นผิดหมด) และ Inclusivism (นานาจิตตังนิยม ความคิดเป็นเรื่องส่วนตัว ใครคิดอย่างไรก็ถูกสำหรับคนนั้น คนอื่นไม่เกี่ยว ต่างคนต่างคิด

ต่างคนต่างทำไม่ต้องเกี่ยวข้องกัน) ทางสายกลาง (Pluralism พหุนิยม ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะคิดและเชื่อความคิดของใครก็ได้ แต่ในความต่างย่อมมีความเหมือนอยู่บ้างไม่มากก็น้อย จึงควรเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันฉันมิตร เพื่อหาความเหมือนสำหรับร่วมมือกันบนหลักการ เอกภาพในความหลากหลาย Unity in Diversity และกำหนดความต่างเพื่อเป็นเครื่องประดับในสังคมพหุนิยมด้วยหลักการความหลากหลายในเอกภาพ Diversity in Unity)

ประวัติการพบคุณสมบัติของ Logos

1. อีสป (Aesop) เล่าสืบต่อๆ กันมาว่าเป็นชาวกรีกที่เป็นทาสที่เฉลียวฉลาดมีไหวพริบเป็นเยี่ยม วันหนึ่งเจ้านายต้องการจัดงานเลี้ยงที่เป็นมงคล จึงเรียกอีสปมาสั่งให้เป็นหัวหน้าคุมการปรุงอาหารที่ดีที่สุด ถ้าไม่ดีที่สุดจริงจะถูกลงโทษ อีสปจัดอาหารให้หลายสิบอย่างล้วนแต่เป็นอาหารประเภทสิ้นทั้งสิ้น ครั้นเจ้านายถามว่ามันดียังไง ก็ได้รับคำตอบว่าจะมีอะไรดีกว่าสิ้นที่ปั้นคำพูดขึ้นมาให้ได้ดีเท่าไรก็ได้ เจ้านายต้องยอมจำนน ไม่ลงโทษอีสป อยู่ต่อมาเจ้านายนึกสนุกในอารมณ์จึงเรียกอีสปมาสั่งให้ทำอาหารที่เลวที่สุดเลี้ยงเพื่อนร่วมรุ่น ให้ถูกด่าฟังเล่นเพลินๆ อีสปจึงจัดทำชุดอาหารล้วนแต่เป็นสิ้นทั้งสิ้นเหมือนอย่างเดิม เจ้านายซัก

อารมณ์เสีย เรียกมาด่าว่า ดีก็สิ้นเลวก็สิ้น มันยังงั้น อีสปก็ตอบว่า “ไม่จริงหรือขอรับ มีอะไรเลวกว่าสิ้นเป็นไม่มี จะเกลียดชังกันก็เพราะสิ้น จะเสียหายล่มจมก็เพราะสิ้น” นายจึงยอมจำนน เรื่องนี้จะจริงหรือไม่ไม่สำคัญ ความสำคัญอยู่ที่ว่าผู้เล่าเรื่องนี้เข้าใจดีว่าคำพูดมีคุณสมบัติอะไรอย่างไรไม่รู้จบ ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้เรียบเรียงเรื่องนี้มิใช่เป็นคนแรกในหมู่ชาวกรีกโบราณที่เชื่ออย่างนี้ แต่น่าจะเป็นความเชื่อของสังคมกรีกโดยทั่วไปซึ่งอาจจะถอยหลังไปได้ถึงบรรพบุรุษร่วมอารยัน อย่างน้อยก็เชื่อว่าคำพูดบางคำมีคุณสมบัติพิเศษเป็นคาถาอาคมซึ่งเป็นความเชื่อของผู้ใช้ภาษาอารยันทุกภาษา

2. เฮเรอคลายเถิส (Heraclitus) ที่พิเศษนิพนธ์ไว้ข้อหนึ่งว่า คำพูดมีพลังแฝงแสดงโครงสร้างนิรันดร์ของความเป็นจริงทั้งหลายรวมกัน ซึ่งก็น่าจะสันนิษฐานได้ว่าเฮเรอคลายเถิสต้องได้รู้เรื่อง Chaos ของเฮสเสียดในฐานะเป็นปฐมสาเหตุของสรรพสิ่งและขยายผลเป็นว่าไฟเป็นพลังบวกสูงสุดที่แยกตัวออกมาจาก Chaos จึงได้ชื่อว่าปฐมธาตุเพราะเป็นบ่อเกิดสิ่งอื่นๆ ต่อไปรวมทั้งเทพเทวีและจิตวิญญาณทั้งหลายด้วย แม้ไฟจะเป็นปฐมธาตุแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่ก็เปลี่ยนแปลงไปตามกฎนิรันดร์แห่งการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง ทั้งหมดมีโครงสร้างร่วม

กันเรียกว่า Logos การเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย จึงต้องเปลี่ยนไปตามกฎนิรันดร์ของ Logos

3. เพอร์เมนเนอดิส (Parmenides) ทั้งความคิดไว้ว่า คำพูดมีพลังแห่งเหตุผล โดยอ้างเหตุผลว่า ผู้ที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลง ในวัตถุนั้น หากได้ใช้เหตุผลที่แฝงอยู่เบื้อง หลังภาษาช่วยตัดสินก็จะเห็นชัดว่าควรเชื่อ พลังเหตุผลหรือ Logos ยิ่งกว่าเชื่อประสบการณ์ Chaos ที่สับสนขัดแย้งตัวเอง เช่น อคลิลิสวิ่งไล่ทันเต่าและไม่ทันเต่าในกรณี เดียวกัน

4. เหล่าซาฟเฟิสต์ (Sophists) สอนว่า ภาษาามีพลังให้อำนาจในสังคม กอร์เกียส (Gorgias) กล่าวว่า “ภาษาามีพลังยิ่งใหญ่ ซึ่งเมื่อใช้ให้ถูกวิธีแล้วก็จะช่วยให้สิ่งเล็กที่สุด มีพลังเสมอเทพเจ้า (godlike results) ”

5. เฟลโทว์โนบทสนทนา Phaedrus เขียนไว้ว่า “ภาษาในรูปของเหตุผล (dialectic) สร้างความจริงในวิญญาณ ในบทสนทนา Sophist กล่าวว่า “ความคิดคือภาษาใน ปัญญา” ในบทสนทนา Theaetetus กล่าวว่าภาษาแสดงความจริงในปัญญา” และใน บทสนทนา Phaedo กล่าวว่า “ศึกษาโลก ในคำพูดมั่นใจในความจริงได้มากกว่าศึกษา จากประสบการณ์” และอีกตอนหนึ่งกล่าว ว่า “ใครอธิบายความจริงด้วยภาษาให้เข้าใจ ได้ แสดงว่าเข้าใจความจริงนั้น”

6. แอร์เรสทาเทิล สืบต่อความคิด ของเพลโทว์ โดยยืนยันว่าภาษามีความจริง แฝงอยู่ทั้งระบบเรียก Logica (ตรรกะ และ ตรรกวิทยา) จากความเชื่อนี้แอร์เรสทาเทิล ได้สร้างองค์ความรู้ตรรกวิทยาขึ้นโดยเชื่อว่ เป็นระบบระเบียบของความจริงนิรันดร์

7. ชาวสโรว์อิคช่วงกำเนิดคริสตศาสนา เรียกได้อีกอย่างว่าช่วงเฮลเลนิสติก (Hel- lenistic Period) อันเป็นช่วงที่มหาอาณาจักร โรมันกำลังเป็นเจ้าโลกทางทหารและการ เมือง โดยปล่อยให้ชาวกรีกเป็นเจ้าโลกทาง ภาษาและอารยธรรม นักปรัชญาสโรว์อิคถือ โอกาสตั้งสำนักสอนตามหัวเมืองต่างๆ ของ มหาอาณาจักรโรมัน เพื่อเผยแผ่ภาษากรีก และปรัชญาของสำนัก คำสอนเรื่อง Logos มีอยู่ว่า ปฐมเหตุ (First Cause) ของสรรพสิ่ง ได้แก่ Logos ซึ่งเป็นพระเจ้าที่เป็นไฟปฐม ธาตุของเฮเรอเคลียเถิส ไฟสร้างทุกสิ่งและ สติในทุกสิ่งในฐานะเป็นวิญญาณโลก (the World Soul) เป็นส่วนที่เป็นปัญญาเหตุผล (Reason) ซึ่งแทรกอยู่ในทุกสิ่งในระดับต่างๆ กัน (ปรากฏเป็นความคิด ความรู้สึก ชีวิต และกฎของสสาร) เพื่อดูแลให้ทุกสิ่งดำเนิน ไปอย่างถูกต้องตามวัฏจักร คือ จากไฟเป็น สรรพสิ่ง และจากสรรพสิ่งเป็นไฟหมุนเวียน กันไป น่าสังเกตว่ามีส่วนคล้ายคำสอนของ ศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธอยู่บ้าง

8. ฟายโลว์แห่งแอลเล็กแซนเดรีย (Philo of Alexandria มีชีวิตไล่เกี่ยวกับพระเยซูเจ้าและนักบุญยอห์น) พยายามใช้ปรัชญาของเพลโทว์อธิบายคัมภีร์ของศาสนาユดาห์ โดยอธิบายว่า ภาษาที่แสดงความจริงคือ คำพูด หรือ Logos พระมนัสของพระเจ้าและโลกแห่งมโนคติ (World of Ideas) ของเพลโทว์ก็คือ Logos ของพระเจ้านั่นเอง Logos ในพระเจ้าเมื่อแสดงออกในสิ่งสร้างเป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า (Image of God) พระคัมภีร์กล่าวว่าพระเจ้าทรงสร้างตามภาพลักษณ์ก็คือตาม Logos ที่มีอยู่ในรันดร์ในพระองค์นั่นเอง พระเจ้าทรงสร้างและทรงกระทำทุกอย่างภายนอกพระองค์ตาม Logos ที่กล่าวว่าพระเจ้าทรงวางแผนการก่อนและพระกิจการคือ Logos ก็คืออย่างที่ว่ามานี้

9. นักบุญจัสตินมรณสักขี (St. Justin the Martyr) เป็นคนแรกเท่าที่รู้ ที่กล้าแสดงจุดยืนชัดเจนในการใช้ปรัชญากรีกอธิบายคำ Logos ของนักบุญยอห์นด้วยปรัชญากรีก และกล้าที่จะบอกตรงๆ ว่าอะไรบ้างที่รับเข้ามาเชื่อในศาสนาคริสต์ไม่ได้ แต่รับไว้ยกย่องเป็นเครื่องประดับของอารยธรรมมนุษยชาติได้

10. เพลอทายเนิส (Plotinus ศต.ที่ 3) พยายามอธิบายปรัชญาศาสนากรีกโบราณด้วยความหมายต่างๆ ของ Logos ได้ชื่อลัทธิว่า Neoplatonism of the Greek

Religion เหมือนอย่างที่ความพยายามของฟายโลว์ได้ชื่อลัทธิว่า Judaistic Neoplatonism

11. นักบุญอ็อกสติน พยายามอธิบายปรัชญาศาสนาคริสต์ด้วยความหมายต่างๆ ของ Logos โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามการเน้นของเพลโทว์และเพลโทว์ใหม่ ได้ชื่อลัทธิว่า Christian Neoplatonism เช่น พิสูจน์การมีอยู่ของพระเจ้าด้วยข้อพิสูจน์จากการมีส่วนร่วม (Argument from Participation)

“สิ่งเปลี่ยนแปลงทั้งหลายต้องได้รับความสมบูรณ์หรือแบบแห่งความสมบูรณ์ (จากปรัชญาของเพลโทว์) แต่ทว่าไม่มีสิ่งใดจะให้ความสมบูรณ์แก่ตัวเองได้ เพราะการให้สิ่งที่ตัวเองยังไม่มีนั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นสิ่งเปลี่ยนแปลงทั้งหลายต้องได้รับความสมบูรณ์มาจากความสมบูรณ์ที่ไม่เปลี่ยนแปลงและมีความเป็นอยู่นิรันดร์ ความสมบูณดังกล่าวจะต้องเป็นความสมบูรณ์ในพระเป็นเจ้าเท่านั้น” (กรีติ บุญเจือ, แก่นปรัชญายุคกลาง, หน้า 106) จะเห็นได้ว่าข้อพิสูจน์นี้มีมูลอยู่บนปรัชญาของเพลโทว์เรื่องมโนคตินิรันดร์ แต่ออกัสตินไม่ยอมให้มโนคติอยู่ได้ลอยๆ จึงสรุปให้มโนคติอยู่ในพระปัญญาของพระเจ้า เพื่อค้ำประกันการไม่เปลี่ยนแปลงและการมีสภาพนิรันดร์ให้แก่มโนคติ

12. นักบุญโทมัส อไควนัส เสริมนักบุญออกัสตินด้วยปรัชญาของแอร์เรสทาเทิลโดยปรับเข้าใจแอร์เรสทาเทิลทั้งหมดด้วยทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามการชี้แนะของนักบุญเอกุสติน ทั้งนี้ช่วยให้หลีกเลี่ยงการเสี่ยงถูกตีความว่าเข้าข่ายหรือเสียการถือลัทธิสรรพเทวนิยมได้อย่างแนบเนียน เช่นมนุษย์เป็นภาพลักษณ์คือมีส่วนใน Logos ของพระเจ้า (to participate the Logos) ไม่ถึงกับเป็นส่วนหนึ่งของ Logos ของพระเจ้า (to be a part of the Logos) และเมื่อมีหลักคำประกันมั่นคงอย่างนี้แล้ว ก็ใช้ความหมาย Logos ของแอร์เรสทาเทิลอธิบาย Logos ของนักบุญยอห์นได้อย่างสะดวกใจ เช่น การพิสูจน์ความมีอยู่ของ Logos ได้เต็มทุกความหมายจากประสบการณ์ภาพลักษณ์ของ Logos ในโลกนี้ เช่น การพิสูจน์ความมีอยู่ของ Logos นิรันดร์ด้วยประสบการณ์ธรรมดๆ ของการเคลื่อนไหวเพียงชนิดเดียวในโลกนี้อย่างง่ายๆ ดังต่อไปนี้

ในโลกมีการเคลื่อน แต่ทว่าสิ่งเคลื่อนต้องถูกเคลื่อนโดยอีกสิ่งหนึ่ง และการถูกเคลื่อนจะถูกเคลื่อนต่อๆ ไปอย่างไม่รู้จบไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องมีผู้เคลื่อนแรก คือ พระเป็นเจ้า (หรือองค์ Logos นั่นเอง)

ความหมายของ Logos ในบรรยากาศของภาษาไทย

1. คนเผ่าไทโดยทั่วไปนับถือศาสนาธรรมชาติ เชื่อว่ามีผีसाงเจ้าป่าเจ้าเขาจนถึงเจ้าฟ้าแถน ยังไม่พบหลักฐานว่าชนเผ่าไทตั้งคำถามว่าเบื้องบนเหล่านี้มีกำเนิดมาจากไหน หรือว่าเป็นปฐมสาเหตุเสียเอง

2. ความคิดจากการได้นับถือศาสนาพราหมณ์ เชื่อว่าพระเวท (มาจากคำว่า วาตะ จึงหมายความว่าประมวลคำที่เป็นศรุตีเปิดเผยจากเบื้องบน ซึ่งเป็นข้อความกระต่อนกระแท่น ต้องการการตีความซึ่งมีหลายสำนักตีความแตกต่างกันไป อย่างน้อยก็มีโคลกหนึ่ง ชื่อว่าโคลกสร้างโลก (Song of Creation) ที่แสดงว่ามีการตั้งปัญหาถามถึงปฐมสาเหตุเช่นเดียวกับศาสนาของชาวกรีก ซึ่งเป็นชาวอารยันต่างสาขา

“ในครั้งกระโน้นไม่มีอะไรเลย ทั้งความเป็นและความเป็น ไม่มีอากาศ ไม่มีฟ้า อะไรเล่าครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ทุกสิ่งทุกอย่างเล่าตั้งอยู่บนอะไร ตั้งอยู่บนห้วงน้ำลึกหรือ ในครั้งนั้นความตายก็ยังไม่มีความไม่ตายก็ยังไม่ มี ยังไม่มีกลางวันกลางคืนหมุนเวียนกัน แต่ทว่ามีสิ่งหนึ่งหายใจอย่างสงบเงียบ มีอยู่โดยตนเอง ไม่มีอะไรอีกนอกเหนือไปจากสิ่งนี้ ความมืดแฝงอยู่ในความมืด มีแต่น้ำทั่วไปหมด สิ่งนั้นมีลักษณะเป็นความว่างซ่อนอยู่ในความสับสน ค่อยๆ

เติบโตใหญ่ขึ้นด้วยพลังความร้อนในตัว ความ
อยากเริ่มฟักตัวขึ้นในสิ่งนั้นเป็นอันดับแรก
ความอยากจะกลายเป็นจิตในกายหน้า
จิตซึ่งเป็นสิ่งกลางระหว่างความไม่มีกับความ
มี ดังที่นักปราชญ์ผู้เฝ้าหาความจริงได้พบ
แล้วความร้อนที่ฝ่าความมืดและผ่านห้วง
มหรณพนั้นมาจากเบื้องล่างหรือเบื้องบน
กันแน่ กวีใดเคยแถลงไว้บ้างหรือ แต่ทว่านั่น
แหละคือพลังสร้างสรรค์ชีวิต พลังอันทรง
อำนาจได้เกิดขึ้น... สสารที่มีอยู่โดยตนเอง
อยู่เบื้องล่างพลังอยู่เบื้องสูง ใครรู้บ้างหรือ
หรือว่าเคยมีใครบอกไว้บ้าง หรือว่าการสร้าง
มโหฬารนี้มาจากไหน ขณะนั้นยังไม่มีเทพ
เลยสักองค์เดียว ใครเล่าจะสามารถล่วงรู้
ความจริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ใครเล่าจะรู้ได้
ว่าโลกนี้มีมาตั้งแต่เมื่อใด เกิดขึ้นจาก
พระหัตถ์พระเจ้าบนสวรรค์แต่องค์เดียว
เท่านั้น พระองค์ทรงสามารถเปิดเผยให้เรา
รู้ได้”

พิจารณาตามโคลกข้างต้นนี้ ดูเหมือน
จะชวนให้เชื่อได้ว่า พระเวทน่าจะเชื่อเหมือน
เฮสเสียดผู้นิพนธ์เทวกำเนิดของชาวกรีกว่า
Chaos เป็นปฐมสาเหตุของ Logos แต่ Jan
Heesterman ผู้เขียนบทความ Vedism
and Brahmanism ให้ Mircea Eliade,
The Encyclopedia of Religion, vol. 15
มีความเห็นว่าตัวบทพระเวทเท่าที่ยังเหลือให้
ศึกษาไม่อาจชี้ขาดประเด็นนี้ได้ เพราะมีทั้ง

ที่ยืนยัน Chaos ให้กำเนิดแก่ Logos และ
Logos ให้กำเนิดแก่ Chaos และแน่นอนว่า
ในบรรดาผู้ใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ชาวไทยพุทธย่อมมีความโน้มเอียงที่จะเชื่อ
ตามพระไตรปิฎกว่า “ธรรมะคำจุนโลก”
นั่นคือ ธรรมะเป็นพลังนิรันดร์ที่มีบทบาทไม่
ยิ่งหย่อนไปกว่า Logos ในความหมายของ
นักคิดกรีกรุ่นเฮลเลนนิสติก พรหมชาลสูตร
ในสุตตันตปิฎกยืนยันรายละเอียดในประเด็น
นี้

3. อัครคัมภีร์สูตรแห่งพระไตรปิฎก
(สูตรว่าด้วยสิ่งที่เป็นต้นเดิม เทียบได้กับ
โคลกสร้างโลกของพระเวท) ตามพระ
ไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน โดยสุชีพ
บุญญาภพ พ.ศ.2560 หน้า 198 ความว่า
“ครั้นแล้วตรัสเรื่อง สมัยหนึ่งโลกหมุนเวียน
ไปสู่ความพินาศ สัตว์ทั้งหลายไปเกิดในชั้น
อภิสสรพรหมกันโดยมาก เมื่อโลกหมุน
กลับ (คือเกิดใหม่ภายหลังพินาศ) สัตว์เหล่านี้นั้นก็จุติมาสู่โลกนี้ เป็นผู้เกิดขึ้นจากใจ กิณ
ปิติเป็นภักขา (ยังมีอำนาจมานอยู่) มีแสง
สว่างในตัว ไปได้ในอากาศ แล้วเกิดมีรสดิน
(หรือเรียกว่าง้วนดิน) อันสมบูรณ์ด้วยสี กลิ่น
รส สัตว์ทั้งหลายเอาน้ำจิมง้วนดินลิ้มรสดู
ก็ชอบใจ เลยหมดแสงสว่างในตัว เมื่อแสง
สว่างหายไป ก็มีพระจันทร์ พระอาทิตย์ มี
ดาวนักษัตร มีคีนวัน มีเดือน มีกึ่งเดือน มี
ฤดู และปี”

น่าสังเกตว่า ความหมายทั้ง 6 ของคำ Logos ในภาษากรีกนั้น ภาษาบาลีสันสกฤต ใช้ 2 คำช่วยกัน คือ วาตะ (ซึ่งแปลได้เป็น เวท วิท วิช วิทยะ วาทกรรม ฯลฯ) และ ธัมมะ (ธรรม ธรรมะ) ก็จะได้ความหมายทั้ง 6 และมากกว่า

อย่างไรก็ตามมีผู้สังเกตว่า ทั้งโคลก สร้างโลกของพราหมณ์และอัครคัมภีร์สูตรของ พุทธ มิได้ตั้งใจตอบปัญหาว่าอะไรเป็นปฐม เหตุอย่างที่ว่ากรีกและชาวเซมิติกตั้งใจตอบ หรือตั้งใจตอบว่าไม่มี ที่มีคือวัฏจักร (Cycle) แต่ผู้วิจัยกลับมองเห็นว่า กัวัฏจักรนั่นเอง แหละเป็นปฐมเหตุและเป็นกฎนิรันดร์ ควบคุมให้ตัวเองเป็นวัฏจักรอยู่ได้ ดังพุทธ พจน์ว่า ธัมมะคัมภีร์ครองโลก และพระพรหม ก็เกิดและเป็นพรหมจากกฎนิรันดร์ของ ธัมมะ ดังมีชี้แจงไว้ในพรหมชาลสูตร

เมื่อวิจัยมาถึงจุดนี้แล้วก็น่าจะสรุป ได้แล้วว่า ไม่ว่าศาสนาที่เกิดขึ้นในทาง ตะวันตกหรือตะวันออก ต่างก็สนใจสอนถึง คำตอบของปฐมเหตุของความมีอยู่ทั้งปวง และพบคำตอบที่ Logos และธัมมะ ที่ต่างกันอยู่ข้อเดียวที่สำคัญ คือ Logos มีความ เป็นบุคคลในตัว ส่วนธัมมะไม่มีความเป็น บุคคลในตัว แต่บุคคลเกิดตามธัมมะเพื่อ รู้ธัมมะ และเรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญที่ ต้องเรียนรู้ในระดับปรัชญาศาสนาเพื่อมี บรรยาภาศและท่าที (attitude) การ

นับถือศาสนาแบบพหุนิยม และการเรียนรู้ ปรัชญาศาสนาต้องมีพื้นฐานความรู้ปรัชญา บริสุทธิ์อย่างถูกวิธี

Logos ในกรอบปัญญา (mindset) ของ กระบวนทรรศน์ดึกดำบรรพ์

อภิปรัชญา เป็นสาขาปรัชญาบริสุทธิ์ (pure philosophy) ตรงข้ามกับปรัชญา ประยุกต์ (applied philosophy) อันได้แก่ การนำเอาปรัชญาบริสุทธิ์ไปตีความผลสรุป ของวิชาการต่างๆ ก็หมายความว่าความ อารมณ์ของมนุษย์ทุกเรื่องเป็นปรัชญาได้ทั้ง สิ้น แต่ก่อนจะตั้งคำถามเอากับปรัชญาก็ให้ ถามวิชาต่างๆ ดูก่อนว่ามีวิชาใดให้คำตอบไว้ บ้าง ว่าอย่างไร แล้วจึงค่อยถามนักปรัชญา ว่ายังมีปัญหาอะไรถามต่อได้อีกไหมและตอบ ว่าอย่างไร คำถามและคำตอบช่วงหลังนี้คือ ปรัชญาประยุกต์ คือ นักปรัชญามีปรัชญา บริสุทธิ์อยู่ในใจที่เอามามองเรื่องอะไรก็ได้ แล้วเห็นปัญหาและอยากให้คำตอบ ก็เป็น ปรัชญาประยุกต์ได้ทั้งสิ้น ที่ว่ามานี้เป็น ปรัชญาที่ศึกษากันในห้องเรียน เป็นปรัชญา วิชาการ (academic) สำหรับสอบเทียบได้ ปริญาที่รัฐบาลทั่วโลกรับรองซึ่งในประเทศไทย ไม่สู้จะมีให้เห็นมากนัก ที่เห็นกันดาษดื่น ทั่วทุกหัวระแหงของประเทศไทยและทั่วโลก และสร้างปัญหาทั่วไปโดยไม่รู้ตัวคือปรัชญา ชาวบ้าน (popular philosophy) ซึ่งไม่

ต่างไปจากปรัชญาวิชาการ แต่ไม่ใช่ศัพท์แสง แต่พูดอะไรก็ได้หรือทำอะไรก็ได้ที่แสดงว่ามาจากกระบวนการตรรกะปรัชญากระบวนการตรรกะใดกระบวนการตรรกะหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการตรรกะดึกดำบรรพ์อันเป็นสัญชาตญาณของปัญญาที่เห็นอะไรหรือประสบอะไร ปัญญาที่ดีความโดยอัตโนมัติว่ามาจากน้ำพระทัยของเบื้องบน (the Divine) หรืออำนาจลึกลับ (Mysterious Power) สักอย่างที่ทำอะไรตามน้ำพระทัย คืออยากได้อะไรก็ต้องได้ออย่างนั้น ความคิดอย่างนี้เป็นอภิปรัชญาและปรัชญาบริสุทธิ์ของมนุษย์ดึกดำบรรพ์และของทารกเริ่มรู้ความของทุกชาติทุกภาษาและทุกยุคทุกสมัย ผู้ใหญ่ที่เชื่ออย่างนี้ไปจนตายแสดงว่าไม่มีการพัฒนากระบวนการตรรกะเลยจนตลอดชีวิต พัฒนาแต่การประยุกต์ใช้หรือปรัชญาประยุกต์เท่านั้น ปรัชญาบริสุทธิ์ไม่พัฒนาซึ่งเป็นเช่นนั้นเป็นปกติในยุคดึกดำบรรพ์และในหมู่คนป่าที่ยังไม่พัฒนาจนถึงยุคปัจจุบัน

สำหรับทารกอายุ 1 ขวบในปัจจุบัน พอเริ่มรู้ภาษาสัญชาตญาณปัญญาเริ่มทำการปัญญาจะแสดงสัญชาตญาณด้วยคำถามว่า “อะไร” เมื่อได้คำตอบแล้วก็มีความสุข เพราะได้ตอบสนองสัญชาตญาณของปัญญา รู้แล้วก็อยากถามอะไรต่อไปเรื่อยๆ และก็มีความสุขไปเรื่อยๆ สำหรับเด็กปัจจุบันจะพัฒนาคำถามต่อไปเป็นทำไมเพื่อหาความ

สุขจากหลักการ หากไม่พัฒนา ก็จะถามแค่อะไรและมีความสุขกับความรู้ระดับเดิมต่อไปจนตาย มนุษย์ดึกดำบรรพ์เป็นอย่างที่ว่านี้ โปรดฟังดูรายงานเรื่องนี้จากการศึกษาของสแตรชัน (J.Strachan) ใน Encyclopedia of Religion and Ethics เล่ม 4 หน้า 226 ดังต่อไปนี้

มนุษย์ดึกดำบรรพ์หากได้เชื่อว่ามนุษย์จริง เขาย่อมมีปัญญาที่ทำให้สมองของเขาทำงานต่างระดับกับสัตว์เดรัจฉานทั้งหลาย เครื่องหมายบ่งบอกอย่างหนึ่งก็คือ รู้จักโยงว่าอะไรเป็นสาเหตุของอะไรตามทฤษฎีความเป็นสาเหตุ (the principle of causality) นั่นคือเห็นความเชื่อมโยงระหว่างสาเหตุ (cause) กับผลลัพธ์ (effect) อย่างเป็นกฎสากล มิเพียงแต่เห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันเป็นกรณีๆ (in sequence) อย่างที่สัตว์เดรัจฉานบางตัวบางชนิดก็ทำได้ โดยไม่ต้องมีปัญญา แต่มนุษย์ผู้มีปัญญาทำได้มากกว่านั้น จึงแสดงว่ามีปัญญา

หลักความเป็นสาเหตุเป็นประเภทคิด (category) ที่จำเป็นต้องมีเพื่อจะได้ชื่อว่า มีปัญญาคิด ความอยากรู้ถึงธรรมชาติของสิ่งทั้งหลายและต้นกำเนิดของสิ่งทั้งหลายจึงเป็นความอยากร่วมเกิด (innate) กับความเป็นมนุษย์ มันกระตุ้นความสนใจอยากรู้ (eagerness, wonder) และสร้างความพร้อม (promptness) ในตัวของเด็กและ

คนป่าให้โวยวายถามหา (clamorous question) มนุษย์ดึกดำบรรพ์ได้ชื่อว่ามีปรัชญาอยู่ในใจ (philosophical) ก็เพราะไม่นิ่งดูดายกับสิ่งที่พบเห็นรอบๆ ตัวเขา แต่เก็บเอามาตรึกตรองและเข้าใจอย่างเฉียบคม (keen to understand) ว่าปรากฏการณ์รอบๆ ตัวเขานั้นเป็นมาอย่างไร ปัญญาความคิดของมนุษย์ดึกดำบรรพ์อยู่ระดับเดียวกันกับปัญญาของเด็กปัจจุบัน (mentally a child) กลัวสิ่งไม่รู้อย่างเด็กๆ (fears of the unknown) ชอบเรื่องเล่าตื่นเต้น (loves of thrilling tale) พร้อมพอใจสักแต่มีคำอธิบาย (readiness to be satisfied with any explanation) ไม่ว่าจะส่งเดช (grotesque) หรือไร้สาระ (absurd) สักปานใดก็ตาม ขอให้หน้าสนใจเป็นพอ (interest) ความมั่งรู้ (curiosity) และความเชื่อง่าย (credulity) จึงนับได้ว่าเป็นลักษณะพิเศษ (characteristics) ของความคิดแบบดึกดำบรรพ์และเป็นรากเหง้าของระบบปรัมปรา (mythology) ทุกระบบ จนถือได้ว่าเป็นอภิปรัชญาดึกดำบรรพ์ (primitive metaphysics) แต่ก็ต้องไม่ลืมด้วยว่าปัญญาความคิดของมนุษย์ดึกดำบรรพ์นั้นเป็นปัญญาเด็กของมนุษยชาติ (childhood of the race) ในมันสมองของผู้ใหญ่ (maturity of the individual) พึงสังเกตได้ว่าในปรัมปราไม่น้อยของมนุษย์

ดึกดำบรรพ์ส่อให้เห็นกิเลส (vices) และตัณหา (passions) ของผู้ใหญ่ในความคิดซื่อๆ (simplicity) แบบเด็กๆ...มนุษย์ดึกดำบรรพ์ยืนงมอดูเอกภพรอบๆ ตัวที่เขาไม่รู้ว่ามิถุนาคุม เขามีแต่จินตนาการเพียบ (imagination all compact) เขาจึงไม่ย่อ (never at a loss) ที่จะกล่าตอบคำถามยากๆ ที่วิทยาศาสตร์และปรัชญาพยายามตอบกันเรื่อยมาจนทุกวันนี้ พวกเขา มีคำอธิบายปรากฏการณ์ของเอกภพ (ฝนตกฟ้าร้องพายุกระหน่ำน้ำท่วม) กำเนิดของเอกภพและความเป็นมาของมนุษยชาติ เบื้องหลังของเรื่องเล่าปรัมปราทั้งหมดได้มาจากการตีความของมนุษย์ดึกดำบรรพ์ด้วยกระบวนการศรัทธาดึกดำบรรพ์ เรื่องราว (tales) ที่พวกเขาผูกขึ้นก็ดี ทฤษฎีที่พวกเขากำหนดขึ้นก็ดี ไม่ว่าจะคิดลึก (grave) หรือคิดตื้น (gay) ไม่ว่าจะใช้สำนวนร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ดี ไม่ว่าจะถูกใจ (attractive) หรือบาดใจ (repulsive) ก็ดี จะเฉียบคม (clever) หรือเฉียบเฉา (absurd) ก็ตาม ก็ถือว่าใช้ได้ ทั้งสิ้นหากตอบสนองกระบวนการศรัทธาดึกดำบรรพ์ของพวกเขา พวกเขามองไม่ออกดอกว่ามันผิดกฎตรรกะอย่างไรหรือ ฟุ้งซ่านแค่ไหน พวกเขากำลังทดสอบกระบวนการศรัทธาของพวกเขาอย่างขมิ้มมัน

จิวส์ในหน้า 9 ของหนังสือ F.B.Jevons: Introduction to the History of

Religion, 1896 ให้ความเห็นไว้ว่า “ความรู้ของนักปราชญ์ปัจจุบัน (modern savant) ก็ได้อาศัยพัฒนามาจากความคิดผิดๆ ของคนป่าธรรมดาๆ (simple savage) อย่างนี้แหละ”

อภิปรายกับศาสนาอย่างไหนมาก่อน

สำหรับแทรชมันคำถามนี้ตั้งอยู่บนฐานแห่งความเข้าใจผิดเกี่ยวกับปัญญาของมนุษย์ หากทำความเข้าใจเรื่องปัญญาให้ถูกเสียแต่แรกก็ไม่มีคำถามปัญหานี้ คือในเมื่อมนุษย์มีปัญญาก็ต้องคิด สิ่งแรกสุดในความสนใจของปัญญาก็คือ สนใจอยากเชื่อว่าปรากฏการณ์ทั้งหลายที่รู้ได้ทางผัสสะทั้ง 5 นั้นมีจริงหรือไม่ ที่แรกก็คงอยากเชื่อว่าทุกสิ่งมีจริงตามที่ผัสสะทั้ง 5 รายงาน คือ เชื่อว่าเป็นจริงเพราะว่ามีจริง ภายหลังค่อยๆ ตระหนักได้ว่า อาจจะไม่เป็นจริงทุกอย่างตามที่ผัสสะบอก ยิ่งกว่านั้นอาจจะจริงอีกหลายอย่างที่ผัสสะยังไม่รายงาน สิ่งที่เราอาจจะไม่เป็นจริงทั้งหมด และสิ่งเป็นจริงที่ยังไม่รู้ก็อาจมี จึงต้องแยกการทำงานของปัญญาออกเป็นรู้ว่าจริง/ไม่จริง (ข่ายของอภิปราย) กับเชื่อว่าจริง/เท็จ (ข่ายของญาณปรัชญา) แผลงนี้คือปรัชญาบริสุทธิ์ ยังไม่ต้องประยุกต์กับอะไรก็ยังไม่รู้ รู้อย่างเด็กๆ ซื่อๆ ก็ได้ รู้ย่างนักปราชญ์ขนาดไหนก็ได้แล้วแต่ศัพท์แสงที่ใช้และจำนวนโวหาร

ที่ใช้ อาจจะใช้แบบศาสนาก็ได้ แบบคณิตศาสตร์ก็ได้ แบบวิทยาศาสตร์ก็ได้ แบบจิตตวิทย์ก็ได้ แบบคนอารมณ์เสียเกรี้ยวกราดก็ได้ แบบผู้ใหญ่วิทยูติก็ได้ แบบคนซื่อก็ได้ แบบคนในช่องอในกระดุกก็ได้

แทรชแมนให้ข้อสังเกตว่ามนุษย์ดึกดำบรรพ์มีส่วนช่วยให้เลือกจำกัดมากที่เลือกได้สะดวกที่สุดเพราะมีในตัวอย่างอยู่แล้วก็คือ ใช้ภาษาเท่าที่มีตามแต่จะจินตนาการได้ที่เรียกกันว่าภาษาศาสนา แต่ก็เป็นภาษาศาสนาในระดับของปัญญาดึกดำบรรพ์เป็นหลัก ความเชื่อศาสนาจึงกลายเป็นวิธีแสดงปรัชญากระบวนการศรัทธาดึกดำบรรพ์ได้สะดวกที่สุด ภาษาศาสนาของมนุษย์ดึกดำบรรพ์ที่โกลด์สไตน์จัดจัดว่าเป็นการแสดงความคิดที่มกมายที่สุด เพราะห่างจากศัพท์วิทยาศาสตร์มากที่สุดนั้น แลง (Lang) กลับคิดว่าเป็นความพยายามที่น่าพิศวงที่สุดที่ปัญญาต่ำสุดแสดงถึงความเป็นจริงที่สูงสุด (A.Lang: Making of Religion, 1900, หน้า173) เมื่อคนเราวิธีใช้ภาษาแสดงออกได้หลายวิธีขึ้น จึงแสดงออกด้วยภาษาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ปรัชญา และภาษาศักดิ์สิทธิ์แล้วแต่จะรู้จักใช้วิธีไหน

ในปัจจุบันเราใช้ทุกวิถีทางเพื่อเข้าใจอภิปรายของมนุษย์ดึกดำบรรพ์ตามภาษาที่พวกเขาใช้ คือ ภาษาปรัมปราโดยเปรียบเทียบจากหลักฐานเท่าที่หาได้จากทั่วโลก

ก็พบว่าพวกเขาสนใจรู้อภิปรัชญาว่าด้วยความเป็นจริงแรกสุดอย่างกว้างขวางว่าได้แก่อะไรและเริ่มต้นมาอย่างไร มาจากความเปล่าได้หรือไม่

ผลปรากฏว่าคัมภีร์ศาสนาดีกดาบรรพ์ทั้งหลายแบ่งความคิดเป็น 2 สาย คือ สายอารยันกับสายเซมิติก

สายอารยันเชื่อว่าความเป็นจริงหรือสิ่งมีอยู่ดั้งเดิมที่สุดได้แก่ Chaos ซึ่งมักจะแปลกันว่าสารไร้รูป (formless material) แต่จริงๆ แล้วน่าจะแปลว่าสารรวมรูป (Pan-morphia) มากกว่าเพราะจะต้องเป็นบ่อเกิดของทุกรูปทุกนามที่จะมีต่อมาภายหลัง เนื่องจากไม่มีอะไรมาก่อนนอกจากสิ่งนี้ หากเป็นสารไร้รูปจริงๆ ก็จะต้องมีปัญหาให้ตอบต่อไปว่า แล้วรูปทั้งหลายที่ปรากฏต่อมานั้นมาจากไหน หากเป็นสารรวมรูปก็จะอธิบายได้ว่าทุกรูปมีอยู่แล้วในสภาวะแฝง มีต้องมาจากไหน เพราะทุกรูปมีสภาวะไม่ตายตัวเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปเพื่อจะเกิดใหม่ตามหลักความคงถาวรของสัต (Principle of Preservation of Being เทียบ นิพพาน ปรมา สุก) ไม่มีอะไรเพิ่มไม่มีอะไรลดหรือสูญหายไปทางไหน อภิปรัชญาสายอารยันเป็นบ่อเกิดของปรัชญาอารยันทั้งหลายที่แยกออกเป็นสายชมพูทวีป เปอร์เซีย กรีก โรมัน เฝายุโรมัน เป็นต้น

สายเซมิติกเชื่อว่าความเป็นจริงหรือสิ่งมีอยู่ดั้งเดิมที่สุดได้แก่ปัญญาที่ทรงฤทธิ์อย่างไม่มีขอบเขต มีฤทธิ์เดชที่จะสร้างอะไรก็ได้ และมากน้อยเท่าใดก็ได้ และเมื่อสร้างได้ก็มีฤทธิ์ที่จะทำลายให้สูญสิ้นไปเท่าใดและอย่างไรก็ได้ สิ่งเดียวที่ทำได้ก็คือสร้างสิ่งใหม่ให้เสมอตนทุกประการหรือทำให้ตนหมดสภาพ ไม่มีขอบเขตอย่างใดที่ทรงเป็นอยู่ ความเป็นจริงเช่นนี้หากไม่คิดจะสร้างอะไรเลยก็จะมีแต่พระองค์แต่ผู้เดียว แต่เมื่อสร้างแล้วก็ต้องทรงเกื้อหนุนไว้ให้คงอยู่ตลอดเวลา เพราะทำให้มีจากความเปล่านั้นมีแนวโน้มที่จะกลับไปสู่ความเปล่าได้ ทำให้มีความจริง 3 ระดับ คือ ระดับ transcendental (คือระดับของผู้ทรงสรรพฤทธิ์เอง), ระดับ supernatural (คือระดับที่ผู้ทรงสรรพฤทธิ์ทำการไว้ในสิ่งถูกสร้าง), และระดับ natural (คือทุกอย่างที่เกิดขึ้นในหมู่ของสิ่งถูกสร้างด้วยกัน)

เอกสารที่เก่าแก่ที่สุดที่น่าจะนำมาศึกษาได้แก่คัมภีร์ของศาสนาเปอร์เซีย ซึ่งทุกคัมภีร์อ้างว่ามาจากคำสอนของศาสดาแซร์เรอูสเถรอ (Zarathustra) จึงนิยมเรียกว่าศาสนาแซร์เรอูสเถรอ (Zarathustrianism) ได้ด้วย หรือมีฉะนั้นก็นิพนธ์ขึ้นตามเจตนาของศาสดาแซร์เรอูสเถรอ สายหนึ่งเป็นสายของชาวพาร์สี (Parsi) ในปัจจุบันที่ถือคัมภีร์ เวนดีดัด (Vendidad) เป็นคัมภีร์หลักของตน อีกสายหนึ่งเป็นสายของลัทธิมานี

(Manichaeism) ซึ่งถือคัมภีร์ บุนดาฮีสเลน (Bundahisn) เป็นคัมภีร์หลักของตน ทั้ง 2 คัมภีร์นับเป็นคัมภีร์เก่าแก่อาจจะมามีมาก่อน ศาสดาแซร์เรอธูสเถรและน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคัมภีร์เวนต์ดีตต์เป็นอภิปรัชญาของชาวอิหร่านดั้งเดิมก่อนการรุกรานของชาวเผ่าอารยัน ส่วนคัมภีร์บุนดาฮีสเลนเป็นอภิปรัชญาของชาวเผ่าอารยันที่นำเอาเข้ามา แซร์เรอธูสเถรมีชีวิตในสมัยที่สองอารยธรรมกำลังผสมผสานกันยังไม่สนิท ตระกูลของแซร์เรอธูสเถรเป็นตระกูลปุโรหิตของศาสนาอิหร่านดั้งเดิม เล็งเห็นว่าศาสนาอิหร่านดั้งเดิมที่เป็นเอกเทวนิยมกำลังถูกกลืนโดยศาสนาพหุเทวนิยมของชาวอารยัน จึงพยายามใช้ความรู้ความสามารถของตน รื้อฟื้นศาสนาเทวนิยมดั้งเดิมโดยพยายาม รื้อฟื้นคัมภีร์ดั้งเดิมเอกเทวนิยมขึ้นมา ปรากฏว่าไม่สบอารมณ์เจ้านครรัฐจึงต้องลี้ภัยไปพึ่งเจ้านครรัฐที่สบอารมณ์และได้รับการสนับสนุนให้เผยแพร่คำสอนอย่างกว้างขวาง เมื่อมีการรวบรวมการปกครองเป็นมหาอาณาจักรเปอร์เซียขึ้น แซร์เรอธูสเถรได้รับการยกย่องเป็นศาสดาของศาสนาเปอร์เซียอย่างเป็นทางการ ครั้นศาสดาแซร์เรอธูสเถรถึงแก่กรรมภาพแล้ว ทั้งฝ่ายเอกเทวนิยมและฝ่ายพหุเทวนิยมต่างก็พยายามนิพนธ์คัมภีร์ขึ้นโดยต่างก็อ้างว่าเรียบเรียงขึ้นตามเจตนาของศาสดาแซร์เรอธูสเถร แต่ก็

แบ่งเป็น 2 สายมาตลอดประวัติศาสตร์ คือสายอภิปรัชญาเอกเทวนิยมของเผ่าอิหร่านดั้งเดิมซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเผ่าเซมิติคกับสายอภิปรัชญาพหุเทวนิยมที่เผ่าอารยันทุกสายเผยแพร่

คัมภีร์เวนต์ดีตต์ของชาวพาร์ซีซึ่งตรงกับเอกเทวนิยมของชาวเซมิติคดั้งเดิมเปิดเผยว่าสิ่งมีอยู่แรกเริ่มคือซุรวัน (Zurvan) อันได้แก่การล่วงเวลา (Duration) ซึ่งล่วงเวลามาโดยไม่มีการเริ่มต้น อยู่มาพลั้งสร้างสรรค์ของซุรวันจับตัวกันได้สำเร็จเป็นพระอฮูเรอแมสเดอ (Ahura Mazda) ผู้ทรงความดีบริบูรณ์และทรงสรรพฤทธิ์ จึงได้สร้างทุกสิ่งมาด้วยความหวังดี ความชั่วเป็นความบกพร่องชั่วคราวของสิ่งถูกสร้างซึ่งเป็นสภาพชั่วคราว ซึ่งจะปรับตัวแก้ไขได้ในที่สุด

ส่วนคัมภีร์บุนดาฮีสเลนพหุเทวนิยมของเผ่าอารยันเปิดเผยว่า แต่แรกเริ่มเดิมทีมีสิ่งมีอยู่สูงสุดในแต่ละด้านสูงสุดของตน คือองค์ความสว่างที่ไม่มีขอบเขต (the Endless Light) กับองค์ความมืดที่ไม่มีขอบเขต (the Endless Darkness) โดยมีฮาตุลม (Vayu) คั่นกลาง ทั้งองค์ความมืดและองค์ความสว่างต่างก็มีอยู่แต่ในนิรันดร์ องค์ความสว่างเป็นสรรพปัญญาจึงรู้ว่ามีความมืดเป็นปรปักษ์ ส่วนองค์ความมืดเป็นอวิชชาจึงไม่รู้ว่ามีความสว่างจนถึงเวลาที่พบเข้าโดยบังเอิญจึงรู้ว่ามีคู่อริ จึงได้เริ่มกิจกรรมต่อต้าน แต่ก็ซ้ำ

ไปแล้ว เพราะองค์ความสว่างได้สร้างล้วนแต่สิ่งดีๆ คือจิตดีๆ (fravashi) ดินน้ำลมไฟดีๆ พลังสร้างสรรค์ ฯลฯ เป็นเวลา 3,000 ปีไปแล้ว นับเป็นช่วงเวลาแห่งสวรรค์บนดิน (Paradise) ช่วงเวลา 3,000 ปีต่อมาเป็นช่วงเวลาแห่งการสร้างขององค์ความมืด แต่ยังไม่ประกาศสงคราม เพียงแต่สร้างปัจจัยทำชั่วสะสมไว้ เช่น จิตเลวๆ พลังเลวๆ ดินน้ำลมไฟคุณภาพต่ำๆ ฯลฯ เข้า 3,000 ปีที่สามารถองค์ความมืดจึงประกาศสงครามแห่งการทำลายล้างโดยองค์ความสว่างไม่ทันได้ตั้งตัวติด จึงได้แต่เฝ้าสังเกตการณ์และส่งศาสดาอย่างแซร์เรอธูสเถร ฯลฯ มาช่วยประท้วงสถานการณ์ไว้และวางแผน ถึงช่วงเวลา 3000 ปีสุดท้ายเมื่อใด องค์ความสว่างจะประกาศล้างความชั่วอย่างถอนรากถอนโคน เมื่อครบกำหนด 12000 ปีแห่งการสร้างและพัฒนาโลกของพระอฮูโรแมสเตอร์ตามที่ได้ทรงกำหนดไว้ ทุกอย่างจะต้องเรียบร้อย คือพระอฮูโรและบริวารจะสามารถขับไล่มารทั้งหลายคือองค์ความมืดอาห์ริมัน (Ahriman) พร้อมบริวารไปอยู่ในเขตแห่งความมืดเรียกว่าขุมนรกไม่ให้ออกมาได้อีก ส่วนแดนสว่างจะเป็นสวรรค์ขององค์ความสว่างที่ซึ่งพระอฮูโรเสวยสุขสงบไปตลอดกาลนิรันดร์

เมื่อเป็นเช่นนี้ ความเป็นจริงแรกเริ่มจริงๆ ย่อมนับได้ 3 อย่าง คือ ความสว่าง

ความมืด และวายุซึ่งอาจจะตีความได้เป็นกาลาวกาศหรือเวลาและขนาด แต่พลังสร้างสรรค์มีอยู่ 2 พลัง คือพลังสว่างสร้างสรรค์และพลังมืดทำลาย จึงนิยมเรียกเป็นทวินิยม และสังเกตได้ว่าเป็นพลัง 2 อย่างที่มีอยู่ในสารรวมรูปหรือ Chaos อันเป็นบ่อเกิดของผู้สร้างและสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย ส่วนอภิปรัชญาแบบเอกเทวนิยมของชาวอิหร่านดั้งเดิมจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับอภิปรัชญาของชาวเซมิติคอย่างไรหรือไม่ยังเป็นเรื่องถกเถียงกันได้อยู่

Logos กับ Pluralism

คำ Pluralism เกิดขึ้นในบรรยากาศของการศึกษาปรัชญาศาสนา ที่ต้องการวิเคราะห์ท่าทีต่อการต้องการศาสนาของกันและกัน (attitude towards religiosity) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ท่าที คือ Exclusivistic (อิทธิเมวส์จัจ คือ ยึดมั่นถือมั่นสุดขีดว่าของฉันถูกหมด นอกนั้นผิดหมด) Inclusivistic (นานาจิตตัง คือ อะไรก็ได้) และ Pluralistic (พหุนิยม ต่างคนต่างมีความเชื่อไม่สั่นคลอน แต่ทุกฝ่ายต้องการสร้างค่านิยมสูงสุดในสังคมด้วยการเสวนาเพื่อหาจุดร่วมเพื่อร่วมมือกัน และสงวนจุดต่างให้เป็นความงามและเกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน)

อิทธิเมวส์จัจเป็นสังคมศาสนาปิดต่อกัน ไม่เป็นประโยชน์ต่อกัน และอดไม่ได้ที่จะทำร้ายสมาชิกของกันและกันและทำลาย

ศาสนสมบัติของกันและกัน แทนที่จะเอื้อเพื่อเป็นประโยชน์ต่อกันและแลกเปลี่ยนพัฒนากันและกัน อันยังความงดงามในสังคมร่วมกัน

นานาจิตตังเป็นสังคมศาสนาที่เปิดต่อกันอย่างเลยเถิดจนเปิดทางให้เกิดความเบื้อศาสนา เปิดทางให้ไสยศาสตร์ (superstition) ไหลบ่าเข้าบ่อนทำลาย เพราะคุณค่าของศาสนาขาดบรรยากาศพหุนิยมที่จะพัฒนาได้เท่าที่ควร

ทุกศาสนามีอันติมสังฆธรรม (ที่แสดงออกด้วยคำ Logos วาตะ ธัมมะ ดังได้วิเคราะห์มาข้างต้น) ซึ่งต้องการบรรยากาศพหุนิยมเพื่อการพัฒนาความเข้าใจและนำมาใช้จริงในสังคมให้เกิดความสุขอันแท้จริงและความสงบสุขของสังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน

สังคมไทยมีฐานดีอยู่แล้วสำหรับเป็นสังคมแห่งพหุนิยมทางศาสนา เพราะรากเหง้าแห่งตระกูลปฏิบัติเป็นประเพณีอันดีงามอยู่แล้วเป็นประจำ ใช้ภาษาที่มีไวยากรณ์แบบไทจำนวนมากในครอบครัวเป็นภาษาแม่ที่ส่วนมากเป็นชนเผ่าสายไท เรียนรู้ศาสนาและวิชาการด้วยภาษาที่มีไวยากรณ์แบบอารยันจนซ้ำของราวกับเป็นภาษาแม่ ยกย่องจากการกลั่นกรองอารยธรรมเป็นประเพณีอันดีงามของชาวไทยร่วมกัน ในปัจจุบันจึงสังเกตได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้นับถือศาสนาทั้ง 5 ของชาวไทยจึงมี

ลักษณะทั้ง 3 ปนคละกัน คือ มีทั้งที่ซูอิทเมวส์จิงนิยมขึ้นนำหน้า มีทั้งที่ชุนานาจิตตังนิยมขึ้นนำหน้า มีทั้งที่ซูพหุนิยมขึ้นนำหน้า โดยที่ผู้ปฏิบัติทำที่ดังกล่าวในแต่ละครั้งขาดจิตสำนึกว่าตนกำลังทำอะไรอยู่ และการซูท่าที่แต่ละอย่างนั้นมีผลกระทบต่อบุคคลของตนเองและศาสนาอื่นๆ ของเพื่อนพี่น้องชาวไทยด้วยกันอย่างไรบ้าง

ผลกระทบจากทำที่อิทเมวส์จิงนิยมที่สำคัญคือลดโอกาสที่ศาสนาต่างๆ จะได้อาศัยกันและกันเพื่อสร้างองค์ความรู้อันดีงามและความรู้สึบนื่องจนถึงประสบการณ์แห่งการปฏิบัติศาสนา ทั้งหมดยุคนี้ย่อมมีผลต่อความสุขอันเกิดจากการปฏิบัติธรรมไม่มากนักน้อย นอกจากนั้นศัตรูของทุกศาสนาร่วมกันก็คือไสยศาสตร์และกระแสต่อต้านการนับถือศาสนาที่แพร่หลายจากปรัชญาบางลัทธิของยุโรป ไม่ใช่ผู้นับถือศาสนาอื่น ซึ่งการป้องกันทั้ง 2 อย่างไม่ใช่อยู่ที่การตั้งขบวนรบ แต่ต้องพร้อมรับมือด้วยการเรียนรู้และสามัคคี บังเอิญเมื่อวันอาทิตย์ที่ 26 กันยายน 2564 ได้ยินเสียงบ่นของคุณอัศวินทองประเสริฐ ออกรายการ Today Show ของคุณต๋อย สนทนากันถึงโครงการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิดว่าเรากำลังทำได้ตามเป้าหมายแล้ว และคุณอัศวินก็ออกความเห็นทิ้งท้ายว่า วัคซีนที่พลเมืองไทยต้องการมากที่สุดในขณะนี้ก็คือ วัคซีนเสียสละ ทำ

อย่างไรให้พลเมืองไทยมีความสุขในการเสียสละต่อกัน ผู้วิจัยอยากวิ่งเข้าไปในรายการสนทนาเพื่อตอบปัญหาคุณอัศวินว่า ที่จริงวัดจีนเรามีพร้อมแล้ว คือ ปรัชญาพหุนิยมในการสอนศาสนา ขอให้ได้มีนโยบายร่วมของทุกศาสนาทั้ง 5 ของชาวไทยให้ได้ผล ชาวไทยทุกคนจะมีความสุขมากขึ้นโดยอัตโนมัติ

ผลกระทบจากทำทีนานาจิตตังนิยมที่สำคัญก็คือ ลดคุณค่าและความศักดิ์สิทธิ์ของทุกศาสนาลงโดยไม่รู้ตัว สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของทุกศาสนาควรแยกไว้ให้สังคมรับรู้ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาติ ไม่เปิดโอกาสให้ไสยศาสตร์มีโอกาสแอบแฝงเข้ามาปนอยู่กับความศักดิ์สิทธิ์ของศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์และไสยศาสตร์แยกกันและมีขอบเขตแคไหนพึงให้เป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในแต่ละศาสนาที่กฎหมายรับรู้เท่านั้นเป็นผู้กำหนด ผู้นับถือศาสนาอื่นพึงให้ความเคารพเท่านั้น พึงมีมารยาทศาสนาที่จะไม่วิจารณ์ และจะเข้าร่วมพิธีศาสนาของกันและกันโดยได้รับความเห็นชอบจากผู้รับผิดชอบในศาสนานั้นๆ เสียก่อน การเคารพเกรงใจอันติมสังฆธรรมของกันและกันด้วยท่าทีพหุนิยมเช่นนี้จะเพิ่มความศักดิ์สิทธิ์ให้แกกันและกันอย่างประเมินค่ามิได้

พหุนิยมทางศาสนามีได้หมายความว่า จะต้องออกกฎหมายบังคับให้ทุกคนต้องนับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หากพลเมือง

ไทยคนใดไม่เต็มใจจะนับถือศาสนาใดเลยใน 5 ศาสนาที่กฎหมายไทยรับรู้ หรือจะไม่นับถือศาสนาใดเลยที่มีในโลก หรืออยากจะตั้งศาสนาขึ้นมาใหม่ ก็พึงให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาใดหรือไม่นับถือศาสนาใด ย่อมเป็นสิทธิพื้นฐานของพลเมืองไทยที่จะทำได้ โดยที่รัฐบาลก็พึงต้องรู้ว่าพลเมืองไทยคนใดนับถือศาสนาใดด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจนับถือศาสนาใดเลย การรับคนเข้าเป็นสมาชิกของศาสนาโดยไม่เต็มใจรับรู้คุณค่าของอันติมสังฆธรรมของศาสนานั้น นอกจากตัวเขาเองจะไม่ได้รับอานิสงค์อันแท้จริงจากศาสนาแล้ว ยังเปิดทางให้เขาใช้ไสยศาสตร์ เกาะกินหาผลประโยชน์อันมิควรและฉูดฉาดมาให้เสื่อมลงอย่างประเมินค่ามิได้ จึงไม่ใช่นโยบายของพหุนิยมที่จะส่งเสริม

สำหรับประเทศไทยขณะนี้ รัฐธรรมนูญไทยเกื้อกูลพหุนิยมอยู่แล้ว โดยมีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นศาสนูปถัมภกของทุกศาสนาที่คนไทยนับถือ (ด้วยการขอขึ้นทะเบียนไว้ที่กรมศาสนาซึ่งในปัจจุบันได้แก่ศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์ฮินดู และซิกข์ เพียงแค่นี้เราก็ได้พหุนิยมเพียงครั้งเดียว อีกครึ่งหนึ่งอยู่ที่ต้องการมีปรัชญาไทยที่สอนและอบรมปรัชญาศาสนาที่เอื้ออำนวยพหุนิยมอย่างจริงจังและทั่วถึงจนมีการปฏิบัติได้จริง มิฉะนั้นก็จะอยู่ครึ่งๆ กลางๆ

อย่างนี้ตลอดไป และปัญหาที่ควรจะต้องแก้ไขได้ไม่ยากก็จะมีทางแก้ได้อยู่ต่อไป

สรุปได้ว่า ถ้าไม่รู้วัฒนธรรมของกันและกันพอสมควรก็จะมีแนวโน้มที่จะถือลัทธิอิทธิบาทสังคมนิยม ถ้ารู้พอสมควรก็จะมีแนวโน้มที่จะถือลัทธิพหุนิยม และถ้าไม่รู้แม้แต่ของตนเองพอสมควรก็จะมีแนวโน้มที่จะถือลัทธิอนาจิตตนิยม

อันติมัจฉธรรมกับภาษาศาสตร์

ที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดตั้งใจให้ความหมายเพียงแต่ว่า แต่ละศาสนาย่อมมีอันติมัจฉธรรมอันยกย่องเป็นธรรมะ (ทั้งข้อธรรมและความเป็นจริงเบื้องหลังข้อธรรม) สูงสุดต้นและปลายของธรรมะอื่นทั้งหลายอันเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตและข้อปฏิบัติของแต่ละศาสนา ซึ่งจะบรรลุถึงได้ด้วยการปฏิบัติอย่างสมบูรณ์แบบในกรอบของศาสนานั้นๆ เท่านั้น และเมื่อบรรลุถึงแล้วก็แสดงออกได้ด้วยภาษาธรรมหรือภาษาศาสตร์ที่เข้าใจกันได้เฉพาะในหมู่ผู้บรรลุระดับเดียวกันในศาสนาเดียวกัน ไม่อาจแสดงด้วยภาษาสามัญให้คนทั่วไปเข้าใจได้อย่างทั่วหน้า หรือด้วยภาษาปรัชญาให้เข้าใจในระดับเหตุผลหรือให้ผู้กำลังปฏิบัติอยู่กลางทางตามวิถีทางที่ถูกต้องได้ ที่พึงปฏิบัติในบรรยากาศของพหุนิยมก็คือ รับอันติมัจฉธรรมระดับต่างๆ ของทุกๆ ศาสนาโดยตรงในศาสนาของตนและโดย

อ้อมด้วยการรับรู้ในต่างศาสนา และทุกฝ่ายนำเอามาศึกษาร่วมกันด้วยภาษาปรัชญา เพื่อมิให้คุณค่าจากการนับถือศาสนาของเพื่อนร่วมชาติสูญหายไปโดยมิได้สร้างความสุขอันมีค่ายิ่งแก่พลเมืองของชาติโดยทั่วหน้า คุณค่าดังกล่าวมานี้จะเกิดขึ้นได้อย่างคุ้มค่าก็ต่อเมื่อได้มีการรับนโยบายปรัชญาพหุนิยมแห่งชาติ โดยมีภารกิจและจัดกระบวนการอบรมอย่างเป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมาเท่านั้น สิ่งหวังได้จากโครงการนี้ก็คือ ลดงบประมาณป้องกันและปราบอาชญากรรมและเพิ่มดัชนีความสุขโดยไม่ต้องเพิ่มงบประมาณ

ภาษาศาสตร์นั้นเป็นอย่างไร

คือ ข้อความที่มีความหมายผูกพันอยู่กับอันติมัจฉธรรมของศาสนานั้นๆ และมีความหมายได้ 5 ระดับ คือ

1. **ระดับผิวพื้น** (superficial meaning) เข้าใจในระดับชาวบ้าน มักจะมีไสยศาสตร์ปะปน

2. **ระดับลึก** (deep meaning) เข้าใจในระดับนักวิชาการที่กล่าวถึงศาสนาจนถึงระดับปรัชญา เป็นข้อมูลที่สามารถเห็นด้วยหรือไม่ เป็นบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้

3. **ระดับลึกที่สุด** (deepest meaning) ความหมายตามเจตนาของศาสดา ซึ่งจะบรรลุถึงได้ด้วยการปฏิบัติสมบูรณ์แบบตามเกณฑ์ของศาสนานั้นๆ

4. **ระดับลึกกว่า** (deeper meaning) ความหมายที่ได้จากการปฏิบัติที่ถูกต้องแต่ยังไม่สมบูรณ์ในศาสนานั้นๆ

5. **ระดับวิจารณ์ญาณ** (critical meaning) ความเข้าใจศาสนาของกันและกันโดยผู้สนใจด้วยท่าทีพหุนิยม

Logos กับความสุขของชาวคริสต์ไทย

หากชาวคริสต์ได้เข้าใจว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นอันติมัจฉธรรมอวตารที่มีความหมายทั้ง 6 อยู่ในพระองค์ การดำรงชีวิตคริสตชนที่เน้นความเชื่อ ความวางใจ และความรัก ก็จะมีคามหมายเข้มข้นและบรรดาความสุขจากการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันอย่างสมบูรณ์ตามเป้าหมายของการเป็นศาสนิกชน และพร้อมที่จะมีวัคชินเสียสละในตน ที่จะเสียสละต่อเพื่อนร่วมชาติและศาสนาในทุกรูปแบบโดยอัตโนมัติ ครั้นเห็นสัญญาณแห่งกาลเวลาว่าถึงเวลาจะต้องเปลี่ยนสถานภาพที่จะมีความสุขท่ามกลางปัญหานานาชนิดในโลกนี้ไปสู่การมีความสุขเต็มรูปแบบในโลกหน้า เขาจะรู้สึกพร้อมต้อนรับการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีอะไรต้องต่อรองกับอันติมัจฉธรรมที่ตนเชื่อ วางใจ และรักอยู่เป็นประจำอยู่แล้ว และเมื่อมี

อารมณ์เปื้อน่ายในการมีชีวิตต่อไปในโลกก็จะคิดว่า พลเมืองแห่งอาณาจักรนิรันดร์จะเปื้อน่ายต่อชีวิตในโลกนี้ไม่ได้ เพราะสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำตัวตลอดกาลนิรันดร์

เพื่อสะดวกในการศึกษาปัญหานี้ในภาษาไทย จึงขอเสนอให้บัญญัติศัพท์อย่างน้อย 4 คำสำหรับแปลคำ Logos

- พระวณะ สำหรับหมายถึง Logos รวมทุกความหมาย

- พระวณาดถ์ สำหรับแปล Logos ที่เป็นองค์บุคคล

- พระวาจา สำหรับหมายถึงคำสอนที่เชื่อว่าเป็นความจริงนิรันดร์

- คำพูด สำหรับหมายถึงคำที่ใช้ในภาษาทุกรูปแบบ

อันติมัจฉธรรมของศาสนาต่างๆ

เป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้รู้และปฏิบัติธรรมในศาสนานั้นๆ จะศึกษาและเสนอให้ผู้สนใจปรัชญาศาสนาได้รับรู้และช่วยกันสร้างบรรยากาศแห่งพหุนิยมในทุกสังคม ก็หวังว่าจะเป็นประโยชน์สำคัญข้อหนึ่งของปรัชญาศาสนา

บรรณานุกรม

- Borchert, Donald. (2006). *Encyclopedia of Philosophy*. Macmillan.
- Craig, Edward. (1998). *Routledge Encyclopedia of Philosophy*. Routledge.
- Eliade, Mircea, ed. (1987). *The Encyclopedia of Religion*. Macmillan.
- Freeman, Kathleen. (1966). *The Pre-Socratic Philosophers*. Basil Blackwell.
- Hastings, James, ed. (1959). *Encyclopedia of Religion and Ethics*. Scribner.
- Jaeger, Werner. (1967). *The Theology of the Early Greek Philosophers*. University Press.

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิตยาพงศ์พร

1. คำนำ

เมื่อคริสตชนเจริญชีวิตตามจิตตารมณ์พระวรสารก็จะพบความจริงว่า เราไม่สามารถไปหาพระเจ้าหรือไปสวรรค์แต่เพียงผู้เดียว เราต้องไปพร้อมกับเพื่อนพี่น้อง เพราะพระเยซูเจ้าได้ทรงสอนว่า พระเจ้าทรงเป็นบิดาของมนุษย์ทุกคนและมนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน (มธ 6:9-13; ลก 11:2-4) พระเยซูเจ้าได้ทรงสอนอีกว่า บรรดาศิษย์ต้องมีความสัมพันธ์กับพระองค์และมีความสัมพันธ์กันกับเพื่อนพี่น้องเพื่อจะได้มีชีวิตที่เกิดผลดี ซึ่งเปรียบเหมือนเถาองุ่นและกิ่งก้าน (ยน 15:1-6) นักบุญเปาโลสอน

ว่า ชีวิตหมู่คณะของคริสตชนเป็นเหมือนชีวิตของร่างกายของมนุษย์ที่มีอวัยวะต่างๆ หลายส่วนทำหน้าที่ต่างกันแต่สัมพันธ์กันเพื่อรับใช้ร่างกายเดียวกัน บรรดาคริสตชนก็เปรียบเหมือนเป็นอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายที่สัมพันธ์กัน ต่างทำหน้าที่รับใช้พระกายของพระคริสตเจ้าคือพระศาสนจักร (1 คร 12:12-30) ก่อนที่พระเยซูเจ้าจะสิ้นพระชนม์ พระองค์ทรงอธิษฐานภาวนาต่อพระบิดาเพื่อบรรดาศิษย์และทุกคนที่มีความเชื่อในพระองค์ว่า “เพื่อให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน” (ยน 17:21) การเสริมสร้าง

ความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์และระหว่างมนุษย์ด้วยกันจึงเป็นพันธกิจสำคัญที่พระเยซูเจ้าได้ทรงกระทำเมื่อพระองค์ทรงมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และพระองค์ทรงมอบหน้าที่และความรับผิดชอบแก่บรรดาศิษย์ของพระองค์ให้สืบสานพันธกิจนี้ต่อไป (ยน 11:51-52; อฟ 2:14-16; UUS6,9; RM15)

หลังจากพระเยซูเจ้าได้สิ้นพระชนม์และทรงกลับคืนพระชนมชีพ ในคำสั่งสอนสุดท้ายของพระเยซูเจ้าพระองค์ได้ตรัสว่า “จงรู้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไป ตราบจนสิ้นพิภพ”(มธ 28:20) บรรดาศิษย์ของพระเยซูเจ้าตระหนักว่า พระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพยังประทับกับพวกเขาต่อไปในสภาพใหม่ พระองค์ประทับอยู่ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้ **1. พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา** “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) **2. พระเยซูเจ้าประทับในศีลมหาสนิท** “นี่เป็นกายของเราที่ถูกมอบเพื่อท่านทั้งหลาย” (ลก 22:19) **3. พระเยซูเจ้าประทับในพระวาจาของพระเจ้า** “ถ้าท่านทั้งหลายยึดมั่นในวาจาของเรา ท่านก็เป็นศิษย์ของเราอย่างแท้จริง” (ยน 8:31) **4. พระเยซูเจ้าประทับในเพื่อนพี่น้อง** “ท่านทำสิ่งใดต่อพี่น้องผู้ต่ำต้อยที่สุดของเราคนหนึ่ง ท่านก็ทำสิ่งนั้นต่อเรา” (มธ 25:40)

5. พระเยซูเจ้าประทับในผู้นำพระศาสนจักร “ผู้ใดฟังท่าน ผู้นั้นฟังเรา” (ลก 10:16)

6. พระเยซูเจ้าประทับในจิตใจของเรา “ผู้ที่กินเนื้อของเราและดื่มโลหิตของเรา ก็ดำรงอยู่ในเราและเราดำรงอยู่ในเขา” (ยน 6:56) “ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ มิใช่ตัวข้าพเจ้าอีกต่อไป แต่พระคริสตเจ้าทรงดำรงชีวิตอยู่ในข้าพเจ้า” (กท 2:20)

บทความนี้จึงพยายามศึกษาการประทับของพระเยซูเจ้าท่ามกลางเรา ตามคำสอนของพระคัมภีร์ ของบรรดาบิดาจารย์ ของสังคายนาว่าติกันที่สอง ศึกษาเงื่อนไขและผลของการประทับอยู่ของพระเยซูเจ้าท่ามกลางเรา พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเรา ทำให้เราเกิดความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับชีวิตจิตแบบกลุ่มหรือหมู่คณะ (Collective Spirituality) ในสมัยปัจจุบันการคิดถึงความศักดิ์สิทธิ์ส่วนตัว การพยายามเป็นนักบุญหรือไปสวรรค์แต่เพียงผู้เดียวนั้นไม่เพียงพอ เราควรสนใจและใส่ใจเจริญชีวิตจิตร่วมกันเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ เพื่อช่วยกันและกันให้ก้าวหน้าไปสู่ความศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นนักบุญและไปสวรรค์ร่วมกันกับเพื่อนพี่น้อง

2. พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเราตามคำสอนของพระคัมภีร์

พระวรสารนักบุญมัทธิวกว่าถึง การประทับของพระคริสตเจ้าตั้งแต่เริ่มต้นพระ

วรสาร “หญิงพรหมจารีจะตั้งครรภ์และจะคลอดบุตรชายซึ่งจะได้รับนามว่า “อิมมานูเอล” แปลว่า พระเจ้าสถิตกับเรา” (มธ 1:23) และในตอนสุดท้ายของพระวรสาร “จงรู้ไว้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไป ตราบจนสิ้นพิภพ” (มธ 28:20) หลังจากพระเยซูเจ้าได้ทรงตั้งพระศาสนจักร (มธ 16:18) พระเยซูเจ้าทรงสัญญาจะประทับกับพระศาสนจักร พระองค์ทรงตรัสว่า **“ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา”** (มธ 18:20) นักพระคัมภีร์¹ อธิบายว่า **“ในนามของเรา”** หมายถึง การมีความเชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้า ร่วมกันของกลุ่มคริสตชน และร่วมกันอธิษฐานภาวนาในนามของพระองค์ (กจ 2:21; 9:14,21) และเจริญชีวิตร่วมกันตามแนวทางชีวิตของพระองค์คือตามบัญญัติใหม่แห่งความรัก **“นี่คือบัญญัติของเรา ให้ท่านทั้งหลายรักกัน เหมือนที่เรารักท่าน”** (ยน 15:12; 13:34; 1ยน 2:7) ถ้าเปรียบเทียบกับคำสอนของพวกรับบีอาจารย์ของศาสนายิว ที่สอนว่า ที่ใดมีสองคนชุมนุมกันเพื่อศึกษาพระคัมภีร์โตราท พระเจ้าจะประทับกับพวกเขา (Abot 3:2) แต่สำหรับคริสตชน ที่ใดมี

สองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของพระเยซูคริสต์เจ้า พระเยซูคริสต์เจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพประทับท่ามกลางพวกเขา

พระเยซูเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพประทับท่ามกลางศิษย์พบในพระวรสารนักบุญลูกา หลังจากพระเยซูเจ้าทรงกลับคืนพระชนมชีพ พระเยซูเจ้าได้ทรงสำแดงพระองค์กับศิษย์สองคนที่กำลังเดินทางไปหมู่บ้านเอมมาอูส (ลก 24:13-35) “เมื่อพระองค์ทรงพระดำเนินพร้อมกับศิษย์ทั้งสองคนใกล้จะถึงหมู่บ้านที่เขาตั้งใจจะไป พระองค์ทรงทำท่าว่าจะทรงพระดำเนินเลยไป แต่เขาทั้งสองรีบคว้าพระองค์ว่า **“จงพักอยู่กับเราเถิด เพราะใกล้ค่ำและวันก็ล่วงเลยไปมากแล้ว”** พระองค์จึงเสด็จไปพักกับเขา ขณะประทับที่โต๊ะกับเขา พระองค์ทรงหยิบขนมปัง ทรงถวายพระพร ทรงบิขนมปังและยื่นให้เขา เขาก็ตาสว่างและจำพระองค์ได้ แต่พระองค์หายไปจากสายตาของเขา ศิษย์ทั้งสองจึงพูดกันว่า **“ใจของเราไม่ได้เร้าร้อน เป็นไฟอยู่ภายในหรือเมื่อพระองค์ตรัสกับเราขณะเดินทาง และอธิบายพระคัมภีร์ให้เราฟัง”** (ลก 24:28-32)

¹ D.A. Hager. A word Biblical Commentary Vol.33 B p.533, John R. Meier, Matthew, p.206, Leopold Sabourin S.J., The Gospel according to Matthew P.723.

บรรดาปีตาจารย์ได้กล่าวถึงพระเยซูเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพประทับท่ามกลางกลุ่มคริสตชนสมัยแรก เมื่อนักบุญเปโตรและนักบุญยอห์นเจริญชีวิตเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไปที่พระวิหารเพื่ออธิษฐานภาวนาร่วมกัน (กจ 3:1) และเมื่อกลุ่มคริสตชนสมัยแรกดำเนินชีวิตร่วมกันฉันพี่น้องดำเนินชีวิตเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (กจ 2:42-47; 4:32-34)

3. พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเราตามคำสอนของบรรดาปีตาจารย์²

บรรดาปีตาจารย์อธิบายว่าพระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเราเป็นการประทับอยู่ของพระเจ้า **ออริเจเนส** (Origen 185-254) ได้อธิบายว่า พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา (มธ 18:20) ทำให้พระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมเป็นจริงตามที่ประกาศกเยเรมีย์ได้กล่าวว่า “พระเจ้าตรัสว่า เราเป็นพระเจ้าที่อยู่ใกล้” (ยรม 23:23) **เอิวเซบิอุสแห่งเซซารเอา** (Eusebius of Caesarea 260-339) อธิบายพระคัมภีร์ประกาศกเศคาริยาห์ว่า “พระเจ้าตรัสว่า ธิดาแห่งศิโยนจงร้องเพลง จงชื่นชมยินดี เพราะเรากำลังมาประทับท่ามกลางท่าน” (ศคย 2:14) คำ

ของพระคัมภีร์เป็นจริงเมื่อพระเจ้าประทับในพระศาสนจักรตามที่พระเยซูเจ้าได้ทรงสัญญา “เราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไปตราบจนสิ้นพิภพ (มธ 28:20) และที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20)

บรรดาปีตาจารย์อธิบายว่าพระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเราเป็นพระศาสนจักร **แตร์ตุลเลียน** (Tertullian 160-225) กล่าวว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน แม้เป็นฆราวาสก็เป็นพระศาสนจักร” **ยอห์นแห่งซีปารีสซีออน** (John of Cyparission) กล่าวเสริมว่า “พระศาสนจักรของพระเจ้าเป็นชุมชนที่มีไข่มุกประกอบด้วยประชาชนจำนวนมากหรือคนร่ำรวยมั่งคั่งเท่านั้น แต่ยังประกอบด้วยคนต่ำต้อยและคนจำนวนน้อยด้วย ดังพระวาจาที่ว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) เมื่อพระศาสนจักรถูกเบียดเบียน สังฆธรรมนูญของพระศาสนจักรสมัยแรกได้กล่าวว่า “ถ้าคริสตชนไม่สามารถมาชุมนุมกันในวัดหรือในบ้าน ให้แต่ละคนร้องเพลงสดุดี อ่านพระคัมภีร์และอธิษฐานภาวนา หรือ สองหรือสามคนชุมนุมกัน เพราะพระคัมภีร์กล่าวว่า “ที่ใดมี

² Chiara Lubich, Jesus in the midst, p.15-47

สองหรือสามคนชุมนุมกันในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) แม้ว่าเราจะอยู่ห่างกัน แต่เราสามารถมีพระเยซูเจ้าอยู่ท่ามกลางเราได้ นักบุญอาธานาซิอุส (St.Athanasius-373) กล่าวว่า “เมื่อเรามีความรู้สึกสัมพันธ์กันและภาวนาถึงพระเจ้าร่วมกัน ระยะทางไม่สามารถแยกเราจากกันได้ เพราะพระเยซูเจ้าได้รวมเราไว้ด้วยกัน พระองค์ทรงสัญญาว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) นักบุญซีเปเรียน (St. Cyprian-256) กล่าวว่าการศึกษาพระวาจาที่ว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) ในนามของพระองค์หมายถึงการเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักร กับพี่น้องคริสตชนทั้งหมด

4. พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเราตามคำสอนของสังคายนาวาติกันที่สอง³

ก่อนสังคายนาวาติกันครั้งที่สองในสังคายนาต่างๆ ยกเว้น สังคายนาเมืองคาลเซโดเนีย (451) พระวาจาตอนแรกที่กล่าวว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20)

ไม่ได้มีการกล่าวถึงเลย แต่ในสังคายนาวาติกันครั้งที่สองได้กล่าวถึงพระวาจาตอนนี้หลายครั้ง ในเอกสารที่สำคัญๆ ดังนี้

1. ในสังฆธรรมนูญเรื่องพระศาสนจักรได้กล่าวถึงพื้นฐานความคิดในเรื่องนี้ในหัวข้อเรื่องความสัมพันธ์ของคณะพระสังฆราชพร้อมกับพระสันตะปาปา (Col-legiality) ที่สืบมาจากคณะอัครสาวกพร้อมกับนักบุญเปโตรเป็นผู้นำ (L.G.c.3)

2. ในสังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ได้กล่าวถึง พระคริสตเจ้าประทับอยู่ในพระศาสนจักรในหลายรูปแบบและกล่าวว่า “สุดท้ายพระคริสตเจ้าประทับในพระศาสนจักรเมื่อพระศาสนจักรอธิษฐานภาวนาและร้องเพลงสดุดีร่วมกัน เพราะพระองค์ได้ทรงสัญญาว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) (S.C.c.1,7)

3. ในสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการปรับปรุงและฟื้นฟูชีวิตนักบวชได้กล่าวถึง เรื่องชีวิตหมู่คณะในการอธิษฐานภาวนาและการร่วมมีจิตตารมณ์เดียวกัน (กจ 2:42) ควรจะมั่นคงเหมือนตัวอย่างของกลุ่มคริสตชนสมัยแรกที่มีความเชื่อและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ชีวิตกลุ่มได้รับการหล่อเลี้ยงจากคำสอนของ

³ Pasquale Foresi, God among men, p.50-51

พระวรสาร จากพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์โดยเฉพาะจากศีลมหาสนิท นักบวชเป็นสมาชิกของพระคริสตเจ้าควรจะเจริญชีวิตร่วมกันฉันพี่น้อง “จงคิดว่าผู้อื่นดีกว่าตน” (รม 12:10) “จงแบ่งเบากันและกัน” (กท 6:2) **ชีวิตหมู่คณะที่อยู่ร่วมกันเหมือนครอบครัวที่แท้จริงในพระนามของพระคริสตเจ้าและจะได้รับสิทธิที่มีพระคริสตเจ้าประทับท่ามกลางพวกเขา** (มธ 18:20) “เพราะพระเจ้าได้หลั่งความรักของพระเจ้าลงในดวงใจของเรา” (รม 5:5) “ความรักเป็นการปฏิบัติธรรมบัญญัติอย่างครบถ้วน” (รม 13:10) “ความรักซึ่งรวมเราไว้เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างสมบูรณ์” (คส 3:14) “เรารู้ว่า เราผ่านพ้นความตายมาสู่ชีวิตแล้วเพราะเรารักพี่น้อง” (1 ยน 3:14) ที่จริงความเป็นหนึ่งเดียวของพี่น้องเป็นสัญลักษณ์ของการปรากฏของพระคริสตเจ้า (ยน 13:35; 17:21) และเป็นบ่อเกิดของพลังที่ยิ่งใหญ่ของการแพร่ธรรม (P.C.15)

4. ในสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการแพร่ธรรมของฆราวาส กล่าวถึงการรวมเป็นกลุ่มหรือคณะเพื่อการแพร่ธรรม เป็นความต้องการของมนุษย์และของคริสตชน ในเวลาเดียวกันก็เป็นเครื่องหมายความเป็นหนึ่งเดียวของพระศาสนจักรของพระคริสตเจ้า ผู้ตรัสว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกันในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา”

(มธ 18:20) ช่วยส่งเสริมให้คริสตชนทำการแพร่ธรรมโดยร่วมเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เป็นผู้แพร่ธรรมในครอบครัว ในวัดและในสังคมที่มีลักษณะหมู่คณะของการแพร่ธรรม ตลอดจนในกลุ่มอาสาสมัครที่พวกเขาสมัครเข้าไปร่วมด้วย (A.A.18)

5. ในสมณกฤษฎีกาว่าด้วยคริสตศาสนสัมพันธ์ เชิญชวนให้คริสตชนเสริมสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อจะได้เจริญชีวิตตามพระวรสารร่วมกัน โดยการ**อธิษฐานภาวนาร่วมกัน** “เพราะที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกันในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) (U.R.8)

5. เงื่อนไขของการประทับของพระเยซูเจ้าท่ามกลางเรา

พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา เมื่อเรารวมกัน **“ในนามของพระองค์”** หมายถึงรวมกันในพระองค์ ในพระประสงค์ของพระองค์ ในความรักที่เป็นพระประสงค์ของพระองค์ ในความรักซึ่งกันและกัน ในพระบัญญัติของพระองค์ ในความเป็นหนึ่งเดียวของจิตใจ เจตจำนงค์ และความคิด ถ้าเป็นไปได้ในทุกสิ่งโดยเฉพาะในความเชื่อ

นักบุญบาซิล (St.Basil 330-379) กล่าวว่า “การมารวมกันในนามของผู้ใด เราต้องรู้และปฏิบัติตามความประสงค์ของผู้นั้น เราได้รับการเรียกตั้งที่นักบุญเปาโลกล่าวว่า

“ข้าพเจ้าวอนขอท่านทั้งหลายให้ดำเนินชีวิต
 สมกับการที่ท่านได้รับเรียก จงถ่อมตนอยู่
 เสมอ จงมีความอ่อนโยน พากเพียรอดทน
 ต่อกันด้วยความรัก พยายามรักษาเอกภาพ
 แห่งพระจิตเจ้าด้วยสายสัมพันธ์แห่งสันติ
 มีกายเดียวและจิตเดียว” (อฟ 4:1-4) ดังนั้น
 เงื่อนไขการประทับอยู่ของพระเยซูเจ้าท่าม
 กลางเราคือ **การกระทำตามพระประสงค์
 ของพระเจ้า มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน**

นักบุญยอห์น คริสซอสโตม (St. John Chrysostom 349-407) กล่าวว่า
 เงื่อนไขการประทับของพระเยซูเจ้าท่ามกลาง
 เราคือ ความรักต่อเพื่อนพี่น้องเพราะรักพระ
 เยซูเจ้า รักเพื่อนพี่น้องเหมือนที่พระเยซูเจ้า
 ทรงรัก พระองค์รักแม้กระทั่งศัตรู คนธรรมดา
 ทั่วไปมีแรงจูงใจในการรักผู้อื่นเพราะเขาน่า
 รัก เขาให้เกียรติเรา เขามีประโยชน์กับเรา
 หรือมีเหตุผลอื่นๆ แต่ผู้ที่รักผู้อื่นเพื่อพระ
 คริสตเจ้าและรักเหมือนที่พระเยซูเจ้าทรงรัก
 (ยน 13:34) มีจำนวนไม่มาก พระเยซูเจ้า
 ทรงรักโดยการรับใช้ การล้างเท้า และสอน
 ให้สาวกรับใช้กันและกัน (ยน 13:14-15)
 พระองค์ทรงมอบชีวิตเป็นบูชาบนไม้กางเขน
 เป็นการสละชีวิตเพื่อมิตรสหาย (ยน 15:13)

นักบุญเทโอโดเรแห่งสตูดิโอ (St. Theodore of Studios 759-826) พบว่า
 เงื่อนไขการประทับของพระเยซูเจ้าท่ามกลาง
 เราคือ **ความรักซึ่งกันและกัน ออริเจนเนส**

(Origen) สอนว่า พระเยซูเจ้าประทับท่าม
 กลางเราเมื่อบุคคลหลายคนเป็น**น้ำหนึ่งใจ
 เดียวกัน** ในความคิด ในความรู้สึก ในความ
 เชื่อในพระนามของพระองค์ เช่น ความเป็น
 หนึ่งเดียวของนักบุญเปโตร นักบุญยากอบ
 และนักบุญยอห์น นักบุญเปาโลและโสสเธเนส
 ที่ร่วมเป็นหนึ่งเดียวในการเขียนจดหมายถึง
 ชาวโครินธ์ฉบับที่หนึ่ง นักบุญเปาโล สิลวานัส
 และทิโมธีเป็นหนึ่งเดียวร่วมกันเขียนจดหมายถึง
 ชาวเอเฟซุสฉบับที่หนึ่ง และกลุ่ม
 คริสตชนสมัยแรกดำเนินชีวิตเป็น**น้ำหนึ่งใจ
 เดียวกัน** (กจ 4:32) เป็นต้น

ดังนั้นเงื่อนไขพื้นฐานสำคัญของการ
 ประทับของพระเยซูเจ้าท่ามกลางเราก่อนอื่น
 หมดคือ **การมีความรักซึ่งกันและกันเสมอ**
 รักจนพร้อมที่จะให้ชีวิตแก่ผู้อื่น จึงต้องตาย
 จากความเห็นแก่ตัว ทำตนให้ว่างเพื่อจะได้
 รักผู้อื่น สภาวะที่พระเยซูเจ้าอยู่ท่ามกลาง
 เราเป็นสภาพพลวัตที่เปลี่ยนแปลงได้ เพราะ
 พระองค์เป็นองค์ชีวิต บางครั้งการขาดความ
 รัก ความหยิ่ง การอยากครอบครอง การไม่
 ได้อยู่ในสถานะพระหรรษทาน ทำให้เราไม่
 สามารถตระหนักในการประทับของพระเยซู
 เจ้าท่ามกลางเรา เราจึงต้องมีความรักซึ่งกัน
 และกันเสมอ มีส่วนช่วยกันเสริมสร้างความ
 เป็นหนึ่งเดียว ตั้งใจที่จะช่วยกันและกันให้
 เดินก้าวหน้าไปสู่ความศักดิ์สิทธิ์ด้วยกัน ให้
 กำลังใจกัน ทุกวันมองกันด้วยสายตาใหม่

ช่วยแนะนำตักเตือนและแก้ไขข้อบกพร่องของกันและกัน ถ้าผิดพลาดก็ให้อภัยและให้โอกาสใหม่ ช่วยกันฝึกฝนคุณธรรมต่างๆ แบ่งปันสิ่งที่มีและสิ่งที่เป็นแก่นกันและกัน และเจริญชีวิตตามพระวรสารด้วยกันโดยเฉพาะเจริญชีวิตในความรักต่อกัน เพื่อให้พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา นักบุญเปาโลได้กล่าวถึงความรักว่า “ความรักย่อมอดทน มีใจเอื้อเฟื้อ ไม่อิจฉา ไม่โอ้อวดตนเอง ไม่จองหอง ไม่หยาบคาย ไม่เห็นแก่ตัว ความรักไม่ฉุนเฉียว ไม่จดจำความผิดที่ได้รับ ไม่ยินดีในความชั่ว แต่ร่วมยินดีในความถูกต้อง ความรักให้อภัยทุกอย่าง เชื่อทุกอย่าง หวังทุกอย่าง อดทนทุกอย่าง” (1 คร 13:4-7)

6. ผลของการประทับของพระเยซูเจ้าท่ามกลางเรา

พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเราจะนำความสว่างและความเข้าใจและปรีชาญาณแก่เรา ออริเจนเนส กล่าวว่า พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางผู้ที่ชุมนุมกันในนามของพระองค์ จะส่องสว่างดวงใจของผู้ปรารถนาจะเข้าใจคำสอนของพระองค์อย่างแท้จริง พระเยซูเจ้าจะทรงส่องสว่างมิใช่ให้เกิดการรู้แจ้งทางสติปัญญาเท่านั้น แต่จะให้ความรู้แจ้งในทุกด้านของบุคคลทั้งครบ พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ผู้ที่รักเรา พระบิดาของ

เราก็จะทรงรักเขา และเราเองก็จะรักเขา และจะแสดงตนแก่เขา” (ยน 14:21) ออริเจนเนสยังกล่าวอีกว่า ถ้ามีสิ่งที่เราไม่แน่ใจไม่สามารถแก้ปัญหาหรืออธิบายได้ ให้เราร่วมจิตใจกันขอให้พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเรา ส่องสว่างสติปัญญา เพื่อจะได้เกิดความเข้าใจจนสามารถแก้ปัญหา นั้นได้

พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเราจะนำความยินดี สันติสุข และความกระตือรือร้นแก่เรา นักบุญยอห์น คริสซอสโตมกล่าวว่า แม้ว่าวันฉลองเพนเตกอสเตจะสิ้นสุดไปแล้ว แต่การฉลองยังไม่สิ้นสุดเพราะเมื่อไรที่เรามาชุมนุมกันก็เป็นการฉลอง พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกันในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) ทุกครั้งที่พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเราก็มีบรรยากาศของการฉลอง เพราะพระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเราเป็นพระเยซูเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ จากพระวรสารนักบุญลูกา 24:13-35 ศิษย์สองคนที่กำลังเดินทางไปหมู่บ้านเอมมาอูสรบเร้าพระองค์ว่า “จงพักอยู่กับพวกเราเถิด” และศิษย์ทั้งสองพูดกันว่า “ใจของเราไม่ได้ร่าเริงเป็นไฟอยู่ภายในหรือ เมื่อพระองค์ตรัสกับเราขณะเดินทาง และอธิบายพระคัมภีร์ให้เราฟัง”

พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเรานำเราไปสู่ความศักดิ์สิทธิ์ พระเยซูเจ้าผู้ประทับ

ท่ามกลางเราจะนำเราไปสู่ความศักดิ์สิทธิ์ มิใช่ นำเราแต่ละคนเท่านั้น แต่นำเราที่เป็น หมู่คณะ พระเจ้าทรงต้องการให้เราแสวงหา พระอาณาจักรพระเจ้ามิใช่ในตัวเราเท่านั้น แต่แสวงหาพระอาณาจักรพระเจ้าท่ามกลาง เราด้วย (ลก 17:21) เราต้องทำให้พระ อาณาจักรพระเจ้าภายในเราเติบโต โดย ทำให้พระอาณาจักรพระเจ้าท่ามกลางเรา เติบโต เราเดินทางไปหาพระเจ้าพร้อมกัน เพื่อนพี่น้อง เราได้พยายามเป็นนักบุญ เพียงคนเดียว แต่พยายามเป็นนักบุญพร้อม กันกับเพื่อนพี่น้องจำนวนมาก

พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเราจะ นำ**พระพรชาน**ให้แก่เรา เมื่อเราภาวนา ร่วมกัน พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เราบอกความ จริงแก่ท่านอีกว่า ถ้าท่านสองคนในโลกนี้ พร้อมใจกันอธิษฐานขอสิ่งหนึ่งสิ่งใด พระ บิดาผู้สถิตในสวรรค์จะประทานให้” (มธ 18:19) **นักบุญยอห์น คริสซอสโตม** กล่าวว่า ไม่มีใครชุมนุมกันอธิษฐานภาวนาโดย วางใจในคุณธรรมความดีของตนเองเท่านั้น แต่วางใจในกลุ่มหรือหมู่คณะที่มาอธิษฐาน ภาวนาร่วมกัน ซึ่งพระเจ้าจะพิจารณาและ ตอบสนองมากที่สุดเพราะพระเยซูเจ้าตรัส ว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมในนามของ เรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20)

พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเราทรง ทำให้เกิดการกลับใจ และการเป็นพยานถึง

การประทับของพระเจ้าในโลกนี้ เป็นพระ เยซูเจ้าเองที่สัมผัสจิตใจและทำให้บุคคลที่ถูก ถ่วงทับด้วยบาปหรือคนที่เจริญชีวิตฝ่ายโลก หรือคนที่ยึดติดกับสิ่งต่างๆ ได้รับแสงสว่าง มีกำลังใจในการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงชีวิต ใหม่ และวิธีการที่เกิดผลดีในการเป็นพยาน ถึงการประทับของพระเจ้าในโลกคือ กลุ่ม คนหรือหมู่คณะที่รวมกัน ในนามของพระ บิดา พระบุตร และพระจิต เจริญชีวิตแบบ พระตรีเอกภาพ พระศาสนจักรคือที่มีสอง หรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของพระคริสต เจ้า โดยเจริญชีวิตในความรักต่อกันและกัน เป็นหนึ่งเดียวกัน เหมือนกลุ่มคริสตชนสมัย แรก พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ถ้าท่านมีความรัก ต่อกัน ทุกคนจะรู้ว่าท่านเป็นศิษย์ของเรา” (ยน 13:35) พระเยซูเจ้าอธิษฐานภาวนาต่อ พระบิดาว่า “เพื่อให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อโลกจะได้เชื่อว่าพระองค์ทรงส่งข้าพเจ้า มา” (ยน 17:21)

พระเยซูเจ้าผู้ประทับท่ามกลางเรานำ **ความเป็นหนึ่งเดียวกัน** เพราะฉะนั้นเงื่อนไข การเป็นหนึ่งเดียวกันคือ การมีพระเยซูเจ้า ประทับท่ามกลางเราซึ่งเป็นส่วนของพระ กายทิพย์หรือพระศาสนจักร พระเยซูเจ้า อธิษฐานภาวนาเพื่อบรรดาศิษย์ “เพื่อให้ทุก คนเป็นหนึ่งเดียวกัน เช่นเดียวกับที่พระองค์ ทรงอยู่ในข้าพเจ้า และข้าพเจ้าอยู่ในพระองค์ เพื่อให้เขาทั้งหลายอยู่ในพระองค์และใน

ข้าพเจ้า” (ยน 17:21) และในวันเพนเทกอสแต นักบุญเปโตรตัวแทนบรรดาอัครสาวกกล่าวว่า “พระเยซูเจ้าได้กลับคืนพระชนมชีพ พระองค์ได้รับพระจิตเจ้าจากพระบิดา และประทานพระจิตเจ้านี้ให้กับเรา” (กจ 2:32-33) พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเราทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า พระตรีเอกภาพ พระบิดา พระบุตร และพระจิต และเป็นหนึ่งเดียวกับเพื่อนพี่น้องด้วยกัน

7. ประสบการณ์พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา

ขอนำ “บทรำพึงเกี่ยวกับประสบการณ์พระเยซูเจ้าประทับท่ามกลางเรา” ของผู้นำด้านชีวิตจิต 4 ผู้ก่อตั้งคณะกิจการพระแม่มาเรีย มีดังนี้

ถ้าเราเป็นหนึ่งเดียวกัน พระเยซูเจ้าจะประทับอยู่ท่ามกลางเรา

ถ้าเราเป็นหนึ่งเดียวกัน พระเยซูเจ้าจะประทับอยู่ท่ามกลางเรา สิ่งนี้มีคุณค่ามาก มีค่ามากกว่าชุมทรัพย์อื่นใดที่ใจเราอาจไขว่คว้ามาครอบครองเป็นเจ้าของได้ มีค่ามากกว่า บิดามารดา พี่น้องชายหญิง และบุตร

มีค่ามากกว่า บ้านเรือน ผลผลิตจากการทำงานและทรัพย์สินสมบัติ มีค่ามากกว่าผลงานศิลปกรรมอันมีค่าในมหานคร เช่นกรุงโรม มีค่ามากกว่าธุรกิจการงาน และธรรมชาติที่แวดล้อมด้วยดอกไม้ นานาชนิด และทุ่งหญ้าเขียวขจี มีค่ามากกว่าท้องทะเลและดวงดาว มีค่ามากกว่าจิตวิญญาณของเรา

พระคริสตเจ้าทรงดลใจบรรดานักบุญด้วยความจริงนิรันดร์ของพระองค์ ก่อให้เกิดยุคสมัยของนักบุญองค์แล้วองค์เล่า ปัจจุบันนี้เป็นยุคของพระองค์ด้วย พระองค์มิได้ทำงานผ่านทางนักบุญองค์ใดองค์หนึ่งเท่านั้น แต่พระองค์ทำงานโดยตรง พระองค์ผู้ประทับท่ามกลางเรา พระองค์ทรงเจริญชีวิตในตัวเอง ในขณะที่เรากำลังเสริมสร้างพระกายทิพย์ของพระองค์ โดยอาศัยความเป็นหนึ่งเดียวกันในความรัก

เราต้องแผ่ขยายพระกายของพระคริสตเจ้า ทำให้พระกายนี้เติบโตในสมาชิกอื่นๆ เราต้องนำไฟไปจุดในดวงใจมนุษย์ เหมือนที่พระองค์ได้ทรงกระทำ ทำให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อพระเจ้าผู้ทรงเป็นหนึ่งเดียวจะทรงเจริญพระชนม์ในทุกคน.

บรรณานุกรม

- Fitzmyer, Joseph A. (1985). *The Gospel According to Luke*. Doubleday.
- Foresi, Pasquale. (1974). *God Among men*. New City.
- Hagner, Donald A. (1993). *A World Biblical Commentary*. WORD BOOK.
- Lubich, Chiara. (1976). *Jesus in the midst*. New City.
- Lubich, Chiara. (1974). *Meditation*. New City.
- Meier, John R. (1981). *Matthew*. Michael Glazier.
- Povilus, Judith M. (1992). *United in His Name*. New City.
- Sabourin, Leopold. (1982). *The Gospel According to Matthew*. St.Paul.
- ยอห์นปอลที่ 2, สมเด็จพระสันตะปาปา. (1995). สมณสาสน์ “เพื่อให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน” (Ut Unum Sint). Catholic International.
- ยอห์นปอลที่ 2, สมเด็จพระสันตะปาปา. (1990). สมณสาสน์ “พระพันธกิจขององค์พระผู้ไถ่” (Redemptoris Missio). ม.ป.พ.
- เอกสารสังคายนาวาติกันที่ 2 พระธรรมนูญเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium) 1964. ม.ป.พ.
- เอกสารสังคายนาวาติกันที่ 2 พระธรรมนูญเรื่องพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Sacrosanctum Concilium). (1963). ม.ป.พ.
- เอกสารสังคายนาวาติกันที่ 2 สมณกฤษฎีกาเรื่องการปรับปรุงและฟื้นฟูชีวิตนักบวช (Perfectae caritatis (1965). ม.ป.พ.
- เอกสารสังคายนาวาติกันที่ 2 สมณกฤษฎีกาเรื่องการแพร่ธรรมของฆราวาส (Apostolicam actuositatem). (1965). โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- เอกสารสังคายนาวาติกันที่ 2 สมณกฤษฎีกาเรื่องสากลสัมพันธ์ภาพ (Unitatis redintegratio). (1964). ม.ป.พ.

[หมวดพิธีกรรม]

วันสมโภชการแจ้งสาร เรื่องพระวจนาตถ์ทรงรับสภาพมนุษย์

บาทหลวง เซซุรา ไชยเดช

จุดกำเนิดของวันสมโภชการแจ้งสารเรื่องพระวจนาตถ์ทรงรับสภาพมนุษย์ หรือแต่เดิมเรียกว่าวันฉลองแม่พระรับสาร เริ่มจากพระศาสนจักรตระวันออกในระยะเวลา ก่อนสงครามแห่งเอเฟซัส (ค.ศ. 431) สำหรับพระศาสนจักรตะวันตกก็เช่นกันมีวันฉลองระลึกถึงการแจ้งข่าวการบังเกิดหรือการรับเอากายของพระเยซูเจ้าตั้งแต่ศตวรรษที่ 5 โดยฉลองที่เมืองราเวนนาในวันอาทิตย์ ก่อนวันสมโภชพระคริสตสมภพ เราทราบถึงเรื่องราวของวันฉลองนี้จากบทเทศน์ของนักบุญเปโตร คริโซโลโก พระสังฆราชแห่งเมืองราเวนนา

วันสมโภชการแจ้งสารเรื่องพระวจนาตถ์ทรงรับสภาพมนุษย์ในวันที่ 25 มีนาคม (เหมือนกับที่เราฉลองในปัจจุบัน) ถือปฏิบัติในพระศาสนจักรตระวันออกตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 6 และถือปฏิบัติในพระศาสนจักรตะวันตกโดยมีหลักฐานยืนยันที่เก่าแก่ที่สุดตั้งแต่ศตวรรษที่ 7

ตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 3 วันวสันตวิษุวัต (vernal equinox) ที่ตรงกับฤดูใบไม้ผลิ อันเป็นวันที่กลางวันจะเท่ากับกลางคืน ในช่วงเวลานั้นตรงกับวันที่ 25 มีนาคม ซึ่งตามธรรมเนียมของคริสตชนในสมัยนั้นเชื่อว่าเป็นวันแรกของการสร้างโลก นอกจากนั้นยัง

เชื่อว่าเป็นวันปฏิสนธิของพระคริสตเจ้าในครรภ์ของพระนางมารีย์ และยังถือว่าเป็นวันที่พระองค์ทรงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนด้วย

ชื่อของวันสมโภชนี้ทำให้เราเห็นชัดเจนว่าวันสมโภชนี้จัดเป็นวันฉลองของพระเยซูเจ้า แต่อย่างไรก็ตาม วันฉลองนี้ไม่ได้ลดความสำคัญของพระนางมารีย์ในประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้นเลย เราจะเห็นว่าพระนางมารีย์มีบทบาทอย่างมากในการปฏิสนธิของพระเยซูเจ้า โดยเห็นได้จากความสุภาพและความพร้อมของพระนางที่จะน้อมรับพระประสงค์ของพระเจ้าผ่านทาง การแจ้งสารการบังเกิดของพระเยซูเจ้า โดยทูตสวรรค์คาเบรียล

ถ้าในปีใดวันฉลองนี้อยู่ในสัปดาห์ศักดิ์สิทธิ์หรือในอัฐมวารปัสกา พระศาสนจักรจะเลื่อนการฉลองนี้มาเป็นวันจันทร์หลังอัฐมวารปัสกา (เช่น ค.ศ. 2018 วันที่ 25 มีนาคมตรงกับวันอาทิตย์มหาทรมาน (แห่ไบลาน) วันสมโภชนี้จึงเลื่อนไปฉลองในวันที่ 9 เมษายน ซึ่งเป็นวันจันทร์หลังอัฐมวารปัสกา)

พระวรสารของวันสมโภชนี้มาจากพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา (ลก 1:26-38) กล่าวถึงพระประสงค์ของพระเจ้าที่จะทรงให้พระนางมารีย์เป็นพระมารดาของพระบุตร “เขาจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ และพระเจ้าผู้สูงสุดจะทรงเรียกเขาเป็นบุตรของพระองค์ พระเจ้าจะประทานพระที่นั่ง

ของกษัตริย์ดาวิดบรรพบุรุษให้แก่เขา เขาจะปกครองวงศ์ตระกูลของยาโคบตลอดไปและพระอาณาจักรของเขาจะไม่สิ้นสุดเลย”

การน้อมรับพระประสงค์ของพระเจ้า ด้วยการอุทิศตนของพระนางมารีย์ และการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระบุตรพระเจ้า เป็นการเริ่มต้นของยุคพระเมสสิยาห์ ธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า และพันธสัญญาใหม่ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ พระพรเหล่านี้เป็นผลมาจากพระกรุณาของพระเจ้า อย่างไรก็ตาม บทบาทรองของพระนางมารีย์ในฐานะ “ผู้รับใช้ของพระเจ้า” ก็ได้รับการเน้นให้เด่นชัดในพิธีกรรมด้วยเช่นกัน

ในพระนางมารีย์ “เครื่องหมายของเอ็มมานูเอล” (พระเจ้าสถิตกับเรา) จากบทอ่านที่หนึ่งที่หนังสือประกาศกอิสยาห์ในพันธสัญญาเดิม (อสย 7:10-14) กล่าวถึงถูกทำให้บรรลุผล

บทอ่านที่สองจากจดหมายถึงชาวฮีบรู (ฮบ 10:4-10) ได้รวมธรรมล้ำลึกของการรับเอากายของพระเยซูเจ้าและธรรมล้ำลึกที่พระองค์ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นเป็นภาพเดียวกัน บทอ่านที่สองบอกกับเราว่า “เมื่อพระคริสตเจ้าเสด็จมาในโลก” พระองค์ตรัสว่า “พระองค์ไม่มีพระประสงค์เครื่องบูชาและของถวายอื่นใด พระองค์จึงทรงเตรียมร่างกายไว้ให้ข้าพเจ้า” ... “ข้าพเจ้ามาเพื่อปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์”

จดหมายถึงชาวฮีบรูสรุปว่า “โดยพระประสงค์นี้เองเราทั้งหลายได้รับความศักดิ์สิทธิ์ เตะกระดูกถวายพระวรกายของพระองค์เป็นการบูชาที่พระเยซูคริสต์เจ้าทรงกระทำแต่เพียงครั้งเดียวโดยมีผลตลอดไป”

ในมิสซาววันนี้เราขับร้องบทเพลงอัลเลลูยาด้วยความยินดีถึงธรรมล้ำลึกที่เราฉลองในวันนี้ โดยใช้ข้อความจากอาร์มภบทของพระวรสารนักบุญยอห์น คือ “พระวจนารถทรงรับธรรมชาติมนุษย์ และเสด็จมาประทับอยู่ท่ามกลางเรา เราได้เห็นพระสิริรุ่งโรจน์ของพระองค์”

บทนำขอบพระคุณของวันสมโภชนี้กล่าวขอบคุณและสรรเสริญพระเจ้าเพราะ “พระนางพรหมจารีมารีย์ ... ได้รับพระบุตรไว้ในครรภ์ด้วยความรัก เพื่อให้พระสัญญาที่ได้ตรัสไว้กับบุตรหลานชาวอิสราเอลสำเร็จไป”

พร้อมกับประธานพิธี เราร่วมใจกันภาวนา ซึ่งมีเนื้อหาโดยสรุป คือ “ด้วยความเชื่อในธรรมล้ำลึกแห่งการรับเอาธรรมชาติมนุษย์ของพระเยซูเจ้า” (บทภาวนาของประธาน) “พระศาสนจักรวอนขอว่าในธรรมล้ำลึกนั้นพระศาสนจักรจะได้แลเห็นต้นกำเนิดของพระศาสนจักร” (บทภาวนาเตรียมเครื่องบูชา) “ซึ่งพระเจ้าโปรดประทานให้พระศาสนจักรมีส่วนร่วมในพระธรรมชาติพระเจ้าของพระบุตรของพระองค์”

(บทภาวนาของประธาน) และ “โดยอาศัยการกลับคืนชีพของพระบุตร เราจะได้บรรลุถึงความชื่นชมยินดีนิรันดร์ในสวรรค์” (บทภาวนาหลังรับศีล)

เหมือนกับวันสมโภชพระคริสตสมภพ เมื่อพระสงฆ์และสัตบุรุษสวดบทข้าพเจ้าเชื่อในพิธีมิสซา ทุกคนคุกเข่าเมื่อสวดถึงประโยคที่ว่า “และทรงบังเกิดเป็นมนุษย์”

พระสมณสาสน์ว่าด้วยการนับถือพระนางมารีย์ (Marialis Cultus) ข้อ 6 ได้สรุปความหมายของวันสมโภชการแจ้งสารเรื่องพระวจนารถทรงรับสภาพมนุษย์ว่า “วันสมโภชนี้ยังคงเป็นวันสมโภชร่วมกันทั้งของพระเยซูเจ้าและของแม่พระ คือเป็นวันฉลองพระวจนารถผู้มาบังเกิดเป็นบุตรของพระนางมารีย์ (มก 6:3) และเป็นวันฉลองพระนางพรหมจารีมารีย์ผู้ทรงกลับกลายเป็นพระชนนีของพระเจ้า” ในส่วนที่เกี่ยวกับพระคริสตเจ้าวันสมโภชนี้ระลึกถึงการที่พระวจนารถสมัคพระทัยมาช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น เป็นการเริ่มต้นของการไถ่มนุษย์ให้พ้นจากบาป และยังเป็นวันที่พระธรรมชาติพระเจ้ามารวมเข้ากับธรรมชาติมนุษย์ในพระบุคคลเดียวขององค์พระเยซูเจ้า ในส่วนที่เกี่ยวกับแม่พระวันสมโภชนี้เป็นวันฉลองเอวาคนใหม่ พระนางมารีย์หญิงพรหมจารีที่เชื่อฟังและเชื่อสัตย์ต่อพระเจ้า ผู้มีพระทัยกว้างและน้อมรับพระ

ประสงค์ของพระเจ้า (เทียบ ลก 1:38) และด้วยฤทธานุภาพของพระจิต พระนางจึงกลายเป็นพระชนนีของพระเจ้า พระวิหารที่แท้จริงของพระเจ้า และมารดาของมนุษย์ทุกคน ดังนั้น วันสมโภชนี้จึงเป็นการระลึกถึงช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดที่พระเจ้ายกมนุษย์มีการติดต่อกันในเรื่องความรอดพ้น และยังเป็นวันระลึกถึงพระนางมารีย์สมัครใจยินยอมร่วมในแผนการของพระเจ้าในการกอบกู้มนุษย์ให้รอดพ้น

บรรณานุกรม

- Adam, Adolf. (1990). **The Liturgical Year**. 2nded. Liturgical Press.
- Chupungco, Anscar J. (2000). **Handbook for Liturgical Studies Volume 5**. Liturgical Press.

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

เปิดทางให้ พระวาจาตรัสในตัวเรา

ถอดความโดย: บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

ในบทเทศน์ของวันที่ 4 กันยายน 2014 พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ตรัสเตือนสติว่า “พลังแห่งพระวาจาของพระเจ้า กระทำการณ์ ผ่านการพบกันของความบาป ของเรากับพระโลหิตขององค์พระคริสต์ ผู้ทรงช่วยเราให้รอดพ้น แต่ถ้า ไม่เกิดการพบนี้ หัวใจของเราจะหมดพลัง”

พระองค์ตรัสดังนี้เพื่อเตือนสติของเรา ที่บ่อยครั้งเรามักมีอคติอย่างฉาบฉวยในการอ่านพระคัมภีร์ อันเป็นสิ่งที่ติดฝังเหมือนกาฝากในจิตใจมนุษย์ เพราะเรามักตัดสินอะไรอย่างรวดเร็วโดยมีอคติต่อการอ่านพระคัมภีร์ นี่อาจเป็น สาเหตุหลักที่กั้นไม่ให้เรา

เข้าใจได้อย่างแจ่มชัด ทำให้เนื้อความของพระคัมภีร์ไม่สามารถได้รับการซึมซับ และซึมซาบ ให้กลายเป็นพระวาจาของพระเจ้าในตัวเรา เราหยุดอยู่ที่การอ่านแบบมองผิวเผินภายนอกที่เราเห็นจากดวงตาของเรา โดยไม่พยายามเพ่งต่อไปให้ลึกจนพบเนื้อใน คือ พระเจ้าผู้กำลังตรัสกับเรา

เหมือนการตัดสินใจ ความห่วงใยบริการที่พระเยซูคริสต์มีพระประสงค์เตือนให้ทุกคนตรวจสอบสภาพความผิดของตัวเอง ก่อนที่จะรวมหัวกันลงโทษสตรีผู้นั้น (แน่นอน พระองค์ทรงสอนความเมตตากรุณาด้วย)

“...พระองค์ทรงเจยพระพักตร์ขึ้นตรัสว่า ‘ท่านผู้ใดไม่มีบาป จงเอาหินทุ่มนางเป็นคนแรกเกิด’”

เหมือนเรื่องการทำทานของหญิงม่ายที่พระเยซูคริสต์สอนให้มองวิธีการกระทำของผู้ที่นั้นมากกว่าจำนวนของที่ให้ทานไป

“เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า หญิงม่ายยากจนคนนี้ได้ทำทานมากกว่าทุกคนที่ได้ใส่ลงในตู้ทาน เพราะทุกคนเอาเงินที่เหลือเข้ามาทำทาน แต่หญิงคนนี้ขัดสนอยู่แล้ว ยังนำเงินทั้งหมดนำทุกอย่างที่มีอยู่สำหรับเลี้ยงชีวิตมาทำทาน” (มาระโก 12: 43-44)

เหมือนเรื่องของดาวิดและโกเลียตที่พระวาจาของพระเจ้าเมื่ออ่านระหว่างบรรทัดจะเห็นว่า พระคัมภีร์ต้องการสอนว่าดาวิดคงเก็บรักษาอาวุธของตนและใช้ให้เกิดคุณประโยชน์ ซึ่งนักบุญเอากุสตินได้ตีความว่า “ดาวิดเก็บความสุภาพ ถ่อมตนเองไว้สังหารความเย่อหยิ่งอวดดี”

“เมื่อคนฟิลิสเตียมองดูและเห็นดาวิดก็ดูถูกเขา เพราะเขาเป็นคนหนุ่ม ผิวแดงๆ รูปร่างงามน่าดู” (เทียบ 1 ซามูเอล 17:42)

ปล่อยให้พระวาจาของพระเจ้าปฏิบัติกร

เราอาจสับสนจนคิดว่า หรือถือว่า “พระคัมภีร์” และ “พระวาจาของพระเจ้า” เป็นหนึ่งเดียวกัน ในความเป็นจริง มันมีช่อง

ว่างระหว่างพระคัมภีร์และพระวาจา บ่อยครั้งการใช้ศัพท์ที่ไม่ละเอียดหรือขาดความทะนุถนอมภาษาอาจเป็นกับดักความคิดที่อาจไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบบริบูรณ์ เช่น “อ่านพระคัมภีร์” “เปิดพระวาจา” เป็นต้น เป็นศัพท์ที่ยัง ต้องการคำอธิบายอยู่ตลอดเวลา เพราะมันหมายถึงการอ่านเนื้อความเพื่อพยายามได้ยินสารและฟังพระวาจาของพระเจ้า

พวกเราทราบกันดีว่าการอ่านพระคัมภีร์ไม่ใช่อ่านเล่นเหมือนอ่านนิยาย จำเป็นต้องมีความตั้งใจ มีความพยายาม ทำการบ้านเป็นส่วนตัว หรือบางทีอาจต้องพึ่งความช่วยเหลือจากคนอื่น จากแหล่งอธิบายอื่น เหมือนที่พระเยซูคริสต์ได้ ทรงพยายามอธิบายแก่ศิษย์ที่กำลังเดินทางไปหมู่บ้านเอมมาอูส

เราต้องยอมรับอีกเช่นกันในแง่มุมมองของความลำบากในการอ่านพระคัมภีร์ให้ดีๆ แม้อาจเป็นหนังสือที่ขายได้ เป็นจำนวนมากที่สุด ว่าคนส่วนมากยังอ่านพระคัมภีร์แบบ **สับบัดซ่อ** เป็นท่อนๆ แต่พระคัมภีร์เป็นพระวาจาของพระเจ้า ที่ไม่ใช่การพูดอยู่ฝ่ายเดียว แต่เป็นพระวาจาที่ทำทลาย ที่เรียกร้อง ที่ผลักดันให้เกิดการพูดคุยสนทนาแบ่งปัน และลงท้าย เป็นกิจกรรม จึงไม่แปลกที่จะเห็น “คำสอนเรื่องไม้กางเขน... เป็นข้อขัดข้องมิให้ชาวยิวรับไว้ได้ และเป็นเรื่องโง่เขลา

สำหรับชาวกรีก” (เทียบ 1 โครินธ์ 1:18, 23) เป็นเสียงร้องที่ไม่อาจเข้าใจได้ หาใช่เสียงของสุนทรพจน์อันลึ้นหู ที่ทำให้นายร้อยกล้าพูดว่า “ชายคนนี้เป็นพระบุตรของพระเจ้าแน่ทีเดียว” (เทียบ มาระโก 15:39)

พระคัมภีร์เป็นอะไรที่มากกว่า “วาจา” ธรรมดา แต่เป็นการรำพึงถึงพระวาจาของพระเจ้า ที่พระองค์ทรงมีพระประสงค์ให้ผ่านทางภาษามนุษย์ที่ยังคงเปราะบางและไม่สมบูรณ์แบบ มีขอบเขต

เป็นรูปเป็นร่างเดียวกัน

เมื่อเราเปิดพระคัมภีร์ออกอ่าน สิ่งหนึ่งที่เราต้องฝังไว้ฉากหลังความคิดหลายหลายของเรา เพื่อจะสามารถยอมรับก่อนอื่นหมดว่าแม้เนื้อความดูมีหลากหลายวรรณกรรมแต่เป็นรูปเป็นร่างเดียวกัน ที่ได้ผ่านเหตุการณ์และประสบการณ์หลากหลายในประวัติศาสตร์ และผ่านสารพัดสภาพแวดล้อม อันเราพอจะสังเกตได้เมื่ออ่านว่ามีช่วงเนื้อหาที่อ่านได้สบายๆ แต่มีช่วงเนื้อความที่ดูอ่านหรือยอมรับยาก อาทิ เรื่องสงคราม เรื่องการลงโทษ เรื่องความเจ็บของพระเจ้า เรื่องราวปาฏิหาริย์ เรื่องเหลือเชื่อบางอย่าง ทำให้เราต้องอ่านเนื้อความในพระคัมภีร์อย่างไม่เข้าใจ หรือไปไม่ถึงแก่นแท้ที่พระวาจาต้องการจะบอกหรือสอนเรา หรือบางที่เราก็ข้ามๆ อ่านจนคุ้นชิน เลยมิได้หยุดอยู่ที่คำสอนหลัก

เมื่ออ่านหนังสือมหาบุรุษโยบแบบเคยชิน ก็อาจได้สะดุดใจแค่ว่าทำไมพระจึงช่างเจ็บต่อชะตากรรมของมหาบุรุษโยบกว่าจะเสด็จมาเราก็อ่านหนังสือของมหาบุรุษโยบจะจบอยู่แล้ว

เราคิดอะไรเมื่ออ่านเจอบรรพบุรุษของเราผู้มีอายุยืนยาวนานกว่าธรรมดา เราจะลองลึกไปในความหมายของกฎที่ว่า “จงรักศรัทศ” ได้อย่างไร

หรือเมื่ออ่านจนเพลินในตอนที่พระเยซูคริสต์ทรงทำให้พายุสงบ จนอาจไม่ใส่ใจในสาระหลักอีกข้อคือ ข้อ 27 “ท่านผู้นี้เป็นใครหนอ ลมและทะเลจึงยอมเชื่อฟัง” (เทียบ มัทธิว 8:23-27) ซึ่งแท้จริงน่าจะพาเราให้หยุดอยู่ที่ธรรมล้ำลึกของเอกลักษณ์ของพระเยซูคริสต์

หรือเราอาจอ่านเหตุการณ์เดียวกันในหลายรูปแบบ แต่ลึกลับกรองความหมายเฉพาะของแต่ละตอน เช่น การทวิชนมปิง ซึ่งมีการเล่าอยู่ 6 แบบ

พระเจ้าตรัสกับมนุษย์

พระเจ้าทรงเปิดเผยพระองค์โดยและพระวาจา พระวาจานั้นจริงจังและสัตย์ซื่อ คงเส้นคงวา และปฏิบัติตามที่ได้ลั่นวาจาไว้ เราจึงเห็นความค้ำครองที่พระเจ้าทรงปฏิบัติต่อมนุษย์ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงทรงทำเสื่อด้วยหนังสัตว์ให้อาדםและภรรยา

ของเขาสวมปกปิดกาย (เทียบ ปฐมกาล 3:21) พระองค์จึงทรงยืนยันว่าจะปกป้อง กอาอิน จากความรุนแรงจากการแก้แค้นตาม ที่เขาขอ (เทียบ ปฐมกาล 4:15) พระองค์ ทรงหยุดยั้งวัฏจักรอันอุบาทว์จากน้ำท่วม โลกโดยสั่งให้น้ำท่วมโลกอีกต่อไป (เทียบ 7:16) ทุกอย่างเปรียบได้กับการกล่าววาทะ **พระเจ้า ทรงอยู่ข้างมนุษย์** “...แล้วจงรู้ไว้เถิดว่า เรา อยู่กับท่านทุกวันตลอดไปตราบนานสืบพิภพ” (มัทธิว 28:20) “...แล้วพระองค์จะประทาน ผู้ช่วยเหลืออีกองค์หนึ่งให้ท่าน เพื่อจะอยู่กับ ท่านตลอดไป” (ยอห์น 14:16)

ณ จุดสูงสุดของแผนการและปฏิบัติการ เพื่อความรอดพ้นของมวลมนุษย์ พระเจ้า ได้ทรงเปิดเผยพระองค์ใน **พระวจนาตถ์ทรง รับสภาพมนุษย์** “ในอดีตรเจ้าตรัสกับ บรรพบุรุษของเราโดยทางประกาศหลาย วาระและหลายวิธี ครึ่งสมัยนี้เป็นวาระ สุดท้าย พระองค์ตรัสกับเราโดยทางพระ บุตร” (ฮีบรู 1:1-2) อันที่จริงเราก็เชื่อตาม ท่านนักบุญยอห์น ผู้นิพนธ์พระวรสาร ว่า พระวจนาตถ์ประทับอยู่กับพระเจ้าแล้ว และ พระเจ้าทรงสร้างทุกสิ่งอาศัยพระวจนาตถ์ พระองค์ทรงส่งพระบุตรเป็นพระวจนาตถ์ รับสภาพมนุษย์ เพื่อส่องสว่างมนุษย์และ ประทับอยู่กับมนุษย์ตลอดไป เพื่อให้มนุษย์ ได้รู้ซึ่งถึงความตื้นลึกของพระเจ้า (เทียบ ยอห์น 1:1-18)

พระคัมภีร์ที่พวกเราอาจอ่านมากที่สุด คือ พระวรสาร หรือ ข่าวดี อันเป็นการกล่าว ถึงเหตุการณ์และคำสอนต่างๆ ในพระชนม์ชีพของพระเยซูคริสต์ หลายคนชอบพูดว่า พระวรสารคือชีวประวัติของพระเยซูคริสต์ ซึ่งเอาเข้าจริงๆ ก็ไม่ผิด แต่เป็นการพูดที่ไม่ สมบูรณ์แบบ อาจนำมาซึ่งความสับสนได้ อย่างไรก็ตาม ก็เป็นข่าวดี “สำหรับพวกเรา” ถ้าเรารับไว้ เราต้องคำนึงนิดหนึ่งว่าศัพท์ “ข่าวดี (Evangelium)” เป็นศัพท์ที่ลอกแบบ เอามาใช้จากศัพท์ทหารหรือศัพท์ของ จักรพรรดิ อันบ่งบอกถึงชัยชนะหลังศึก ศึก ครั้งนี้คือการที่พระเยซูคริสต์ได้ทรงต่อสู้บน โลก ยอมอ่อนรับความตาย แต่เพื่อพาเราไป สู่ชัยชนะ คือการกลับคืนพระชนม์ชีพ เมื่อ เราอ่านข่าวดีนี้ เราอาจต้องรู้ว่าเรากำลังสู้ศึก อยู่ แต่พระเยซูคริสต์ได้ทรงเปิดทาง เปิด ประตูแห่งชัยชนะไว้ให้เราแล้ว

เพื่อข่าวดีนี้จะเป็ข่าวดีเสมอสำหรับ เรา จำเป็นต้องทำให้ข่าวดีนี้เป็นปัจจุบันอยู่ ตลอดเวลาเหมือนยังมีชีวิตอยู่ “จงจดจำ เพื่อจะได้ไม่ลืมสิ่งที่พวกท่านได้เห็นด้วยตา ทุกๆ วัน เพื่อสิ่งเหล่านี้จะไม่หลุดออกไป จากใจของท่าน จงทำให้ลูกๆ หลานๆ ของ ท่าน รู้เรื่องเหล่านี้ด้วย” (เทียบ เฉลยธรรม บัญญัติ 4:9-10) “ข้าพเจ้ามอบธรรมประเพณี สำคัญที่สุด ที่ข้าพเจ้าได้รับมาให้แก่ท่าน คือ พระเยซูคริสต์ได้สิ้นพระชนม์เพราะบาปของ

เรา ตามที่มีเขียนไว้ในพระคัมภีร์” (เทียบ 1 โครินธ์ 15:3)

ความเข้าใจที่เราต้องมีอีกอย่างที่สำคัญสุด แต่อาจจะพูดกันน้อย เพราะเป็นการยากต่อความเข้าใจ คือพระคัมภีร์ทั้งพระคัมภีร์ได้รับการดลใจจากองค์พระจิต นี่คือสาเหตุที่เราต้องยอมรับ **“ความปราศจากความผิดพลาด”** อันหมายถึงในพระคัมภีร์ไม่มีการสอนอย่างผิดๆ คำสอนคาทอลิกเน้นว่าพระเจ้าทรงดลใจผู้เขียนพระคัมภีร์ พระองค์ทรงใช้พระสววรรค์ และศักยภาพของแต่ละท่าน รวมถึงขีดจำกัดในการยืนยันว่าการเปิดเผยของพระเจ้าจะได้รับการสื่อสารผ่านทางข้อเขียนของท่านเหล่านั้น พระหรรษทานของการดลใจเปิดทางให้มนุษย์เป็น**เครื่องมือที่ไม่พลาดพลั้ง** ดังนี้ ความบกพร่อง ขีดจำกัด ความรอบรู้ หรือแนวโน้มที่จะผิดพลาดได้ในบางสถานการณ์ไม่สามารถสลายหรือทำลายความไม่รู้พลาดพลั้งของพระคัมภีร์ในการสื่อสารการเปิดเผยของพระเจ้าได้ (เทียบ Dei Verbum 11, 12) **“จงฟัง เพื่อจะได้มีชีวิตต่อ”** (เทียบ อิสยาห์ 55:3) เมื่อเรากล่าวถึงพระวาจาของพระเจ้า เรื่องของ**หู**ที่ต้อง**ฟัง**จะเป็นส่วนสำคัญให้ ข้อเขียนในพระคัมภีร์ ได้กลายมาเป็นพระวาจาของพระเจ้า พระเจ้าทรงย้าเข้าแล้วซ้ำเล่า ในการเรียกมนุษยชาติที่ขอบหลงและหันหลังให้พระองค์บ่อยๆ

เป็นธรรมชาติทั่วไปของมนุษย์ที่ “นัยน์ตาดูเท่าไรก็ไม่อึม และหูฟังเท่าไรก็ไม่เคยพอใจกับสิ่งที่ได้ยิน” (เทียบ ปัญญาจารย์ 1:8) ตั้งแต่อาดัมและเอวาฟังงูพูดในสวนเอเดน ลูกๆ หลานๆ ต่อมาก็กลายเป็นคน**หูหนวก**หรือเกือบจะ**หนวกต่อเสียงของพระเจ้า** การไม่ได้ยินเสียงจากสววรรค์นี้ บังเกิดเหตุวิบัติที่เรียกว่าการลงโทษ

แต่บางครั้งบางคราวก็ยังมีกลุ่มคนที่**เปิดใจและใส่ใจ**ต่อพระวาจาของบรรดาประกาศกและบรรดาข้าช่วงใช้ของพระเจ้า เป็นเสมือน “เนื้อดินดี” ในเรื่องเปรียบเทียบของพระเยซูคริสต์ พวกเขาได้ยินพระวาจา พวกเขาเข้าใจ พวกเขาจึงเกิดผล หลังจากได้ยึดพระวาจาไว้ด้วยความพากเพียร (เทียบ ลูกา 8:8, 15) ผลอันรุ่งโรจน์ที่เกิดจากการที่ดวงใจฟังพระวาจาของพระเจ้าอย่างดี สามารถช่วยให้วิญญาณรอดพ้น (ยากอบ 1:21) เพราะเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งชีวิตใหม่ ไม่ใช่เมล็ดพันธุ์ที่เสื่อมสลายได้ แต่เกิดใหม่จากเมล็ดพันธุ์ที่จะไม่เสื่อมสลายและคงอยู่ตลอดไป (เทียบ 1 เปโตร 1:23) พระเยซูคริสต์ได้เคยตรัสไว้ว่า ผู้ที่ฟังพระวาจาของพระองค์และเชื่อในผู้ที่พระเจ้าได้ทรงส่งมาจะมีชีวิตนิรันดร์ (เทียบ ยอห์น 5:24) ผู้ที่เชื่อในพระเจ้า เชื่อในพระวาจาของพระองค์ จะได้รับพรขององค์พระจิต พระวาจาแห่งพระหรรษทานนี้มีพลานุภาพ สร้างท่านและให้ท่านรับมรดก

รวมกับบรรดาผู้เพียบพร้อมทั้งหลาย (เทียบ กิจการ 20:32)

ในส่วนที่สองของหนังสือประกาศก อีซยาห์ บรรยายถึงความหวังแก่ประชากรของพระเจ้าที่ถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยศึกที่บาบิโลน ประกาศกได้ตั้ง ได้เทศน์ ได้สอน และบอกให้ประชากรมองไปในอนาคต มีคำสอนหนึ่งว่า “ถ้าเพียงพวกท่านเชื่อฟังบัญญัติของเราแล้ว ความสุขแท้ก็จะเป็นดั่งแม่น้ำ และความชอบธรรมของท่านจะเป็นดั่งคลื่นทะเลที่ถูก พัดมาถึงชายหาด” (อียาห์ 48:18)

จริงๆ แล้ว เราไม่สามารถวัดความเปรมปรีดีที่พระเจ้าทรงมีในหทัยของพระองค์เมื่อทรงเห็นมนุษย์มาฟังพระองค์ได้ ดังในพระวรสารตามคำเล่าของนักบุญลูกา “บรรดาคนเก็บภาษีและคนบาป เข้ามาใกล้เพื่อฟังพระองค์” (ลูกา 15:1) แม้จะเป็นเพียงคนเดียวที่กลับมาฟังพระองค์ “ทูตสวรรค์ของพระเจ้าจะมีความยินดีเดียวกัน เมื่อคนบาปคนหนึ่งกลับใจ” (ลูกา 15:10)

คนที่กลับใจ/เปลี่ยนจิตใจ ถือได้ว่าเป็นผู้ที่ฟังที่ดีและพวกเขาได้กลับมาพบความสุขแท้ พระเยซูคริสต์ทรงถือว่าคนเหล่านี้เป็นพี่น้องของพระองค์ เพราะพวกเขาได้เลียนแบบอันสมบูรณ์ของพระองค์ “มารดาและพี่น้องของเราคือผู้ที่ฟังพระวาจาของพระเจ้าและนำไปปฏิบัติ” (ลูกา

8:21) พระเยซูคริสต์ได้ประทับบนสวรรค์เหนือสิ่งสารพัด แต่ได้ทรงล้อมพระองค์ลงด้วยความสนใจ เพื่อฟังและนอบน้อม

เราพบบ่อยครั้ง คริสต์ศาสนิกชนหลายต่อหลายคนไม่ปฏิบัติตามกฎนี้ “ฟังตระหนักว่า ทุกคนจงจับไวที่จะฟัง แต่ข้าที่จะพูด” (ยากอบ 1:19) พวกเขา มีความคิดดีเต็มสมองและรู้อย่างแน่นอนในทุกเรื่อง ในเรื่องท่าทีของเราที่มีต่อโลก ชีวิตและความประพลติของผู้ที่ได้รับการไถ่ให้รอดพ้นแล้ว พวกเขาเฝ้ามองคริสตศาสนิกชนท่านอื่นด้วยความไม่สบายใจ และบ่อยครั้งพวกเขาชอบมีความโน้มเอียงในการจะพูดอะไรให้เกิดปัญหาเสมอ

แต่พระเจ้ามีพระประสงค์จะลดความมั่นใจจนเกินเหตุรวมถึงความปรีชาของพวกเรา จนถึงวันที่พวกเราสามารถพูดเหมือนมหาบุรุษโยบได้ว่า “ข้าพระองค์ทราบว่ พระองค์ทรงทำทุกสิ่งได้ และพระประสงค์ของพระองค์จะสำเร็จ” (เทียบโยบ 42:2) แล้วพระเจ้าจึงตรัสว่า “ฟังซิ เราจะพูด เรา จะถามเจ้า ขอเจ้าตอบเรา” (เทียบโยบ 42:4)

จุดนี้มีใจจุดปลายทาง แต่เป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตคริสตชน ซึ่งหลายๆ คนจะบรรลุถึงหลังจากเป็นปีๆ ที่ได้เดินหลงทาง พระเยซูคริสต์เองในสภาพมนุษย์ก็ได้ทรงบอก และแสดงให้เห็นในชีวิตบนโลกนี้ของพระองค์ เมื่อ 12 ขวบ พระองค์อยู่กับบรรดานัก

กฎหมายและบรรดาอาจารย์ **ทรงฟัง**และทรงไต่ถามพวกเขา (ลูกา 2:46) และเป็นที่น่าสังเกตว่า อายุเพียงแค่ว่า 12 ขวบ ที่ทัศนของพระองค์**ต่อพระวาจา**/ข้าวล้าเลิศ เป็นที่ตื่นตาตื่นใจของบรรดานักกฎหมายและบรรดาอาจารย์ “ทุกคนได้ฟังพระองค์ ต่างประหลาดใจในความปรีชาที่ได้ทรงแสดงในการตอบคำถาม” (เทียบลูกา 2:47)

ความปรีชาที่มาจากพระเจ้ามิได้ขึ้นอยู่กับอายุหรือเดือนปีของประสบการณ์ชีวิต มันขึ้นอยู่กับความ**พร้อมที่จะฟัง**พระวาจาของพระเจ้าและให้พระวาจานั้นซึมซับสู่ชีวิตของเราทีละเล็กทีละน้อย

มองให้ลุ่มลึก เราก็คงอ่านพบว่าพระเยซูคริสต์ได้ทรงปฏิบัติตามพระวาจาของพระเจ้าตั้งแต่แรกเริ่มของงานศาสนภบาลของพระองค์ พระองค์ตรัสตอบปีศาจผู้มาประจญพระองค์ว่า “มีเขียนไว้ในพระคัมภีร์ว่า มนุษย์มิได้ดำรงชีวิต ด้วยอาหารเท่านั้น แต่ดำรงชีวิตด้วยพระวาจาทุกคำที่ออกจากพระโอษฐ์ของพระเจ้า” (มัทธิว 4:4) แต่ละคำตรัสนี้อยู่ในหทัยของพระเยซูคริสต์ อยู่ตรงที่ อยู่ตรงเวลา และอยู่ตรงสถานการณ์

เมื่อเราฟังและ**พร้อมที่จะ**เข้าใจพระวาจาของพระเจ้าจะเป็นอาหารของพวกเรา เมื่อเราได้ให้พระวาจาซึมซับจนเต็มตัวในตัวเรา เวลานั้นเองที่เราสามารถและกล้าพูดได้ว่า “ขอพระอาณาจักรมีแด่พระองค์ตลอด

นิรันดร์ผ่านทาง พระเยซูคริสต์” (เทียบ 1 เปโตร 4:11)

แต่ยังมีช่วงเวลาหลายครั้งหลายคราที่คริสตศาสนิกชนเข้าใจช้า เหมือนบรรดาชาวยิวที่ได้ละศาสนายิวมาเป็นผู้ได้รับความเชื่อในพระเยซูคริสต์ เป็นช่วงเวลาที่เราเชื่อในพระเยซูคริสต์ได้กลายเป็นจุดหมายปลายทางของธรรมเนียมปฏิบัติ ก็คือพระเยซูคริสต์ และได้รับความชอบธรรม (เทียบโรม 10:4) และเพราะพระนามของพระองค์ พวกเขายินยอมต่อสู้ศึกใหญ่แห่งความทุกข์ทรมานด้วยความยินดี

แต่เมื่อความรู้สึกสดชื่นครั้งแรกผ่านไป ปีศาจก็เข้ามาทำให้จิตใจหักเหจากการเพ่งพิศพระเยซูคริสต์ จากผู้ยอมเป็นยอญูชาเพื่อชีวิตนิรันดร์ตามแบบของเมลคีเซเด็ค เวลานั้นเองที่เกิดความลำบากในการอธิบายทุกสิ่งทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับพระเยซูคริสต์

เราสามารถเปรียบเทียบพระวาจาของพระเจ้าว่าเป็นบ้านสักหลัง เมื่อหัวใจของเราเต็มไปด้วยพระวาจาของพระเจ้า เรายินยอมไปกับพระองค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์ บ้านนี้ก็อวสานไปด้วยพระสิริรุ่งโรจน์ และความอบอุ่นของความรักของพระองค์เหมือนเราถูกดูแลให้อยากเข้าไปอยู่ข้างในบ่อยๆ เพื่อสุดบรรยาภาศอันรื่นรมย์นั้น เพราะเรารู้สึกว่าพระองค์อยู่ ณ ที่นั้น ได้ยินพระองค์ตรัสกับเรา สอนเราให้รู้จักพระองค์มากขึ้น รู้จัก

ความคิดและพระประสงค์ของพระองค์ด้วยใจของเราจะร้อนรนและเร้าใจขณะที่พระองค์ทรงกำลังเปิดพระคัมภีร์ให้อ่าน วันเหล่านั้นคงเป็นวันอันน่ามหัศจรรย์อย่างแท้จริง

แต่เมื่อใดที่เราเผลอเลอ ขาดความเอาใจใส่และปล่อยอารมณ์ให้ไปอยู่กับธาตุไฟต่ำ และอาจทิ้งช่วงไวนานจนเกินแก้ไข ทุกอย่างก็จะเปลี่ยนไป กำแพงบ้าน ห้องต่างๆ เครื่องเสริมความสวยงามให้แก่บ้านยังอยู่ในสภาพเดียว แต่มันดูเหมือนว่างร้างไร้แรงดึงดูดใจ เวลานั้นพระวาทะของพระเจ้าอาจเป็นเพียงตัวหนังสือที่เรียงกันเป็นแถวเท่านั้น จะเป็นความปิติยินดีในใจถ้าเราไม่ปล่อยให้ตนเองตกในสภาพเช่นนี้ยาวนาน เราต้องวอนขอให้เราสามารถหันกลับมาได้ตลอดเวลา หันหาพระเจ้าและพระวาทะของพระองค์ในความสุขภาพถ่อมตน ยอมเป็นทุกข์ถึงความบกพร่อง ความเลินเล่อ เผลอตัวไป ชั่วครู่ชั่วยามของเรา

พยายามเข้าใจเนื้อความที่เราอ่าน พระคัมภีร์ครอบคลุมไปด้วยความคิดและคำสอนจากพระเจ้าและของพระเจ้า พระองค์ทรงสวมความคิดและคำสอนต่างๆ ในรูปแบบมากมายของภาพหรือคำพูดในทำนองเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการเข้าใจความหมายจริง อันจะเป็นตราประทับในหัวใจของเราให้แนบแน่นยิ่งขึ้น

แต่ต้องยอมรับและสังเกตให้ได้ว่าภาพหรือคำพูดในทำนองเปรียบเทียบนี้เคลือบเป็นกรอบ และเหมือนมีแม่กุญแจคล้องอยู่ที่อาจอยู่ใกล้หรืออยู่ห่างไกลทั่วไปในพระคัมภีร์ เหตุฉะนั้นการอ่านพระคัมภีร์จึงต้องเป็นเสมือน

พระคัมภีร์มีเขียนไว้เพื่อเป็นการอวยพรผู้ที่มีความกระตือรือร้น มีความปรารถนาอันแรงกล้าอยากพบขุมทรัพย์อันประเสริฐนี้ แต่จะถูกกั้นจากผู้ที่อ่านไปแบบผ่านๆ **เฉียดๆ** อ่านอย่างผิวเผิน

มีคริสตศาสนิกชนจำนวนไม่น้อยที่ปรารถนาประพาศิตนตรงตาม**ตัวหนังสือ** ตามภาพหรือคำพูดในทำนองเปรียบเทียบตรงเปรี๊ยะ**ทุกตัวบท** โดยไม่คำนึงถึงการตีความทางพระคัมภีร์ ด้วยเหตุนี้ เพียงเมื่อได้อ่านว่า “เราบอกความจริงแก่ ท่านทั้งหลายว่า ถ้าท่านไม่กลับเป็นเหมือนเด็กๆ ท่านจะเข้าอาณาจักรสวรรค์ไม่ได้เลย” (มัทธิว 18:3) ก็เลยเหมาเอาโดยเฉพาะในช่วงพื้นฟู ว่าต้องมีพฤติกรรมใหม่ ทำตัวให้เหมือนเด็กเล็กๆ หรือเมื่ออ่านการล้างเท้าบรรดาอัครธรรมทูตในพระวรสารตามคำเล่าของนักบุญยอห์น (13:1-6) กลุ่มคริสตศาสนิกชนหลายกลุ่มล้างเท้าให้กันและกันอย่างจริงจัง จนลืมความหมายของหลักธรรมของ**ความสุภาพถ่อมตน**และการรับใช้ที่แท้จริง และที่สำคัญของการตีความหมายอย่าง ลุ่มลึกของภาพ

ที่พระเจ้าทรงคุกเข่าต่อมนุษย์เพื่อล้างเท้ามนุษย์

มีอีกหลายกลุ่มที่เชื่อว่าตนสามารถสร้างลูกบุญของตนเองมาไขแม่บุญแจด้วยตัวเองเพื่อเปิดเผยภาพหรือคำพูดในทำนองเปรียบเทียบของพระวาจาในพระคัมภีร์ อยู่ในห้องเล็กๆ อย่างสบายๆ ของตัวเอง ทำงานด้วยสติปัญญาของตนเองล้วนๆ ดังเราอาจยกตัวอย่างของเชื่อแป้งในพระวรสารตามคำเล่าของนักบุญมัทธิว (มัทธิว 13:33) เราจะหยุดแค่เพียงยืนยันว่าเชื่อแป้งที่สตรีผู้นั้นนำมาเคล้าผสมกับแป้งสามถังจนแป้งทั้งหมดฟูขึ้น

แต่ถ้าใช้ความพยายามค้นคว้าเพื่อหาความหมายเชื่อแป้งในพระวาจาของพระเจ้าในแหล่งอื่น จะพาเราไปกับความหมายหรือการตีความอื่นอีกได้ เนื้อความจากพระวรสารตามคำเล่าของนักบุญมัทธิว 16:6, 11 ในนักบุญมาระโก 8:15 ในจดหมายของนักบุญเปาโลถึงชาวกาลาเทีย ฉบับที่หนึ่ง 5:8-9 ในจดหมายถึงชาวโครินธ์ ฉบับที่หนึ่ง 5:6-8 บอกให้เรา เข้าใจอย่างชัดเจนว่า “เชื่อแป้ง” คือภาพหรือคำพูดในทำนองเปรียบเทียบของความไร้ศีลธรรมและไร้หลัก ความเชื่อที่แพร่กระจายไปทั่วในคริสตศาสนาจนถึงเวลาสุกงอมสำหรับการตัดสินใจสุดท้าย คำตรัสนี้เตือนสติให้เราเฝ้าระวังการเติบโตของความไร้ศีลธรรมนี้

เราจะอ่านพบเรื่องเปรียบเทียบหลากหลายของพระเยซูคริสต์ พระองค์ตรัสกับผู้คนต่างกลุ่ม ต่างความคิด เป็นคำตรัสเปรียบเทียบที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย แต่แฝงไว้ด้วยความหมายอันลุ่มลึกอยู่ตลอดเวลา แต่เราต้องคำนึงเสมอว่า เรากำลังอ่านประวัติความรอดพ้นของประชากรอิสราเอล ประชากรของพระเจ้า จึงจำเป็นต้องรู้เพื่อเข้าใจความหมายแท้ที่พระเจ้าผู้นิพนธ์พระคัมภีร์ทั้งหมดทรงต้องการสื่อให้เราู้ “เหตุการณ์เหล่านี้บังเกิดขึ้นเป็นตัวอย่างสำหรับเรา มิให้ปรารถนาสิ่งเลวร้ายตามความปรารถนาของตน และมีบันทึกไว้เพื่อเตือนสติเราซึ่งกำลังเผชิญกับวาระสุดท้ายของยุค” (เทียบ โครินธ์ 10:6, 11)

ดังนั้นเราได้รับการสอนจากพระเจ้าโดยพระองค์เอง เพื่อสามารถหยั่งรู้ความหมายอันลุ่มลึกจากภาพหรือคำตรัส ในทำนองเปรียบเทียบ เป็นคำสอนทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ในพระคัมภีร์เราอ่านพบทั้งเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ทั้งคำสอนและบัญญัติต่างๆ แต่ถูกเนื้อความโยงใยไปยังพระเยซูคริสต์และยัญบูชาที่สมบูรณ์ แบบในพระองค์ครั้งเดียวจบ เพื่อมวลมนุษย์ ยัญบูชาอันสมบูรณ์แบบนี้ยังชัดเจนขึ้นจากคำสอนของบรรดาอัครธรรมทูต

เราต้องให้ความสำคัญ लेकरอบที่เราอ่าน เมื่อเราอ่านถึงบุคคลต่างๆ ในพระ

ธรรมเดิม อาทิ โยเซฟ ดาวิด ซาโลมอน ฯลฯ บุคคลเหล่านี้คือตัวแทนเฉพาะของพระเยซูคริสต์

ด้วยการเขียนอย่างละเอียดถึงเรื่องราวของโยเซฟ เราอาจหยุดแค่โยเซฟเป็นชาวอิสราเอลที่มีใจศรัทธา ถูกพระเจ้าทดสอบความเชื่อ แล้วได้รับการอวยพร เพราะความสัตย์ซื่อและเพราะเขาถูกเลือกให้มาช่วยประชากรของตนให้รอดพ้น แต่ถ้าเราเปรียบเทียบประสบการณ์ชีวิตของโยเซฟและประสบการณ์ชีวิตขององค์เจ้าเหนือหัวเยซูคริสต์ เราจะค้นพบว่า โยเซฟ คือตัวแทนหนึ่งที่**สมบูรณ์แบบ** และสวยงามของพระเยซูคริสต์ เราสามารถพบความหมายอันลุ่มลึก เช่นนี้มากมายในบุคคลต่างๆ ในพระคัมภีร์

ในทุกๆ ตัวอักษร ทุกหน้าของพระคัมภีร์เราสามารถ**พบนิวพระหัตถ์**ของพระเจ้าผู้ทรงชี้ให้เห็น “พระบุตรแห่งความรัก” พระเจ้ามีพระประสงค์ดังเราให้สนใจพระบุตรของพระองค์ เฟื่องพิศและเปลือยเปลีนไปกับความงามและพระสิริรุ่งโรจน์ ถ้าเราค้นหาพระเยซูในภาพพจน์ต่างๆ ในพระวาจาของพระเจ้า เราก็คืออยู่ในหนทางที่จะพาเราไปสู่ความเข้าใจเนื้อความของพระคัมภีร์อย่างถูกต้อง

“ท่านทั้งหลายค้นคว้าในพระคัมภีร์ เพราะท่านคิดว่าท่านจะพบชีวิตนิรันดร์ใน

นั้น พระคัมภีร์นี้เองเป็นพยานถึงเรา” (เทียบ ยอห์น 5:39)

เพราะพระเยซูคริสต์มิได้ทรงถือพระทัยของพระองค์เป็นใหญ่ แต่ทรงอดทนดังที่มีเขียนไว้ในพระคัมภีร์... สิ่งที่ยืนยันไว้นั้นก็เขียนไว้สำหรับสั่งสอนพวกเราเพื่อพวกเรา จะมีความหวัง อาศัยความพากเพียรอดทน และการปลอบใจที่มาจากพระคัมภีร์ (เทียบ โรม 15:3...) ยิ่งกว่านั้น เราอาจพบหนทางให้เข้าใจความจริงทางอื่นที่พระเจ้าทรงปรารถนาเปิดเผยให้เราได้รับรู้มากขึ้น

วิธีหนึ่งที่สามารถให้เนื้อความของพระคัมภีร์ซึมซับเข้าไปในตัวเราได้อย่างดี ก็คือ**ต้องอ่านแล้วอ่านอีก** โดยมีต้องมนตร์ว่ารู้จักเนื้อหาแล้วไม่ต้องอ่านอย่างตั้งใจก็ได้ ต้องไม่สร้างจินตนาการว่าเนื้อความนี้ไม่เห็นมีความหมายอะไรเลย พยายามอ่านโดยนึกถึงสภาพแวดล้อมของเวลา ของสถานที่ ของวัฒนธรรม และธรรมเนียมต่างๆ อยู่ฉากหลังความคิด พิจารณาของเรา ค้นหาความหมายจากธรรมเนียมปฏิบัติและในคำสอนของพระศาสนจักร ไม่ว่าจะเป็นกรณีใด พระคัมภีร์ให้เราอยู่ต่อหน้าธรรมล้ำลึกเสมอ

สุดท้ายหาวิธีทำให้พระคัมภีร์เป็นพระวาจาของพระเจ้าสำหรับเราให้ได้ เพราะหนทางนี้คือหนทางแห่งการ**เปลี่ยนจิตใจ/การกลับใจ** หันเหจิตใจหาพระเจ้าตลอดเวลา

[หมวดจริยศาสตร์]

พระวจนาตถ์: องค์ความสว่าง

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

บทนำ

“เมื่อแรกเริ่มนั้น พระวจนาตถ์ทรงดำรงอยู่แล้ว พระวจนาตถ์ประทับอยู่กับพระเจ้าและพระวจนาตถ์เป็นพระเจ้า พระองค์ประทับอยู่กับพระเจ้าแล้วตั้งแต่แรกเริ่ม พระเจ้าทรงสร้างทุกสิ่งอาศัยพระวจนาตถ์ ไม่มีสักสิ่งเดียวที่พระเจ้าไม่ทรงสร้างโดยทางพระวจนาตถ์” (ยน 1:1-3)

จากอารัมภบทในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์นทำให้ทราบว่า พระวจนาตถ์ หรือ พระวาจา (Logos) นั้นเป็นพื้นฐานของทุกสิ่ง และทรงดำรงอยู่ในพระเจ้ายกก่อนการเนรมิตสร้างโลก พระเจ้า

ทรงเนรมิตสร้างทุกสิ่งโดยอาศัยพระวจนาตถ์ และ “ชีวิตอยู่ในพระองค์ และชีวิตเป็นแสงสว่างสำหรับมนุษย์ และความมืดกลืนแสงสว่างนั้นไม่ได้” (ยน 1:4-5) พระวจนาตถ์จึงทรงเป็นแสงสว่างที่แท้จริงซึ่งส่องสว่างแก่มนุษย์ทุกคน

ดังนั้น เราจึงต้องเรียนรู้และศึกษาพระวจนาตถ์หรือพระวาจาของพระเจ้าเพื่อที่เราจะได้สามารถเข้าใจถึงความรักของพระเจ้าที่มีต่อพระบุตรของพระองค์และต่อมนุษย์ทุกคนและเพื่อให้เราได้เรียนรู้ถึงพระประสงค์ของพระองค์และสามารถปฏิบัติตนให้เป็นทิพพอพระทัยของพระองค์

“พระวจนารถทรงรับธรรมชาตินุษย์ และเสด็จมาประทับอยู่ในหมู่เรา เราได้เห็น พระสิริรุ่งโรจน์ของพระองค์ เป็นพระสิริรุ่งโรจน์ที่ทรงรับจากพระบิดาในฐานะพระบุตรองค์เดียวเปี่ยมด้วยพระหรรษทานและความจริง” (ยน 1:14) “... พระบุตรเพียงพระองค์เดียว ผู้สถิตในพระอู่ของพระบิดานั้นได้ทรงเปิดเผยให้เรา...” (ยน 1:18)

และเพราะพระวจนารถคือ องค์พระบุตร ด้วยเหตุนี้เอง ในองค์พระบุตรเยซูคริสต์เจ้าเท่านั้นที่เราจะได้มีโอกาสได้เห็น การเปิดเผยของพระเจ้าอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ดังที่พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงตรัสไว้ว่า “ผู้ที่เห็นเราก็ก็นับว่าเห็นพระบิดาด้วย” (ยน 14:9)

พระเยซูคริสต์เจ้า: ภาพลักษณ์ที่สมบูรณ์ของพระเจ้าพระบิดา

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นภาพลักษณ์ที่สมบูรณ์ของพระเจ้าพระบิดาและพระองค์ได้ทรงเผยแสดงพระบิดาผู้เป็นองค์ความรักให้เป็นที่ยปรากฏและจะไม่มีผู้ใดที่จะสามารถเผยแสดงได้มากกว่าพระองค์

“ไม่มีสรรพสิ่งใดๆ จะพรากเราได้จากความรักของพระเจ้าซึ่งปรากฏในพระคริสต์เยซู องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา” (รม 8:39) ความรักของพระเยซูคริสต์เจ้าที่มีต่อมนุษย์

นั้นจึงเป็นการแผ่ขยายความรักของพระเจ้าให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะว่าพระเยซูคริสต์เจ้า ทรงเป็นพระบุตรของพระเจ้า ผู้บังเกิดเป็นมนุษย์ เป็นพระวจนารถผู้ทรงรับเอากาย (ยน 1:14) ดังนั้น พระองค์จึงทรงเป็นผู้เผยแสดงพระเจ้าที่สมบูรณ์ที่สุดในฐานะของผู้เผยแสดงพระบิดา พระองค์ได้ทรงตรัสไว้อย่างชัดเจนว่า “พระบิดาทรงมอบทุกสิ่งแก่ข้าพเจ้า ไม่มีใครรู้จักพระบุตรนอกจากพระบิดา และไม่มีใครรู้จักพระบิดา นอกจากพระบุตรและผู้ที่ยังพระบุตรประสงค์จะเปิดเผยให้ทราบ” (มธ 11:27) และเมื่อฟิลิปทูลพระองค์ว่า “พระเจ้าข้า โปรดทำให้พวกเราได้เห็นพระบิดาเถิด “พระองค์ก็ทรงตรัสว่า “ฟิลิปเอ๋ย เราอยู่กับท่านมานานเพียงนี้แล้ว ท่านยังไม่รู้จักเรามากหรือ ผู้ที่เห็นเราก็ก็นับว่าเห็นพระบิดาด้วย” (ยน 14:9)

จากถ้อยคำของพระเยซูคริสต์เจ้า ดังกล่าวนี้นี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์พิเศษโดยเฉพาะกับองค์พระเจ้า พระองค์ทรงเรียกพระองค์เองว่า พระบุตร และทรงเรียกองค์พระเจ้านั้นว่า อับบา “พระบิดา” ซึ่งคำว่าอับบานี้แสดงให้เห็นถึงความสนิทสนมใกล้ชิดซึ่งลูกๆ มักจะใช้กับพ่อของเขาในครอบครัว (มก 14:36)

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเผยแสดงองค์ความรัก

“พระเจ้าทรงเป็นความรัก ผู้ใดดำรงอยู่ในความรัก ย่อมดำรงอยู่ในพระเจ้าและพระเจ้าย่อมทรงดำรงอยู่ในเขา” (1 ยน 4:16) และผู้ที่ทรงเปิดเผยความรักของพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ให้ปรากฏแก่มนุษย์ก็คือองค์พระเยซูเจ้านั่นเอง พระองค์ทำให้มนุษย์สามารถมีโอกาสดำเนินชีวิต เข้าใจและสัมผัสความรักของพระเจ้าได้อย่างลึกซึ้งโดยพระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงไขแสดงให้เรารู้ว่าความรักของพระเจ้านั้นไม่มีขอบเขตและไม่มีเงื่อนไข เหมือนที่พระเจ้าพระบิดาที่ “พระองค์โปรดให้ดวงอาทิตย์ของพระองค์ขึ้นเหนือคนดีและคนชั่ว โปรดให้ฝนตกเหนือคนชอบธรรมและคนอธรรม” (มธ 5:45) พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงสอนให้เรารักทุกคนอย่างไม่มีเงื่อนไข รักแม้กระทั่งศัตรู บนทางเขน พระเยซูคริสต์เจ้าทรงภาวนาขอให้พระเจ้าพระบิดาทรงให้อภัยความผิดแก่ผู้ที่ทำผิดต่อพระองค์ “พระบิดาเจ้าข้า โปรดอภัยความผิดแก่เขาเถิด เพราะเขาไม่รู้ว่ากำลังทำอะไร” (ลก 23:34) และพระเยซูคริสต์เจ้าก็คือเครื่องหมายที่แสดงถึงความรักอันสูงสุดของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ “พระองค์มิได้ทรงวางแผนพระบุตรของพระองค์ แต่ทรงมอบพระบุตรเพื่อเราทุกคน” (รม 8:32) การที่พระบิดาทรงมอบพระบุตรมาในโลกนี้มิได้แค่ทรงส่งพระบุตรมาในโลกเท่านั้นแต่

เป็นการมอบพระบุตรไว้ในความตายเป็นการสูญเสียพระบุตรสุดที่รักแต่องค์เดียวของพระองค์ ดังนั้น พระบิดาทรงเป็นพระบิดาที่ในการมอบพระบุตรและในทำนองเดียวกันพระบุตรทรงเป็นพระบุตรเมื่อพระองค์ทรงถวายพระองค์เป็นการตอบแทนแก่พระบิดา ทั้งพระบิดาและพระบุตรต่างก็ต้องทรงสละพระองค์แก่กันและกัน พระเยซูคริสต์เจ้าทรงยอมสิ้นพระชนม์บนทางเขนเพื่อไถ่บาปให้แก่มนุษยชาติและทรงกลับคืนชีพซึ่งเป็นการชนะบาปและความตายและนำมนุษย์ไปสู่ชีวิตใหม่ดังที่พระวรสารของนักบุญยอห์นกล่าวว่า “พระเจ้าทรงรักโลกอย่างมาก จึงประทานพระบุตรเพียงพระองค์เดียวของพระองค์เพื่อทุกคนที่ที่มีความเชื่อในพระบุตรจะไม่พินาศแต่จะมีชีวิตนิรันดร์ (ยน 3:16)

จะเห็นได้ว่า พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงไขแสดงให้เราได้รู้ว่าการที่พระบิดานั้นทรงรักมนุษย์มากจนยอมให้พระบุตรแต่พระองค์เดียวเสด็จมาเป็นมนุษย์เหมือนอย่างเรา มาน้อมรับสภาพความต่ำต้อย ความอ่อนแอ เช่นเดียวกันกับเรามนุษย์ทั้งหลาย มารับทนทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส มาแบกบาปของมนุษย์และมอบชีวิตเพื่อไถ่บาปให้แก่มนุษย์เพราะ “ไม่มีความรักใดที่ยิ่งใหญ่ไปกว่าการมอบชีวิตของเราเพื่อคนที่เรารัก” ซึ่งพระบิดาก็ทรงปรารถนาให้ความรักของ

พระองค์ที่พระบุตรทรงนำมาให้มนุษย์นั้น ช่วยมนุษย์ให้มีอิสระพ้นจากบาปและความตายไปสู่ชีวิตใหม่ นั่นคือ ชีวิตพระ และพระเยซูคริสต์เจ้าเองก็ทรงยอมสิ้นพระชนม์ด้วยความสมัครใจเพื่อปฏิบัติตามน้ำพระทัยขององค์พระบิดา

เมื่อพระเจ้าทรงรักมนุษย์ถึงเพียงนี้แล้ว มนุษย์จะสามารถตอบสนองความรักของพระองค์ได้อย่างไรบ้าง?

ความรักของมนุษย์ต่อพระเจ้า: การปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระองค์ พระเยซูคริสต์เจ้าทรงตรัสว่า “มิใช่ทุกคนที่กล่าวว่า พระเจ้าข้าๆ จะได้เข้าอาณาจักรสวรรค์ แต่ผู้ที่ปฏิบัติตามน้ำพระทัยพระบิดาของเราที่สถิตในสวรรค์นั้นแหละจะได้เข้าในอาณาจักรสวรรค์” (มธ 7:21) ดังนั้น ความรักต่อพระเจ้าจึงหมายถึง การปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระองค์

พระเยซูคริสต์เจ้า: ผู้เผยแสดงน้ำพระทัยของพระบิดา สำหรับคริสตชน พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นผู้เผยน้ำพระทัยของพระเจ้าให้แก่มนุษย์ ซึ่ง “ในอดีตกาล พระเจ้าได้ตรัสด้วยวิธีต่างๆ มากมายโดยทางประกาศก แต่ในวาระสุดท้าย พระเจ้าตรัสกับเราทางพระบุตร” (ฮบ 1:1-2) “พระเจ้าทรงเผยให้เราทราบถึงพระประสงค์อันล้ำลึกของพระองค์โดยทางพระคริสต์” (อฟ 1:9) “พระประสงค์

ของพระเจ้าคือให้มนุษย์ทุกคนได้รับความรอดพ้นและเข้าถึงความจริงอันสมบูรณ์โดยทางพระเยซูคริสต์” (1 ทธ 2:4) พระเยซูคริสต์เจ้าทรงตรัสว่า “เราเป็นหนทางความจริงและชีวิต ถ้าท่านรู้จักเรารู้จักพระบิดาด้วย” (ยน 14:6-9)

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้าเสมอมา ดังจะเห็นได้ว่า พระองค์ยินดีและสมัครใจที่จะปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้าเสมอ พระองค์ทรงตรัสว่า “อาหารของเราคือการทำตามพระประสงค์ของพระผู้ส่งเรา มาและการประกอบภารกิจของพระองค์ให้สำเร็จลุล่วงไป” (ยน 4:34) “พระบิดาของเราทรงรักเราอย่างไร เราก็รักท่านทั้งหลายอย่างนั้น จงดำรงอยู่ในความรักของเราเถิด ถ้าท่านปฏิบัติตามบทบัญญัติของเรา ท่านก็ดำรงอยู่ในความรักของเรา เหมือนกับที่เราปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระบิดาของเรา และดำรงอยู่ในความรักของพระองค์” (ยน 15:9-10) และในสวนเกทเสมนี ก่อนที่พระเยซูคริสต์เจ้าจะรับทรมานและสิ้นพระชนม์ พระองค์ก็ทรงยืนยันการยึดมั่นในการที่จะปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้า โดยภาวนาว่า “พระบิดาเจ้าข้า ถ้าพระองค์มีพระประสงค์โปรดทรงนำถ้วยนี้ไปจากข้าพเจ้าเถิด แต่อย่าให้เป็นไปตามใจข้าพเจ้า ให้เป็นไปตามพระประสงค์ของพระองค์เถิด” (ลก 22:42)

นอกจากพระเยซูคริสต์เจ้าจะได้ทรงเป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้าเสมอมาแล้ว พระองค์ก็ยังได้ทรงแสดงน้ำพระทัยของพระเจ้าโดยการประกาศสอนเรื่องอาณาจักรของพระเจ้าและทรงตรัสสอนว่า “ผู้ที่เข้าในอาณาจักรของพระเจ้าคือผู้ที่ปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้า” (มธ 7:21) พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงสอนให้พวกสานุศิษย์ของพระองค์สวดภาวนา “บทข้าแต่พระบิดาของเรา” (มธ 6:9-13) ซึ่งเป็นแก่นคำสอนของพระองค์ “ขอให้ทุกสิ่งจงเป็นไปตามน้ำพระทัยในแผ่นดินเหมือนในสวรรค์” คำภาวนาตอนนี้เป็นการย้ำอย่างชัดเจนว่า อาณาจักรของพระเจ้าจะมาถึงชีวิตของเราได้ก็ต่อเมื่อเราได้ปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้า

พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงประทานพระจิตเจ้าเพื่อช่วยให้สานุศิษย์ของพระองค์ให้สามารถปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้าได้พระองค์ทรงตรัสว่า “องค์พระผู้ช่วยคือองค์พระจิตซึ่งพระบิดาจะทรงใช้มาในนามของเรานั้น จะทรงสอนท่านทั้งหลายทุกสิ่ง และจะทำให้ท่านระลึกถึงทุกสิ่งที่เราได้กล่าวไว้แก่ท่านแล้ว” (ยน 14:26)

เมื่อความรักต่อพระเจ้าหมายถึงการปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระองค์ ดังนั้น คริสตชนทุกคนจึงต้องแสวงหาน้ำพระทัยของพระเจ้าสำหรับชีวิตของเรา และเราก็สามารถรู้น้ำพระทัยของพระเจ้าได้ “โดย

ทางพระคริสต์มนุษย์ทุกคนสามารถเข้าถึงพระบิดาเจ้าในองค์พระจิตเจ้าและมีส่วนในธรรมชาติของพระเจ้าได้” (อฟ 2:18) ดังนั้น คริสตชนจึงต้องเจริญชีวิตตามการดลใจของพระจิตเจ้า เราจะสามารถรู้น้ำพระทัยของพระเจ้าได้โดยการอธิษฐานภาวนาวอนขอและเตรียมจิตใจเพื่อฟังเสียงของพระจิตเจ้า การอาศัยแสงสว่างจากพระคัมภีร์ จากพระบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ จากบทบาทหน้าที่ตามฐานะของชีวิต เป็นต้น

นักบุญเปาโลได้เปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนว่ากิจการใดที่เป็นน้ำพระทัยของพระเจ้าและกิจการใดที่เป็นน้ำใจของมนุษย์ โดยท่านได้กล่าวไว้ว่า “จงดำเนินชีวิตตามพระจิต และอย่าตอบสนองความปรารถนาฝ่ายเนื้อหนังที่ตรงข้ามกับพระจิต สองสิ่งนี้ขัดแย้งกัน กิจกรรมฝ่ายเนื้อหนังคือการผิดประเวณี ความลามกโสมม การปล่อยตัวตามราคะตัณหา การกราบไหว้รูปปฏิมา การใช้เวทมนตร์คาถา การเป็นศัตรูกัน การทะเลาะวิวาท ความอิจฉาริษยา ความโกรธเคือง การแก่งแย่งชิงดี การแตกแยก การแบ่งพรรคแบ่งพวก การเมาเมาย การสำมะเลเทเมา และอีกหลายประการในทำนองเดียวกันนี้ ข้าพเจ้าขอเตือนท่านทั้งหลายอีกครั้ง ดังที่เคยเตือนมาแล้วว่า ผู้ประพฤติตนเช่นนี้จะไม่ได้อาณาจักรพระเจ้าเป็นมรดก ส่วนผลงานของพระจิตคือ ความรัก ความชื่นชมยินดี ความสงบ ความอดทน ความ

เมตตา ความใจดี ความซื่อสัตย์ ความอ่อนโยน การรู้จักควบคุมตนเองและความบริสุทธิ์ (กท 5:17-23)

คริสตชนคือสานุศิษย์ที่ติดตามพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นผู้ที่เชื่อและปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์และเลียนแบบชีวิตของพระองค์ และการเลียนแบบชีวิตของพระองค์ “เรามอบบัญญัติใหม่ให้แก่ท่าน คือ จงรักกันและกันเหมือนอย่างที่เรารักท่าน” (ยน 13:34) นั่นคือ การเลียนแบบชีวิตที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักของพระเยซูคริสต์เจ้าและการปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้า คริสตชนจึงต้องแสวงหาน้ำพระทัยของพระเจ้าเสมอ และเมื่อรู้น้ำพระทัยของพระเจ้าแล้วก็ต้องปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระองค์ พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นแบบอย่างของผู้ที่ปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้าและพระองค์ก็ได้ประทานพระจิตเจ้ามาช่วยให้ คริสตชนได้สามารถปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระเจ้าได้ด้วยเช่นกัน

บทสรุป

พระเยซูคริสต์เจ้า องค์พระวจนาตถ์ผู้ทรงรับธรรมชาติมนุษย์และเสด็จมาประทับอยู่กับเราและทรงเป็นองค์ความสว่างสำหรับมนุษย์ พระองค์เป็นพระบุตรของพระเจ้า และพระวาทะของพระบิดาผู้มาบังเกิดเป็นมนุษย์ เป็นผู้เผยแสดงองค์พระเจ้าพระ

บิดาและทรงกระทำให้แผนการแห่งการไถ่บาปได้สำเร็จไป พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงเผยแสดงพระเจ้าพระบิดาผู้เป็นองค์ความรักด้วยการรักมนุษย์จนถึงที่สุด โดยอาศัยการรับสภาพเป็นมนุษย์ นับตั้งแต่การบังเกิดจนถึงการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพ พระองค์ได้ทรงพิสูจน์ให้เราเห็นถึงความรักและความเมตตาอันเปี่ยมล้นของพระองค์ที่มีต่อมนุษย์

ดังนั้น พระองค์จึงทรงเป็นหนทางที่เราจะต้องเดินตาม เป็นองค์ความจริงที่เราจะต้องถ่ายทอดไปยังผู้อื่นและทรงเป็นชีวิตที่เราจะต้องดำเนินอยู่ด้วยตลอดไป

จากโควิดระลอกแรกสู่ระลอกที่สอง จนถึงระลอกที่สาม และระลอกที่สี่ สถานการณ์การระบาดก็ยังคงดำเนินอยู่ต่อไป เมื่อสถานการณ์โควิด-19 ยังคงอยู่กับเราไปอีกนานก็ย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของเรา ทำให้รู้สึกเครียดและกังวล บางคนอาจเกิดความรู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยวซึมเศร้า และเลือกจบชีวิตตนเอง

บางคนอาจกำลังรู้สึกสิ้นหวังลงทุกที ดังนั้น การตระหนักถึงคุณค่าที่ทำให้เราอยู่ได้ เช่น ความมั่นคงทางจิตใจ ความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะทำให้เราสามารถอยู่ได้ในทุกสภาวะแม้ในสถานการณ์ที่วิกฤตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

ในความสิ้นหวังและในท่ามกลางความมืดมิด หากเราเลือกที่จะยึดองค์พระเยซูคริสต์เจ้าเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของเรา ชีวิตของเราก็จะพบกับแสงสว่าง และมีพลังที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในชีวิต ปัญหาบางอย่างเราอาจจะไม่สามารถแก้ไขได้แต่เราก็จะสามารถยอมรับและมีความอดทนมากพอที่จะเผชิญหน้ากับมัน

และด้วยการดำเนินชีวิตตามพระวาจาของพระเจ้าจะทำให้เราสามารถสัมผัสกับการสถิตของพระองค์ในชีวิตประจำวันของเราตลอดไป “...จงสอนเขาให้ปฏิบัติตามคำสั่งทุกข้อที่เราให้แก่ท่านแล้วจงรู้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไปตราบจนสิ้นพิภพ..” (มธ 28:20)

บรรณานุกรม

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. (2002). **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์.

[หมวดศาสนสัมพันธ์]

ความสัมพันธ์ระหว่าง “พระวจนาตถ์” และ “หะดีษกุดซีย์” กับชีวประวัติของพระศาสดามุฮัมมัดแห่งศาสนาอิสลาม

เมธัส วันแอะเลาะ

การศึกษาประวัติศาสตร์ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะประวัติศาสตร์เป็นข้อมูลที่จะทำให้เราสามารถจะกำหนดความเป็นปัจจุบันและอนาคตได้อย่างถูกต้อง หรืออย่างน้อยก็ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ประวัติศาสตร์จึงมีบทบาทอันสำคัญที่เราจำเป็นต้องศึกษา บางครั้งการที่เราละเลยไม่ศึกษาประวัติศาสตร์เลย อาจทำให้เรามีทัศนคติต่อความเป็นปัจจุบันและอนาคตได้อย่างคลาดเคลื่อน ดังนั้นหลักการที่จะพิจารณาความเป็นปัจจุบันของสิ่งใดแต่เพียงประการเดียว จึงน่าจะไม่ถูกต้องนัก และไม่เพียงพอเท่านั้น การศึกษาประวัติศาสตร์ยัง

จะทำให้เราได้ทราบถึงความเป็นไปในอดีต อีกประการหนึ่งด้วย ประวัติศาสตร์อิสลามนั้นถ้าจะกล่าวทั้งหมดตามเนื้อหา เป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก เพราะอิสลามมีความเป็นมาอันยาวนาน เฉกเช่นเดียวกันกับทุกศาสนา จะต้องอาศัยความยาวนานทั้งหมดนั้น จึงจะสามารถกล่าวถึงได้หมด ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ณ ที่นี้จึงจะกล่าวแต่เพียงประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องแต่เฉพาะการดำเนินชีวิตของบรมศาสดามุฮัมมัดเท่านั้น ซึ่งจะเรียกว่าชีวประวัติ เพราะเพียงการศึกษาชีวประวัติของพระศาสดา ก็ย่อมถือเป็นข้อมูลอันเพียงพอที่จะทำให้เราได้รับทราบประวัติศาสตร์อิสลาม

ชีวประวัติของพระศาสดา เป็นจุดเริ่มต้นของศาสนา เรายอมรับในศาสนา ก็เพราะเรายอมรับในชีวประวัติว่า ความเป็นไปในการดำเนินชีวิตของพระศาสดาทุกชั้นทุกตอน เต็มอยู่ด้วยความบริสุทธิ์ และสัจธรรม

และแน่นอนสำหรับการยืนยันถึงการมีอยู่ของศาสนานั้น จำต้องอาศัยความเชื่อมโยงถึง พระวาจาแห่งพระเจ้าที่มีอยู่ในตัวตนของพระศาสดามุฮัมมัด ซึ่งส่วนหนึ่งนั้นมาจากถ้อยคำและความหมายแห่งถ้อยคำของพระเจ้าโดยตรงที่เรียกว่า คัมภีร์อัลกุรอาน และมาจากถ้อยคำและความหมายแห่งถ้อยคำของพระศาสดาโดยตรงนั้นเรียกว่า พระวจนะแห่งพระศาสดา แต่ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อเกี่ยวกับหัวข้อของบทความนี้นั้นมีความหมายโดยตรงกับคำว่า “พระวจนาตถ์” นั่นก็คือ “หะดีษกุตซียะ” ซึ่งหมายถึง รูปถ้อยคำวาจานั้นเป็นของศาสดามุฮัมมัดในลักษณะการกำหนดอักษรเพื่อการบอกเล่าจากตัวของพระศาสดาเอง แต่ความหมายนั้นมาจากพระเจ้าโดยตรง ที่จะสามารถเปรียบเทียบได้ว่าในศาสนาอิสลามมีการร่วมคำสอนระหว่างพระเจ้าและศาสดาเฉพาะใน “พระวจนาตถ์” หรือ “หะดีษกุตซียะ” นั่นเอง ซึ่งแตกต่างกับคัมภีร์อัลกุรอานที่ถ้อยคำและความหมายมาจากพระเจ้าเท่านั้น และพระวจนะแห่งพระศาสดาที่ถ้อยคำและความหมายมาจากศาสดา

มุฮัมมัดเท่านั้น ผู้เขียนจึงขอยกคำสอนแห่งศาสนาอันเป็นพี่น้องกัน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและเปิดฉากความสัมพันธ์ระหว่าง “พระวจนาตถ์” และ “หะดีษกุตซียะ” ดังต่อไปนี้

พระเยซูเจ้าทรงเป็นอยู่กับพระเจ้า ตั้งแต่นิรันดร์ก่อนทรงเนรมิตสร้างโลก และทรงเป็นศูนย์รวมของสรรพสิ่ง “พระเจ้าทรงสร้างทุกสิ่งอาศัยพระวจนาตถ์ ไม่มีสิ่งใดที่พระเจ้าไม่ทรงสร้างโดยทางพระวจนาตถ์” (ยน 1:3) การสร้างเพียงแค่ว่า พระองค์ตรัส ทุกอย่างก็เกิดขึ้น ทุกสิ่งเป็นขึ้นมาได้เพราะพระวจนาตถ์ หรือพระวาจา ทุกอย่างมาจากพระวาจาของพระเยซูเจ้า พระเยซูเจ้าทรงเป็น “พระวาจาทรงชีวิต” พระเยซูเจ้าทรงเป็นผู้ประกาศคำสอนแทนพระบิดา และเป็นผู้ไถ่บาปของมนุษย์ทั้งหลายด้วยชีวิตของพระองค์เอง เพื่อให้มนุษย์พ้นจากบาปกำเนิดจนเข้าถึงพระเจ้า หรือชีวิตนิรันดร์ พระบุตรของพระเจ้าที่พระเจ้าทรงบันดาลให้แผนการไถ่กู้มนุษย์ได้สำเร็จเมื่อพระบุตรทรงรับสภาพมนุษย์ ทรงเป็นบุคคลกลางและเป็น “ถ้อยคำ” การเผยแสดงที่สมบูรณ์

และคำสอนดังกล่าวนี้เองทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพเชิงซ้อนกันระหว่างสองศาสนา ว่ามีจุดร่วมด้านคำสอนที่มาจากตัวตนแห่งพระเจ้า โดยหลอมรวมกับตัวตน

แห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งมีได้แยกส่วนกันแต่อย่างใด ต่อไปนี้คือความหมายโดยละเอียดแห่ง “พระวจนาตถ์” หรือ “หะดีษกุตซีย์” ในหลักคำสอนแห่งศาสนาอิสลาม

หะดีษกุตซีย์ คือ เฉพาะถ้อยความหมายที่ท่านศาสดามูฮัมหมัดรายงานมาจากพระเจ้าโดยตรงส่วนถ้อยคำนั้นศาสดาเป็นผู้จัดแต่งเองเหมือนการเล่าเรื่อง ที่ไม่ใช่คัมภีร์อัลกุรอานเพราะอัลกุรอานนั้นมาจากพระเจ้าทั้งถ้อยคำและความหมาย ซึ่งคำว่า กุตซีย์นั้น ได้มาจากพระนามหนึ่งของพระเจ้านั้นคือ อัลกุตตุส ซึ่งมีความหมายว่า ผู้บริสุทธิ์ปราศจากข้อบกพร่องและข้อผิดพลาด

ข้อแตกต่างระหว่างหะดีษกุตซีย์ (พระวจนาตถ์) กับอัลกุรอาน:

1- อัลกุรอานถูกประทานลงมายังท่านศาสดามูฮัมหมัด ผ่านเทวทูต ดังที่พระเจ้าตรัสว่า:

“อรรูห์ (ญิบรีล) ผู้ซื่อสัตย์ได้นำมันลงมา” (บทอัซซุรอรอ : 193)

และพระองค์ตรัสว่า:

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมหมัด) วิญญูญบริสุทธิ์ได้นำมัน (โองการอัลกุรอาน) ลงมาจากพระเจ้าของเจ้าด้วยความจริง..” (บทอันนะห์ล : 102)

ส่วนหะดีษกุตซีย์นั้น ไม่จำเป็นว่าจะนำลงมาโดยเทวทูตเสมอไป โดยอาจจะผ่านเทวทูตด้วยการ (ตั้งใจให้ทราบถึงความหมายเท่านั้น) หรือด้วยวิธีการอื่นๆ ก็ได้

2- เนื้อหาทุกส่วนของอัลกุรอานได้รับการรายงานจากนักรายงานจำนวนมากมาจากพระเจ้าทั้งถ้อยคำและความหมาย จนเชื่อมั่นได้อย่างไม่เปิดโอกาสให้สงสัยว่ามาจากท่านศาสดามูฮัมหมัดอย่างแน่นอน ในขณะที่หะดีษกุตซีย์ไม่ได้เป็นเช่นนั้น

3- ผู้ที่อ่านอัลกุรอานนั้นจะได้รับผลบุญ ดังหลักฐานชัดเจนในอัลกุรอานและพระวจนะศาสดา ซึ่งต่างจากหะดีษกุตซีย์

4- อนุญาตให้รายงานหะดีษกุตซีย์ เฉพาะความหมายได้โดยไม่ต้องอ่านภาษาอาหรับ (ตามทัศนะที่เห็นว่าอนุญาต) ในขณะที่อัลกุรอานนั้นไม่อนุญาตให้อ่านด้วยความหมายในการนมาซซึ่งต้องใช้ภาษาอาหรับเท่านั้น แต่สำหรับการอ่านเฉพาะความหมายเพื่อศึกษาหาความรู้นั้นสามารถทำได้

เหล่านี้คือข้อแตกต่างบางส่วนระหว่างหะดีษกุตซีย์กับอัลกุรอาน ส่วนข้อแตกต่างระหว่างหะดีษกุตซีย์กับพระวจนะแห่งพระศาสนานั้น มีดังนี้:

1- หะดีษกุตซีย์ (พระวจนาตถ์) นั้นท่านศาสดามูฮัมหมัด ได้อ้างอิงไปยังพระเจ้า ซึ่งต่างจากพระวจนะแห่งพระศาสดาที่มาจากท่านศาสดาเอง

2- เนื้อหาของหะดีษกุตซีย์ (พระวจนาตถ์) นั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเกี่ยวกับเรื่องของความเกรงกลัว ความหวัง และการ

สนทนาระหว่างพระเจ้ากับสิ่งที่ถูกสร้างของพระองค์ โดยมีเพียงส่วนน้อยที่กล่าวถึงบทบัญญัติต่างๆ เช่น การละหมาด การถือศีลอด และเรื่องอื่นๆ

หะดีษกุดซีย์ (พระวจนาตถ์) คือถ้อยคำของท่านศาสดามุฮัมมัด ที่ได้รายงานเฉพาะความหมายมาจากพระองค์อัลลอฮ์ ซึ่งมีชื่อเรียกอีกว่า หะดีษร็อบบานีย์ และหะดีษอิลาฮีย์ สารัตถะแห่งความหมายของหะดีษนั้นมาจากพระเจ้า ส่วนการใช้คำนั้นมาจากท่านศาสดา ซึ่งสารัตถะทางความหมายอาจผ่านสื่อกลางโดยเทวทูตหรือการดลจิต (อิละฮาม) และหรือการหลับฝัน เพื่อส่งถึงท่านศาสดา หะดีษเหล่านี้โดนส่วนมากจะขึ้นต้นด้วยคำว่า “กอัลลลอฮ์” หรือ “ยะกูลุลลอฮ์” ซึ่งแปลว่า “พระเจ้าได้ทรงตรัสว่า”

ท่านผู้อ่านที่เคารพปรียกยิ่งทั้งหลายครับ หะดีษกุดซีย์กับอัลกุรอานมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เพราะอัลกุรอานทั้งด้านสารัตถะแห่งความหมายและตัวบทนั้นมาจากพระเจ้าเท่านั้น แต่หะดีษกุดซีย์เฉพาะสารัตถะแห่งความหมายเท่านั้นที่มาจากพระเจ้า ซึ่งตัวอย่างของหะดีษกุดซีย์ (พระวจนาตถ์) นั้น มีดังต่อไปนี้

ได้รายงานจากท่านศาสดามุฮัมมัดว่า : พระองค์อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า : โอ้ ลูกหลานของอาดัมเอ๋ย เจ้าจงบริจาคเถอะ แล้วฉันก็จะให้ทรัพย์สินแก่เจ้า

รายงานจากอบีฮุร็อยเราะห์ว่า ท่านศาสดามุฮัมมัด ได้กล่าวว่า พระองค์อัลลอฮ์ ได้กล่าวว่า “ลูกหลานของอาดัมได้ให้ร้ายข้า เขาต่ำกาลเวลา ขณะที่ข้าเป็นผู้บริหารกาลเวลา กิจการต่างอยู่ในกรรมสิทธิ์ของข้า ข้าได้สับเปลี่ยนกลางวันและกลางคืน” บันทึกโดยอิหม่ามบุคคอรีย์

รายงานจากท่านอะบีฮุร็อยเราะห์ ว่าท่านศาสดามุฮัมมัด ได้กล่าวว่า อัลลอฮ์ทรงตรัสว่า “ข้าเป็นผู้บริสุทธิ์ยิ่งจากการมีหุ้นส่วนใดๆ บุคคลที่จะทำการงานหนึ่ง โดยมีผู้อื่นจากข้ามาร่วมหุ้นส่วน ข้าจะละทิ้งเขาและหุ้นส่วนของเขาไว้” (บันทึกโดยมุสลิม)

รายงานจากท่านอิบนุอับบาส เล่าจากท่านศาสดามุฮัมมัด ตามที่พระเจ้าของท่านได้ตรัสว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ได้บันทึกไว้ซึ่งความดี และความชั่ว และพระองค์ได้
อธิบายเรื่องดังกล่าว ดังนั้น ผู้ใดมีความ
ประสงค์จะทำความดี แต่เขาไม่ได้ปฏิบัติมัน
อัลลอฮ์จะบันทึกไว้สำหรับเขาหนึ่งความดี
และหากเขาได้ปฏิบัติมันอัลลอฮ์จะบันทึกให้
แก่เขา 10 ความดีจนถึง 700 ความดี หรือ
มากกว่านั้น และผู้ใดประสงค์จะปฏิบัติความ
ชั่ว แต่เขาไม่ได้ปฏิบัติมันอัลลอฮ์จะบันทึกให้
แก่เขาหนึ่งความดี และหากเขาได้ปฏิบัติมัน
อัลลอฮ์จะบันทึกให้แก่เขาหนึ่งความชั่ว
เท่านั้น” (บันทึกโดย บุคคอรีย์ และมุสลิม)

(สรุปจากหนังสือภาษาอาหรับชื่อ อัสเศาะฮ์ลุมนุสแนต มินัล อะหาดีซัล กุดสิยะฮฺ โดย เชคมุศฎะฟา อัลอะดะวี๊ หน้า 3-5)

อะดิษกุดซีย (พระวจนาตถ์) นั้น หากจะกล่าวให้ชัด ก็ย่อมจะกล่าวได้ว่า คือความเป็นไปในชีวิตของพระศาสดาและคือ คำบัญชาจากพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งมันก็คือ [ศาสนา] ที่มวลชนมุสลิมจะต้องปฏิบัติตาม เพราะนั่น คือแนวทางของพระศาสดาอีกทั้ง ชีวิตประวัติของพระศาสดาเป็นสิ่งที่ดีที่ไม่อาจหาข้อตำหนิได้ อัล-กุรอ่านได้ให้การรับรองว่า :

[แน่นอนทีเดียว ได้ปรากฏแบบอย่างอันดีงามสำหรับท่านทั้งหลาย ในองค์ศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์]

[บทอัลอะห์ซาบ โองการที่ 21]

ขอให้สังเกตใจความจากพระคัมภีร์อัลกุรอ่านที่ว่า : ในองค์ศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์ใจความนั้น ไม่ได้ชี้เฉพาะ ซึ่งมีความหมายรวมถึง คำพูด การกระทำ การยอมรับและแนวทางของพระศาสดา นอกจากนั้น ยังจะหมายถึงพระวจนาตถ์และชีวประวัติของพระองค์อีกด้วย จึงกล่าวได้ว่า ทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพระองค์ พระเป็นเจ้าทรงให้การยอมรับว่านั่น เป็นแบบอย่างที่มีมุสลิมต้องยึดถือ

ในพระคัมภีร์อัลกุรอ่านมากกว่าครึ่งหนึ่ง กล่าวถึงชีวประวัติของพระศาสดาองค์ก่อนๆ นับตั้งแต่ศาสดา [อาดัม] จนถึงศาสดา [มุฮัมมัด] ยิ่งกว่านั้นยังได้กล่าวถึงความเป็นไปของมวลชนในยุคอดีต ทั้งผู้ที่ศรัทธาต่อ อัลลอฮ์และผู้ที่ไม่ศรัทธา ทั้งคนดีและคนเลว

ทั้งหมดนั้นก็เพื่อเป็นอุทาหรณ์และเป็นแบบอย่างแก่มวลชนมุสลิมที่จะต้องสังวรตน และดำเนินชีวิตเป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งศาสนาอิสลาม เหล่านี้ คือเคล็ดลับของอิสลามที่มุ่งสอนคนให้เป็นคนดี ในรูปของการยกตัวอย่าง ผูกคำสอนอย่างเป็นเรื่องราว ทำให้เกิดการเข้าใจที่จะติดตามและนั่นถือเป็นที่มาแห่งความรู้อันลึกซึ้ง

ความสำคัญของประวัติศาสตร์

การที่คนเราจะทุ่มเทความพยายามให้กับสิ่งๆ หนึ่ง ปัญหาที่จะคำนึงก่อนเป็นอันดับแรกก็คือ เราจะได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากความเหนื่อยยากนั้น ณ ที่นี้ จะกล่าวถึงประโยชน์ที่จะพึงได้รับจากการศึกษาชีวประวัติของพระศาสดามุฮัมมัดดังนี้ :

1. เพื่อทราบถึงบุคลิกของพระศาสดาตลอดจนภาวะแวดล้อม เป็นการเน้นให้เห็นว่า พระองค์มิได้เป็นเพียงผู้มีอัจฉริยภาพเท่านั้น แต่พระองค์เป็นบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนจากพระผู้เป็นเจ้า

2. เพื่อทราบถึงแบบอย่างอันดีงามที่ พระศาสดาได้ทรงบำเพ็ญไว้ มวลชนมุสลิม จะได้ยึดถือดำเนินตาม เพราะทุกประการในชีวิตของพระองค์ เป็นความดี และความดีเท่านั้นที่พระเจ้าใช้ให้มนุษย์กระทำ

3. เพื่อเข้าใจเจตนารมณ์ของอัลกุรอาน เพราะโองการจากอัลกุรอานเป็นจำนวนมาก ถูกประทานมาในรูปของการตัดสินชี้ขาดในเหตุการณ์ต่างๆ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามประวัติ ตลอดจนจุดยืนของพระศาสดา จะอธิบายใจความแห่งโองการนั้น

4. เพื่อทราบถึงวัฒนธรรมอิสลามและเนื้อหาของศาสนา ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับหลักเอกราชของพระเจ้า หลักความเชื่อถือ หรือ บทบัญญัติต่างๆ ตลอดจนมารยาทและจริยธรรมเหล่านี้ เราจะได้รับจากชีวประวัติ

5. เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักวิชาการ นักเผยแพร่ เกี่ยวกับวิธีการหลากหลายของการปกครอง การเผยแพร่ที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญไว้ เพราะพระองค์ทรงเป็นผู้นำแห่งรัฐ เป็นนักการเมือง เป็นผู้บัญชาการรบ เป็นผู้ปกครอง เป็นผู้ชี้แนะ เป็นอาจารย์ เป็นพ่อผู้ประเสริฐ เป็นสามีตัวอย่าง และเป็นผู้ศรัทธาที่เพียบพร้อม ทั้งหมดนั้น เราสามารถศึกษาได้จากชีวประวัติอันยิ่งใหญ่ของพระองค์

ประวัติศาสตร์และการพัฒนา

หากจะพูดว่าประวัติศาสตร์อิสลาม และประวัติศาสตร์อาหรับ ถูกรวบรวมอย่างสมบูรณ์ได้ ก็เพราะมีชีวประวัติของพระศาสดาเป็นแกนนำ ก็ดูจะไม่ผิดพลาดเลย แม้แต่น้อย เพราะจุดมุ่งหมายประการแรก ของนักประวัติศาสตร์คือ ชีวประวัติพระศาสดา โดยได้มุ่งความสนใจเพื่อการค้นคว้า และรวบรวมเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตของ รัฐบุรุษแห่งอิสลาม พระศาสดามูฮัมหมัด อย่างละเอียดลออ และจากการค้นคว้า รวบรวมดังกล่าว จึงได้ผนวกเอาเรื่องราวของอิสลามและอาหรับเอาไว้ด้วยกัน ยิ่งกว่านั้น ก็ยังได้ให้ความถึงสมัย [ญะฮิลียะห์] หรือสมัยแห่ง [อวิชชา] อันเป็นสมัยก่อนจากที่พระศาสดาจะทรงได้รับการแต่งตั้ง ว่าส่งคนอาหรับในสมัยนั้น มีฐานานุภาพอย่างไร ทั้งนี้ ก็เพื่อเน้นความเข้าใจที่จะพึงมีต่อชีวประวัติ

โดยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า บันทึกทางประวัติศาสตร์อิสลามและอาหรับ โดยเฉพาะสมัย [อวิชชา] ถูกรวบรวมและตกทอดมาจนถึงปัจจุบันได้นั้น มีชีวประวัติศาสดาเป็นแกนนำ และเป็นพลังอันสำคัญที่ทำให้เกิดประวัติศาสตร์แห่งอารเบียโดยส่วนรวม และนี่คือลักษณะเด่นประการหนึ่งทางชีวประวัติ เมื่อพูดถึงถึงชีวประวัติ ภาพพจน์ที่เกิดขึ้นย่อมปรากฏออกมาในรูปที่มีความ

เชื่อถือเพียงครั้งเดียวหรือน้อยกว่านั้น
ชีวประวัติของบุคคลสำคัญแห่งโลก ถูก
บันทึกขึ้นอย่างสม่ำเสมอจากนักเขียนที่มี
อุดมการณ์ลดหลั่นกัน และส่วนใหญ่จะเป็น
ไปในรูปสวดดึกย่องกันเป็นพิเศษ หรือไม่ก็
ทับถมกันเสียจนเกือบจะไม่ใช่ประวัติของคน
เพราะรัฐบุรุษหรืออาชญากรเท่านั้น ที่นัก
ประวัติศาสตร์สนใจจะบันทึกประวัติไว้ ส่วน
สามัญชน ก็ย่อมไม่มีใครสนใจจะจดจำชีวิต
ความเป็นมา อาจเป็นเพราะขาด [จุด เด่น]
หรืออะไรก็ตามที

และโดยมากประวัติบุคคลสำคัญของ
โลกในลักษณะทั่วไป จะถูกบันทึกขึ้นโดย
อาศัยเค้าโครงเพียงเล็กน้อย ซึ่งได้รับจาก
การบันทึกทางประวัติศาสตร์ จดหมายเหตุ
และ ฯลฯ ที่เหลือนอกจากนั้น ล้วนเป็นฝีมือ
ของนักประวัติศาสตร์ที่จะปรับปรุงเสริมแต่ง
เพื่อให้ชีวประวัตินั้น ดูมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น แต่
ภาพพจน์ดังกล่าว จะนำมาใช้กับชีวประวัติ
ของพระศาสดาไม่ได้ เพราะชีวประวัติของ
พระองค์ ผูกพันอยู่กับทบบัญญัติของศาสนา
จึงต้องมีการกลั่นกรองนำแต่ของแท้เท่านั้น
มาตีแผ่ ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสัจธรรมแห่ง
ศาสนา การพิจารณาถ้อยแถลง จึงเป็นไป
อย่างมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการพิจารณา
พระวจนะแห่งพระศาสดา ซึ่งกระแส
รายงานจำเป็นจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ
ดังต่อไปนี้ :

1. กระแสรายงานต้องติดต่อสืบเนื่อง
กันดุจลูกโซ่
2. ผู้รายงานต้องมีความยุติธรรม
3. ผู้รายงานต้องมีความจำดีเยี่ยม
4. กระแสรายงานต้องไม่ขัดกับ
กระแสรายงานอื่นที่แข็งแกร่งกว่า
5. กระแสรายงานต้องไม่บกพร่องจน
ไม่อาจรับรองได้

จากองค์ประกอบทั้ง 5 ประการนี้
ทำให้เรามีความมั่นใจว่าเนื้อหาของชีวประวัติ
ที่ตกทอดมาสู่มือเราในปัจจุบัน ย่อมเป็นที่
เชื่อถือได้ว่า นั่นคือชีวประวัติแห่งจอม
ศาสดาที่แท้จริง ซึ่งเนื้อหาแห่งชีวประวัตินั้น
ถือเป็นแม่บทของชีวประวัติทั้งหมด งานรวบรวม
รวบรวมชีวประวัติของท่าน ได้รับความสนใจ
จากมวลชนมุสลิมอย่างกว้างขวาง จนได้รับการ
จัดพิมพ์เป็นหนังสือวิชาการครั้งแล้วครั้ง
เล่า แม้ในปัจจุบันนี้ ทางมหาวิทยาลัยบาง
แห่ง ก็ได้ใช้เป็นตำราเรียน โดยถือเป็นกระ
บวนวิชาหนึ่งของหลักสูตร

และจากตำราเรียนเกี่ยวกับชีวประวัติ
นี้เอง นักประวัติศาสตร์ในยุคหลังได้ยึดถือ
เป็นที่ปรับแต่งงานเขียนของพวกเขา ผิดกัน
ตรงที่ว่าในยุคหลังนี้ ตำราทางชีวประวัติถูก
ปรับปรุงให้ทันสมัยยิ่งขึ้น โดยเสริมคำ
อธิบายเพื่อเพิ่มข้อมูลอันเป็นเหตุผลให้
ชีวประวัติมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อ
แนะนำให้อ่านได้เห็นประโยชน์อันเป็น

ปัจจุบันจากเนื้อหาแห่งชีวประวัติ และยังกว่านั้นก็ยังเป็นการต่อต้านคำกล่าวหาของพวกบูรพานิยมและนักเขียนตะวันตกที่มุ่งโจมตีพระศาสดาเป็นหลักใหญ่ ผลตกกระทบโดยตรงที่เกิดขึ้นคือการทำลายศาสนาอิสลาม โดยเหตุนี้ชีวประวัติจึงถูกบันทึกขึ้นตามรูปการดังกล่าว และนั่นก็มีได้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงหรือเสริมแต่งต่อเติมชีวประวัติ หากแต่ได้แยกแยะระหว่าง [เนื้อหา] แห่งชีวประวัติและเนื้อหาในรูปของ [ข้อสังเกตและความเห็น] อย่างเด่นชัด ซึ่งบทความนี้ ก็จะดำเนินตามวิธีการนี้

หนังสือและตำราที่ว่าด้วยชีวประวัตินับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วางอยู่บนพื้นฐานอันมั่นคง โดยมี 3 ประการต่อไปนี้ เป็นที่มาแห่งชีวประวัติ

1. พระคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นหลักยึดประการแรกของนักประวัติศาสตร์ที่มุ่งศึกษาชีวประวัติ หลายโองการในอัลกุรอาน ได้กล่าวถึงสถานภาพของพระศาสดาโดยเฉพาะ

2. ตำราทางหะดีษ (พระวจนะแห่งพระศาสดา) หมายถึง หนังสือที่บรรดาผู้นำทางหะดีษได้ทำการบันทึกแนวทางของพระศาสดาเอาไว้ ผู้นำเหล่านั้น เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของมวลชน ตำราที่ได้รับการบันทึกจึงเป็นที่เชื่อถือ เช่น หนังสือแนวทางของพระศาสดาทั้ง 6 เล่ม

หนังสือเหล่านั้น แม้จะรู้จักกันว่าเป็นหนังสือที่รวบรวมอัลหะดีษ ของพระศาสดา ในรูปที่เป็นที่มาแห่งบทบัญญัติ มิใช่ในรูปของประวัติศาสตร์ที่ได้รับการรวบรวม แต่หะดีษเป็นจำนวนมากได้กล่าวถึงพระศาสดาโดยตรง นักประวัติศาสตร์จึงยึดถือเป็นที่มาอีกประการหนึ่งในการรวบรวมชีวประวัติของพระองค์

3. นักรายงานหะดีษ (พระวจนะแห่งพระศาสดา) ที่ทุ่มเทความสนใจให้กับชีวประวัติของพระศาสดา และเหล่าอัครสาวกในอดีตเป็นจำนวนมาก โดยให้ความสนใจต่อชีวประวัติของพวกเขา ในฐานะที่พวกเขาใช้ชีวิตร่วมกับพระศาสดา จากกระแสรายงาน จากคำบอกเล่าของบุคคลเหล่านั้น จึงเป็นที่มาอีกประการหนึ่งของชีวประวัติ และที่มาทั้ง 3 ประการนี้ ล้วนเป็นแหล่งที่วางใจได้ทั้งสิ้น เนื้อหาทางชีวประวัติตกทอดมาสู่สมัยปัจจุบัน จึงย่อมปราศจากข้อสงสัยใดๆ ทั้งสิ้น

เหตุผลที่เลือกแหลมอาหรับเป็นแหล่งกำเนิดของอิสลาม

ก่อนที่จะทราบถึงชีวประวัติของพระศาสดา ควรที่จะได้พูดถึงเหตุผลในการเลือกแหลมอาหรับเป็นแหล่งกำเนิดของพระศาสดาและศาสนาอิสลามเสียก่อน เพราะการทราบถึงเหตุผลนั้นจะนำไปสู่ความเข้าใจ

อันลึกซึ้งที่จะพึงมีชีวิตประวัติด้านศาสนาอิสลามในที่สุด

จากที่ตั้งภูมิศาสตร์ เราจะพบว่าแหลมอาหรับแวดล้อมด้วยประเทศต่างๆ ซึ่งเจริญรุ่งเรืองมากในอดีต เช่น ประเทศอินเดีย กรีกซ์ อาณาจักรเปอร์เซีย และอาณาจักรโรมัน ทั้ง 4 จุดนี้ นับได้ว่าในอดีตต่างก็มีความรุ่งเรืองถึงขีดสุด เป็นความรุ่งเรืองในรูปแบบที่ต่างกัน คือ :

1. ประเทศอินเดีย มีความเจริญมากในเรื่องของศาสนา จะสังเกตได้ว่า หลายศาสนาในโลกนี้มีจุดกำเนิดมาจากประเทศอินเดีย และทุกศาสนา ต่างมุ่งหวังที่จะพัฒนาในด้านจริยธรรม เพื่อนำมวลมนุษย์ไปสู่จุดสุดยอดแห่งความผาสุกทางใจ ประเทศอินเดียนี้ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของแหลมอาหรับ

2. ประเทศกรีกซ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของแหลมอาหรับ มีความเจริญในด้านวิชาการต่างๆ ปรัชญา ตรรกวิทยา และมีความคลั่งไคล้ลุ่มหลงในนิยามปริมาตรเกี่ยวกับเทพเจ้า และ ฯลฯ

3. อาณาจักรเปอร์เซียหรืออาณาจักรฟาริส ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของแหลมอาหรับ เป็นอาณาจักรที่เต็มไปด้วยปรัชญาทางศาสนาซึ่งเกิดขึ้นจากทัศนคติหลายหลาก บางลัทธิถือว่า ผู้ชายควรสมรสกับแม่ ลูกสาว พี่สาวหรือน้องสาว

จึงจะถือว่าเป็นความดีอันพึงได้รับการสรรเสริญ จนกระทั่งในตอนกลางของศตวรรษที่ 5 แห่งคริสต์ศักราช ราชาผู้ครองแคว้นในสมัยนั้น ได้ทำการสมรสกับลูกสาวของตน นับเป็นความเหลวแหลกด้านจริยธรรม ศีลธรรม จรรยาเป็นอย่างยิ่ง ยิ่งกว่านั้น ยังมีลัทธิอื่นที่ถือว่า สตรี ทรัพย์สิน เป็นสมบัติสาธารณะของบุคคลในรัฐ เช่นเดียวกับที่เป็นสมบัติสาธารณะในเรื่องของ น้ำ ไฟ และ ฯลฯ ลัทธินี้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในเวลานั้น

4. อาณาจักรโรมัน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของแหลมอาหรับอาณาจักรนี้คล้ายตั้งจักรวรรดินิยม มีแสนยานุภาพของทหารเป็นหลักในการแผ่ขยายอาณาจักร อย่างไรก็ตามอาณาจักรนี้มีความเข้มแข็งไม่แพ้อาณาจักรเปอร์เซีย จากประวัติศาสตร์อันยาวนาน เราจะพบว่าอาณาจักรนี้มีบทบาทสำคัญมากต่อแคว้นแคว้นในย่านนั้น เป็นที่เกรงกลัวของประเทศในแถบนั้นเป็นอย่างมาก

สิ่งที่เหมือนกันของประเทศอาณาจักรที่กล่าวมาแล้ว คืออาจมีความผันผวน สับสนทางศาสนา ความคิด นโยบาย อารยธรรม และความเจริญของบ้านเมือง ถูกวางอยู่บนพื้นฐานแห่งวัตถุนิยมและจิตนิยม ซึ่งอาจไม่มีหลักเกณฑ์อันแน่นอนที่จะนำไปสู่ทางอันเที่ยงตรง

ส่วนแหลมอาหรับในสมัยนั้น ปรากฏว่าเจียบสงบ และห่างไกลจากความผันผวน และสับสนเหล่านั้น ไม่มีปรัชญาอันแน่นอน ไม่มีแสนยานุภาพทางทหาร ไม่ลุ่มหลงในนิยายปรัมปรา และไม่คลั่งไคล้ในศาสนาเยี่ยงอินเดีย มวลชนอาหรับในสมัยนั้น แม้อิสลามในยุคเดิมจะสูญหายไป แต่ก็ยังเป็นกลุ่มชนที่มีธรรมจริยา ดำเนินชีวิตตามธรรมชาติใจดี อ่อนโยน อยู่อย่าง [อิริยา] ใช้ชีวิตแบบง่ายๆ และที่สำคัญ เป็นชนชาติที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ทั้งที่ตั้งอยู่ตรงจุดกึ่งกลางความเจริญของประเทศและอาณาจักรทั้งหลายตามที่กล่าวมาแล้ว

จากภาวะแวดล้อมดังกล่าว ได้กลายเป็นมูลเหตุที่ทำให้พระเจ้าเลือกเอาแหลมอาหรับเป็นแหล่งกำเนิดของศาสนาอิสลาม และเลือกเอาชนชาติอาหรับ เป็นผู้นำในการแผ่ขยายศาสนาอิสลาม หากจะพิจารณาว่า ถ้าพระเจ้าได้ทรงเลือกเอารัฐอื่นเป็นจุดกำเนิดก็ย่อมเป็นที่แน่นอนว่า ศาสนาอิสลามจะต้องแผ่กระจายไปโดยเร็วที่สุด โดยอาศัยความเจริญของรัฐนั้นเป็นแกนนำ

พระเจ้าเป็นผู้ที่ได้ทรงเลือกให้พระศาสดามูฮัมหมัด เกิดที่แหลมอาหรับท่ามกลางกลุ่มชนและประชาชาติที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ดังโองการจากพระคัมภีร์อัลกุรอานที่ว่า :

[พระองค์ผู้ซึ่งได้ทรงแต่งตั้งศาสนทูตจากพวกเขา ในหมู่ชนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่

ได้ ซึ่งอัลญะฮิฏโองการของพระองค์แก่พวกเขา]

[บทญุมอัต โองการที่ 2]

ที่เลือกเช่นนั้น ก็เพื่อจัดข้อกล่าวหาอันอาจเกิดขึ้นได้ว่า พระศาสดาคงจะศึกษาเค้าโครงทางศาสนาจากผู้หนึ่งผู้ใด แล้วมาประยุกต์บัญญัติศาสนาอิสลามขึ้นมาเอง นำสิ่งเหล่านั้นออกมาเสนอต่อมวลชนในเวลาต่อมา ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อาจเป็นไปได้ เพราะพระองค์อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และอยู่ในสังคมที่ไม่รู้หนังสือ จึงเป็นที่แน่ใจว่าพระศาสดาไม่เคยศึกษาหรืออ่านเค้าโครงศาสนาจากที่ใด มิได้รับอิทธิพลทางปรัชญาทางเศรษฐกิจ และ ฯลฯ เพราะแหลมอาหรับไม่มีสิ่งเหล่านี้อยู่เลย เมื่อเป็นอย่างนี้ความเข้าใจที่จะพึงมีต่อศาสนาอิสลามก็จะออกมาในรูปที่ว่า อิสลามเป็นศาสนาที่มาจากพระเจ้า มิได้เกิดเพราะอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม หรือโดยการศึกษาของพระศาสดาแต่ประการใดทั้งสิ้น

เหตุผลอีกแง่หนึ่งที่นักวิจัยจะพึงสังเกตได้ก็คือ [อาคารสี่เหลี่ยมกะอ์บะฮ์ ณ เมกกะ] ซึ่งเป็นเคหะหลังแรกที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อมนุษยชาติ โดยพระบัญชาของพระเจ้า ให้สร้างขึ้นที่นครมักกะห์ซึ่งอยู่ในแหลมอาหรับ ศาสนาอิสลามที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมิได้ตายจาก จึงต้องมีการรับช่วงให้สมบูรณ์ โดยที่พระศาสดามูฮัมหมัด เกิดขึ้นที่แหลม

อาหรับ เป็นการรับช่วงงานเผยแพร่ศาสนา ที่ศาสดาอิบรอฮีมและอิสมาอีลเคยเผยแพร่ไว้ และที่สำคัญ พระศาสดามูฮัมหมัด ทรงเป็นผู้สืบเชื้อสายโดยตรงจากศาสดาทั้งสองพระองค์ดังกล่าวมาแล้ว

เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ การที่แหลมอาหรับตั้งอยู่ตรงจุดศูนย์กลางแห่งรัฐและอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองดังกล่าวแล้ว ย่อมทำให้ศาสนาอิสลามตีวงรัศมีการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนไปยังรัฐและอาณาจักรเหล่านั้นได้โดยง่าย และในเวลาอันรวดเร็วซึ่งประวัติศาสตร์ก็ได้ยืนยันถึงความเจริญข้อนี้ว่า อิสลามได้รับความเชื่อถืออย่างมากในสเปน อาณาจักรโรมัน อาณาจักรเปอร์เซีย แล้วเลยเข้าไปในรัสเซีย ยิ่งกว่านั้นก็ยังได้แผ่ขยายออกไปทุกทิศทุกทาง โดยเฉพาะในสมัยของบรรดาคอลีฟะห์หรือผู้นำภายหลังจากพระศาสดา หลังจากที่พระศาสดาสวรรคตแล้วเหล่านั้น เป็นเหตุผลที่ว่า ทำไมจึงเลือกเอาแหลมอาหรับเป็นแหล่งกำเนิดของศาสนาและศาสดาแห่งอิสลาม

เหตุผลประการสุดท้ายคือ เพื่อให้ภาษาอาหรับ เป็นภาษาหลักที่บอกความหมายแห่งข้อบัญญัติทั้งหลาย เพราะภาษาอาหรับ เป็นภาษาที่มีอรรถรสอันลึกซึ้ง มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากภาษาอื่นๆ เหมาะสมที่จะใช้เป็นภาษาในทางสื่อความหมายของศาสนาอิสลาม

มูฮัมหมัดเป็นศาสดาองค์สุดท้ายและความสัมพันธ์ระหว่างการเผยแพร่ของพระองค์กับศาสดาองค์ก่อนๆ

ประชากรมุสลิมมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พระศาสดามูฮัมหมัด ทรงเป็นศาสดาองค์สุดท้ายที่พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงแต่งตั้งมายังมวลมนุษย์ หลังจากพระองค์แล้ว ไม่มีศาสดาอีกต่อไป เป็นการยืนยันได้ ณ ที่นี้ว่า ศาสนาอิสลามได้สมบูรณ์แล้ว โดยได้รับการเผยแพร่และพัฒนาเรื่อยมาเป็นเวลานานนับพันๆ ปี และจากการรับช่วงสืบทอดเจตนารมณ์ในการเผยแพร่ศาสนานี้ จึงย่อมจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมที่พระศาสดามูฮัมหมัดนำมาประกาศ กับหลักธรรมคำสอนของศาสดาองค์ก่อนๆ

ในด้านหลักความเชื่อหรือหลักศรัทธา ศาสดาทุกพระองค์ได้นำหลักการอย่างเดียวกันมาประกาศแก่มวลมนุษย์ ไม่มีข้อแตกต่างกันประการใด เพราะล้วนเป็นการกล่าวถึงพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียวกัน ในแง่ที่เป็นองค์ความดี มีเอกภาพ ทรงมีเดชานุภาพ ทรงเป็นอมตะ และ ฯลฯ คำบอกเล่าเหล่านั้น จึงจะแตกต่างกันมิได้

ส่วนในด้านหลักกฎหมาย มีสาระแตกต่างกัน แต่ก็ได้รับการไว้ซึ่งหลักการใหญ่ๆ ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะ หลักกฎหมาย พระเจ้าทรงประทานมาเพื่อสร้างความผาสุกแก่มวลมนุษย์ ความต้องการของมนุษย์ในแต่ละ

สมัยย่อมไม่เหมือนกัน หลักกฎหมายจึงแตกต่างกันตามสภาพของสังคม

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ศาสนาอิสลามถูกประทานมายังศาสดาทุกพระองค์ให้เผยแพร์ในแบบรับช่วงสืบเนื่องกันมา จวบจนถึงศาสดามุฮัมมัด หลักธรรมคำสอนของอิสลามจึงย่อมจะมีตกค้างอยู่ในความทรงจำของมวลชนบ้างของประชาชาติอาหรับโดยส่วนรวม กล่าวได้ว่า สืบเชื้อสายมาจากศาสดาอิสมาอีล ผู้เป็นบุตรของศาสดาอิบรอฮีม ซึ่งในอดีต ได้นำเอาศาสนาอิสลามมาเผยแพร์แก่มวลชนชาวอาหรับ โดยสอนให้ศรัทธาในความเป็นเอกภาพของพระเจ้าให้สักการะต่อพระเจ้าเพียงผู้เดียว ให้ประชาชาติดำรงตนอยู่ในกรอบแห่งศาสนาและรักษาดนให้พ้นจากสิ่งต้องห้ามทั้งมวล ยิ่งกว่านั้น ยังสอนให้ดำรงไว้ซึ่งภารกิจอันเกี่ยวข้องกับการเทิดทูนพระเจ้า

เมื่อกาลเวลาผ่านไป แรงศรัทธาที่มีต่อศาสนาของประชาชาติก็เริ่มเสื่อมโทรมลงตามลำดับ มีสิ่งซึ่งไม่ใช่ศาสนาเข้ามาเจือปน ทำให้มีการถือภาคีต่อพระเจ้าด้วยการเคารพบูชาเทวรูป และ ฯลฯ

จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ แจ้งให้เราทราบว่า แต่เดิมนั้นชาวอาหรับไม่รู้จักรูปปั้น แต่สิ่งนี้ถูกเคลื่อนย้ายเข้าสู่แหลมอาหรับโดยคนอาหรับเอง ประวัติศาสตร์ระบุว่าผู้ที่นำรูปปั้นเข้าไปนั้น เขาได้เดินทางไปเมืองซาม (ซีเรีย) จนพบว่าผู้คนต่างก็บูชา

เทวรูป จึงสอบถามดู และได้รับคำตอบว่า เทวรูปนั้น เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่พึ่งของชาวเมือง หากยามใดที่เกิดภาวะแห้งแล้งก็สามารถขอจากเทวรูปให้บันดาลฝนได้ และหากขอความช่วยเหลือใดๆ ก็จะได้รับความช่วยเหลือ เขาจึงขอเทวรูปจากชาวเมืองเพื่อนำไปให้ญาติพี่น้องชาวอาหรับได้สักการบูชา นับแต่นั้นมา ชาวอาหรับก็เริ่มรู้จักการบูชามเทวรูป เหตุที่ทำให้ชาวอาหรับห่างไกลศาสนาอิสลามออกไปทุกขณะ ก็พอจะประเมินได้ว่า เป็นเพราะชาวอาหรับในสมัยนั้น ไม่เคร่งครัดในศาสนา เกิดความรวนเรในหลักการศรัทธา บวกกับความเป็น [อวิชชา] ที่มีอยู่ จึงทำให้แรงศรัทธาถูกกลืนไปที่ละน้อยตามกาลเวลาที่ผ่านไป

แต่กระนั้นก็ดี ชาวอาหรับบางส่วนยังคงยึดมั่นอยู่ในเอกภาพแห่งพระเจ้า ดำรงตนอยู่ในกรอบแห่งกฎหมายอิสลาม ยังเชื่อในหลักศรัทธาที่มีต่อวันปรโลก และเชื่อในการตอบแทนผลกรรมของพระผู้เป็นเจ้า จะสังเกตได้ว่า ยังมีการส่งเสริมภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเคหะแห่งพระเจ้า [อาคารสี่เหลี่ยม กะอ์บะฮ์ ณ เมกกะ] ด้วยการเวียนรอบเคหะ การบำเพ็ญฮัจญ์ เหล่านี้ คือสิ่งที่ยังเหลืออยู่เป็นริ้วรอยแห่งศาสนาอิสลามในอดีต สังคมอาหรับในสมัยนั้นจึงคละเคล้ากันไประหว่างหลักการของศาสนาอิสลามในอดีต กับการบูชาเทวรูป

และเมื่อพระศาสดามุฮัมมัด ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูต ก็ได้นำหลักการเดิมมาเผยแพร่ เป็นการปฏิรูปศาสนาอิสลามที่เคยมีอยู่ในหัวใจของมวลชน ให้คืนกลับสู่สภาพเดิม และยิ่งกว่านั้น ยังได้นำเอาข้อบัญญัติศีลธรรมอันสมบูรณ์มามอบแก่ประชาชาติโดยส่วนรวม จากคุณค่าที่มีอยู่ในหลักการศาสนา ทำให้มวลชนต่างก็ให้การต้อนรับ และนี่ คือยุคทองแห่งศาสนาอิสลามช่วงสุดท้าย

เชื้อสาย การประสูติ และการเลี้ยงดูที่ได้รับ เนื้อหาของชีวประวัติ

เชื้อสายของพระศาสดา มีดังนี้ : มุฮัมมัด บุตร अबดุลเลาะห์ บุตร अबดุลมุตตอลิบ บุตร ฮาซิม บุตร अबดุลมานาฟ บุตร กุซัยย บุตร กิลาบ บุตร มุรเราะห์ บุตร กะอับ บุตร ลุอัย บุตร ซอเล็บ บุตร ฬะฮ์ร บุตร มาลิก บุตร นะดอร บุตร กินานะฮ์ บุตร คุซัยมะฮ์ บุตร มุดริกะฮ์ บุตร อิลยาซ บุตร มะดอร บุตร นิซาร บุตร มะอัด บุตร ฮัตตาน

เชื้อสายดังกล่าวนี้ นักประวัติศาสตร์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นเชื้อสายของพระศาสดา ส่วนที่สูงขึ้นไป มีการขัดแย้งกันอยู่ แต่นักประวัติศาสตร์ก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ท่านฮัตตาน เป็นลูกหลานของศาสดาอิสมาอิลผู้เป็นบุตรของศาสดาอิบรอฮีม พระองค์อัลเลาะห์ ได้ทรงเลือกพระศาสดา

มุฮัมมัด จากเผ่าพันธุ์ที่ฉลาดที่สุด จากครรภ์ที่ประเสริฐที่สุด และจากเชื้อสายที่บริสุทธิ์ที่สุด ความผันผวนในสมัย [อริษา] มิได้ทำให้เชื้อสายของพระองค์ต้องต่างพร้อยเลยแม้แต่น้อย

พระศาสดาทรงประสูติในปี [ข้าง] เป็นปีที่มีผู้พยายามบุกโจมตีนครมักกะฮ์และทำลายเมือง พระองค์อัลเลาะห์ได้ทำการตอบโต้โจมตี จนกองทัพข้างของเขาคต้องประสบความเสียหายอย่างยับเยิน สมจริงตามที่โองการได้ระบุไว้ วันประสูติของพระองค์ตามหลักฐานที่เชื่อถือได้ ตรงกับวันจันทร์ที่ 12 เดือนอาหรับตรงกับเดือนรอบี้อุลเอววัล พระองค์ถือกำเนิดมาในสภาพที่เป็นเด็กกำพร้า ผู้เป็นบิดาของพระองค์ถึงแก่อสัญกรรม ในขณะที่มารดาของพระองค์ตั้งครรภ์ได้เพียง 2 เดือน ท่านปู่ของพระองค์จึงได้รับเป็นผู้ดูแล โดยได้ส่งพระองค์ให้ไปอยู่กับแม่นม

นักประวัติศาสตร์ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในเขตท้องที่ของตระกูลศาสดาในปีนั้น ปรากฏว่าประสบภาวะแห้งแล้งอย่างหนัก พืชพันธุ์เหี่ยวแห้งโดยทั่วไป เมื่อพระศาสดาได้ทรงไปอาศัยอยู่ในชายคาของนาง และได้ดื่มนมของนาง บรรยาภาศโดยรอบก็กลับคืนสู่สภาพอันอุดมสมบูรณ์ เกิดความเขียวชอุ่ม แพะ แกะ ที่นางเลี้ยงไว้ต่างกลับเข้าบ้านในแต่ละวันด้วยท้องที่อึมนำสำราญ

ในระหว่างที่พระศาสดาทรงอาศัยอยู่ ณ ที่นั้น เหตุการณ์ [ผ้าทรวงอกเพื่อประทับตราพระวจนาตถ์] ได้เกิดขึ้น ซึ่งท่านศาสดาได้รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ครั้งนี้ไว้โดยละเอียด หลังจากนั้น พระองค์ได้ถูกส่งให้กลับไปอยู่กับมารดา เมื่ออายุได้ 5 พรรษา

เมื่ออายุได้ 6 พรรษา นางามีนะฮ์ ซึ่งเป็นมารดาของพระองค์ได้ถึงแก่อสัญกรรม พระองค์จึงไปอยู่ในความอุปการะของท่านปู่ ต่อมาไม่นานเมื่อพระองค์มีอายุได้ 8 พรรษา ท่านปู่ก็ถึงแก่อสัญกรรม ท่านลุงของพระองค์ คือ กิรรับพระองค์ไปอุปการะดูแลต่อไป

ข้อสังเกตและความเห็น

1. จากเนื้อหาของชีวประวัติ ทำให้เราทราบว่า ชนชาวอาหรับได้รับเกียรติจากพระผู้เป็นเจ้า โดยได้ทรงเลือกให้พระศาสดาได้ประสูติที่นั่น และยิ่งกว่านั้น เราก็คงทราบต่อไปอีกว่า ในหมู่ชาวอาหรับนั้น ตระกูลของท่านศาสดามุฮัมมัดเป็นตระกูลที่มีเกียรติที่สุด โดยที่พระเจ้าได้ทรงเลือกศาสดาองค์สุดท้ายให้เป็นบุคคลจากตระกูลนี้

2. มิได้เป็นความบังเอิญแต่ประการใดที่พระศาสดาทรงกำพร้าบิดา และญาติผู้ใหญ่ ภาวะที่พระองค์ทรงประสบ ล้วนเป็นเหตุผลที่จะให้ประชาชาติมองอิสลามด้วยสายตาที่ปราศจากความสงสัยใดๆ เพราะหากพระศาสดาจะทรงเติบโตหรือเจริญวัยท่ามกลางบุพการี หรือญาติชั้นผู้ใหญ่แล้ว

ก็อาจเป็นที่ครหาของผู้ไม่ปรารถนาดีต่อศาสนาอิสลามได้ว่า หลักธรรมคำสอนที่พระองค์ทรงนำมา มิได้เป็นหลักธรรมที่มาจากพระผู้เป็นเจ้า หากมาจากคำแนะนำของบิดามารดา หรือญาติชั้นผู้ใหญ่ ที่มุ่งหวังที่จะสร้างบารมีให้แก่พวกพ้องของตน การที่พระองค์ทรงกำพร้า จึงเป็นหลักประกันได้อย่างหนึ่งว่า หลักคำสอนที่พระองค์ได้ทรงนำมาสู่มวลชนนั้น มิใช่ได้มาด้วยการชี้แนะของปู่ หรือบุคคลใดซึ่งเกี่ยวข้องกับพระองค์

ประวัติศาสตร์ยังได้ระบุไว้โดยชัดเจนว่า ท่านลุงของพระองค์ ผู้ถึงแก่อสัญกรรมหลังจากที่พระองค์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตถึง 10 ปี ก็หาได้ยอมรับนับถือในศาสนาอิสลามไม่เป็นการประกาศอย่างชัดเจนว่า ญาติชั้นผู้ใหญ่ของพระองค์ มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมาของศาสนาอิสลามยุคสุดท้ายแต่ประการใด

3. จากความเห็นอันสอดคล้องของนักประวัติศาสตร์ที่ว่า แผ่นดินของนางหะลิมาฮ์ผู้เป็นแม่นมได้ประสบความสำเร็จเมื่อพระองค์ได้ไปอาศัยอยู่ใต้ชายคาของนาง พื้นแผ่นดินก็กลับอุดมสมบูรณ์เกิดความชุ่มชื้น พืชพันธุ์ธัญญาหารเจริญงอกงาม เหล่านั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า พระเจ้าทรงประทานสิริมงคลแก่พระองค์ และยังวิเคราะห์ได้อีกว่า ที่ใด ตำบลใด มีคนดีอยู่ ที่นั่น ตำบลนั้นจะได้รับสิริมงคลจากพระเจ้า

หลักธรรมคำสอนของอิสลามเน้นให้เราได้ทราบว่า ความดีและคำขอของผู้ที่ดำรงตนอยู่ในหลักการของอิสลาม มีบทบาทอันสำคัญที่จะพึงได้รับพระเมตตาจากพระผู้เป็นเจ้า โดยเหตุนี้ อิสลามจึงสนับสนุนให้มุสลิมขอต่อบุคคลผู้ขอและห์ (คนดี) ให้ช่วยวิงวอนต่อพระเจ้าให้ประทานในสิ่งที่เขาต้องการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องใดก็ตามที่ไม่ผิดต่อหลักการของศาสนา และยิ่งกว่านั้น เหตุการณ์ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่า พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงให้การโอบอ้อมพระศาสดามาแต่เยาว์วัย เป็นการสร้างภาวะแวดล้อมให้เกิดขึ้นในสามัญสำนึกของมวลชนที่จะพึงมีต่อพระศาสดาว่า เหตุการณ์นั้น เป็นลางบอกเหตุประการหนึ่งถึงการเป็นศาสดาของพระองค์ ซึ่งจะทำให้มวลชนยอมรับในศาสนาอิสลามได้โดยง่าย

4. เหตุการณ์ [ฝ่าทรวงอก] ที่เกิดขึ้น นับได้ว่าเป็นลางบอกเหตุในการเป็นศาสนทูตของพระองค์อีกประการหนึ่ง กระแสรายงานหลายกระแส ต่างบ่งชี้ถึงข้อเท็จจริงของเหตุการณ์นี้ ส่วนหนึ่งจากกระแสรายงานนั้น ได้กล่าวไว้ในหนังสือหะดีษของท่านศาสดาว่า :

[ท่านยิบรียล (เทวทูต) ได้มาหาท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ ในขณะที่พระองค์ทรงเล่นอยู่กับเด็กชายอีก 2 คน โดยตรงเข้าจับพระองค์และได้ฝ่าหัวใจ เพื่อนำเอาเลือดร้าย

แห่งชาตานออกมา แล้วล้างด้วยน้ำบริสุทธิ์ หลังจากนั้น ก็ได้นำกลับที่เดิม เด็กชาย 2 คนนั้น ก็เที่ยวตามหา มารดาของเขา [คือ นางหะลิมาฮ์] และว่า มูฮัมหมัดถูกฆ่าตายเสียแล้ว ทุกคนจึงมุ่งตรงไปหาพระองค์ ขณะที่พระองค์อยู่ในภาวะชืดเซียว]

จึงนับได้ว่าทุกชีวประวัติของพระองค์ ถูกเริ่มต้นมาจากการ [ฝ่าทรวงอกเพื่อประทับตราพระวจนาตถ์] อันถือเป็นนัยยะแห่งการให้ความสำคัญ และเป็นคำตอบโดยปริยายกับหัวข้อบทความนี้ ว่าความสัมพันธ์ระหว่าง “พระวจนาตถ์” และ “หะดีษกุฎซี” กับชีวประวัติของพระศาสดามูฮัมหมัดแห่งศาสนาอิสลาม นั้นมีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งเพียงใดครบถ้วนผู้อ่านที่เคารพรักทั้งหลาย

และสิ่งที่เราได้รับจากเหตุการณ์นี้นั้น เป็นประโยชน์ในแง่ที่พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงบันดาลให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นทางกายภาพแห่งพระศาสดา เพื่อมวลชนจะได้ประจักษ์ชัดว่า ลางบอกเหตุที่พระองค์จะทรงได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสดานั้นเกิดขึ้น แม้ในขณะที่พระองค์ยังเยาว์วัยอยู่ เมื่อการประกาศศาสนาของพระองค์มาถึง เหตุการณ์เหล่านั้นจะผสมผสานกันอย่างแยบยล จนในที่สุดมวลชนจะยอมรับในหลักธรรมคำสอนที่พระองค์ทรงนำมาผ่าน “พระวจนาตถ์” และ “หะดีษกุฎซี” อย่างมีสัมพันธภาพเชื่อมโยงคำสอนซึ่งกันและกันตลอดไป

[หมวดคำสอนคริสต์ศาสนา]

พระศาสนจักรได้มอบหมายภารกิจ อันโดดเด่นแก่สตรี

ถอดความโดย: บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

พระศาสนจักรตระหนักรู้อย่างเต็มเปี่ยมถึงศักดิ์ศรีแท้จริงของบรรดาสตรี ศักดิ์ศรีนี้เท่าเทียมกับศักดิ์ศรีของบุรุษในสายพระเนตรของพระเจ้า พระศาสนจักรพยายามปกป้องพวกเธอตลอดมาในประวัติศาสตร์ ถึงแม้ว่าบ่อยครั้งสังคมปฏิเสธความจริงประการนี้ พระศาสนจักรยังหนุนให้สตรีหลายต่อหลายคนให้มีพลังเผยแพร่วามเชื่อตั้งแต่ต้นๆ ของชีวิตพระศาสนจักร

บรรดาสตรีหลายท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ถ่ายทอดกระจายความเชื่อคริสตชนตั้งแต่สมัยแรกๆ พวกเธออยู่ห้อมล้อมพระเยซูคริสต์ ปฏิบัติหน้าที่อันโดดเด่น ซึ่งอาจแตกต่างออก

ไปจากภารกิจของอัครธรรมทูตของพระเยซูคริสต์ พวกเธอได้เป็นพยานแห่งความสัตย์ซื่อเมื่อเผชิญกับความทุกข์ลำบาก แต่ได้ติดตามพระเยซูคริสต์ตลอดเวลาของศาสนบริการของพระองค์ สัตย์ซื่อในความจงรักภักดีที่มีให้พระเยซูคริสต์ จนบางคนได้ไปถึงเชิงกางเขน ณ เนินหัวกะโหลกโดยมิได้กังวลถึงชื่อเสียงหรือชีวิตของตนเอง

แม้พระวรสารไม่ให้ชื่อ “ธรรมทูต” หรือ “อัครธรรมทูต” แก่บรรดาสตรีเหล่านั้นก็จริง แต่พวกเธอ “ได้ติดตามพระเยซูคริสต์โดยตลอด” และได้พยายามเป็นไม้ตอวังผลัดเพื่อแพร่ความเชื่อ ในพระวรสารได้ให้

พวกเราเห็นว่าบรรดาสตรียอมรับความเชื่อ
ง่ายกว่าบรรดาบุรุษ และพระเยซูคริสต์ก็ไม่
ลังเลใจในการพูดถึงแก่นแท้อันเป็นหัวใจของ
สารของพระองค์ อาทิ

สตรีชาวสะมาเรียที่ทุกคนรู้ดีว่าเป็น
หญิงบริการได้สนทนากับพระเยซูคริสต์ที่
บ่อน้ำของยาโคบ ได้น้อมรับคำตรัสของ
พระองค์และได้รับชีวิตนิรันดร์ “ผู้ที่ดื่ม
น้ำซึ่งเราจะให้นั้นจะไม่กระหายอีก น้ำที่เราให้
จะกลายเป็นธารน้ำในตัวเขา ไหลรินเพื่อชีวิต
นิรันดร์” (ยอห์น 4:14)

มารธาและมารี น้องสาวของลาซารัส
ผู้เป็นแบบอย่างของการรู้จักดำเนินชีวิตและ
แบบอย่างของความวางใจในพระเจ้า (อ่าน
ลูกา 10:38-42; ยอห์น 11:17-44)

มารีชาวมักดาลาเป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้เป็น
พยานแห่งอภิสิทธิ์แห่งการกลับคืนพระชนม์
ชีพของพระเยซูคริสต์ อันเป็นเหตุการณ์ที่
เป็นบาทฐานของความเชื่อคริสตชน (ยอห์น
20:11-18)

พระเยซูคริสต์ได้ปฏิบัติตนด้วยใจเสรี
กับบรรดาสตรี โดยไม่นำพาต่อข้อสมยอม
ของสังคมในเวลานั้นที่มองสตรีไปในทางลบ
ด้วยเหตุว่าพระองค์ทรงเห็นว่าบทบัญญัติต่อ
ความบริสุทธิ์ อาทิ ประจำเดือน การตกเลือด
ของสตรี เป็นบทบัญญัติไร้สาระพระองค์จึง
ทรงปล่อยให้สตรีตกเลือดมากกว่าสิบสองปี
แล้วผู้นั้นได้สัมผัสสายฉลองพระองค์ (อ่าน

ลูกา 8:43-48) เป็นบทบัญญัติเดียวกันที่
สังคมยิวใช้ในการตัดสินสตรีชาวสะมาเรียที่
คุยกับพระเยซูคริสต์ที่บ่อน้ำของยาโคบ

บรรดาสตรีหลายท่านได้ปฏิบัติอย่าง
เป็นรูปธรรมในงานอภิบาลและการอบรม
ผู้เข้ามาเป็นคริสตชนใหม่ๆ ในพระศาสนจักร
เริ่มต้น รวมถึงมีบทบาทเอกในการสร้างกลุ่ม
คริสตชนรุ่นแรกๆ หนังสือกิจการอัศจรรย์
ทูตได้เขียนถึงการกลับใจของบรรดาสตรี
เหล่านี้ เป็นประจักษ์พยานถึงบทบาทของ
ผู้ที่ขึ้นขอบต่อคริสตศาสนาจากสังคมของ
ชาวยิวและศาสนาอื่น พวกเธอปฏิบัติกา
อย่างอิสระเสรีทั้งในคำพูดและกิจการ ต้อนรับ
คริสตชนใหม่ๆ และปกป้องกลุ่มคริสตชน
แรกกำเนิด (อ่านกิจการอัศจรรย์ทูต 16:13
-15; 17:4)

นักบุญเปาโลได้แนะนำให้รู้จักสตรีชื่อ เฟบี ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นศาสนบริกรที่เมือง โครินธ์ ท่านได้แนะนำเฟบีเป็นศาสนบริกร เทียบเท่าศาสนบริกรบุรุษที่ทำงานอยู่กับ ท่าน ท่านได้แนะนำและขอร้องให้เคารพ สตรีผู้นี้ที่เคารพและไว้วางใจท่านนักบุญโล (อ่านโรม 16:1-2)

หนังสือกิจการอัครธรรมทูตได้กล่าว ถึงสตรีท่านหนึ่งชื่อทาปีธา ผู้เคยทำงานกับ นักบุญเปโตร ถือได้ว่าเป็นสาวกท่านหนึ่ง

โดดเด่นมากในประวัติของบรรดามรณสักขี ในสมัยนั้น กล่าวสั้นๆ ได้ดังนี้

ปี 203/746 จักรพรรดิ Septimus SEVERUS ได้ห้ามพลเมืองของตนรับศีลล้าง บาป เวลานั้นนักบุญแปร์ตุอาได้สมัครเข้า เป็นคริสตชนแล้ว เธอถูกจับพร้อมกับเฟลี ซิตัสทาสหญิงที่กำลังท้องแก่ และบรรดา ผู้สมัครเป็นคริสตชนทุกคนถูกตัดสิน ถูกจับ โยนในสนามกีฬาแห่งชาติให้สัตว์ร้ายกิน ก่อนวันประหาร บิดาของนักบุญพยายาม

“

**พระแม่มาเรียคือสตรีผู้เดียวในมนุษยชาติ
ที่เป็นผู้ปฏิสนธินิรมลที่ช่วยให้เรารอดพ้น
อาศัยการตอบรับของพระแม่ทำให้เกิด
‘พันธสัญญาใหม่’**

”

เพราะได้ช่วยเหลือพระศาสนจักรด้วยกิจ เมตตาหลากหลาย เมื่อสิ้นชีพลง นักบุญ เปโตรได้เรียกเธอให้กลับคืนชีพ (อ่านกิจการ อัครธรรมทูต 9:36-42)

มีข้อเขียนมากมายที่ยืนยันถึงแรงโน้ม น้าวจิตใจของบรรดาสตรีในพระศาสนจักร รุ่นแรก รวมทั้งเรื่องราวมากมายของบรรดา สตรีมรณสักขี ผู้เป็นแม่แบบของความอาจ หาญและเปี่ยมด้วยคุณธรรม นักบุญแปร์ เปตุอาและนักบุญเฟลิซิตัสเป็นสองท่านที่

ชักจูงโน้มน้าวให้เธอหันไปนมัสการพระอื่น เพื่อจะได้พ้นโทษเป็นอิสระ ท่านนักบุญตอบ บิดาว่า “พ่อคะ พ่อเห็นไฉนน้ำที่ตั้งตรงนั้น ไหม พ่อจะเรียกมันเป็นอย่างอื่นได้ไหมคะ ถ้าไม่ได้ หนูก็จะเรียกตัวเองเป็นอย่างอื่นไม่ได้ นอกจากคำว่า ‘เป็นคริสตชน’”

ขณะรอการประหาร ท่านนักบุญและ เพื่อนๆ ร่วมทุกข์ได้รับศีลล้างบาป นักบุญ เฟลิซิตัสได้ให้กำเนิดลูกในที่ถูกขัง ทุกคน มิได้รับการทำร้ายจากสัตว์เลยในคุกขัง

ในวันถูกประหารทุกคนคือบรรดามรณสักขีเหล่านี้ ได้เดินออกจากที่คุมขังด้วยความปิติยินดีที่ได้ตายเพราะความเชื่อในพระเยซูคริสต์ พวกเขาถูกตัดศีรษะพร้อมๆ กันต่อหน้าฝูงชน

แม้จะอยู่ในบรรยากาศของแนวความคิดของวัฒนธรรมในสมัยนั้นที่ว่าสตรีด้อยกว่าบุรุษ ต้องยอมรับว่ามีแต่ข้อเขียนจากนักเขียนคริสตชนเท่านั้นในสมัยโบราณที่กล่าวถึงบรรดาสตรีและให้เธอเหล่านั้นหลายคนมีบทบาทในสังคม ถ้าอ่านจดหมายหลายฉบับของนักบุญเปาโลผู้ถูกกล่าวหาว่ามีอคติต่อสตรีให้ลุ่มลึก จะพบว่าท่านนักบุญหาได้เป็นคนเช่นนั้นไม่ เพราะท่านเทศน์สอนอย่างแน่ชัด ว่าสตรีและบุรุษมีกระแสเรียกเหมือนกัน คือ “ดำเนินชีวิตแห่งความรักตามพระฉบับแบบของพระเยซูคริสต์” ในการยอมรับซึ่ง

กันและกัน (เอเฟซัส 5:21...) นำเสียดายที่คริสตชนบางท่านเข้าใจผิดเจตนา จึงนำข้อความเอาไปใช้อย่างคลุมเครือ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอคติต่อสตรีเพศโดยมิได้คำนึงถึงวิสัยทัศน์ของการสร้างคู่ชีวิต/ครอบครัว ซึ่งมีพื้นฐานมาจากศักดิ์ศรีอันเท่าเทียมกันของสตรีและบุรุษ

พระศาสนจักรสมัยเริ่มแรกเหมือนพระศาสนจักรในสมัยกลางที่เน้นกิจการต่างๆ ของบรรดาสตรีหลากหลายท่านที่ช่วยในการแพร่พระอาณาจักร ในการช่วยเหลือเสริมสร้างความเชื่อ หลายท่านได้ชักจูงบรรดาสามีของตนให้เปลี่ยนจิตใจมาเป็นคริสตชน ช่วยสร้างอารามต่างๆ ช่วยในการอบรมเด็กๆ มีอารามสำหรับนักพรตสตรีเกิดขึ้นหลายต่อหลายสถานที่

เคียงข้างนักบุญเบเนดิกมีน้องสาวนักบุญสโกลัสติกาเคียงคู่ไปกับนักบุญฟรานซิสแห่งอัสซีซี มีนักบุญคลารา นักบุญบริจิตแห่งสวีเดนและนักบุญคาทารีนาแห่งเซียนนา ผู้ได้โน้มน้าวให้พระสันตะปาปาเสด็จออกจากเมืองอาวียง (Avignon : ประเทศฝรั่งเศส) กลับไปประทับที่กรุงโรม

อาจพูดโดยรวมได้ว่า มีข้อเขียนหลายข้อจากบรรดาสมาณะในสมัยกลางที่ไม่เป็นมิตรกับบรรดาสตรี อาจเป็นช่วงเวลาของการถูกรอบงำด้วยความไม่เข้าใจในปฏิบัติการทั้งทางกายภาพและจิตใจ รวมไปถึงค่า

นิยมที่โน้มเอียงคิดแต่ความด้อยค่าของสตรี จึงเกิดการเข้าใจผิดและเหมารว่าสตรีเป็นเหตุ ก่อให้เกิดความชั่วร้ายของสมัย โชคดีที่ยังมี บรรดาสมณะที่นำเสนอความดีและคุณธรรม ของสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบรรดา คณะนักพรตเบเนดิกตินและโดมินิกันในช่วง ศตวรรษที่ 13 ท่านเหล่านี้ยอมรับในสิทธิ ของพรพิเศษที่ได้รับจากพระเจ้าเท่าเทียมกัน ทั้งสตรีและบุรุษ

แบบอันจูงใจคนจำนวนมากในช่วงยุคกลาง พระแม่มาริได้ก้าวเข้ารับบทบาทของสตรี ของคู่ชีวิตและของมารดา อันเป็นบทบาทที่ คริสตศาสนิกชนควรมีในชีวิตของแต่ละหน้าที่ ของแต่ละคน

ด้วยการมอบถวายแล้วซึ่งความตั้งใจ จะเป็นพรหมจารีของพระแม่มาริ ทำให้พระ แม่มีบทบาทหนึ่งเดียวในแผนการและปฏิบัติ การของพระเจ้าเพื่อความรอดพ้นของมนุษย์

คำสอนของนักบุญพระสันตะปาตรยอห์น ปอลที่ 2 ได้เปิดเผยเราให้รู้ว่า คริสต์ศาสนาสอนให้มองศักดิ์ศรี และกระแสเรียกของสตรีในความเสมอภาคกับบุรุษเพศ

พระแม่พรหมจารีมาริได้มีบทบาทโดดเด่นในธรรมล้ำลึกแห่งการเปิดเผยว่าพระ บุตรเป็นพระเจ้าทรงรับสภาพมนุษย์ เพราะ การเปิดเผยนี้เป็นการรับสภาพอันสมบูรณ์ แบบพระแม่มาริ คือสตรีผู้เดียวในมนุษยชาติ ที่เป็นผู้ปฏิสนธินิรมลที่ช่วยให้เรารอดพ้น อาศัยการตอบรับของพระแม่ทำให้เกิด ‘พันธสัญญาใหม่’ (เทียบสมณ สาส์นเวียน Muleris Dignitatem ข้อ 11 ของนักบุญ พระสันตะปาตรยอห์นปอลที่ 2 พระแม่มาริ ได้กลายเป็นภาพลักษณ์โดดเด่น ความ ศรัทธาต่อพระแม่พรหมจารีมาริได้กลายเป็น

พระแม่ได้กลายเป็นสตรีต่างหากแตกต่าง จากสตรีท่านอื่นดังนี้ ความศรัทธาต่อพระแม่ มารีได้เปลี่ยนแปรแนวความคิดและการ ปฏิบัติต่อบรรดาสตรีไปในทางบวกอย่างมาก

โดยภาพรวม ยุคกลางถูกมองว่าพระ ศาสนจักรเจริญชีวิตอยู่ในความสลัวๆ โดย เฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับภาพลักษณ์อันเลื่อน ลางของความเป็นสตรี แต่ในความเป็นจริง ข้อมูลมากมายแสดงให้เห็นถึงสังคมของสตรี ที่แบ่งบานในชีวิตของพระศาสนจักร มีอาราม สำหรับนักพรตสตรีก่อกำเนิดหลายแห่ง มีอิทธิพลเทียบเท่าระบบขุนนาง มีการ

จัดการบริหารโดยสตรีเอง ในด้านการศึกษา และในด้านการให้ความรู้ทางศาสนา บ่งบอกถึงการมองสตรีไปในทางบวกมากขึ้น

ในประมวลกฎหมายพระศาสนจักรที่เกี่ยวกับการแต่งงาน มีมาตราที่บัญญัติถึงการปกป้องผลประโยชน์ของสตรี เพราะการแต่งงานมีรากฐานบนความเสมอภาคของคู่ชีวิตทั้งสอง และพระศาสนจักรได้ถือเป็นหน้าที่อันพึงต้องปฏิบัติในการปกป้องสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากความรุนแรงในทุก ระดับของชีวิต พระศาสนจักรในสมัยนั้น พยายามรณรงค์เพื่อให้ความสำคัญต่อความ สมัคใจของหญิงสาวในการเข้าพิธีแต่งงาน ไม่ใช่ใช้วิธีคลุมถุงชนตลอดเวลา จากศตวรรษ

ที่ 8 เรื่อยมา การยอมรับด้วยความสมัครใจ ของคู่สมรสเป็นองค์ประกอบสำคัญในการ แต่งงาน และจากศตวรรษที่ 12 สตรีไม่ใช่ สิ่งของของบุรุษ แต่เป็นผู้เสมอภาค เป็นคู่ ชีวิต เป็นของกันและกันในการแต่งงานแบบ คริสตชน

แนวความคิดในการมองสตรีทั้งทาง บวกและทางลบนี้ขึ้นๆ ลงๆ ไปตามสภาพ การณ์ในพระศาสนจักรจนถึงศตวรรษที่ 19 แต่เราควรต้องกล่าวถึงความรุ่งเรืองของแนว ความคิดที่มีต่อสตรีในทางบวกในศตวรรษ ที่ 17 สตรีได้เข้ามามีบทบาทอย่างโดดเด่น และชัดเจนอย่างรับผิดชอบและอิสระ แต่ก็ ต้องยอมรับว่าการปฏิรูปของพระศาสนจักร เผอิญนำความเข้มงวดในกฎบางกฎ โดยเฉพาะ กับนักพรตสตรี ทำให้รูปแบบการเจริญชีวิต ของผู้ถวายตัวแล้วค่อยๆ หายไป

เราคงต้องยอมรับบทบาทอันโดดเด่น ของนักบุญเทเรซาแห่งอาวิลลา (1575-) การ ขยายตัวของคาร์เมไลต์โนสเปนและต่อมาใน ฝรั่งเศส นักบุญฌาน เดอ ซังตาล (1572-) นักบุญฟรานซิสแห่งซาล (1567-) คณะธิดา เมตตาธรรม นักบุญวินเซนต์ เดอ ปอล (1581-) เป็นต้น นี่คือสภาพแวดล้อมและ ปรากฏการณ์ในทวีปยุโรปเป็นพิเศษ

ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เรื่อยมา พระ ศาสนจักรได้เื้อื่อต่อบรรดาสตรีให้พบการ ปลดปล่อยจากการถูกมองอย่างดูแคลน

นอกจากการกดขี่ในหลายรูปแบบ บรรดาสตรีได้ก่อตัวสร้างคณะหรือกลุ่ม หรือองค์กรเมตตาทรรรมและสังคมสงเคราะห์ อันทำให้เกิดบรรยากาศของความรับผิดชอบ และความปลาบปลื้มในสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นสตรีที่มีเท่าเทียมกับบุรุษ สตรีหลายท่านได้รับเกียรติในการประกาศแต่งตั้งให้เป็น “นักปราชญ์ของพระศาสนจักร” อาทิ นักบุญเทเรซาแห่งอาวิลลา นักบุญคาทารีนาแห่งเซียนนา นักบุญเทราซาแห่งพระกุมารเยซู นักบุญฮิลเดการ์ตแห่ง Bingen เป็นต้น

โดยความเป็นจริงพระศาสนจักรมิได้เฉยเมยต่อปัญหาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสตรี และพยายามในศตวรรษที่ 20 มองบทบาทอันสำคัญของสตรีในโลกกว้างของเรา คำสอนของนักบุญพระสันตะปาปาโยฮัน ปอลที่ 2 เปิดเผยให้เราทราบถึงความยิ่งใหญ่และศักดิ์ศรีของสตรี ดังมีเขียนไว้ในสมณสาส์นเวียน Mulieris Dignitatem (1988/2531) ดังที่ได้เอ่ยมาข้างบน

นักบุญพระสันตะบิดรโยฮัน ปอลที่ 2 ในสมณสาส์นเวียนฉบับนี้ กล่าวถึงบทบาทหนึ่งเดียวของพระแม่มารีในประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้นของพวกเรา กล่าวถึงการประกาศความยิ่งใหญ่เกี่ยวกับสตรีในพระคัมภีร์จากบาปแรกของสตรี คือเอวาและอาดัม จนถึงการประจักษ์มาหา มารีย์ชาวมักดาลาหลังการกลับคืนพระชนม์ของพระเยซู

คริสต์ เน้นบาปแผล/รอยฉีกฉีกระหว่างสตรีและบุรุษ เน้นการตัดขาดสัมพันธ์ เพราะบาปกำเนิดนั้น ทำให้มนุษยชาติตัดขาดจากพระเจ้า แท้จริงแล้วบาปของเอวาก็คือบาปกำเนิดของสตรีและบุรุษ แต่ผลกระทบที่ตามมาจากบาปกำเนิด คือความคิดที่ว่าบุรุษอยู่เหนือสตรีอันเกิดจากความเสื่อมถอยในระดับทัศนคติ คำสอนของนักบุญพระสันตะบิดรโยฮัน ปอลที่ 2 ได้เปิดเผยเราให้รู้ว่า คริสต์ศาสนาสอนให้มองศักดิ์ศรี และกระแสเรียกของสตรีในความเสมอภาคกับบุรุษเพศ พระศาสนจักรจึงเน้นเป็นพิเศษถึงกระแสเรียกหนึ่งเดียวของสตรีในการแต่งงาน ในมารดรภาพ และในความปรารถนาเป็นพรหมจารี

พระสันตะบิดรเบเนดิกที่ 16 ได้ตรัสถึงสตรีในการเข้าเฝ้าพระสันตะบิดรเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2007/2550 พระองค์ทรงเตือนให้เรารำพึงถึงความช่วยเหลืออย่างใจกว้างต่อบรรดาสตรี ผู้ช่วยในการประกาศข่าวดีของพระเยซูคริสต์และในพระศาสนจักรเริ่มแรก ในคำสอนของพระศาสนจักร พระสันตะบิดรได้ทรงแสดงความสนพระทัยต่อเรื่องความรับผิดชอบของบรรดาสตรีในพระศาสนจักร เพื่อส่งเสริมและฟื้นฟูพลังของสตรีเพศในการจัดการบริหารภายในพระศาสนจักรและสถาบันต่างๆ

ในการเข้าเฝ้าพระสันตะบิดรฟรานซิส เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2015/2558 พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ทรงอธิบายจากการสอนหลักความเชื่อถึงความแตกต่างและความเติมเต็มซึ่งกันและกันของสตรีและบุรุษ สิ่งสร้างเดียวในปฐมกาลที่เป็นภาพลักษณ์และละม้ายคล้ายพระเจ้า มิใช่เป็นเพียงอาดัมเท่านั้นที่เป็น “ภาพลักษณ์และละม้ายคล้าย” แต่เป็นเอวად้วย ความแตกต่างของทั้งสองหาใช่การย้อยแย้ง หรือความเลื่อมล้ำของกันและกันไม่ แต่เป็นความเป็นหนึ่งเดียวกันโดยสะท้อนภาพลักษณ์ของพระเจ้า และเพื่อการเจริญเติบโตอย่างกลมกลืน มนุษย์ต้องการความมีถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน โดยการพยายามฟังและช่วยเหลือกัน ในความรัก ในกิจประจำวัน ในการทำงาน และในความเชื่อ อันจะทำให้ทั้งสตรีและบุรุษค่อยๆ เข้าใจจริงๆ ว่าการเป็นบุรุษและเป็นสตรีนั้น หมายความว่าอย่างไร

การไม่พยายามเข้าใจให้ถ่องแท้ถึงความแตกต่างทางเพศ การพยายามลบและปฏิเสธความแตกต่างนี้ออกไป สร้างเหวลึก โดยไม่รู้ตัวระหว่างสตรีและบุรุษ ซึ่งมักอ้างทฤษฎีผิดๆ ของคำว่า “เสมอภาค” เราสับสนมากไปหรือเปล่าว่า “ความเสมอภาค” ซึ่งเป็นกระแสที่กำลังมาแรงเวลานี้ ว่าทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะต้องมีบทบาทเหมือนกันทุกประการ

ถ้าคนเรารู้สึกมีคุณค่าและศักดิ์ศรี มีศักยภาพ มีอิสรภาพ มีการเคารพความเป็นคนของแต่ละคนอย่างเท่าเทียมกัน จะมีความปลื้มปิติอยู่ในทุกตัวคนและทั่วไปในสังคม

การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนอย่างเท่าเทียมกัน คือศีลธรรมพื้นฐานของสังคม เป็นรากฐานของสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ความเป็นธรรมทางสังคม ต้องอยู่บนฐานและนำไปสู่การเคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นคนอย่างเท่าเทียมกัน หรืออีกนัยหนึ่งต้องเอาการเคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นคนอย่างเท่าเทียมกันเป็นตัวตั้ง

ถ้าเอาเงิน ความรู้ อำนาจ ลาภยศ บรรดาศักดิ์เป็นตัวตั้ง จะมีแต่พฤติการณ์กดขี่ความเป็นคนลง เรื่องการเอาศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนเป็นตัวตั้ง ดูเหมือนเป็นเรื่องยากและเป็นนามธรรม แต่จริงๆ แล้วถ้ากะเทาะให้ลุ่มลึกในการมองคน จะเหมือนหน้ามือเป็นหลังมือ

ถ้าเอาความรู้ในตำราเป็นตัวตั้ง คนส่วนน้อยจะมีเกียรติ คนส่วนใหญ่จะไม่มีเกียรติและถูกทำให้รู้สึกด้อยค่า ขาดมั่นใจในตัวเอง และบางทีความรู้ในตำรานั้นอาจเป็นความรู้ต่างถิ่น อาจขาดฐานอยู่ในวัฒนธรรมของตน

ความรู้ในตัวคนนั้นทุกคนมี เพราะได้มาจากประสบการณ์ชีวิตและการทำงาน ทุกคนมีประสบการณ์ชีวิตและการทำงานจึงมีความรู้ที่ได้มาจากวิถีชีวิตอันมีฐานอยู่ในวัฒนธรรม อันวิถีชีวิตร่วมกันของกลุ่มชน (เทียบ Prof นายแพทย์ วิจารณ์ พาณิช)

ผู้หญิงและผู้ชายไม่จำเป็นต้องมีพฤติกรรมหรือบทบาทเหมือนกัน เพราะผู้หญิงและผู้ชายต่างก็มีความต้องการส่วนบุคคล และบทบาทที่สังคมมอบให้แตกต่างกัน เราสับสนไปหรือเปล่าว่า การส่งเสริมความเสมอภาค เป็นปัญหาเฉพาะของผู้หญิงว่าการส่งเสริมความเสมอภาคจะทำให้เกิดความขัดแย้งว่าการส่งเสริมความเสมอภาคคือการที่ผู้หญิงออกมาต่อสู้เพื่อลดบทบาทและอำนาจของผู้ชาย แท้จริงไม่ใช่ แต่ความเสมอภาคคือการเสริมพลังศักยภาพที่แตกต่างกันของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ให้ผู้หญิงและผู้ชายได้ใช้ศักยภาพที่ตนมีอย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ (คุณประโยชน์นั้นเป็นสิ่งดีทั้งต่อตัวเองและต่อสังคม) ไม่ใช่เพิ่มภาระงาน แต่เป็นการสอดแทรกหรือเติมเต็มให้กันและกัน

สังคมไทยเข้มงวดในเรื่องพฤติกรรมทางเพศระหว่างหญิงและชายซึ่งเราต้องยอมรับโดยคุณิว่าแตกต่างกัน กล่าวคือสังคมไม่ยกย่องผู้หญิงที่มีราศีหรือไม่ถือพรหมจรรย์ และมองไปว่าเป็นผู้หญิงมีจิตใจ

โลเลเปลี่ยนแปลงง่าย ในขณะที่สังคมไม่คาดหวังสิ่งเหล่านี้จากฝ่ายชายเท่าใดนัก ความคาดหวังที่แตกต่างกันนี้ส่งผลต่อความไม่ซื่อสัตย์/ความไม่นอกใจ ในเรื่องนี้ฝ่ายชายมักไม่ได้รับการลงโทษทางสังคมเมื่อเทียบกับที่ลงโทษฝ่ายหญิง หรือมีก็น้อยมาก

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสหรือการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีใช้คู่อุปการะสำหรับฝ่ายชายยอมกันดื้อๆ และถือว่าเป็นสิ่งที่พอยอมกันได้ นี่คือนิสัยหนึ่งซึ่งชักพาให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในโรงเรียน ในที่ทำงาน ปัญหาโรคเอดส์ การทำแท้ง การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จึงควรให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและอนามัยในทุกระดับด้วยดวงตาของการให้เกียรติกัน โดยเฉพาะอย่างกับวัยเจริญพันธุ์ ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายให้รู้และเข้าใจเหมือนกัน ทั้งไม่อายุที่จะสื่อสารเรื่องเพศระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยแทนที่จะสอนแต่ฝ่ายหญิงให้รักนวลสงวนตัว ก็ต้องสอนให้ฝ่ายชายเรียนรู้ที่จะเคารพสิทธิของอีกฝ่ายด้วย

เราต้องพยายามมองให้เป็นการสร้างสรรค์มากกว่าเมื่อเราได้สัมผัสความแตกต่างกันระหว่างเพศสตรีและบุรุษ พยายามพูดคุยกันให้มากขึ้น พยายามฟังกันและกัน พยายามรู้จักกันให้ลึกซึ้งขึ้น และรักกันอย่างดีมีค่ามากขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ในท่าทีของการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงทิ้งท้ายว่า ให้ทุกคนพยายามส่งเสริมบรรดาสตรีให้มากขึ้น และเพื่อสร้างความถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น เราต้องไม่เพียงฟังสตรีมากขึ้นเท่านั้น แต่พยายามให้เสียงของเธอเหล่านั้นมีน้ำหนักจริงๆ เป็นอะไรที่มีคุณค่าที่ทุกคนยอมรับ เหมือนพระเยซูคริสต์ที่ชื่นชมและชื่นชอบบรรดาสตรี ในขณะที่สังคมรอบด้านมองพวกเธอเป็นพลเมืองชั้นสอง

ขอเสนอเพิ่มบทถอดความย่อๆข้างล่างนี้เพื่อยืนยันแนวความคิดที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับบทบาทและศักดิ์ศรีของสตรี

มีแนวความคิดที่มีอคติอย่างมากต่ออัครธรรมทูตเปาโล คือพวกเขากล่าวว่าท่านนักบุญเป็น “คนรังเกียจ สตรี=misogyne” ขอเสนอบทสรุปของคุณพ่อ Michel QUESNEL นักอรรถกถาจารย์ท่านหนึ่ง ผู้พยายามให้ความกระจ่างแก่พวกเราเกี่ยวกับทัศนคติแบบแนวลบที่มีต่ออัครธรรมทูตเปาโล

ท่านได้อธิบายตรงกันข้ามกับแนวความคิดด้านลบว่าอัครธรรมทูตเปาโลเป็น “คนรังเกียจสตรี” ดังนั้นว่าอัครธรรมทูตเปาโลพูดถึงความเท่าเทียมกันในองค์พระคริสต์ระหว่างหญิงและชาย อันเป็นแนวความคิดที่แผ่พรอย่างสุดๆ ในสมัยของท่าน เป็นแนวความคิดที่ปฏิวัติอย่างสุดขีดต่อแนวความคิดสมัยนั้น

คำว่า “รังเกียจสตรี (misogyne)” ในยุคของชาวกรีก เป็นคำที่บ่งบอกถึงความเกลียดชังอย่างมหันต์ เป็นอาการที่บอกว่า เป็นศัตรูและสามารถจบลงด้วยความรุนแรงทางกายภาพ นี่คือธรรมเนียมปฏิบัติโบราณ ไม่ว่าจะเป็นชาวยิว ชาวกรีก ชาวโรมัน คือถือว่าสตรีต้องนอบน้อมยอมสามี/บุรุษ ถ้าเธอพูดอะไรในที่สาธารณะ และไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับคู่ชีวิตของเธอ เธอทำให้เขาขายหน้าเสื่อมเสียเกียรติ

ดังนั้น ต้องยอมรับโดยคุณิว่าคำพูดของอัครธรรมทูตไม่เกินเลยในเวลานั้น เมื่อท่านกล่าวถึงบรรดาสตรี เมื่อท่านเขียนไว้ว่า “ให้บรรดาสตรีอยู่เงียบๆ ในที่ชุมนุม... แต่ต้องอ่อนน้อมเชื่อฟังตามที่ธรรมบัญญัติกำหนดไว้”(เทียบ 1 โครินธ์ 14:34) ซึ่งในเวลานั้นยังไม่มีแนวความคิดของคำว่า “รังเกียจสตรี”

คำพูดท่านเองที่กล่าวมาเพื่กลายมาเป็นแนวความคิด “ความรังเกียจสตรี” ในศตวรรษที่ 19 นี้เอง ที่บรรดาสตรีต่างๆ และมีบทบาทสำคัญ ได้ลุกขึ้นเรียกร้องความเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าแรงที่ไม่เท่าเทียมกัน ว่าไปแล้ววิธีปฏิบัติดังกล่าวยังคงมีอยู่ทั่วไปในโลกปัจจุบันของเรา

ในสมัยโบราณ การใช้/อ้างชื่อของบุคคลที่ตนเคารพ คารวะนับถือในวรรณกรรมเป็นธรรมเนียมที่ใช้กันทั่วไป ดังนั้น เราจะเห็น

ว่ากษัตริย์ดาวิดมิได้นับพันธบทสดุดีทั้ง 150 บท แต่บทสดุดีทั้งหมดถือว่ามาจากกษัตริย์ดาวิด หรือหนังสือความปรีชา (ปรีชาญาณ) ก็ใช้ชื่อกษัตริย์โซโลมอน จดหมายทั้งสองฉบับที่ใช้ชื่อของนักบุญเปโตร ก็ไม่ใช่ นักบุญเปโตรเป็นผู้เขียน นักบุญเปาโลก็เช่นกัน มิได้หลุดเป็นข้อยกเว้นจากธรรมเนียมปฏิบัตินี้

จดหมายที่ใช้ชื่ออัครธรรมทูตเปาโล เป็นผู้เขียนทั้งหมด 13 ฉบับ มีเพียง 7 ฉบับเท่านั้นที่นักวิเคราะห์ นักอรรถกถาจารย์แน่ใจว่าเป็นของท่าน คือจดหมายถึงชาวโรม จดหมาย 2 ฉบับถึงชาวโครินธ์ จดหมายถึงชาวกาลาเทีย จดหมายถึงชาวฟิลิปปีจดหมายฉบับแรกถึงชาวเอเธสโลนิกา จดหมายถึงฟีเลโมน

นักพระคัมภีร์กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าจดหมายถึงทิโมธี ไม่ใช่ของอัครธรรมทูตเปาโล เป็นจดหมายตอนปลายศตวรรษที่หนึ่ง เป็นสมัยที่พระศาสนจักรอยู่ในความรับผิดชอบของชายล้วนๆ เราสามารถอ่านได้ดังนี้ “ขณะชุมนุมกัน สตรีควรเรียนรู้โดยการรับฟังอย่างเงียบๆ และนอบน้อม ข้าพเจ้าไม่อนุญาตให้สตรีสอนหรือใช้อำนาจเหนือบุรุษ แต่ให้สตรีสงบ เพราะพระเจ้าทรงสร้างอาดัมมาก่อน แล้วจึงทรงสร้างเอวา ในภายหลัง อาดัมไม่ได้ถูกลวงให้หลงผิด แต่ผู้ที่ลวงให้หลงผิดและทำบาปคือภรรยาของเขา” (1 ทิโมธี 2:11-14) อัครธรรมทูต

เปาโลในทางตรงกันข้ามถือว่าในที่ชุมนุมภานา สตรีสามารถภานาออกเสียงดังได้ อีกทั้งประกาศพระวาจาได้ ดังเราสามารถอ่านได้ดังนี้

“แต่สตรีที่อธิษฐานภานาหรือประกาศพระวาจาโดยไม่คลุมศีรษะก็ลบหลู่ศักดิ์ศรีศีรษะของตน...” (1 โครินธ์ 11:5) อีกทั้งท่านยังโยนความรับผิดชอบบาปกำเนิดไปให้อาดัมไม่ใช่เอวา

“บาปเข้ามาในโลกเพราะมนุษย์คนเดียว และความตายเข้ามาเพราะบาปฉันใด ความตายก็แพร่กระจายไปถึงมนุษย์ทุกคน เพราะทุกคนทำบาปฉันนั้นก่อนที่จะมีธรรมบัญญัติ ถึงกระนั้นความตายก็มีอำนาจเหนือมนุษย์ชาติตั้งแต่อาดัมมาจนถึงโมเสส มีอำนาจเหนือแม้คนที่มิได้ทำบาปเหมือนกับอาดัมที่ได้ลวงละเมิด...” (โรม 5:12-14)

อาจพูดได้ด้วยซ้ำไปว่า อัครธรรมทูตเปาโลค่อนข้างเอียงไปทางเสรีภาพของบรรดาสตรีด้วยซ้ำไป ท่านเขียนอย่างชัดเจนในเรื่องนี้ อ่านได้จากจดหมายถึงชาวกาลาเทีย

“เพราะท่านทุกคนได้รับศีลล้างบาปในองค์พระคริสต์ ก็สวมองค์พระคริสต์ไว้ ไม่มีชาวยิวหรือชาวกรีก ไม่มีทาสหรือไท ไม่มีชายหรือหญิงอีกต่อไป เพราะท่านทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกันในองค์พระเยซูคริสต์” (เทียบ กาลาเทีย 3:27-28)

ความคิดเห็นเช่นนี้ ความคิดที่พลิกผัน คัดแย้งกับแนวความคิดและธรรมเนียมปฏิบัติของสมัยนั้น แม้กระนั้นเราก็ทราบดีว่า วิธีปฏิบัติธรรมเนียมปฏิบัติต่อสตรีตามที่อัครธรรมทูตเปาโลให้ความเห็นและยืนยันว่า อยู่บนบาทฐานที่ยอมรับได้ ยังหาได้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ไม่แม้ในโลกที่เราถือว่ามีอารยธรรม ไม่จำเป็นต้องยกตัวอย่างของความเหลื่อมล้ำระหว่างสตรีเพศและบุรุษเพศมาให้เห็นอยู่ดาษดื่นในปัจจุบัน ไม่เว้นประเทศไทยของเรา

อัครธรรมทูตเปาโลยังขอร้องให้ชาวโรมในจดหมายอำลาของท่าน ให้การระนางยูนิอัส (Junias) ผู้ได้รับมอบหมายภารกิจธรรมทูตอันสูงส่งพร้อมกับสามีของเธอ

“ขอฝากความคิดถึงอันโตรนิคัสและยูนิอัส ผู้เป็นญาติและเคยถูกจองจำร่วมกับข้าพเจ้า ทั้งสองคนนี้เป็นคนเด่นในหมู่อัครธรรมทูตและได้มานับถือองค์พระคริสต์ก่อนข้าพเจ้า” (เทียบ โรม 16:7)

พระเยซูคริสต์เองได้มีพระทัยเปิดกว้างต่อความรับผิดชอบที่บรรดาสตรีได้รับมอบหมาย ที่ทัศนของอัครธรรมทูตเปาโลไปในทิศทางเดียวกับพระองค์ อาจเป็นไปได้ว่าทั้งสองท่านอยู่ในสถานภาพโสตร์ร่วมกัน จึงมีใจเปิดกว้างในเรื่องนี้

ทั้งนี้เราต้องศึกษาให้ลุ่มลึกเพื่อค้นความเป็นธรรมแก่อัครธรรมทูตเปาโล

[หมวดจริยศาสตร์]

เราสามารถต้อนรับและสนับสนุน คริสตชน LGBTQ+ ได้อย่างไร ? กับคุณพ่อเจมส์ มาร์ติน, เอส.เจ.¹

ธัญภรณ์ ลีกำเนิดไทย

เรื่องราวความหลากหลายทางเพศกลายเป็นประเด็นสำคัญที่หลายคนจับตามอง สื่อในโลกออนไลน์ และโซเชียลมีเดียเผยให้เห็นถึงกระแสที่คนรุ่นใหม่สนใจเรื่องราวของชาว LGBTQ+ (กลุ่ม lesbian, gay, bisexual, transgender และ queer) นำนวนว่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ เสรีภาพของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ กระแสการเรียกร้องความเท่าเทียมจากกลุ่ม LGBTQ+ หรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนเหล่านี้ล้วนเป็นหัวข้อที่สื่อต่างหยิบยก

ในขณะเดียวกัน คริสตชนคาทอลิกรุ่นใหม่หลายคน ซึ่งจำนวนหนึ่งยอมรับว่าตนนั้นเป็น LGBTQ+ ต่างให้ความสนใจกับเรื่องกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในทัศนคติของศาสนาที่พวกเขานับถือ โดยคำถามที่อยู่ในใจของคนเหล่านี้ คือ “เราจะทำอย่างไรที่จะยอมรับ และต้อนรับคริสตชนคาทอลิกที่มีความหลากหลายทางเพศ ?”

อย่างไรก็ตาม ทัศนคติของคริสตชนที่มีต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศแตกต่างกันตามแต่ละประเทศ และสภาพ

¹ สามารถติดตามขมกกิจกรรมดังกล่าว ย้อนหลังได้ที่ <https://fb.watch/8AZ5x3x1BK/> หรือทางเฟซบุ๊กของ MAGIS Thailand

นักวิเคราะห์เศรษฐกิจและการเงิน นักแปล นักเขียน มหบัณฑิตด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศจากมหาวิทยาลัยรัฐศาสตร์ปารีส, อดีตนักเรียนทุนรัฐบาลฝรั่งเศสที่สนใจศึกษาค้นคว้าทางเทววิทยา และพยายามเป็นศิษย์ธรรมทูตตามแบบฉบับฆราวาสในโลกปัจจุบัน

สังคม ซึ่งกลุ่มคริสตชน LGBTQ+ บางแห่งต้องพบกับการกีดกัน การไม่ยอมรับ การถูกประณามจากคนรอบข้าง ชุมชน และสังคมโดยรวมไปถึงชุมชนแห่งความเชื่อที่คริสตชนกลุ่มดังกล่าวได้เติมโต และอาศัยความรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ ไม่มีความสุขที่จะอยู่ต่อไป แน่ใจว่า “ถ้าอวัยวะหนึ่งเป็นทุกข์ อวัยวะอื่นๆ ทุกส่วนก็ร่วมเป็นทุกข์ด้วย...” (1 โครินธ์ 12:26)

เยาวชน คนรุ่นใหม่ และผู้ที่สนใจจากหลายประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศในทวีปเอเชียอื่นๆ ซึ่งมี คุณพ่อเจมส์ มาร์ติน, เอส.เจ. (James Martin, S.J.) บาทหลวงคณะเยสุอิต ชาวอเมริกา ผู้รับหน้าที่ดูแลงานอภิบาลกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศในสหรัฐอเมริกา และได้รับเสียงสนับสนุนจากโป๊ปฟรานซิสในงาน

เมื่อพบกับนายร้อย หญิงชาวซามาเรีย และคักเคียส “พระเยซูเจ้าทำอะไร? พระองค์ทรงว่ากล่าว ตำหนอ รังเกียจ หรือประณามหรือไม่ ?

คำถามดังกล่าว ผวนวกกับกระแสสังคมได้ดลใจให้กลุ่มแมกิส ประเทศไทย (MAGIS Thailand) ซึ่งเป็นกลุ่มคริสตชนที่ได้รับการหล่อหลอมภายใต้จิตตารมณ์นักบุญอิกญาซีโอ และกำกับดูแลของคณะเยสุอิต ให้จัดกิจกรรม “How can Catholics Can Welcome and Support LGBTQ Catholics in the Church?” ขึ้น เมื่อวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2021 ที่ผ่านมา โดยมีสมาชิกกลุ่มแมกิสประเทศอื่นๆ รวมทั้ง

อภิบาลดังกล่าว และเข้าถึงทุกๆ คน ตาม “สไตล์” ของพระเจ้า ซึ่งประกอบไปด้วย “ความใกล้ชิด ความเห็นอกเห็นใจ และความอ่อนโยน”²

คำตอบสำหรับคำถามว่าคริสตชนคาทอลิกสามารถต้อนรับและสนับสนุนกลุ่มคริสตชน LGBTQ+ ซึ่งทุกคนต่างตั้งตารอคอยสิ่งที่คุณพ่อเจมส์จะกล่าว หากแต่ในระหว่าง 45 นาทีของการบรรยาย คุณพ่อเจมส์กลับยกเรื่องเล่า 3 เรื่องจากพระคัมภีร์

² “Pope Francis: God draws near to all with the heart of a Father.” 27 มิถุนายน ค.ศ. 2021, <https://www.vatican-news.va/en/pope/news/2021-06/pope-francis-letter-james-martin-lgbtq-ministry.html>. วันที่สืบค้น : 9 oct. 2021.

โดยไม่มีเนื้อหาส่วนใดที่ขัดแย้งกับคำสอน
ของศาสนจักร ธรรมประเพณี หรือต่อต้าน
ประกาศของสมณกระทรวงแห่งพระสัจธรรม
(Congregation for the Doctrine of the
Faith)

อ่าน เพื่อเก็บรายละเอียด และเรื่องราวที่
ซ่อนระหว่างบรรทัด “นายร้อยคนนี่คือใคร?
“...ขณะนั้นเป็นเวลาประมาณเที่ยงวัน...
ทำไมต้องสนใจว่าเป็นเวลาเที่ยงวันด้วย?”
“ขอเชิญทุกคนให้จินตนาการว่าศักดิ์เศิส

“

ในปัจจุบัน เราจะแสดงออกถึงความเคารพ
ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ
กับกลุ่มคริสตชน LGBTQ+ อย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างไร?
สิ่งที่สามารถเริ่มทำได้อย่างง่ายๆ คือ เปิดใจรับฟัง....

”

ทั้งนี้เรื่องเล่าที่คุณพ่อเจมส์ มาร์ติน
หยิบยกขึ้นมานั้น ได้แก่

1. เรื่องของนายร้อย (ทหารโรมัน) ซึ่ง
ขอร้องให้พระเยซูช่วยคนรับใช้ของเขา
2. เรื่องของหญิงชาวซามารียาที่บ่อน้ำ
3. เรื่องของศักดิ์เศิส

การบรรยายโดยใช้เรื่องจากพระคัมภีร์
ดังกล่าวของคุณพ่อเจมส์ สามารถรับรู้ถึง
กลิ่นอายของจิตตารมณ์นักบุญอิกญาซีโอ
ไม่ว่าจะเป็นการจินตนาการถึงสถานที่ ผู้คน
ตัวละคร ความรู้สึก การมอง การได้ยิน
และอื่นๆ ทั้งนี้คุณพ่อเจมส์จะอธิบายตัว
ละครหลัก สถานที่ และข้อมูลทางประวัติ
ศาสตร์เบื้องต้นอย่างคร่าวๆ เพื่อให้เข้าใจถึง
บริบท ก่อนเริ่มเล่าเรื่องต่างๆ ในขณะเดียวกัน
คุณพ่อเจมส์ยังตั้งข้อสังเกตในแต่ละบท

เป็นกลุ่ม LGBTQ+ คาทอลิก...” ยิ่งไปกว่า
นั้นก็จะตั้งคำถามให้ลูกคิดว่า “พระเยซูทำ
อะไร? พระเยซูปฏิบัติอย่างไร?”

เมื่อพบกับนายร้อย หญิงชาวซามารียา
และศักดิ์เศิส “พระเยซูทำอะไร?” พระเยซู
แสดงถึงความรั้งเกี่ยวนายร้อยหรือทหาร
โรมันที่ไม่เป็นชาวยิว ซึ่งไม่ได้นับถือพระเจ้า
(และอาจจะนับถือเทพตามความเชื่อของชาว
โรมัน) และถูกมองว่าเป็นศัตรูของชาวยิว?
พระเยซูว่ากล่าว ต้าทอ และประนามหญิง
ชาวซามารียาซึ่งเดินมาดักน้ำคนเดียว ปัจจุบัน
ไม่มีสามี และเคยมีสามีมาแล้วถึงห้าคน อีก
ทั้งคนที่อยู่ด้วยตอนนี้ก็ไม่ใช่สามี? (เทียบ
ยน. 9, 17-19) พระเยซูแสดงความเกลียด
ชังหรืออคติต่อศักดิ์เศิส หัวหน้านักเก็บภาษี
ผู้สมรู้ร่วมคิดกับฝ่ายโรมัน?

เคยหรือไม่ที่พระเยซูได้ดำไว้ว่าคนเหล่านี้ว่าเป็นคนบาป? หญิงใจแตก? คนทรยศ? ทำงานกับพวกโรมัน? ไม่เลยแม้แต่น้อยที่พระเยซูเผยให้เห็นท่าทีที่เกลียดชัง ขยะแขยง ปิดกั้นต่อนายร้อย หญิงชาวมาเรีย และ ศักดิ์เคียส แต่กลับแสดงให้ออกถึงความเคารพ ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ ความโอบอ้อมอารีต่อบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับ ประนาม และมองข้าม

อย่างไรก็ตามการรับฟัง การพูดคุย และการเยี่ยมเยียนของพระเยซูได้กลายเป็นการกระทำที่สวนกระแสของสังคมแห่งยุค ไม่ว่าจะเป็นช่วยทหารโรมัน คุยกับหญิงชาวสะมาเรียที่เคยผ่านผู้ชายมาหลายคน ไปพักที่บ้านของหัวหน้าคนเก็บภาษี และไม่แปลกหากจะมีเสียงต่อต้านจากกระทำของพระเยซู ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนจากรื่องราวของศักดิ์เคียส โดย “ทุกคนที่เห็นต่างบ่นว่า ‘เขาไปพักที่บ้านคนบาป’” (ลก. 19,7)

“คุณอยากยืนข้างใคร? ระหว่างพระเยซูหรือฝูงชน? พระเยซูที่ไปบ้านคนบาปหรือผู้คนที่พัวพันต่อการกระทำของพระเยซู?” คำถามที่คุณพ่อเจมส์ทิ้งท้ายให้ทุกคนขบคิด

เลือกที่จะบ่นไปเหมือนกับคนอื่นๆ? หรือเลือกจะทำตามแบบพระเยซู (เลือกที่จะถูกบ่น)? แน่นอนว่าในฐานะคริสตชน ต้องเลือกที่จะทำตามและยืนเคียงข้างพระเยซู นั่นก็คือแสดงออกถึงความเคารพ ความรัก

ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ ความโอบอ้อมอารี

หากแต่ในปัจจุบัน เราจะแสดงออกถึงความเคารพ ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ ความโอบอ้อมอารีได้อย่างไรกับกลุ่มคริสตชน LGBTQ+ ที่ยังคงถูกมองในแง่ลบจากผู้คนบางกลุ่มในสังคม หรือแม้กระทั่งภายในชุมชนคริสตชนเอง อย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างไร?

สำหรับคุณพ่อเจมส์ มาร์ตินั้น สิ่งที่สามารถเริ่มทำได้ง่ายๆ คือ เปิดใจรับฟัง เข้าหาเพื่อที่จะได้เข้าใจและเข้าถึง อีกทั้งต่อต้านความรุนแรง และการบำบัดเพื่อเปลี่ยนรสนิยมทางเพศ (conversion therapy) ในขณะเดียวกัน พูดถึงเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับผู้คนที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น พูดถึงสถิติความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับกลุ่ม LGBTQ+ และความกดดันจากสังคมที่กลุ่มคนเหล่านี้ประสบ เป็นต้น

สุดท้ายนี้ แต่ละคนสามารถเป็นศาสนจักรให้แก่คริสตชน LGBTQ+ โดยแสดงออกถึงความเคารพ ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ ความโอบอ้อมอารี เพื่อที่คริสตชน LGBTQ+ ซึ่งพยายามอยู่ปรับตัวให้อยู่ในศาสนจักร ในชุมชนความเชื่อที่พวกเขาได้รับ ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว หรือถูกทอดทิ้ง และถ้าอวัยวะหนึ่งได้รับเกียรติ อวัยวะอื่นๆ ทุกส่วนก็ร่วมยินดีด้วยเช่นเดียวกัน !

[หมวดคำสอนคริสต์ศาสนา]

คู่มือแนะแนวการสอนคำสอน (ฉบับใหม่) (DIRECTORY FOR CATECHESIS)

สุดหทัย นิยมธรรม

อาร์คบิชอป รินอ ฟิชเชลลา (Archbishop Rino Fisichella) สมณสภาเพื่อส่งเสริมการประกาศข่าวดีใหม่ ได้ประกาศเรื่องคู่มือการสอนคำสอนฉบับใหม่เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 2020 เนื่องจากมีการพัฒนาหลายอย่างทางด้านวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ เราจึงต้องปรับปรุงคู่มือนี้เพื่อให้เคารพพระประสงค์สร้างสรรค์ของพระเจ้าและศักดิ์ศรีมนุษย์ หนังสือนี้ต่อเนื่องจากคู่มือฉบับแรก (ค.ศ. 1971) และฉบับที่สอง (ค.ศ. 1997)

เพื่อช่วยผู้อภิบาล นักบวช และครูคำสอนในประเด็นที่เรากำลังเผชิญในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมดิจิทัล และวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์

คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนฉบับใหม่ เกี่ยวข้องอะไร?

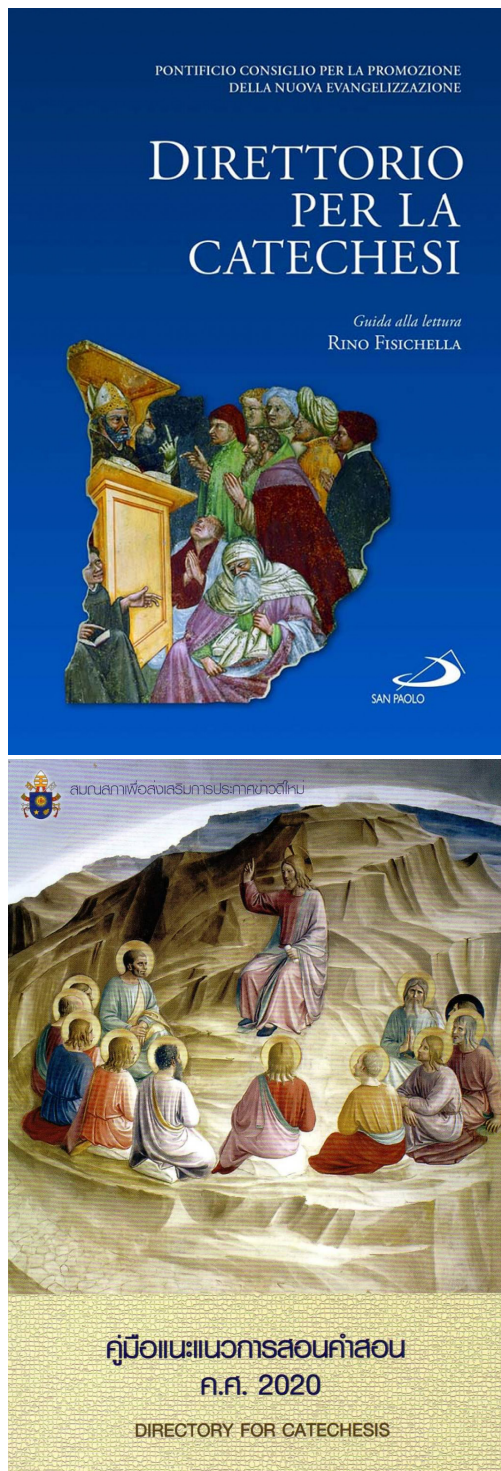
ตั้งอยู่ในความต่อเนื่องที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอของ คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนทั่วไป (GCD : 1971) ซึ่งสมเด็จพระสันตะ

ปาปาเปาโล ที่ 6 ทรงอนุมัติเมื่อวันที่ 18 มีนาคม ค.ศ. 1971 หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (CCC : 1992) เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 1992 พระสมณสาส์นเตือนใจความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร (Evangelii Gaudium, 24 พฤศจิกายน 2013) คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนฉบับใหม่ มีความโดดเด่นโดยเน้นถึงความสำคัญอันดับแรกของการประกาศเรื่องพระเยซูเจ้า (kerygma) ในกระบวนการของการประกาศพระวรสาร ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนคำสอนในเรื่องการประกาศพระเยซูเจ้า (kerygmatic) และเงื่อนไขทางวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้สอนคำสอนต้องเอาใจใส่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริบททางวัฒนธรรมสองอย่างที่ได้รับการเน้นประการแรก คือ ปรากฏการณ์ของวัฒนธรรมดิจิทัล ซึ่งนำมาสู่ความเกี่ยวพันกับประการที่สอง คือ วัฒนธรรมโลกาภิวัตน์

เอกสารนี้มีโครงสร้างอย่างไร?

คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนฉบับใหม่นี้ พัฒนาการเดินทางของการสอนคำสอนภายใต้ความเป็นอันดับหนึ่งของการประกาศพระวรสาร แบ่งออกเป็น 3 ภาค แต่ละภาคประกอบด้วย 4 บท รวมเป็น 12 บท นอกจากนี้ยังมีคำนำ คำกล่าวนำ บทสรุป รายการคำย่อ และดัชนีเฉพาะเรื่อง

**คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนฉบับใหม่
มีโครงสร้างดังนี้ :**

บทนำ(ข้อ 1-10)

**ภาคที่ 1 : การสอนคำสอนในพันธกิจ
การประกาศข่าวดีของพระศาสนจักร**

บทที่ 1 : การเผยแผ่และการส่งผ่าน (ข้อ 11-54)

บทที่ 2 : เอกลักษณ์ของการสอนคำสอน (ข้อ 55-109)

บทที่ 3 : ครูคำสอน (ข้อ 110-129)

บทที่ 4 : การอบรมครูคำสอน (ข้อ 130-156)

ภาคที่ 2 : กระบวนการของการสอนคำสอน

บทที่ 5 : วิธีการอบรมเรื่องความเชื่อ (ข้อ 157-181)

บทที่ 6 : หนังสือคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (ข้อ 182-193)

บทที่ 7 : ระเบียบวิธีการในการสอนคำสอน (ข้อ 194-223)

บทที่ 8 : การสอนคำสอนในชีวิตของบุคคลต่างๆ (ข้อ 224-282)

ภาคที่ 3 : การสอนคำสอนในพระศาสนจักรท้องถิ่น

บทที่ 9 : ชุมชนคริสตชนในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการสอนคำสอน (ข้อ 283-318)

บทที่ 10 : การสอนคำสอนในการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ทางวัฒนธรรมร่วมสมัย (ข้อ 319-393)

บทที่ 11 : การสอนคำสอนที่ให้บริการในการนำความเชื่อเข้าสู่วัฒนธรรม (ข้อ 394-408)

บทที่ 12 : องค์การที่ให้บริการในการสอนคำสอน (ข้อ 409-425)

บทสรุป (ข้อ 426-428)

สาระสำคัญที่น่าสนใจ

- หัวข้อของคู่มือแนะแนวเล่มนี้ คือ การปรับให้เข้ากับสภาพของการสอนคำสอนในการประกาศข่าวดีของพระเยซูเจ้า เน้น “ความสัมพันธ์” ระหว่างเนื้อหาพระวรสารและความเป็นผู้ใหญ่แบบคริสตชนอาศัยกิจการของพระจิตเจ้า

- ให้ผู้เรียนได้รับการอบรมในวิถีทางให้เป็นประจักษ์พยานอย่างซื่อสัตย์ต่อพระคริสตเจ้า ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การพบปะกับพระองค์อย่างแท้จริง และเป็นประจักษ์พยานที่น่าเชื่อถือถึงพระเมตตาและความรัก ไม่มีขอบเขต ด้วยการปฏิบัติเมตตากิจในชีวิตประจำวัน

- รูปแบบวิถีคริสตชน (Catechumenal Model) มาจากการปฏิบัติสมัยดั้งเดิมที่มีกระบวนการต้อนรับผู้สนใจเข้ามารับความ

เชื่อ จึงต้องเน้นการอบรมครูคำสอน บรรดา
สามเณรผู้เตรียมรับศีลบวช และบาทหลวง
ให้เข้าใจแนวทางของพระศาสนจักรปัจจุบัน

- การสอนคำสอนมุ่งให้บรรดาคริสต
ชนประกาศข่าวดี นอกจากนี้มีประสบการณ์
ความเชื่อส่วนตัวสร้างครอบครัวและชุมชน
ให้พัฒนา เมื่อเกิดวิกฤติเราจะสามารถใช้
เสรีภาพด้วยความรับผิดชอบ

- คู่มือเน้นความสำคัญของ “การอยู่
ในวัฒนธรรม” (Inculturation) ผู้ต้องการ
ความช่วยเหลือดูแลเป็นผู้เปราะบาง ผู้อยู่
ชายขอบ ผู้พิการ ผู้อพยพ และผู้ถูกคุมขัง

- ในสภาพ “วัฒนธรรมทิ้งขว้าง”
(Throwaway Culture) ทำลายธรรมชาติ
สภาพแวดล้อม และการลดศักดิ์ศรีมนุษย์

เราจึงต้องการ “การกลับใจด้านสิ่งแวดล้อม”
เพื่อแก้รากปัญหาของการเปลี่ยนแปลงภูมิ
อากาศ ความไม่เสมอภาคในสังคม

- วัฒนธรรมดิจิทัล เป็นสิ่งท้าทายใน
ยุคปัจจุบัน แต่เป็นโอกาสในการประกาศ
ข่าวดี ไม่ใช่แค่ภาพเสมือนจริง แต่ต้องการ
การปฏิสัมพันธ์และมิตรภาพที่มีความหมาย
การศึกษาจึงต้องช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดไตร่
ตรองคุณภาพ และความน่าเชื่อถือของสาระ
ของสื่อดิจิทัล

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสต์
ศาสนธรรม ได้จัดแปลและพิมพ์เป็นภาษา
ไทย ปลายเดือนพฤศจิกายน 2564 พิมพ์
ครั้งที่ 2 จำนวน 336 หน้า ราคา 240 บาท
โรงพิมพ์อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ

๖๖๕ คำขงั้งสื่อ

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิตยาพงศ์พร

แนะนำหนังสือ

“การก้าวเดินไปด้วยกันในชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักร”
(Synodality¹ in the Life and Mission of the Church)²

ผู้เขียน

คณะกรรมการการเทววิทยานานาชาติ

ผู้จัดพิมพ์

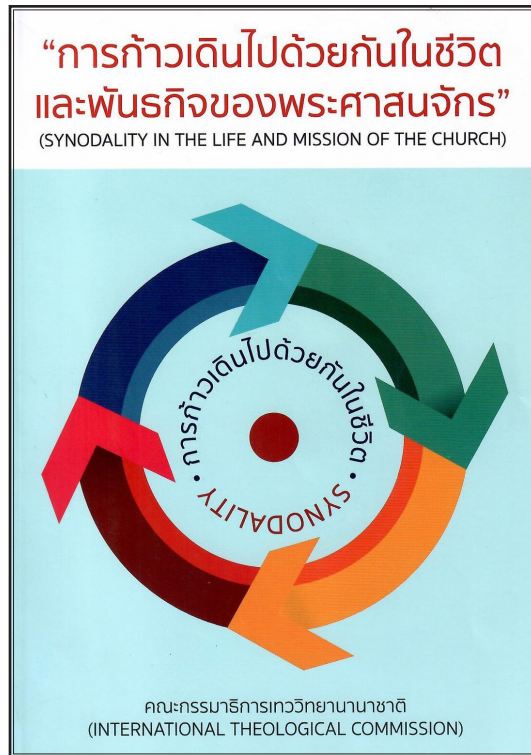
สมณมนตรีแห่งสมณกระทรวงเพื่อพระสัจธรรม

ผู้จัดพิมพ์ภาษาไทย

สำนักเลขาธิการสภาบิชอปคาทอลิกแห่งประเทศไทย

พิมพ์ครั้งแรก

2 มีนาคม ค.ศ. 2018 จำนวน 152 หน้า

¹ ดูเพิ่มเติมใน www.synod.va

² International Theological Commission, announced on 7 March 2020 by Lorenzo Baldisseri, Secretary General of the Synod of Bishops, http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_cti_20180302_synodalita_en.html (สืบค้น 5 เมษายน 2021)

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงกำหนดให้มีการจัดสมัชชาบิชอปสามัญครั้งที่ 16 เพื่อระลึกถึงโอกาสครบ 50 ปีของการจัดสมัชชาบิชอป ซึ่งสมเด็จพระสันตะปาปานิโคลัสที่ 6 ได้ทรงเริ่มหลังสิ้นสุดการประชุมสภาสังคายนา วาติกันที่ 2 สมัชชาบิชอปที่ผ่านมามีสมัชชาสามัญ 15 ครั้ง สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสได้จัดสมัชชาบิชอปครั้งที่ 13 ปี ค.ศ. 2012 หัวข้อเรื่อง “การประกาศพระวรสารครั้งใหม่เพื่อถ่ายทอดความเชื่อคริสตชน” มีสมณสาส์นเตือนใจ “ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร” (Evangelii Gaudium) ครั้งที่ 14 ปี ค.ศ. 2015 หัวข้อเรื่อง “ครอบครัว” มีสมณลิขิตเตือนใจ “ความปิติยินดีแห่งความรัก” (Amoris Laetitia) ครั้งที่ 15 ครั้งสุดท้ายปี ค.ศ. 2018 หัวข้อเกี่ยวกับ “เยาวชน ความเชื่อและการไตร่ตรองกระแสเรียก” และออกสมณลิขิตเตือนใจ หลังการประชุมสมัชชา “พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์ (Christus Vivit)” มีสมัชชาวิสามัญ 3 ครั้ง และมีสมัชชาพิเศษ 11 ครั้ง ครั้งสุดท้ายในปี ค.ศ. 2018 ได้ออกสมณลิขิตเตือนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมชื่อ “แอมะซอนที่รัก (Querida Amazonia)” สมัชชาบิชอปสามัญครั้งที่ 16 ใช้เวลา 3 ปี ในทุกระดับคือ ระดับสังฆมณฑลและประเทศ ระดับภูมิภาคหรือทวีป และระดับพระศาสนจักรสากล (2021-

2023) เพื่อเป็นการฟื้นฟูพระศาสนจักรในหัวข้อ “เพื่อพระศาสนจักรที่ก้าวเดินไปด้วยกัน การเป็นเอกภาพ การมีส่วนร่วม และการทำพันธกิจ”

หนังสือ “การก้าวเดินไปด้วยกัน ในชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักร” เล่มนี้เป็นผลงานการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาเทววิทยาสากล ที่มีการประชุมศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014-2017 เนื้อหาต้นฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการโดยพระคาร์ดินัลหลุยส์ เอฟ ลาตาเรีย เอส.เจ. สมณมนตรีแห่งสมณกระทรวงเพื่อสัจจธรรมได้จัดพิมพ์เอกสารฉบับนี้ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม ค.ศ. 2018 หลังจากได้รับการรับรองจากสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส หนังสือแบ่งเป็น 4 บท มีเนื้อหาโดยย่อดังนี้

บทนำ กล่าวถึง เวลาปัจจุบันเป็นเวลาเหมาะสมที่พระเจ้าทรงคาดหวังให้พระศาสนจักรมีวิถีที่ก้าวเดินไปเทววิทยาของพันธสัญญา บริบทของการอภิบาลและพันธกิจของพระศาสนจักร อธิบายศัพท์ “การก้าวเดินไปด้วยกัน (Synodality)” ซึ่งมาจากการสร้างจิตสำนึกใหม่จากการประชุมพระสังคายนาวาติกันที่ 2 เป็นหัวใจของการฟื้นฟูพระศาสนจักร เพราะคริสตชนเป็นประชากรของพระเจ้าผู้มีวิถีชีวิตที่ติดตามพระคริสตเจ้าไปด้วยกัน มีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในชีวิตและพันธกิจของ

พระเจ้า ในสมัยศตวรรษแรกๆ จะใช้คำว่า “การประชุมสมัชชา (Synod)” ต่อมาในกฎหมายพระศาสนจักร (ค.ศ. 1983) มีการแยกแยะการประชุมสภาสังคายนา (Council) (can439,1; 440,1; 337.1) และการประชุมสมัชชา (Synod) ของบิชอปหรือของสังฆมณฑล (can342; 460)

บทที่ 1-2 กล่าวถึงความหมายของ “การก้าวเดินไปด้วยกัน (Synodality)” ตามแนวเทววิทยาเรื่องพระศาสนจักรและคำสอนของสังคายนาว่าติกันที่ 2

บทที่ 1 พูดถึงแหล่งข้อมูลจากพระคัมภีร์ ธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นการเผยแสดงของพระเจ้าในประวัติศาสตร์ และชี้นำไปสู่ภาคปฏิบัติ

บทที่ 2 กล่าวถึงประชากรผู้เดินทาง แสวงบุญและธรรมทูตของพระเจ้า และธรรมล้ำลึกของพระศาสนจักร ได้แก่ เอกภาพ ความศักดิ์สิทธิ์สากล และสืบจากอัครสาวก สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในพันธกิจของพระศาสนจักร

บทที่ 3-4 เสนอข้อคิดเห็นบางประการเพื่อกำหนดทิศทาง การอภิบาล บทที่ 3 สนใจเกี่ยวกับการจัดสมัชชา “การก้าวเดินไปด้วยกัน” ในทุกระดับ ระดับท้องถิ่น ระดับทวีป ระดับสากล บทที่ 4 กล่าวถึงการ

กลับใจด้านชีวิตจิตและด้านอภิบาล และการวินิจฉัยร่วมกันแบบอัครสาวก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประสบการณ์ การก้าวเดินไปด้วยกันที่แท้จริงของพระศาสนจักร ด้วยการเห็นคุณค่าด้านบวกของคริสตสัมพันธ และการรับใช้ด้านสังคมของพระศาสนจักรคือ การดูแลคนจนและผู้ถูกกดขี่

บทที่ 1 การก้าวเดินร่วมกันในพระคัมภีร์ ในธรรมเนียมประเพณี และในประวัติศาสตร์ของพระศาสนจักร

แหล่งข้อมูลจากพระคัมภีร์และธรรมเนียมประเพณีแสดงถึง วิธีชีวิตการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรเป็นหัวใจของแผนการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นคือ การเรียกให้มวลมนุษย์ให้มาเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า ซึ่งสำเร็จในพระเยซูคริสต์ และมีการสืบสานต่อเนื่องผ่านทางพันธกิจของพระศาสนจักร

1.1 คำสอนจากพระคัมภีร์

พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมแสดงให้เห็นว่า พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์เป็นชายและหญิงตามภาพลักษณ์และความคล้ายคลึงกับพระองค์ให้อยู่เป็นสังคม และได้รับเรียกให้ทำงานร่วมกับพระองค์ให้ก้าวหน้าสู่เครื่องหมายแห่งความเป็นหนึ่งเดียว ให้ดูแลสิ่งทั้งมวล และนำไปสู่จุดมุ่งหมาย พระเจ้าทรงสร้างอุทยานเอเดนที่มีความสมบูรณ์และ

สวยงามให้มนุษย์ได้อยู่อาศัย และพระองค์ได้ทรงพระดำเนิรอยู่ในสวนนั้นพร้อมกับพวกเขา (เทียบ ปฐก 2:8) แต่มนุษย์หลงเชื่อมากกว่าการเชื่อฟังพระเจ้าจึงถูกลงโทษของบาปนั้นได้ทำลายแผนการของพระเจ้าด้วยความไม่ซื่อสัตย์และทำให้หัวใจมนุษย์ชายและหญิงมีติดบอดต่อกระแสเรียกของตน กระนั้นก็ดี พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยเมตตา ยังคงเดินเคียงข้างกับมนุษย์เสมอตลอดประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ทรงรื้อฟื้นพันธสัญญาของพระองค์ที่จะนำมนุษย์ที่แตกแยกกับสู่หนทางแห่งความเป็นหนึ่งเดียว ทรงเยียวรักษาสรีรภาพของมนุษย์และทรงชี้นำทางให้มนุษย์ต้อนรับและดำเนินชีวิตตามพระพรแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า กับพี่น้องชายหญิงในแผ่นดินโลกบ้านที่อาศัยอยู่ร่วมกัน (ปฐก 9:8-17; อพย 19-24; 2 ซมอ 7,11)

ในการปฏิบัติตามแผนการของพระเจ้า พระเจ้าทรงเรียกอับราฮัมและลูกหลานรุ่นต่อมาให้รวมเป็นชุมชน (ปฐก 12:1-3; 17:1-5; 22:16-18) ต่อมาชุมชนนี้ได้รับรองพันธสัญญาบนภูเขาซีนาย (อพย 24:6-8) ทำให้ประชากรเป็นอิสระจากการเป็นทาส มีพระเจ้าเป็นศูนย์กลางของชีวิต มีการถวายบูชาและดำเนินชีวิตตามพระบัญญัติของพระองค์ มิโมเสสเป็นศาสนบริกร (ฉธบ 5:1-22) นี่เป็นรูปแบบแรกของกระแสเรียก

ของประชากรของพระเจ้าที่ก้าวเดินไปด้วยกัน บรรดาประกาศกได้สอนให้ประชากรของพระเจ้ามีความซื่อสัตย์ต่อพันธสัญญา แม้จะมีความยากลำบาก ให้กลับใจหาพระเจ้าและให้ความยุติธรรมต่อทุกคน โดยเฉพาะคนยากจน ผู้ถูกกดขี่ คนต่างด้าว พระเจ้าทรงสัญญาจะให้หัวใจใหม่และจิตใจใหม่แก่มนุษย์ (อสค 11:19-20) จะให้พันธสัญญาใหม่ที่เขียนในใจมนุษย์ (ยรม 31:31-34) ผู้รับใช้ของพระเจ้าจะรวบรวมนานาชาติเข้าด้วยกัน (อสย 53) พระจิตเจ้าจะหลั่งลงมายังสมาชิกของประชากรของพระเจ้าทุกคน (ยอล 3:1-3)

พระเจ้าทรงทำให้พันธสัญญาใหม่ที่ทรงสัญญาไว้สำเร็จสมบูรณ์ในพระเยซูเจ้า ชาวนาซาเร็ธ พระเมสสิยาห์หรือพระคริสต์เจ้า องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงเปิดเผยว่า พระเจ้าเป็นความหนึ่งเดียวของความรัก ในพระหรรษทานและพระเมตตาพระองค์ทรงปรารถนาจะรวบรวมมนุษยชาติให้เป็นหนึ่งเดียวกัน พระเยซูเจ้าทรงเป็นบุตรพระเจ้า ทรงรับสภาพมนุษย์เพื่อทำให้แผนการของพระเจ้าสำเร็จ ผ่านธรรมชาติแห่งปัสกา พระองค์มอบชีวิตของพระองค์และทรงกลับคืนพระชนมชีพใหม่ (ยน 10:17) เพื่อให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน (ยน 17:21)

พระเยซูเจ้าเป็นผู้จารึกประกาศข่าวดีแห่งพระอาณาจักรพระเจ้า ทรงสอนถึง

หนทางของพระเจ้า พระองค์คือ “หนทางความจริง และชีวิต” (เทียบ ยน 14:6) ซึ่งนำไปสู่พระบิดาในพระจิตเจ้า (ยน 16:13) ผู้ทรงสอนให้เราก้าวเดินไปด้วยกัน ในประวัติศาสตร์ของพระศาสนจักรในฐานะประชากรแห่งพันธสัญญาใหม่ (ยน 15:12-15) เฉกเช่นเดียวกับศิษย์สองคนที่กำลังเดินทางไปเอมมาอัส โดยได้สนทนากับพระเยซูเจ้าตลอดเส้นทางซึ่งพระองค์ได้ให้แสงสว่างกับพวกเขาด้วยพระวาจา และหล่อเลี้ยงพวกเขาด้วยศีลมหาสนิท (ลก 24:13-35) พระองค์ทรงมอบอำนาจและหน้าที่นี้ให้กับบรรดาอัครสาวกด้วยพระพรของพระจิตเจ้าในการสืบสานพันธกิจพระองค์ (มธ 28:19-20) อำนาจการประทานพระหรรษทานให้เป็น “บุตรพระเจ้า” (ยน 1:12) และใช้พระพรด้วยความเชื่อสัตย์เพื่อความดีงามและคุณประโยชน์ส่วนรวม (1 คร 12:4-11; 28-30; อพ 4:11-13; 1 ทธ 6:20) และรับใช้กันและกันด้วยความรัก (1 คร 12:31-13:1-13)

ในหนังสือกิจการอัครสาวกได้บันทึกชีวิตของกลุ่มคริสตชนสมัยแรกเริ่ม เมื่อมีปัญหาหรือความขัดแย้ง พวกเขาจะฟังเสียงของพระจิตเจ้า แสวงหา วินิจฉัย และตัดสินใจอะไรเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและแสงสว่างของพระจิตเจ้า

มีการรับฟังกัน การถวายนาร่วมกัน และการแก้ปัญหาร่วมกัน จนสามารถก้าวเดินต่อไปร่วมกันได้ เช่น การเลือกมัทธีอัสแทนยูดาส (กจ 1:15-26) เรื่องอานาเนียและสัปไฟราผู้ไม่เชื่อสัตย์ (กจ 5:1-11) การเลือกตั้งสังฆานุกร (กจ 6:1-7) พันธกิจกับคนต่างศาสนา (กจ 10) การประชุมสมัชชาครั้งแรกที่กรุงเยรูซาเล็ม (เทียบ กจ 15; กท 2:1-10) เพื่อที่จะแก้ปัญหามิใช่ในพระศาสนจักรจนสามารถก้าวเดินต่อไปด้วยกันได้

1.2 ประจักษ์พยานของบรรดาบิดาจารย์และธรรมประเพณีในช่วงเวลาหนึ่งพันปีแรก

พระศาสนจักรประชากรของพระเจ้ายืนหยัดในหนทางความเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นการตอบสนองความเชื่อต่อพระวรสารและหว่านเมล็ดพันธ์แห่งพระวรสารลงในประสบการณ์ของประชากรชนชาติต่างๆ จากนั้นเป็นต้นมา การสมัชชาจึงถือเป็นเครื่องมือในวิธีการก้าวเดินทางไปด้วยกันของพระศาสนจักร เพื่อที่จะทำให้บรรดาศิษย์ก้าวเดินไปบนหนทางเดียวกันได้ ในช่วงแรกของศตวรรษที่สอง นักบุญอิกญาซีโอแห่งอันติโอกได้เขียนในจดหมายถึงชาวเอเฟซัสอธิบายความเข้าใจของการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรท้องถิ่นต่างๆ สมาชิกทุกคนเป็น “มิตรสหายผู้ร่วมเดินทาง” โดยอาศัยศักดิ์ศรีของศีลล้างบาปและ

มิตรภาพกับพระคริสตเจ้า ท่านเน้นพระบัญชาของพระเจ้าที่ต้องทำให้พระศาสนจักรเป็นองค์กรหนึ่งเดียวกัน ที่แสดงออกชัดเจนในการชุมนุมประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีบิชอปผู้สืบตำแหน่งจากอัครสาวกเป็นประธาน

ในกลางศตวรรษที่สามพระศาสนจักรได้กำหนดหลักการการก้าวไปด้วยกันเป็นกฎเกณฑ์ในชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักรท้องถิ่นและสากลคือ ต้องมีบิชอปและการประชุมสมัชชา จากศตวรรษที่สี่มีการแบ่งเขตศาสนปกครองของพระศาสนจักร เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันโดยมีบิชอปและการประชุมสมัชชา การปกครองพระศาสนจักรในสมัยนั้นแบ่งตามการปกครองของอาณาจักรโรม พระศาสนจักรตะวันตกมีพระสันตะปาปาองค์เดียวเป็นพระสังฆราชแห่งกรุงโรมเป็นผู้นำดูแลปกครอง พระศาสนจักรตะวันออกมีอัครสังฆบิดร (Patriarch) เป็นผู้นำดูแลปกครอง เขตศาสนปกครองต่างๆ เช่น กรุงคอนสแตนติโนเปิล เมืองอเล็กซานเดรีย เมืองอันติโอก กรุงเยรูซาเล็ม เป็นต้น การประชุมสภาสังคายนาที่เมืองนิเชอา (325), กรุงคอนสแตนติโนเปิล (381), เมืองชาลซีดอน (451) ได้รับรองพระศาสนจักรทั้งห้าเขตศาสนปกครองเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน พระศาสนจักรแห่งโรมมีอำนาจพิเศษในการสร้างความเป็นหนึ่ง

เดียวกับพระศาสนจักรท้องถิ่นในพระศาสนจักรตะวันตก การประชุมสมัชชาของพระศาสนจักรท้องถิ่น มีหลักการกำหนดให้ชุมชนต้องมีส่วนร่วมและแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมตามบทบาทของตน

1.3 การพัฒนากระบวนการดำเนินการประชุมสมัชชาในช่วงพันปีที่สอง

ตั้งแต่ศตวรรษที่ 4 พระศาสนจักรตะวันออกมีการประชุมสมัชชากันอย่างสม่ำเสมอที่เมืองอเล็กซานเดรียและอันติโอกในเรื่องพิธีกรรม กฎหมาย และคำถามภาคปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น ต่อมาในศตวรรษที่ 11 มีการแยกระหว่างพระศาสนจักรตะวันตกและพระศาสนจักรตะวันออก พระศาสนจักรตะวันออกแม้ต่อมาจะอยู่ภายใต้การควบคุมทางการเมืองของศาสนาอิสลาม พระศาสนจักรตะวันออกยังคงมีการประชุมสมัชชาเป็นประจำ หลังจากปี ค.ศ. 1454 ในยุคออตโตมันการประชุมสมัชชาแบบถาวรถูกจัดขึ้น และสืบสานต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันในพระศาสนจักรออร์ทอดอกซ์

ในพระศาสนจักรคาทอลิกมีการปฏิรูปในยุคเกรโกเรียนเพื่อให้พระสันตะปาปามีอำนาจสูงสุดเพื่อจะได้ไม่ต้องขึ้นต่ออำนาจจักรพรรดิ ในศตวรรษที่ห้า การประชุมสมัชชาแห่งกรุงโรมเป็นสมัชชาของบิชอปแห่งโรม มีผู้เข้าร่วมเป็นผู้มีอำนาจทางศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมืองด้วย รวมทั้ง

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทววิทยาและกฎหมายพระศาสนจักรด้วย จึงเป็นรูปแบบการประชุมสมัชชาในสมัยกลาง ในการประชุมสมัชชาพระศาสนจักรท้องถิ่นบางส่วนมีจักรพรรดิหรือผู้แทนจักรพรรดิเข้ามามีอิทธิพล ทำให้สูญเสียคุณลักษณะของพระศาสนจักรไป แต่มีการประชุมสมัชชาของคณะนักพรตเบเนดิกตินแห่งคลูนีได้รักษากระบวนการประชุมสมัชชาของคณะนักพรตได้อย่างดีเมื่อสิ้นสุดสมัยกลาง ในปี ค.ศ. 1378-1417 มีการแตกแยกมีสามบุคคลอ้างสิทธิการเป็นสันตะปาปา จึงเห็นความจำเป็นต้องมีกระบวนการประชุมสมัชชาอย่างถูกต้อง ธรรมประเพณี และมีอำนาจชอบธรรมของพระสันตะปาปาเป็นหลักประกัน

ในศตวรรษต่อมาเพื่อตอบสนองต่อวิกฤติจากการปฏิรูปของโปรเตสแตนต์ พระศาสนจักรคาทอลิกได้จัดการ**ประชุมสภาสังคายนาเมืองเตรนต์** (ค.ศ. 1512) เป็นสภาสังคายนาครั้งแรกในยุคใหม่ ผู้ร่วมประชุมมีบรรดาบิชอป อธิการคณะนักบวชนักพรตต่างๆ ผู้แทนฝ่ายบ้านเมืองร่วมประชุมแต่ไม่มีสิทธิออกเสียง แต่กำหนดให้มีการประชุมสมัชชาสังฆมณฑลทุกปีระดับแขวงทุกสามปี เพื่อนำผลการประชุมสภาสังคายนาเมืองเตรนต์ไปปฏิบัติ ด้านชุมชนคริสตจักรโปรเตสแตนต์ได้ใช้การประชุมสมัชชาในการบริหารปกครองในรูป

แบบต่างๆ สภาสังคายนาวาติกันที่ 1 ค.ศ. 1869-1870 เห็นชอบกับข้อความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจสูงสุดและความไม่ผิดพลาดของพระสันตะปาปาเพื่อเอกภาพแห่งความเชื่อและความเป็นหนึ่งเดียว หลังจากมีการปรึกษาประชากรของพระเจ้าผ่านทางบรรดาบิชอป

มีความจำเป็นต้องมีการประชุมสมัชชาอย่างสม่ำเสมอ มีนักเขียนโจฮาน อาดัม โมห์เลอร์ (1796-1838), อันโตนิโอ โรสมีนี (1797-1855), จอห์น เฮนรี นิวแมน (1801-1890) ใช้พระคัมภีร์และธรรมประเพณีประกาศว่า สิ่งสำคัญประการแรกของชีวิตพระศาสนจักรคือมิติความเป็นหนึ่งเดียว จึงต้องมีการประชุมสมัชชาอย่างเป็นระเบียบในทุกระดับ ในความสำคัญกับความเชื่อศรัทธาของประชาชน มีความเชื่อมสัมพันธ์กับพันธกิจของพระศาสนจักร ความสัมพันธ์กับคริสตจักรนิกายอื่นๆ มีส่วนร่วมในการดูแลสังคม ต้องก้าวเดินไปด้วยกัน ในช่วงนี้มีสภาบิชอปต่างๆ แม้ยังไม่กำหนดชัดเจนในกฎหมายพระศาสนจักร ได้ทำงานร่วมกันในระดับประเทศ และระดับทวีป

สภาสังคายนา วาติกันที่ 2 (1962-1965) ดำเนินตามสภาสังคายนาวาติกันที่ 1 “ทำให้พระศาสนจักรทันสมัย” เป็นหนึ่งเดียว ก้าวไปด้วยกัน เชิญชวนให้ตั้งสภาอภิบาลในทุกระดับ มีการประชุมสมัชชาบิชอปแบบถาวรเพื่อให้ข้อมูลและคำแนะนำ

เพื่อนำสู่การตัดสินใจในการปฏิบัติ เพื่อให้คำสอนของสภาสังคายนา วาติกันที่ 2 เกิดผลเป็นจริง สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงกำหนดให้มีการจัดสมัชชาบิชอปสามัญครั้งที่ 16 เพื่อระลึกถึงโอกาสครบ 50 ปีของการจัดสมัชชาบิชอป ซึ่งสมเด็จพระสันตะปาปานิโคลัสที่ 6 ได้ทรงเริ่มหลังสิ้นสุดการประชุมสภาสังคายนา วาติกันที่ 2 เพื่อส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวกันและความร่วมมือระหว่างพระศาสนจักรในการพัฒนาวิธีการอภิบาลในทุกกระดับ ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาคหรือทวีป และระดับสากล

บทที่ 2 เทววิทยาแห่งวิถีการก้าวเดินด้วยกัน

คำสอนจากพระคัมภีร์และธรรมประเพณีแสดงให้เห็นว่า การก้าวเดินไปด้วยกันเป็นมิติที่สำคัญเผยให้เห็นและมองตนเองว่า พระศาสนจักรเป็นประชากรของพระเจ้าที่กำลังเดินทาง เป็นชุมชนที่ถูกเรียกมาโดยพระคริสตเจ้า รูปแบบของสังคายนาแห่งกรุงเยรูซาเล็ม (กจ 15:4-29) แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีการท้าทายต่างๆ พระศาสนจักรมีวิธีการวินิจฉัยแบบหมู่คณะอัครสาวก ซึ่งสะท้อนธรรมชาติของพระศาสนจักรคือ เป็นธรรมล้ำลึกแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกับพระคริสตเจ้าในพระจิตเจ้า การก้าวไปด้วยกันมิใช่เป็นกระบวนการของทำงานร่วมกัน

เท่านั้น แต่เป็นรูปแบบพิเศษซึ่งพระศาสนจักรดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน ด้วยมุมมองนี้จากแสงสว่างของเทววิทยาเรื่องคริสตจักรของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 จะเน้นพื้นฐานและเนื้อหาของเทววิทยาแห่งวิถีการก้าวเดินด้วยกัน

2.1 พื้นฐานทางด้านเทววิทยาของการก้าวไปด้วยกัน

พระศาสนจักรมีความเป็นหนึ่งเดียว เพราะมี 1) ต้นกำเนิด 2) รูปแบบ และ 3) เป้าหมาย ของการก้าวไปด้วยกัน อยู่ที่ความสัมพันธ์กับพระตรีเอกภาพ (ยน 17:21-22) พระศาสนจักรคือประชากรของพระเจ้า ซึ่งกำลังเดินทางในโลกเพื่อทำให้ประชากรทุกคนเข้าเป็นหนึ่งเดียวในพระวรกายของพระคริสตเจ้าอาศัยพระจิตเจ้า (1 คร 12:13)

พระศาสนจักรมีความศักดิ์สิทธิ์ อันเป็นผลงานของพระตรีเอกภาพ อาศัยพระจิตเจ้าและพระพรของพระจิตเจ้าที่พระเยซูคริสตเจ้าประทานให้ในวันเพนเตกอสเต (เทียบ กจ 2:1-36) ในความสัมพันธ์นี้ทำให้สหพันธนิกบุญ กลายเป็นจริงทั้งในความหมายของความเป็นหนึ่งเดียวกัน และความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งมีกระแสเรียกในการก้าวเดินไปสู่ความสมบูรณ์ในองค์พระเยซูคริสตเจ้า พระศาสนจักรเป็นสากลเพราะรักษาความเชื่อทั้งหมดอย่างสมบูรณ์ (มธ 16:16) พระศาสนจักรถูกส่งไปเพื่อรวบรวมประชากร

บนแผ่นดินนี้ ให้เป็นประชากรศักดิ์สิทธิ์หนึ่งเดียวของพระเจ้า (มธ 28:19) พระศาสนจักรสืบเนื่องมาจากบรรดาอัครสาวก เพราะพระศาสนจักรมีรากฐานมาจากบรรดาอัครสาวก (อฟ 2:19) ได้รับการสืบทอดความเชื่อ การสั่งสอน การทำให้ศักดิ์สิทธิ์ และปกครอง โดยผู้สืบทอดตำแหน่งจากบรรดาอัครสาวก (กจ 20:19)

วิถีแห่งการก้าวเดินด้วยกันของพระศาสนจักรถูกหล่อหลอมและได้รับการทำนุบำรุงด้วยศีลมหาสนิท ศีลมหาสนิทเป็นศูนย์กลางของชีวิตคริสตชน ในพระศาสนจักรระดับสากล ระดับท้องถิ่น และระดับปัจเจกบุคคล บ่อเกิดและจุดสูงสุดของการก้าวไปด้วยกันอยู่ในการร่วมเฉลิมฉลองพิธีกรรมศีลมหาสนิท ในลักษณะเฉพาะการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ อย่างมีสติ และอย่างกระตือรือร้น เพราะศีลมหาสนิททำให้เราได้เป็นร่างกายเดียวกัน โดยมีองค์พระเยซูคริสต์เจ้าเป็นศีรษะ (1 คร 12:12-30)

2.2 วิถีการก้าวเดินไปด้วยกันของประชากรพระเจ้าผู้จาริกและธรรมทูต

การก้าวเดินไปด้วยกันแสดงให้เห็นคุณลักษณะของพระศาสนจักร ซึ่งมีธรรมชาติคือเป็น “ผู้จาริก” และ “ธรรมทูต” ไปพร้อมๆ กัน พระศาสนจักรจาริกพร้อมกับ

พระคริสต์เจ้า ประชากรของพระเจ้าจาริกไปด้วยกัน เดินทางสู่การสิ้นสุดของกาลเวลา สู่การสิ้นพิภพ หรือการเสด็จกลับมาครั้งที่สองขององค์พระเยซูคริสต์เจ้า (มธ 24; มก 13:24-32; ลก 17:22-37; 21:25-36 กจ 1:11; ฮบ 9:28; รม 8:23; 1 คร 11:26; วว 22:20)

มิติในการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรหมายถึง ความเป็นหนึ่งเดียวในการดำเนินชีวิตความเชื่อ ทำให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างพระศาสนจักรแห่งกรุงโรมในรูปแบบทางประวัติศาสตร์และความเป็นสากล การถ่ายทอดและการรับความเชื่อพระศาสนจักรสากล พระศาสนจักรระดับภูมิภาค (ทวีป) และพระศาสนจักรท้องถิ่นที่เป็นเพื่อนร่วมเดินทางไปด้วยกัน มีสัมพันธ์กัน พึ่งพากัน และขึ้นต่อกันและกัน การตัดสินใจร่วมกัน เป็นหลักประกันความเป็นหนึ่งเดียวกันในความเชื่อของพระศาสนจักรทุกแห่งและของคริสตชนทุกคน การเดินไปด้วยกันเพื่อรับใช้พันธกิจการประกาศข่าวดี คริสตชนทุกคนเป็นศิษย์ธรรมทูต พระศาสนจักรถูกเรียกในผืนภูกำลังด้วยกันส่งเสริมการทำพันธกิจและใช้พระพรพิเศษที่มีอยู่ ฟังเสียงพระจิตเจ้าเพื่อวินิจฉัยหนทางการประกาศข่าวดี

2.3 การก้าวเดินไปด้วยกันเป็นการแสดงถึงเทววิทยาเรื่องคริสตจักรแห่งความเป็นหนึ่งเดียว

สังฆธรรมนูญ “แสงสว่างส่องนานาชาติ” กล่าวถึงคริสตชนทุกคนเป็นประชากรของพระเจ้า ฐานันดรของพระศาสนจักรมีเพื่อรับใช้ประชากรของพระเจ้า เพื่อพระศาสนจักรจะได้ทำพันธกิจของตนให้สอดคล้องกับแผนการแห่งความรอด พระศาสนจักรประกอบด้วยสมาชิกที่แตกต่างและเป็นอิสระ ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้าง “พระวิหารของพระจิตเจ้า” (1 ปต 2:5)

ด้วยมุมมองของเทววิทยาเรื่องคริสตจักรจากสภาสังคายนา วาติกันที่ 2 พระสันตะปาปาฟรังซิสได้ให้ภาพพระศาสนจักรที่ก้าวเดินไปด้วยกันใหม่ ทรงเปลี่ยนพีรามิดของประชากรพระเจ้าในพระศาสนจักรให้เป็น “พีรามิดที่กลับหัว” เริ่มด้วยประชากรของพระเจ้า คณะบิชอป พระสันตะปาปา โดยพระองค์เป็นผู้ที่อยู่ส่วนล่างสุดของฐานพีรามิดนั้น เพื่อจะต้องให้การบริการและเป็นบุคคลต่ำต้อยที่สุดที่รับใช้ทุกคนในพระศาสนจักร

2.4 การก้าวเดินไปด้วยกันในพลวัตของความเป็นหนึ่งเดียวของคาทอลิก

การก้าวเดินไปด้วยกันเป็นการแสดงชีวิตชีวาของความเป็นคาทอลิกของพระศาสนจักรที่เป็นหนึ่งเดียวกัน ในพระศาสนจักรพระคริสตเจ้าทรงเป็นศีรษะของพระศาสนจักร ซึ่งเป็นพระวรกายของพระองค์ (อฟ 1:22-23) พระศาสนจักรเป็นเครื่องหมายแห่งความรอด วิธีของการก้าวเดินไปด้วยกันแสดงให้เห็น และส่งเสริมความเป็นคาทอลิกในสองลักษณะคือ การแสดงให้เห็นพลวัตการแบ่งปันความเชื่ออย่างสมบูรณ์ระหว่างสมาชิกประชากรของพระเจ้า และการช่วยแบ่งปันความเชื่อแก่มนุษยทุกคน

พระศาสนจักรท้องถิ่นเป็นพระศาสนจักรคาทอลิกอาศัยความสัมพันธ์กับพระศาสนจักรท้องถิ่นแห่งหนึ่ง คือพระศาสนจักรแห่งกรุงโรม ซึ่ง “เป็นประธานความรัก”³ “พระศาสนจักรทั้งหมด คือบรรดาผู้มีความเชื่อซึ่งอยู่ทั่วไปทุกแห่งจำเป็นต้องมารวมอยู่กับพระศาสนจักรแห่งนี้เพราะความเป็นผู้นำอย่างเด่นชัด

³ Sanctus Ignatius Antiochenus, Epistula ad Romanos, Inscr.: SC 10bis, p. 106 (Funk 1, 252)

พระศาสนจักรหนึ่งเดียวนี้นี้ตั้งแต่แรกเริ่มแล้วก็แสดงตนมีความแตกต่างกันอย่างมากมาย ที่มาจากทั้งความแตกต่างของพระพรของพระเจ้าและจากความหลายหลากของผู้คนที่รับพระพรเหล่านี้ ประชากรและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันล้วนรวมเข้ามาอยู่ในเอกภาพของประชากรของพระเจ้า ในระหว่างบรรดาสมาชิกยังมีพระพร บทบาทหน้าที่ สถานภาพ และวิถีดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน “ในสัมพันธภาพของพระศาสนจักรยังเป็นการถูกต้องที่มีพระศาสนจักรท้องถิ่น ซึ่งมีชนบประเพณีเฉพาะของตน”⁴ ความแตกต่างกันที่มีอยู่มากมายนี้เป็นเสมือนความร่ำรวยที่ไม่ขัดกับเอกภาพของพระศาสนจักร ถึงกระนั้น บาปและผลของบาปมักคุกคามพระพรแห่งเอกภาพนี้อยู่ตลอดเวลา เพราะเหตุนี้ ท่านอัครสาวกจึงต้องเตือนคริสตชนให้รักษา “เอกภาพแห่งพระจิตเจ้าด้วยสายสัมพันธ์แห่งสันติ” (อฟ 4:3) ไว้เสมอ

2.5 การก้าวเดินไปด้วยกันในธรรมประเพณีของความเป็นหนึ่งเดียวกันของอัครสาวก

พระศาสนจักรสืบเนื่องจากอัครสาวก – พระศาสนจักรถูกสถาปนาขึ้นบนรากฐานที่มั่นคง คืออัครสาวกทั้งสิบสององค์ของลูกแกะ⁵ พระศาสนจักรไม่มีวันถูกทำลายได้⁶ พระศาสนจักรถูกรักษาไว้ในความจริงหลงผิดไม่ได้ (กจ 2:42; 2 ทธ 1:13-14) พระคริสตเจ้าทรงปกครองพระศาสนจักรผ่านทางเปโตรและบรรดาอัครสาวกอื่นๆ ซึ่งยังคงอยู่ในบรรดาผู้สืบตำแหน่งของเขาเหล่านี้ คือในสมเด็จพระสันตะปาปาและคณะพระสังฆราช (กจ 20:28)

พระเยซูเจ้าทรงแต่งตั้งอัครสาวกในรูปแบบหมู่คณะอย่างถาวร ทรงตั้งนักบุญเปโตรเป็นหัวหน้า ต่อมาการบวชบิชอบให้ทำพันธกิจของบรรดาอัครสาวกเป็นหนึ่งเดียวกับฐานานุกรมและหมู่คณะ โดยมีบิชอบแห่งโรมเป็นเสาหลักและรากฐานแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันกับบรรดาบิชอบและบรรดาสัตบุรุษ

⁴ Concilium Vaticanum II, Const. dogm. Lumen gentium, 13: AAS 57 (1965) 18.

⁵ เทียบ วว 21:14; อฟ2:20

⁶ เทียบ มธ 16:18

วิทยาลัยเซนต์เทเวียาเรื่องพระศาสนจักรประชากรของพระเจ้าเป็นหนึ่งเดียวกัน แม้มีระดับและรูปแบบแตกต่างกัน และพระศาสนจักรในระดับต่างๆ กล่าวคือ “ทุกคน” (All) มีการสำนึกในความเชื่อ (Sensus Fidei)⁷ ของบรรดาสัตบุรุษทุกคน “บางคน” (Some) หมายถึง บรรดาบิชอปพร้อมกับคณะบาทหลวง “คนเดียว” (One) หมายถึง บิชอปแห่งกรุงโรม หรือพระสันตะปาปาสามารถก้าวเดินไปด้วยกันได้

การฟื้นฟูการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักร เรียกร้องให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสร้างสรรค์ และจำเป็นต้องปรึกษาหารือกับประชากรทั้งปวงเพราะเป็นเรื่องของทุกคน และอะไรก็ตามที่มีผลกระทบต่อทุกคน ควรมีการอภิปรายและได้รับความเห็นชอบจากทุกคนในมิติ 3 ประการ ของพระศาสนจักร คือ 1.ความเชื่อ 2. ศีลศักดิ์สิทธิ์ และ 3. การปกครอง เพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกัน โดยทุกความคิดเห็นไม่ควรที่จะละทิ้งไป ให้ความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง การรับฟังด้วยความตั้งใจ

2.6 การมีส่วนร่วมและอำนาจในชีวิตของการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักร

พระศาสนจักรที่ก้าวไปด้วยกันเป็นพระศาสนจักรแห่งการมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทุกคนมีส่วนร่วมตามกระแสเรียกของแต่ละคน ข้อควรคำนึงข้อหนึ่งต้องให้ความสำคัญและให้คุณค่าของการปรึกษาหารือกับทุกคนในพระศาสนจักร คำนะการตัดสินใจเรื่องอภิบาล ให้มีการสอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้ามากที่สุด เมื่อมาถึงการร่างการตัดสินใจของพวกเขา ผู้อภิบาลจะต้องรับฟังอย่างเอาใจใส่ต่อความปรารถนาของบรรดาสัตบุรุษ ข้อควรคำนึงข้อสองคือ หน้าที่ปกครองของผู้อภิบาล เช่นในสังฆมณฑลมีโครงสร้างการทำงานอยู่แล้ว ส่วนการจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหน้าที่ของสมัชชาที่ทำงานร่วมกัน ตัดสินใจและรับผิดชอบร่วมกัน

⁷ “Sensus fidei” (sense of the faith หรือ sense of the Faithful หรือ ความสำนึกในความเชื่อ) ในความหมายตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก (CCC) หมายถึง 1) ความสำนึก (กตัญญู) เทนือธรรมชาติในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความเชื่อคนหนึ่งต่อการมีส่วนร่วม หรือความเป็นเจ้าของในพระศาสนจักรสากล 2) ด้วยการยึดมั่นในความเชื่อ, กฎศีลธรรม, และคำสั่งสอนต่างๆ ของพระศาสนจักร อันอยู่บนรากฐานขององค์พระจิตเจ้าแห่งความจริง 3) พวกเขาจะยึดติดกับความเชื่ออย่างไม่ปล่อยวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โนมนิธรรมส่วนลึกของพวกเขาในการเลือกทำสิ่งต่างๆ ในชีวิตปัจจุบัน ดังที่พระเยซูคริสตเจ้าทรงตรัสว่า “ประตุนรกจะไม่มีวันเอาชนะพระศาสนจักรได้” (มธ 16:18) 4) พระศาสนจักรในที่นี้หมายถึง หน้าที่ในการดูแลของบรรดาพระสังฆราชที่จะไม่ให้บรรดาสัตบุรุษผิดหลงไปจากความเชื่อ

สรุป การก้าวเดินไปด้วยกันเป็นมิติที่จำเป็นของพระศาสนจักร

ก. การก้าวเดินไปด้วยกัน หมายถึงรูปแบบพิเศษที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักร เป็นธรรมชาติของประชากรของพระเจ้าที่เป็นชุมชนที่รวมตัวและก้าวเดินไปด้วยกัน ได้รับการเรียกจากพระเยซูคริสตเจ้า เดชะพระจิตเจ้าเพื่อประกาศข่าวดี มีวิถีชีวิตการฟังพระวาจา ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ ภาวนา มีความเป็นหนึ่งเดียว มีส่วนร่วมในชีวิตและพันธกิจในทุกระดับตามบทบาทของตน

ข. การก้าวเดินไปด้วยกัน หมายถึงโครงสร้างและกระบวนการของพระศาสนจักรที่มีธรรมชาติของการก้าวเดินไปด้วยกัน ทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และสากล โครงสร้างและกระบวนการเหล่านี้ต้องมีเพื่อบริการรับใช้พระศาสนจักร

ค. การก้าวเดินไปด้วยกัน หมายถึงการกำหนดแผนการการประชุมสมัชชาการก้าวเดินไปด้วยกัน การปฏิบัติตามขั้นตอนกฎเกณฑ์ของพระศาสนจักร เพื่อประชากรของพระเจ้าทุกคน ทุกระดับ มีบิชอบเป็นประธานด้วยความเป็นหนึ่งกับบิชอบแห่งกรุงโรม เพื่อวินิจฉัยวิธีการก้าวเดินไปข้างหน้าด้วยกัน และวินิจฉัยปัญหาต่างๆ เพื่อการตัดสินใจ และกำหนดทิศทางเพื่อจะได้บรรลุพันธกิจแห่งการประกาศข่าวดี

บทที่ 3 วิธีจัดประชุมสมัชชาการก้าวเดินไปด้วยกัน เรื่องเกี่ยวกับสมัชชา โครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์

3.1 การเรียกประชากรของพระเจ้าทุกคนให้ก้าวเดินทางไปด้วยกัน

ด้วยความสำนึกในความเชื่อ (Sensus Fidei) สัตบุรุษทุกคนควรถูกเรียกให้มารับผิดชอบร่วมกัน โดยทำให้พระพรจากพระจิตเจ้าที่ได้รับปรากฏออกมาให้เห็นในชุมชนแห่งความเชื่อ และเป็นส่วนหนึ่งในการฟื้นฟูพระศาสนจักรทั้งครบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์แห่งความเชื่อ ความศรัทธา ประชานิยม การอภิบาล วัฒนธรรม สังคม และความสามารถส่วนตัว การมีส่วนร่วมของฆราวาสซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของประชากรของพระเจ้าเป็นสิ่งจำเป็น ต้องมีการอบรมฆราวาสให้มีคุณภาพของความรู้สึกลำบากเกี่ยวกับพระศาสนจักร และส่งเสริมให้มีความสำคัญกับหมู่คณะของผู้ถวายตัวทั้งชายและหญิงให้มีส่วนร่วมในการก้าวเดินไปด้วยกัน

กระแสเรียกแห่งการก้าวเดินไปด้วยกัน ยังหมายถึงการฟังพระวาจาของพระเจ้า การเข้าใจในข้อความเชื่อในปรีชาญาณ สอดคล้องกับความเชื่อและวิทยาศาสตร์ ความสุขุมรอบคอบในการไตร่ตรองวินิจฉัยเครื่องหมายของกาลเวลาตามแสงสว่างแห่งพระวรสาร การเสวนากับสังคมและวัฒนธรรม ต้องมีนักเทววิทยาแห่งการก้าวเดินไปด้วยกันด้วย

มิติการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรต้องให้กฎเกณฑ์และดูแลกำกับกระบวนการวินิจฉัยที่แสดงพลวัตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน ที่บันดาลใจในการตัดสินใจของพระศาสนจักรทั้งหมด ชีวิตการก้าวเดินไปด้วยกันแสดงออกในโครงสร้าง กระบวนการ ตามขั้นตอนต่างๆ (การเตรียมตัว การเฉลิมฉลอง การรับรอง) ผลลัพธ์การก้าวเดินไปด้วยกัน พระศาสนจักรถูกเรียกมารวมกันตามระดับที่แตกต่างกัน ของการดำเนินการ การเดินไปด้วยกันซึ่งจะขาดเสียมิได้ การดำเนินการนี้ต้องฟังพระจิตเจ้าอย่างเอาใจใส่ และซื่อสัตย์ต่อคำสอนของพระศาสนจักร ขณะเดียวกันก็ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อจะค้นหาและใช้เครื่องมือที่เหมาะสมที่สุด สำหรับการมีส่วนร่วมของทุกคนอย่างมีระบบ เพื่อการแลกเปลี่ยนพระพรแก่กัน เพื่อการอ่านเครื่องหมายแห่งกาลเวลาอย่างลึกซึ้ง เพื่อการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการปฏิบัติพันธกิจ สุดท้ายการประชุมสมัชชามิติการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรต้องบูรณาการและปรับมรดกเก่าแก่โบราณของพระศาสนจักรให้ทันสมัย โดยอาศัยโครงสร้างแห่งการก้าวไปด้วยกันที่ได้รับแรงดลใจจากสภาสังคายนาที่ 2 และเปิดกว้างสำหรับการสร้างสรรค์โครงสร้างใหม่

3.2 การก้าวเดินไปด้วยกันในระดับพระศาสนจักรท้องถิ่น (ระดับชุมชนวัด และระดับสังฆมณฑล)

ลำดับแรกคือพระศาสนจักรท้องถิ่น ที่มีแสดงออกด้วยการมีส่วนร่วมในการเฉลิมฉลองศีลมหาสนิทอย่างแข็งขัน การสวดภาวนา ในพิธีกรรมอย่างเป็นทางการของสังฆมณฑลที่มีบิชอปเป็นประธานล้อมรอบด้วยคณะบาทหลวงและบรรดาศาสนบริกรของท่าน ในบริบทของประวัติศาสตร์ของสังฆมณฑล ภาษาท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้ภาพของการเป็นประจักษ์พยานได้ปรากฏในชุมชน และก่อให้เกิดงานธรรมทูตที่ทำให้ผู้คนได้กลับใจ การเป็นพยานของคริสตชนในพระศาสนจักรท้องถิ่นในสภาพทางสังคมมนุษย์ เปิดโอกาสให้ริเริ่มอย่างเฉลียวฉลาดของโครงสร้างแห่งการก้าวเดินไปด้วยกันเพื่อรับใช้การปฏิบัติพันธกิจ สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเน้นว่า มีเพียงองค์กรที่เชื่อมสัมพันธ์กับ “ฐาน” เริ่มจากประชาชนและปัญหาประจำวันของ เขาจะสามารถทำให้พระศาสนจักรการก้าวเดินไปด้วยกันเริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้น

3.2.1 การประชุมสมัชชาของสังฆมณฑลทั้งของพระศาสนจักรตะวันตกและตะวันออก การประชุมสมัชชาของสังฆมณฑลเป็นการปฏิบัติหน้าที่การปกครองและเป็นผลที่ตามมาของความเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นการฟื้นฟูและสร้างความตระหนักรู้ให้มากขึ้นในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชากรของพระเจ้า

ตามตรรกะของคำว่า “ทุกคน” “บางคน” “คนเดียว” กระบวนการเตรียมสมัชชามีเป้าหมายให้เข้าถึงทุกคนโดยวิธีการต่างๆ “บางคน” จากการคัดเลือกตามตำแหน่งหรือแต่งตั้ง เพื่อสะท้อนภาพพจน์ที่มีความหมายที่สมดุลถึงกระแสเรียก พันธกิจ พระพรพิเศษ ความสามารถ สถานภาพทางสังคม ถิ่นกำเนิด “คนเดียว” บิชอป ผู้แทนอัครสาวกและผู้อภิบาลเป็นประธานการประชุมสมัชชา

3.2.2 โครงสร้างอื่นๆที่รับใช้ชีวิต การก้าวเดินไปด้วยกันในพระศาสนจักรท้องถิ่น หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่ทำให้พันธกิจของบิชอปได้ปรากฏขึ้นในสังฆมณฑล เช่น คณะที่ปรึกษา, สภาสงฆ์, กรรมการบริหารฯ, ฝ่าย, แผนก, สำนักงาน, องค์กร, สภาอภิบาล ฯลฯ ถือเป็นหน่วยงาน

ถาวรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวและการก้าวเดินไปด้วยกันที่บิชอปจะต้องฟังเสียง, ปรึกษาหารือ, เสวนา, ประชุมและประเมินผลร่วมกับพวกเขา การประชุมนี้มีความสำคัญมากในการก้าวเดินไปด้วยกันเช่นเดียวกับประชุมสมัชชาเพื่อความดีงามและคุณประโยชน์ของสังฆมณฑลส่วนรวม ภายใต้อำนาจในการตัดสินใจของบิชอป

3.2.3 การก้าวเดินไปด้วยกันในชีวิตของชุมชนวัด ชุมชนวัดเป็นชุมชนของบรรดาสัตบุรุษที่ธรรมล้ำลึกของพระศาสนจักรปรากฏเป็นรูปร่างมองเห็นได้ในชีวิตประจำวันในปัจจุบัน ชุมชนวัดเป็นที่เราเรียนรู้การดำเนินชีวิตศิษย์พระคริสต์ในเครือข่ายความสัมพันธ์อันพี่น้อง และมีประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกันในกระแสเรียก รุ่นอายุ พระพรพิเศษ ศาสนบริกร ความสามารถ ที่แตกต่าง แต่ร่วมกันเป็นชุมชนที่ทุกคนมาร่วมกัน เพื่อปฏิบัติพันธกิจและการบริการรับใช้ที่สนับสนุนและประสานกลมกลืนกัน

ในชุมชนวัดมีโครงสร้าง 2 ประการที่มีลักษณะการก้าวเดินไปด้วยกันคือสภาอภิบาลวัด และคณะที่ปรึกษาการเงิน โดยมีฆราวาสร่วมให้การ

ปรึกษาและวางแผนอภิบาล จำเป็นต้องทบทวนทำให้เป็นกฎเกณฑ์บังคับดังที่การประชุมสมัชชาสังฆมณฑลกรุงโรมได้ทำ (1993) เพื่อให้การก้าวเดินไปด้วยกันมีประสิทธิภาพและมีพลวัตในพระศาสนจักรท้องถิ่น สภาอภิบาลสังฆมณฑลและสภาอภิบาลชุมชนวัดควรทำงานประสานกันและปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างเหมาะสม

3.3 การก้าวเดินไปด้วยกันในระดับพระศาสนจักรระดับภูมิภาคหรือทวีป

จากประสบการณ์ในการจัดตั้งพระศาสนจักรในระดับภูมิภาค โดยอาศัยความคล้ายคลึงกันของประวัติศาสตร์การก่อตั้งพระศาสนจักร วัฒนธรรม สังคม ปัญหาและอุปสรรค ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน การช่วยเหลือแบ่งปันทำให้พระศาสนจักรเข้มแข็ง ความท้าทายที่เหมือนกันทำให้เกิดเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน การแลกเปลี่ยนวิธีในการทำงานทำให้เกิดการพัฒนาที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งหมายถึงการก่อให้เกิดกระบวนการนำชาวดีเข้าสู่วัฒนธรรม (Inculturation) นั่นๆ ดังนั้น เครื่องมือที่จะทำให้เกิดการก้าวเดินไปด้วยกันในระดับพระศาสนจักรภูมิภาคนี้ก็คือ การสมัชชาในระดับภูมิภาคและการประชุมของสภาบิชอป เพื่อที่จะทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันในเรื่องเทววิทยา พิธีกรรม ชีวิตภายใน และด้านกฎหมาย ทั้งในพระศาสนจักรตะวันตกและ

ตะวันออก และด้วยแนวความคิดนี้เอง ก็จะผลักดันให้เกิดการก้าวเดินไปด้วยกันในระดับพระศาสนจักรสากลต่อไปเช่นเดียวกัน

3.3.1 การประชุมสมัชชาพิเศษ

3.3.2 สภาบิชอปคาทอลิก

3.3.3-4 สำนักพระอัยกาในพระศาสนจักรคาทอลิกจารีตตะวันออกมีโครงสร้างการก้าวไปด้วยกันและรักษามรดกด้านต่างๆ สืบทอดกันมาอย่างดี และสมัชชาในระดับภูมิภาคของสภาบิชอปและของสำนักพระอัยกาในพระศาสนจักรคาทอลิกจารีตตะวันออก

3.4 การก้าวเดินไปด้วยกันในพระศาสนจักรสากล

3.4.1 สภาสังคายนาของพระศาสนจักร

3.4.2 สมัชชาของบรรดาบิชอป

3.4.3 โครงสร้างเพื่อบริการรับใช้การก้าวเดินไปด้วยกันของสมเด็จพระสันตะปาปา

บทที่ 4 การกลับใจสู่การฟื้นฟูการก้าวเดินไปด้วยกัน

การก้าวเดินไปด้วยกันทำให้เกิดพลังแก่ชีวิตและพันธกิจการประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรโดยการนำของพระเยซูคริสต์ ผู้ทรงสัญญาว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคน

ชุมนุมกันในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18:20) “จงรู้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไปตราบนั่นพิภพ” (มธ 28:20) การฟื้นฟูการก้าวเดินไปด้วยกันจะเกิดขึ้นโดยทำให้โครงสร้างการก้าวเดินไปด้วยกันมีชีวิตชีวาใหม่ แต่ประการแรกและสำคัญที่สุดคือแสดงตนตอบสนองการเรียกที่เมตตาของพระเจ้า ให้ดำเนินชีวิตประชากรของพระเจ้าที่เดินทางผ่านประวัติศาสตร์สู่การทำให้อาณาจักรพระเจ้าสำเร็จสมบูรณ์ บทนี้จึงกล่าวถึง การอบรมวิถีชีวิตจิตความเป็นหนึ่งเดียว และการฝึกการรับฟัง การเสวนา และการวินิจฉัยร่วมกัน ซึ่งเข้ากับการสร้างคริสตสัมพันธ์และการทำงานรับใช้คนยากจนและผู้ถูกกดขี่เพื่อสร้างจริยธรรมสังคมบนพื้นฐาน ความเป็นพี่น้องกัน ความเป็นหนึ่งเดียวกัน และการไม่ทอดทิ้งผู้ใดไว้ข้างหลัง

4.1 เพื่อการฟื้นฟูการก้าวเดินไปด้วยกันของชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักร

การฟื้นฟูทุกครั้งของพระศาสนจักรคือการเพิ่มพูนความซื่อสัตย์ต่อกระแสเรียกของตน การปฏิบัติพันธกิจของพระศาสนจักร พระศาสนจักรถูกเรียกร้องให้กลับใจอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือการกลับใจด้านอภิบาลและด้านธรรมทูต หมายถึงการฟื้นฟูใน 4 มิติ 1. จิตใจ 2. ทศนคติ 3. วิธีการทำงาน

4. โครงสร้างการดำเนินงานที่เน้นทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบด้วยกัน เพื่อทุกคนจะได้ซื่อสัตย์ต่อกระแสเรียกของตนมากยิ่งขึ้น ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทุกคนมีส่วนร่วม ไม่เป็น “สงฆ์นิยม” (clericalism) แต่ให้บทบาทแก่นักบวชผู้ถวายตนทั้งชายและหญิง แก่ฆราวาสทั้งชายและหญิง ผู้เชี่ยวชาญในสาขาของตน

กำหนดทิศทางการดำเนินงาน สมัชชาการก้าวเดินไปด้วยกัน

ก. ในพระศาสนจักรท้องถิ่น (สังฆมณฑล) เน้นทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบด้วยกันในทุกระดับ ตามหลักการของ “ทุกคน” “บางคน” และ “คนเดียว”

ข. มีการบูรณาการการดำเนินการของหมู่คณะที่เป็นหนึ่งเดียวของผู้อภิบาลและการก้าวเดินไปด้วยกันของประชากรของพระเจ้าทุกคนที่แสดงความเป็นหนึ่งเดียวพระศาสนจักรท้องถิ่นต่างๆ และกับพระศาสนจักรสากล

ค. การปฏิบัติศาสนบริการความเป็นหนึ่งเดียวของนักบุญเปโตรผู้นำพระศาสนจักรสากล หรือบิชอปแห่งกรุงโรมในความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรท้องถิ่น ในการทำงานร่วมกันกับหมู่คณะที่เป็นหนึ่งเดียวกันของบรรดาศาสนบริการของบิชอปและการก้าวเดินไปด้วยกันของประชากรของพระเจ้า

ง. กับพระศาสนจักรอื่นๆ ชุมชนคริสตจักร พระศาสนจักรคาทอลิกเปิดกว้างในความมุ่งมั่นถาวรสู่การเดินทางร่วมกันไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวที่สมบูรณ์ ในความหลากหลายที่คั่นดีกันของธรรมประเพณีเฉพาะของตน

จ. กับพี่น้องชายหญิงผู้รักถือศาสนาหรือมีความเชื่อที่แตกต่าง จะร่วมมือทำงานการบริการรับใช้สังคม ผู้ยากจนและผู้ถูกกดขี่ และร่วมการเสวนาที่สร้างสรรค์ เพื่อทำให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการพบปะกัน

4.2 วิธีชีวิตจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันและการอบรมชีวิตการก้าวเดินไปด้วยกัน

พระศาสนจักรในฐานะที่เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ คือ เป็นเครื่องหมายและเป็นเครื่องมือแห่งความรอดของพระคริสตเจ้า และจะเกิดเป็นจริงได้เมื่อสมาชิกทุกคนกลับใจดำเนินตามวิธีชีวิตจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งเป็นพระพรและพระหรรษทานจากศีลล้างบาปและทำให้เติบโตสมบูรณ์ในศีลมหาสนิทโดยการแสดงออกมาให้เห็นทาง การยอมรับผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ความมีใจโอบอ้อมอารี การไม่เสแสร้งหรือใส่หน้ากากเข้าหากัน เป็นหนึ่งเดียวกันในศีลมหาสนิท มีความไว้วางใจกัน เปิดรับทุกคนตามศักดิ์ศรีและความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคนของประชากรของพระเจ้า ดังนั้น

พระศาสนจักรจึงเป็นทั้ง “บ้านและโรงเรียนแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน” ที่จะนำทุกคนไปสู่ความสมบูรณ์ในพระคริสตเจ้า

ผู้มีความเชื่อจะมีนิสัยแน่วแน่มิที่จะนำสู่ความสำนึกในความเชื่อ (Sensus fidei) ที่มีวุฒิภาวะ ต้องอาศัยวิถีการก้าวเดินไปด้วยกัน ต้องอาศัยการอบรมการมีส่วนร่วมในชีวิตพระศาสนจักรที่มีศูนย์กลางที่ศีลมหาสนิทและศีลแห่งการคืนดีหรือศีลอภัยบาป การรับฟังพระวาจาของพระเจ้าเพื่อการเสวนากับพระวาจาและนำไปปฏิบัติในชีวิต การปฏิบัติตามคำสอนของพระศาสนจักร ด้านเชื่อและศีลธรรม การตระหนักว่าเราเป็นสมาชิกของพระกายทิพย์ของพระคริสต์ที่ถูกส่งออกไปหาพี่น้องชายหญิงบุคคลแรกที่สำคัญคือ ผู้ยากจนที่สุดและผู้ถูกทอดทิ้ง จึงสรุปว่าต้องอบรมทุกคนให้มีวิธีชีวิตจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน มี “รู้สึก สำนึก รับรู้” ร่วมกับพระศาสนจักร ซึ่งเป็นกุญแจแห่งการก้าวเดินไปด้วยกัน

พลวัตของศีลมหาสนิท คือบ่อเกิดและกระบวนทัศน์ของวิธีชีวิตจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน ในศีลมหาสนิทแสดงองค์ประกอบพิเศษของชีวิตคริสตชน เป็นต้นแบบความรักที่ก้าวเดินไปด้วยกัน กล่าวคือ

1) **การภาวนาอันอ่อนน้อมพระตรีเอกภาพ** เมื่อเริ่มพิธีบูชาขอบพระคุณการทักทายแสดงว่า พระเจ้าประทับอยู่ท่าม

กลางเราเป็นพระศาสนจักรที่ร่วมชุมนุมกัน พระบิดาทรงรวบรวมพวกเราเข้าด้วยกัน การส่งพระจิตเจ้าทำให้พระศาสนจักรกลายเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ทรงชีวิตของพระคริสตเจ้า “ที่ได้มีสองหรือสามคนชุมนุมในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นท่ามกลางเขา” (มธ 18:19) พระตรีเอกภาพเป็นรูปแบบแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันของชุมชนคริสตชน

2) **การคืนดีกัน** โดยการสารภาพความผิด เพื่อกลับเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า และเพื่อนพี่น้อง “ดังนั้น ขณะที่ท่านนำเครื่องบูชาไปถวายยังพระแท่น ถ้าระลึกได้ว่าพี่น้องของท่านมีข้อบาปหมางกับท่านแล้ว จงวางเครื่องบูชาไว้หน้าพระแท่น กลับไปคืนดีกับพี่น้องเสียก่อน แล้วจึงค่อยกลับมาถวายเครื่องบูชาขึ้น” (มธ 5:23-24) ผลการก้าวเดินด้วยกันทำให้เรารู้ความอ่อนแอของเราและขอภัยกัน การคืนดีเป็นวิถีของการประกาศข่าวดี

3) **การฟังพระวาจาของพระเจ้า** เราฟังพระวาจาเพื่อนำไปปฏิบัติตาม ดุจดั่งตะเกียงที่ส่องสว่างและช่วยให้เราเห็นหนทางที่พึงเดินในองค์พระคริสตเจ้า เห็นเพื่อนพี่น้อง เห็นคนยากจน เช่นเดียวกับการหักป้งซึ่งเราจะมอบชีวิตของเราให้กับคนอื่น ชุมชนคริสตชนต้องมีการวินิจฉัยอะไรเป็นพระประสงค์ของพระเจ้าโดยรับฟังพระวาจาก่อนและรับฟังกันและกัน

4) **ความเป็นหนึ่งเดียวกัน** ศีลมหาสนิทเสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าและพี่น้องชายหญิง โดยเป็นหนึ่งเดียวกับพระคริสตเจ้าอาศัยพระจิตเจ้า ผ่านศีลล้างบาปและกระแสเรียกของเราแต่ละคน เพื่อสร้างกายเดียวจากสมาชิกมากมาย จากความหลากหลายมารวมกันสู่ความความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นผลการก้าวเดินไปด้วยกัน

5) **พันธกิจธรรมทูต** “พิธีบูชาขอบพระคุณจบแล้ว จงไปปฏิบัติตามพระวาจาของพระเจ้าเถิด” ความรักผลักดันให้แบ่งปัน นำพระคริสต์สู่ประชาชน (ฮบ 13:13; 2 คร 5:14) นักบุญออกัสตินกล่าวว่า “เราต้องมีความรักและศรัทธาเดียวกันในการเดินทางไปหาพระเจ้า” โดยมีเป้าหมาย “เพื่อพระเจ้าจะเป็นทุกสิ่งในทุกคน” (1 คร 15:28) เราจะเป็นพระศาสนจักรที่ก้าวไปด้วยกันได้ โดยเราทุกคนดำเนินชีวิตก้าวไปด้วยกันและก้าวไปสู่พระเจ้าด้วยกัน

4.3 การรับฟังและการเสวนาเพื่อการวินิจฉัยร่วมกัน

ชีวิตการก้าวเดินไปด้วยกันของพระศาสนจักรเกิดขึ้นได้ เราต้องขอบคุณบรรดาธรรมทูตที่ได้ถ่ายทอดความเชื่อแท้ให้ การถ่ายทอดความเชื่อแท้ชัดเจนผ่านชุมชนที่ฟังพระวาจา “จงฟังสิ่งที่พระจิตเจ้ากับพระศาสนจักร” (ว 2:29) พระศาสนจักรที่ก้าว

ไปด้วยกันเป็นพระศาสนจักรที่ฟัง บรรดา
สัตบุรุษ คณะบิชอป บิชอปแห่งโรม ทุกคน
รับฟังกันและกัน ทุกคนรับฟังพระจิตเจ้า

การเสวนาที่ก้าวเดินไปด้วยกันฟังพา
ความกล้าในการพูดและการรับฟัง ไม่ใช่การ
โต้ว่าที่หรือการปกป้องจุดยืนของตน แต่
แสดงสิ่งที่พระจิตเจ้าทรงแนะนำ ซึ่งเป็น
ประโยชน์ในการวินิจฉัยร่วมกัน และเปิดรับ
สิ่งที่พระจิตเจ้าทรงดลใจในบุคคลอื่น “พระ
จิตเจ้าทรงแสดงพระองค์ในแต่ละคนเพื่อ
ประโยชน์ส่วนรวม” (1 คร 12:7)

บรรทัดฐานที่ว่า “**ความเป็นหนึ่งเดียว
มีมากกว่าความขัดแย้ง**” มีคุณค่ามากในการ
ดำเนินการเสวนา การจัดการให้ ความเห็น
ที่แตกต่าง ความขัดแย้ง ความตึงเครียด
การเป็นปรปักษ์ สามารถบรรลุถึงความเป็น
หนึ่งเดียวในความหลากหลายได้ ทำให้เกิด
ชีวิตใหม่ ทำให้สามารถสร้างความเป็นหนึ่ง
เดียวในความความคิดเห็นที่แตกต่างได้ การ
เสวนาทำให้มีมุมมองและวิสัยทัศน์ใหม่ใน
การแก้ปัญหา นักบุญสันตะปาปาเปาโลที่ 6

กล่าวว่า “**การเสวนาที่แท้จริงคือการสื่อสาร
ด้านชีวิตจิต**” ต้องมีวิสัยทัศน์ ความรัก
ความเคารพ ความไว้วางใจ และความ
รอบคอบ เสวนาเพื่อสร้างมิตรภาพ การ
บริการรับใช้ พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16
ทรงเน้นการสื่อสารสองทาง จึงเป็นการ
สื่อสารและมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน

ทัศนคติที่สำคัญในการเสวนาเพื่อการ
ก้าวเดินไปด้วยกันคือ **ความถ่อมตน** ทำให้
ทุกคนนอบน้อมต่อพระประสงค์ของพระเจ้า
และนอบน้อมต่อกันในนามของพระเยซู
คริสตเจ้า นักบุญเปาโลกล่าวว่า “ท่านจง
ทำให้ข้าพเจ้ามีความยินดีอย่างเต็มเปี่ยม
โดยการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรัก
แบบเดียวกัน มีความรู้สึกนึกคิดอย่าง
เดียวกัน⁸ อย่าทำการใดเพื่อชิงดีกันหรือเพื่อ
โอ้อวด แต่จงถ่อมตนคิดว่าผู้อื่นดีกว่าตน
อย่าเห็นแก่ผลประโยชน์ของตนฝ่ายเดียว
จงเห็นแก่ผลประโยชน์ของผู้อื่นด้วย จงมี
ความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับที่พระคริสต
เยซู⁹ ทรงมีเถิด” (ฟป 2:2-5)

⁸ การที่เปาโลขออย่างจริงจังให้คริสตชนที่เมืองฟิลิปปีมีเอกภาพ แสดงให้เห็นว่า พระศาสนจักรที่นั่นกำลังมีความแตกแยกภายใน
คุกคามอยู่ (ดู 1:27; 2:14; 4:2) ควรสังเกตว่าเปาโลย้ายอยู่ตลอดเวลาว่า คริสตชนชาวฟิลิปปีทุกคนเกี่ยวข้องกับปัญหานี้
(1:1, 4, 7, 25; 2:17, 26; 4:21)

⁹ ข้อ 6-11 คงจะเป็นบทเพลงสรรเสริญที่คริสตชนสมัยแรกใช้ขับร้อง และเปาโลนำมาอ้าง ในทำนองเดียวกันกับใน อฟ 5:14; คส
1:15-20; 2 ทธ 2:11-13; ฯลฯ โดยทั่วไปมักจะเข้าใจกันว่า “พระคริสตเจ้าทรงสละพระองค์” (kenosis) โดยทรงสละพระสิริ
รุ่งโรจน์ของธรรมชาติพระเจ้า เพื่อดำเนินชีวิตเหมือนมนุษย์และรับทรมานได้ ณ ที่นี้อาจมีการเปรียบเทียบระหว่างพระเยซูเจ้าใน
ฐานะอาดัมคนที่สองกับอาดัมคนแรก (ดู รม 5:12 เจริญรอด f และ h; 1 คร 15:22 เจริญรอด m) ขณะที่อาดัมคนแรก “ซึ่งมี
สภาพเป็นรูปแบบหรือภาพลักษณ์ของพระเจ้า” ได้พยายามที่ยึดความเสมอภาคเท่ากับพระเจ้าไว้และเพราะความจองหองนี้
เองจึงตกในบาป ในทางตรงกันข้าม เพราะพระเยซูเจ้าซึ่งเป็นอาดัมคนที่สองได้ถ่อมตน พระบิดาจึงทรงยกพระเยซูเจ้าขึ้นมารับ
พระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า

การวินิจฉัยคือหัวใจของกระบวนการ และผลลัพธ์ของการก้าวเดินไปด้วยกัน นักบุญสันตะปาปาโยฮันปอลที่ 2 กล่าวว่า “เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับยุคของเรามากกว่ายุคใดๆ ในการสร้างหลักการและวิธีการวินิจฉัยส่วนตัวและส่วนรวมร่วมกัน” พระศาสนจักรต้องอ่านเครื่องหมายแห่งกาลเวลา ภายใต้การตลใจของพระจิตเจ้า เพื่อเดินในหนทางการรับใช้แผนการของพระเจ้า ในช่วงประวัติศาสตร์ของเรา การวินิจฉัยร่วมกันหมายถึงการรับฟังเสียงของพระจิตเจ้า (รม 8:26) ฟังเสียงของพระเจ้าและประชากรของพระองค์ การวินิจฉัยต้องทำในช่วงแห่งการภาวนา การรำพึงภาวนา จิตภาวนา การไตร่ตรอง และการศึกษาค้นคว้า ฟังเสียงของพระจิตเจ้าโดยเสวนาอย่างจริงจังกับพี่น้องชายหญิงถึงประสบการณ์ที่แท้จริงและการท้าทายต่างๆ ของชุมชนในสถานการณ์ต่างๆ แลกเปลี่ยนพระพรและพลังในการสร้างพระกายของพระคริสต์และการประกาศข่าวดี

4.4 การก้าวเดินไปด้วยกันและการร่วมเดินทางสู่คริสตสัมพันธ

สภาสังคายนา วาติกันที่ 2 สอนว่า พระศาสนจักรคาทอลิกเป็นพระศาสนจักรหนึ่งเดียวและสากลของพระคริสต์เจ้า ด้วยเหตุผลหลายประการจึงมองตนเองว่าเป็น

หนึ่งเดียวกับทุกคนที่รับศีลล้างบาป พระจิตของพระคริสต์ไม่หยุดยั้งใช้พวกเขาเป็นเครื่องมือแห่งความรอด ซึ่งเกิดจากประสิทธิภาพของพวกเขาและจากความบริบูรณ์ของพระหรรษทานและความจริงที่มอบให้พระศาสนจักร ดังนั้น คริสตชนคาทอลิกมีความมุ่งมั่นร่วมก้าวเดินไปด้วยกันกับพี่น้องคริสตชนนิกายอื่นๆ สู่ความเป็นหนึ่งเดียวที่สมบูรณ์และเห็นได้ในการประทับอยู่ของพระคริสต์ ผู้ถูกตรึงกางเขนและทรงกลับคืนพระชนมชีพ ผู้สามารถเยียวยาบาดแผลที่เกิดบนพระกายของพระองค์ในประวัติศาสตร์ หน้าที่การสร้างเอกภาพเป็นเป้าหมายของประชากรของพระเจ้าทุกคน เรียกร้องให้เรากลับใจ ให้เปิดใจให้กว้างทำลายกำแพงแห่งความแตกแยก เพื่อค้นพบ แบ่งปันชื่นชมยินดี ในความมั่งคั่งหลายประการที่ทำให้เราเป็นหนึ่งเดียวกัน

สมัยของเราการเสวนาเพื่อเอกภาพของคริสตชนได้ก้าวหน้าไปด้วยดี ขอบฟ้าใหม่แห่งการก้าวเดินไปด้วยกัน ทำให้เราเห็นว่า การแลกเปลี่ยนพระพรให้แกกันเป็นการสร้างความมั่งคั่งสมบูรณ์ให้แกกัน ความมั่งคั่งแห่งธรรมล้ำลึกของพระคริสต์เจ้า ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันสะท้อนความสวยงามของรูปลักษณ์ของพระศาสนจักร

4.5 การก้าวเดินไปด้วยกันและ “Diakonia” การรับใช้สังคม

คริสตชนคาทอลิกร่วมก้าวเดินไปด้วยกันกับพี่น้องต่างความเชื่อในศาสนาต่างๆ ต่างๆ ต่างโลกทัศน์ และต่างวัฒนธรรม เพื่อร่วมมือกันเสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งการพบปะและการเป็นหนึ่งเดียวกัน มีความเคารพ มีการเสวนา ไม่ทอดทิ้งผู้ใดไว้ข้างหลัง มีความกตัญญูและเป็นของขวัญแก่กัน ชีวิตแห่งการก้าวเดินด้วยกันของพระศาสนจักรซึ่งแสดงออกโดยการรับใช้สังคม “Diakonia” ส่งเสริมชีวิตสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประชาชน เพื่อความยุติธรรม ความเป็นหนึ่งเดียว และสันติภาพ ฟังเสียงของคนยากจนและเสียงร่ำไห้ของแผ่นดินโลกกำหนดเลือกแผนสังคมที่คำนึงถึงคนยากจนเพื่อคุณประโยชน์ส่วนรวม ให้ความสำคัญกับความเป็นหนึ่งเดียวและการดูแลแผ่นดินโลกบ้านที่เราอาศัยร่วมกัน

บทสรุป การก้าวเดินไปด้วยกันด้วยจิตตารมณ์ความกล้าหาญในความจริง

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงสอนว่า “การก้าวเดินไปด้วยกันเป็นหนทางสร้างสรรค์พระศาสนจักร” เป็นเงื่อนไขในการติดตามพระเยซูคริสตเจ้า เป็นผู้รับใช้ชีวิตเพื่อฟื้นฟูของพระศาสนจักรในโลก เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาซับซ้อนของปัจจุบัน ด้วยจิตตารมณ์ความกล้าหาญในความจริงเรียกร้องประชากรของพระเจ้าที่ก้าวเดินไปด้วยกันให้มี ความไว้วางใจ ความจริงใจ และความกล้าหาญที่จะ “ก้าวเข้าสู่ขอบฟ้าของพระเจ้า” เพื่อสร้างหลักประกันว่า ความเป็นหนึ่งเดียวมีอยู่จริงในโลก หนทางนี้เป็นจุดเริ่มต้นแห่งมิติใหม่แห่งงานธรรมทูต

ขอพระแม่มารีย์มารดาพระเจ้าและมารดาของพระศาสนจักร ผู้ “ร่วมกับบรรดาศิษย์ในการภาวนาเตรียมรับพระจิตเจ้า” (กจ 1:14) ก่อให้เกิดงานธรรมทูตในวันเสด็จมาของพระจิตเจ้า โปรดเดินเคียงข้างการก้าวเดินไปด้วยกันของประชากรของพระเจ้า โปรดชี้แนวทางและสอนวิธีการที่สวຍงาม อ่อนโยน เข้มแข็งของการประกาศข่าวดีตามแผนการใหม่ด้วยเทอญ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ใบสมัครสมาชิก/ต่ออายุสมาชิก/ยกเลิกสมาชิก/เปลี่ยนที่อยู่

ข้าพเจ้า บาทหลวง/ภคินี/นาย/นาง/นางสาว.....มีความจำนง

() 1.สมัครสมาชิกใหม่ ในนาม () องค์การ (โปรดระบุชื่อ).....

() บุคคล (โปรดระบุชื่อ).....

โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ..... (หรือ ปีที่..... ฉบับที่.....) (ปีละ 3 ฉบับ อัตราค่าสมาชิก ปีละ 300 บาท)

ที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 2.ต่ออายุสมาชิก หมายเลข.....ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 3.ยกเลิกการเป็นสมาชิก หมายเลข.....ตั้งแต่ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 4.เปลี่ยนที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร ของ.....สมาชิกเลขที่.....

เป็นดังนี้ เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 5.สมทบทุนในการจัดพิมพ์วารสารแสงธรรมปริทัศน์ ปีที่.....ฉบับที่.....(หากต้องการระบุปี/ฉบับ)

พร้อมกันนี้ ขอส่งเงินค่า () สมาชิกใหม่ () ต่ออายุสมาชิกใหม่

() ยอดค้างชำระค่าสมาชิก () สมทบทุน

เป็นจำนวนเงิน.....บาท (.....)

โดยช่องทาง

() เงินสด

() โอนเข้าบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม

บัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์ ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4

โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุลและหมายเลขสมาชิก

(ถ้ามี) มาทางโทรสาร หรือ โทร.แจ้งการนำเงินเข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์

ลงชื่อ.....ผู้สมัครสมาชิก

วันที่...../...../.....